

ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ Δ. Φ.
 ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΟΙΔΙΠΟΔΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

Τῶν μαθητῶν τῆς Τετάρτης τάξεως τῶν
 τετραταξίων Γυμνασίων καὶ τῆς ἀντιστοι-
 χου τάξεως τῶν λοιπῶν σχολείων
 τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Θ. ΡΩΣΣΗ
 ΟΔΟΣ ΦΙΛΟΘΕΑΣ & ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
 (Παρά τὸ Μητροπολιτικὸν μέγαρον)

Τὸ ἔρρισμα τῆς κατὰ πάντας τοὺς αἰῶνας πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἡ ἀκένωτος φωτὸς πηγὴ, ἐξ ἧς καταυγάζεται ἡ ἀνθρωπότης, εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας καὶ Ῥωμαῖοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατανόησις τούτων παρὰ τῆς μαθητιώσης ἰδίᾳ νεότητος ἀποβαίνει διὰ ποικίλους λόγους ἄκρως δυσχερῆς, ἔγνωμεν νὰ ἐκδώσωμεν διὰ ταύτην πρωτοτύπους τῶν εἰρημένων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν καὶ συγγραφέων

Σχολικὰς μεταφράσεις, δι' ὧν αἴρονται αἱ σοβαραὶ τῆς ἔρμη νείας δυσχερεῖαι, αἵτινες ἀφ' ἐνὸς μὲν χαλαροῦσι τὴν προθυμίαν πρὸς ἐπίμονον μελέτην τῶν ἀθανάτων ποιητῶν καὶ συγγραφέων τῆς προγονικῆς ἡμῶν εὐκλείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατατρίβουσι χρόνον πολύτιμον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τοῦ τῆς ἐμβαθύνσεως σταδίου, ἐν ᾧ τὰ μάλιστα ὁ νοῦς ὀξύνεται καὶ θετικῶς καλλιεργεῖται.

Οἱ ποιούμενοι χρῆσιν τῶν ἡμετέρων σχολικῶν μεταφράσεων θέλουσι κατανοήσει εὐχερῶς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, διότι ἡμεῖς οὐδὲν τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀσαφὲς ἐν αὐτοῖς ἀφήκαμεν ἀνερημήνευτον. Διὰ τῶν ἐν παρενθέσει διπλῶν καὶ τριπλῶν πολλάκις ἐπεξηγήσεων καὶ πραγματικῶν παρατηρήσεων καὶ τῶν ἐν ἀγκύλαις προσθηκῶν καὶ νοημάτων, αἵτινα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παρελείποντο διὰ τὰς ἀλλοίας τοῦ τότε λόγου συνθῆκας, ἐξωμαλύναμεν τελείως τὸ ἔδαφος τῆς πλήρους ἔρμηνεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐπισώρευσις τῶν πολλαπλῶν ἐπεξηγήσεων καὶ προσθηκῶν δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ σύγχυσιν, συνιστῶμεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅπως ἀντιπαρόρχωνται πᾶν τὸ ἐν ἀγκύλαις καὶ παρενθέσεσιν, ἐὰν θέλωσι νὰ ἔχωσιν ἀμεσώτατα τὴν εἰς τὸ νέον ἀπόδοσιν τοῦ κειμένου

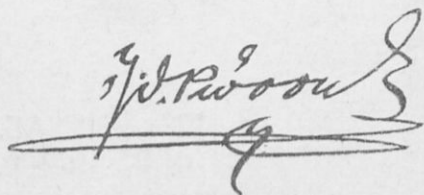
Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Φεβρουαρίου 1929

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΡΩΣΣΗΣ, δ.φ.

Γυμνασιάρχης

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν κάτωθεν ὑπογραφήν τοῦ μεταφραστοῦ.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΟΙΔΙΠΟΔΟΣ ΤΥΡΑΝΝΟΥ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. — ὦ τέκνα, νεαροὶ ἀπόγονοι (:βλαστοὶ=τροφὴ) τοῦ ἀρχαίου Κάδμου.

Διατὶ ἄρα γε μοῦ κάθησθε ἐδῶ τοιοῦτοτρόπως (: τοιοῦτον κάθισμα=τάσδε ἔδρας) κρατοῦντες ἱκετευτικούς κλάδους ἔστε μένονες [διὰ λευκῶν ἐρίων]; Ἡ δὲ πόλις ἀφ' ἐνὸς μὲν (=ὁμοῦ μὲν=ἅμα μὲν) εἶναι πλήρης λιβανωτοῦ (=θυμιαμάτων), ἀφ' ἐτέεου δὲ (=ὁμοῦ δὲ=ἅμα δὲ) [ὅλη ἀντηχεῖ(=γέμει)] ἐξ ὕμνων ἄδομένων πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα πρὸς ἐξελέωσιν (=παιάνων) καὶ ἐκ θρήνων. Ταῦτα [τὰ αἷτια τῆς ἱκεσίας καὶ τῶν ἐν πόλει (5) λιτανειῶν καὶ θρήνων] ἐγὼ (=ἀγὼ=ἄ ἐγὼ) κρίνων δίκαιον ὦ τέκνα, νὰ μὴ ἀκούω (μάθω) παρ' ἀγγέλων, οἷτινες εἶναι ἄλλοι ἢ ἐγὼ (=ἄλλων), ὁ ἴδιος ἔχω ἔλθει ἐδῶ, ὁ ὑπὸ πάντων καλούμενος κλεινὸς Οἰδίπους (δεδοξασμένος Οἶδ., λόγῳ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ αἰνίγματος τῆς Σφιγγός). Ἄλλ', ὦ γέρον [ἱερεῦ τοῦ ὑπάτου θεοῦ], εἰπέ [μοι], διότι φυσικὰ εἶσαι ἀρμόδιος (=ἔφου πρέπων=πρέπει σοι) νὰ ὁμιλῆς ἀντὶ τούτων (ἐξ ὀνόματος τούτων) ἐδῶ (=πρὸ τῶνδε), κατὰ τίνα τρόπον κατηντήσατε ἐδῶ (=καθέστατε) φοβηθέντες [συμφορὰν (=δείσαντες) ἢ ἐπιθυμήσαντις τι (=ἢ στέρξαντες)]; [Λέγε], διότι θὰ ἤθελον (=ὡς ἐθέλοντος ἄν) ἐγὼ νὰ παρέχω πᾶσαν συνδρομὴν [πρὸς ὑμᾶς] διότι θὰ ἤμην ἀνάληγτος (: ἀναίσθητος πρὸς τὴν δυστυχίαν), ἐὰν δὲν ἦσθάνομην βαθεῖαν συμπάθειαν (=μὴ οὐ=μὴ † καποικίρων) διὰ τοιαύτην ἱκεσίαν (=ἔδραν).

ΙΕΡΕΥΣ. [Ἐρωτῶς, τί θέλομεν] ; Ἄλλ', ὦ ἄρχων (ἄναξ) τῆς
 χώρας μου Οἰδίπου, βλέπεις μὲν ἡμᾶς ἐν ποίᾳ ἡλικίᾳ (=ἡλικίαι)
 (15.) καθήμεθα [ικέται] παρὰ τοὺς [πρὸ τῶν ἀνακτόρων] βωμούς
 σου· ἄλλοι μὲν μὴ δυνάμενοι ἀκόμη (=οὐδέπω σθένοντες) νὰ
 βαδίσωσι (=πτέσθαι) μακρὰν [ὁδόν], ἄλλοι δὲ δυσκίνητοι (ἤ:βα-
 ρεῖς) συνεπείᾳ γήρατος (=σὺν γήρᾳ. ἤ: ἅτε ὄντες σὺν γήρᾳ·
 τὸ γήρας ἐνταῦθα κατὰ προσωποποιεῖται θεωρεῖται ἀκόλουθον τοῦ
 ἀνθρώπου), δηλ. οἱ ἱερεῖς, ἐγὼ μὲν τοῦ [ὑπάτου] Διός, οὗτοι δὲ
 ἐδῶ ἐπίλεκτοι (=λεκτοὶ) ἐκ τῶν ἀγάμων νεανιῶν (=ἠθέων).
 ὁ δὲ ἄλλος λαὸς (=φῦλον) κρατῶν κλάδους κεκοσμημένους
 μὲ στέμματα [ἐκ λευκοῦ ἐρίου] (=ἕξεστεμμένον) κάθεται ἰκέ-
 (20) τῆς (=θακεῖ) ἐν ταῖς [δύο] ἀγοραῖς καὶ πλησίον τῶν δύο
 τῆς Παλλάδος ναῶν καὶ [πλησίον] τοῦ παρὰ τὸν Ἴσμηνὸν [πο-
 ταμὸν] μαντικοῦ βωμοῦ (=σποδῶ) [τοῦ Ἴσμηνίου Ἀπόλλωνος].
 Διότι ἡ πόλις, καθὼς βεβαίως καὶ σὺ ὁ ἴδιος βλέπεις ὑπερβολικῶς
 ἤδη συγκλονίζεται (=σαλεύει) καὶ δὲν δύναται (=οὐχ' οἷα τ'
 [ἔστι]) πλέον νὰ ἀνασηκώσῃ (=κατακουφίσαι) τὴν κεφαλὴν ἀπὸ
 τὰ βάρη τῆς θανατηφόρου (=φοινίου) θαλασσοταραχῆς (νό-
 σου=σάλου) καταστρεφομένη μὲν (=φθίνουσα μὲν) ὡς πρὸς
 (25) τὰ περικάρπια (=κάλυξι) τῶν πλήρη κόκκων σταχύων
 (=ἐγκάρπους) τῆς γῆς καταστρεφομένη δὲ ὡς πρὸς τὰς ἀγέλας
 βοῶν βοσκομένων (=βουνόμων) καὶ ὡς πρὸς τοὺς τοκετοὺς τῶν
 γυναικῶν, οἷνες ἀποβαίνουσι ἄγονοι (=ἀγόνους) [διὰ τὸ θνη-
 σιγενὲς τῶν τέκνων]. ἐν μέσῳ δὲ (=ἐν δὲ) [ἄλλων τούτων
 τῶν κακῶν] ἐνσκήψας ὁ πυρφόρος [ἅτε κραδαίνων τὴν τὰ πάντα
 καίουσαν δᾶδα αὐτοῦ] Θεὸς μαστίζει (=κατατρώχει=ἐλαύνει) τὴν
 πόλιν ὁ δλεθριώτατος λοιμὸς, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου κενοῦται ἡ πόλις
 τοῦ Κάδμου (=δῶμα Καδμεῖον), ὁ δὲ μέλας Ἄδης πληροῦ-
 (30) ται (πλουτίζεται) διὰ στεναγμῶν καὶ θρήνων [τῶν ψυχῶν].
 Διὸ (=νὺν) ἐγὼ βεβαίως (=μὲν=μὴν) καὶ οὗτοι ἐδῶ οἱ παῖδες
 καθήμεθα ἰκέται παρὰ τὴν ἐστίαν (=ἐφῆστιοι) [σου], οὐχὶ
 διότι θεωροῦμεν (=οὐ κρίνοντες) ὅτι εἶσαι σὺ ἴσος (=οὐκ
 ἰσοῦμένόν σε) πρὸς θεοῦς, ἀλλὰ διότι σὲ θεωροῦμεν πρῶτον ἐκ
 τῶν ἀνδρῶν καὶ εἰς τὰς συνήθεις περιπετείας τῆς ἀνθρωπι-

νης ζωῆς (= ἔν τε συμφοραῖς βίου) καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους καὶ
 ἀσυνήθεις θεϊκὰς ἐπεμβάσεις (: θεομηνίας= ἔν τε δαιμόνων
 (35) συναλλαγαῖς) [ὅποια ἡ Σφιγξ καὶ ὁ νῦν λοιμός]: διότι σὺ
 (= ὁς) βέβαια, [ἂν καὶ ἦσο ξένος] ἔλθων εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κά-
 δμου, [ὄμο.] ἀπήλλαξας [αὐτήν] τοῦ φόρου, τὸν ὅποιον παρείχο-
 μεν εἰς τὴν σκληρὰν αἰοδόν, καὶ μάλιστα (= καὶ ταῦτα) ἐνῶ
 οὐδεμίαν ἐπὶ πλέον [τῶν ὄσων ἐγνώριζες] ἔλαβες παρ' ἡμῶν (τῶν
 Θηβαίων) ἀσφαλῆ πληροφορίαν, οὔτε ἐζήτησας νὰ διαφωτισθῆς,
 ἀλλ' λέγεται καὶ πιστεύεται (κυρίως= λέγεσαι καὶ νομίζεσαι=
 λέγη καὶ νομίζη· β' προσ. παθ. ἔνεστ.) ὅτι τῇ βοήθειᾳ (= προσ-
 θήκῃ) θεοῦ [τινός] ἔσφασας (= ὀρθῶσαι βίον) πρὸς ἄμετρον χα-
 (40) ρὰν ἡμῶν (= ἡμῖν). Καὶ τώρα, ὧ κραταιότατε κατὰ τὴν
 κρείσιν πάντων (= πᾶσιν) Οἰδίπου (= Οἰδίπου κᾶρα) σὲ ἱκετεύο-
 μεν πάντες ἡμεῖς ἐδῶ γονυκλινεῖς, νὰ ξεύρης (ἀνακαλύψης) δι'
 ἡμᾶς μέσον τι πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ (: ἀλεξιφάρμακον=
 ἀλκὴν τινα) εἴτε ἠξεύρεις ἀκούσας παρὰ θεοῦ τινος *μαντεῖαν*
[τινα] (= φήμην : φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ), εἴτε [ἠξεύρεις] παρ' ἀν-
 θρώπου τινός [ἀκούσας]: διότι βλέπω ὅτι καὶ τὰ ἀποτελέσματα
 τῶν συμβουλῶν (= καὶ τὰς συμφορὰς τῶν βουλευμάτων) τῶν πε-
 (45) πειραμένων [ἀνθρώπων] εἶναι κατ' ἔξοχὴν ἐπιτυχῆ (= ἔωσας
 μάλιστα). *Ἐμπρός* (= ἴθι· παρακλ. ἐπιρρ.), ὧ ἀνδρῶν ἄριστε,
ἀνόρθωσον τὴν [ἤδη κλυδωνιζομένην] πόλιν, ἔμπρός, λαβὲ πρό-
 νοιαν [περὶ αὐτῆς], διότι τώρα μὲν αὕτη ἡ γῆ σὲ ὀνομάζει σω-
 τήρα διὰ τὴν προτέραν [σου] προθυμίαν, *εἴθε δὲ νὰ μὴ ἔχωμεν*
παντελῶς [τοιαύτην] ἀνάμνησιν τῆς βασιλείας σου (= ἀρχῆς
 δέ... μεμνώμεθα· εὐκτ. πρκ.) *ὅτι* [τὸ κατ' ἀρχὰς (= τὸ πρῶτον)]
ἐσώθημεν (= στάντες εἰς ὀρθὸν) καὶ ἔπειτα ὅτι ἀπωλέσθημεν
 (50) (ἠφανίσθημεν, ἀνετράπημεν= πεσόντες), ἀλλ' ἀνόρθωσον
 ταύτην τὴν πόλιν *ἐπὶ ἐδραίων βάσεων* (: καθιστῶν αὐτὴν ἀπα-
 ρασάλευτον= ἀσφαλεῖα). Διότι [καθὼς] καὶ τὴν τότε *εὐτυχίαν*
 (= τύχην) δι' *εὐνοῦκῆς ὀδηγίας τῶν θεῶν* (: αἰσίως= ὄρνιθ
 αἰσίφ) παρέσχες εἰς ἡμᾶς, οὔτω καὶ τώρα *γενοῦ ὁμοῖος* (ἦ: πρᾶ-
 ξον τὸ αὐτό). Διότι, ἐὰν βεβαίως θέλῃς νὰ ἄρχῃς ταύτης τῆς χώ-
 ρας, καθὼς ἄρχεις [τώρα], εἶναι καλλίτερον νὰ ἄρχῃς [αὐτῆς] πε-

πληρωμένης (πλήρους) ἀνδρῶν (: οὔσης ἀνδροπληθοῦς = σὺν ἀν- (55) δράσιν) παρὰ κενῆς [τοιούτων]. Διότι οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσιν οὔτε πύργος οὔτε ναῦς [ἦτοι: οὐδεμία περιοχὴ οὔτε κατὰ ξηρὰν οὔτε κατὰ θάλασσαν, ὅσονδήποτε ἰσχυρῶς τετειχισμένη καὶ ἂν εἶναι καὶ ὅσαδήποτε πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἂν ἔχη, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει, ἐὰν εἶναι] ἔρημος ἀνδρῶν μὴ κατοικούντων ἐντὸς [αὐτῶν].

ΟΙΔ. Ὡ τέκνα [μου] ἀξιολύπητα, προσήλθετε πρὸς με ἐπιθυμοῦντες τὴν ἐκπλήρωσιν γνωστικῶν ἐπιθυμιῶν (= γνωστὰ) καὶ οὐχὶ ἀγνώστων εἰς ἐμέ. Διότι καλῶς γνωρίζω ὅτι πάντες ὑπο- (60) φέρετε, ἀλλ' ἂν καὶ πάσχετε (= καὶ νοσοῦντες), [ὅμως] οὐδείς ὑπάρχει ἐξ ὑμῶν, ὅστις πάσχει καθὼς ἐγώ. Διότι ἡ μὲν ἰδική σας λύπη πλήττει ἓνα μόνον, αὐτὸν τὸν ἴδιον προσωπικῶς (= καθ' ἑαυτὸν) (ἦτοι : ἕκαστος μὲν ἐξ ὑμῶν αἰσθάνεται λύπην μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ προσωπικῶς) καὶ οὐδένα ἄλλον· ἡ ἰδική μου ὅμως ψυχὴ καὶ διὰ τὴν πόλιν καὶ δι' ἐμέ καὶ διὰ σέ συγ- (65) χρόνως ἀναστενάζει. Ὡστε δέν με ἀφυπνίζετε παραδεδομένον εἰς βαθὺν ὕπνον τοῦλάχιστον· ἀλλὰ μάθετε ὅτι πολλὰ μὲν δάκρυα μέχρι τοῦδε (= δὴ = ἤδη) ἔχουσα ἐγώ, πολλὰ δὲ σχέδια μετήλθον ἐν τῷ στροβιλισμῷ (ἀνακυκλήσει = πλάνοις) τῶν σκέψεών [μου]. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον (= ἦν = δ· τὸ ἦν καθ' ἕλξιν πρὸς τὸ ἴασιν) καλῶς σκεπτόμενος εὗρισκον ὡς μόνην θεραπείαν, τοῦτο (= ταύτην = τοῦτο ἕλξις πρὸς τὸ ἴασιν) ἔπραξα τὸν υἱὸν δηλ. τοῦ Μενουκίεως Κρέοντα, τὸν [ἐξ ἀγχιστείας] συγγενῆ (τὸν γυναικάδελφόν) μου ἔστειλα εἰς τὸν Πυθικὸν ναόν (μαν- (70) τειον) τοῦ Φοῖβου, ἵνα ἐρωτήσας μάθῃ (= ὡς πύθοιθ') τί πράττων ἢ τί λέγων δύναμαι νὰ σώσω ταύτην διὰ τὴν πόλιν. Καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῆς σήμερον ἡμέρας (= ἡμαρ ἤδη συμμετρούμενον = ἡ συμμέτρησης τοῦ ἤδη ἡματος) μὲ τὸν [ἀπαιτούμενον διὰ τὸ ταξίδιον] χρόνον (= [τῷ καθήκοντι] χρόνῳ) [τοῦ Κρέοντος] μὲ στενοχωρεῖ, [ὥστε νὰ ἐρωτῶ] τί [ἐπὶ τέλους] κάμνει· διότι ἀπουσιάζει ὑπὲρ πᾶν λογικὸν ὄριον (= πέρα τοῦ εἰκότος), πε- (75) ρισσότερον τοῦ πρέποντος (: τοῦ καθωρισμένου, ἀναγκαίου = τοῦ καθήκοντος) χρόνου. Ὡταν δὲ ἐπανέλθῃ [ὁ Κρέων], τότε

(κατὰ τὴν αὐτὴν δηλ. στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἐπανέλθῃ) ἤθελον εἶσθαι οὐτιδανός (=κακός), ἐὰν δὲν ἤθελον πράττει (=μὴ δρῶν =εἰ μὴ δρῶν) πάντα, ὅσα ἤθελε φανερώνει ὁ θεός.

ΙΕΡ. Ἄλλ' εἰς κατάλληλον στιγμὴν (=ἀλλ' εἰς καλὸν=καιρὸν) καὶ σὺ εἶπας καὶ οὗτοι ἐδῶ [οἱ παῖδες] ἀρτίως (: μόλις) μοῦ κάμνουσι σημεῖα (: νεύματα χειρονομίας) (=σημαίνουσί μοι) ὅτι προσέρχεται ὁ Κρέων.

ΟΙΑ. Ὡ ἀναξ Ἄπολλον, εἴθε νὰ ἔλθῃ (=εἰ γὰρ βαίη) (80) [πρὸς ἡμᾶς] πλέων τοῦλάχιστον εἰς ὠκεανὸν σωστικῆς τινος εὐτυχίας (=ἐν τύχῃ γέ τῃ σωτηρίᾳ=σωτείρα), ὅπως [ἔρχεται] μὲ λάμπον ἀπὸ χαρὰν πρόσωπον.

ΙΕΡ. Ἄλλ' ὡς δύνатаί τις τοῦλάχιστον (=μὲν) νὰ μαντεύσῃ (=εἰκάσαι μὲν = ὡς ἔστιν μὲν εἰκάσαι ἀπολ. ἀπρμφ.) [ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς (=βαίνει ἡμῖν)] εὐχάριστος· διότι [ἐὰν δὲν ἤρχετο γηθόσυνος], δὲν θὰ ἐβάδιζε ἐδῶ (=ᾧδε) καταφορτος ἐκ στεφάνων (=πολυστεφῆς) καρποβριθοῦς δάφνης κατὰ τὴν κερφαλήν.

ΟΙΑ. Ταχέως θὰ μάθωμεν· διότι ἐδρίσκειται εἰς ἀνάλογον ἀπόστασιν ἀφ' ἡμῶν (=ξύμμετρος [ἔστι] = ἐν συμμέτρῳ ἀποστήματι, ἱκανῶς πλησίον) ὥστε νὰ ἀκούῃ [τοὺς λόγους ἡμῶν]: Ἄναξ, γυναικάδελφέ μου, νὴ τοῦ Μενοικέως, τίνα χρησμόν τοῦ θεοῦ ἔχεις ἔλθει φέρων εἰς ἡμᾶς;

ΚΡΕΩΝ. Αἴσιον (=ἔσθλην)· διότι φρονῶ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πολὺ ἐνοχλητικὰ πράγματα (=τὰ δύσφορα), ἐὰν ἤθελον λάβει ἔκβασιν ἀγαθὴν, ἐν τῷ συνόλω (: καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν=πάντα) ἤθελον εἶναι εὐτυχήματα.

ΟΙΑ. Ἄλλὰ (=δὲ) ποῖος εἶναι ὁ χρησμός [τοῦ Θεοῦ]; διότι ἀπὸ ὅσα τοῦλάχιστον εἶπας τῶρα (=τῷ γε νῦν λόγῳ) οὔτε [λοιπὸν] θαρρῶ (: θάρρος ἀντιλῶ ἢ: ζεστός εἶμαι=θρασύς εἶμι) οὔτε πάλιν ἔχω φοβηθῆ (ἢ: κρύος εἶμαι) πρὶν ἀκούσω (=προ- (90) δείσας εἶμι) [τὸν χρησμόν].

ΚΡ. Ἐὰν ἐπιθυμῆς (=χρήζεις, νὰ ἀκούῃς ἐπὶ παρουσίᾳ (ἢ: πλησίον ὄντων) τούτων ἐδῶ (=τῶνδε πλησιαζόντων), εἶμαι

ἔτοιμος νὰ εἶπω, εἴτε [καὶ ἐπιθυμοῦμαι νὰ εἰσέλθω ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων, εἶμαι ἔτοιμος] καὶ νὰ εἰσέρχωμαι ἐντὸς.

ΟΙΔ. Ἐνώπιον πάντων λέγε· διότι θλίβομαι περισσότερον διὰ τούτους παρὰ διὰ τὴν ζωὴν μου αὐτὴν.

ΚΡ. [Ἄφοῦ οὕτω θέλεις], ἠμπορῶ νὰ εἶπω (: δὲν δυσκολεύομαι (95) μαι νὰ εἶπω ἢ: θὰ εἶπω = λέγοιμ' ἄν), ὅποια ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ. *Σαφῶς* (= ἐμφανῶς) *προτρέπει* (= ἄνωγεν) ἡμᾶς ὁ ἄναξ Φοῖβος νὰ ἀποδιώκωμεν (= ἐλαύνειν) ἐκ τῆς χώρας τὸ μίasma, διότι ἔχει τραφῆ (μεγαλώσει) ἐν ταύτῃ τῇ γῆ καὶ νὰ μὴ τρέφωμεν [αὐτὸ] [*ὥστε νὰ γίνῃ*] *ἀθεράπευτον* (= ἀνήκεστον κατηγορ.).

ΟΙΔ. Διὰ ποίου ἐξαγνισμοῦ [προτρέπει ἡμᾶς νὰ ἀποδιώκωμεν ἐκ τῆς χώρας τὸ μίasma]; Τίς εἶναι ἡ *ποιότης* (: ἡ φύσις = ὁ τρόπος) *τοῦ δυστυχήματος* (: τοῦ μιάσματος=τῆς ξυμφορᾶς);

ΚΡ. [Προτρέπει ἡμᾶς νὰ ἀποδιώκωμεν ἐκ τῆς χώρας τὸ μίasma] *ἐξορίζοντες τὸν [φονέα] ἄνδρα* (= ἀνδραγατοῦντες) ἢ ἐξαγοράζοντες ὀπίσω τὸν φόνον διὰ φόνου, *καθότι* αὐτὸς δὲ ὁ φόνος (=τόδ' αἷμα) *κατατρύχει* (=ὡς χειμάζον· αἰτ. ἀπολ.) τὴν πόλιν.

ΟΙΔ. Τὸ δυστύχημα αὐτὸ βεβαίως εἰς βάρος ποίου ἀνδρὸς καταγγέλλει [ὁ Ἀπόλλων]ἢ: διὰ ποῖον ἄνδρα ἀληθῶς φανερώει (100) αὐτὸ δὲ τὸ δυστύχημα (= ποίου γαρ... τύχην· βραχυλ. ἀντί: ὁποίου γὰρ ἀνδρὸς ἐστὶν ἢδε ἡ τύχη, ἢν μηνύει);

ΚΡ. Ὁ ἄναξ, εἵχομέν ποτε ἡμεῖς τὸν Λαῖον ἡγεμόνα ταύτης τῆς χώρας, *προτοῦ σὺ νὰ λάβῃς τὴν διοίκησιν* (= ἀπευθύνειν) ταύτης τῆς πόλεως.

ΟΙΔ. Ἐξ ἀκοῆς γνωρίζω τοῦτο· διότι *ποσῶς δὲν* (=οὐ πω) (105) εἶδον [αὐτὸν ἐγὼ] τοῦλάχιστον.

ΚΡ. Τούτου φονευθέντος, *διδει παραγγελλαν* (=ἐπιστέλλει) τώρα ὁ θεὸς σαφῶς, ἵνα ἕκαστος [ἡμῶν] (=τινα) ἐκδικῆται φονεύων *τοὺς αὐτουργοὺς (δράστας) τοῦ φόνου* (=τοὺς αὐτοῦντας χειρ.).

ΟΙΔ. Οὕτοι δὲ εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς ὑπάρχουσι; Ποῦ *θέλει εὔρεθῆ* τὸ *δυσσεύρετον* (= δυστέκμαρτον) ἵχνος *τοῦ πα-*

λαιού τούτου ἐγκλήματος (=τόδε παλαιᾶς αἰτίας=τῆςδε παλαιᾶς αἰτίας);

ΚΡ. [Ὁ θεὸς Ἀπόλλων] ἔλεγεν [ὅτι θὰ εὐρεθῆ] ἐν ταύτῃ (110) τῇ γῆ. Τὸ δὲ ζητούμενον εἶνε κατορθωτὸν (: δύναται νὰ εὐρεθῆ=ἄλωτὸν [ἔστι]), διαφεύγει δὲ τὸ παραμελούμενον.

ΟΙΔ. Ποῖον δὲ ἐκ τῶν δύο· 1) ἐν τῷ οἴκῳ ἢ ἐν τοῖς ἀγροῦσι· ἢ 2) ἐπ' ἄλλης (ξένης) γῆς πίπτει θῦμα τοῦ φόνου τούτου ὁ Λαῖος;

ΚΡ. Ἀποδημῶν, καθὼς ἔλεγεν, ὡς ἐπίσημος ἀπεσταλμένος εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἢ εἰς ἀγῶνας (=θεωρός), [διότι πράγματι μετέβαιναν εἰς Δελφοὺς, ἵνα ἐρωτήσῃ περὶ τῆς τύχης τοῦ ἐκτεθέντος υἱοῦ του] δὲν ἐπανῆλθεν πλέον (=οὐκέτι πάλιν ἵκετο) πρὸς τὸν οἶκον, ὅπως ἀπῆλθεν.

ΟΙΔ. Οὐδὲ ἀγγελιοφόρος τις, οὐδὲ συνοδοιπόρος (: ἀκόλουθος=συμπράκτωρ τῆς ὁδοῦ) ἐγένετο αὐτόπτης τοῦ φόνου (=κατεῖδε) παρὰ τοῦ ὁποίου λαβῶν τις ἀσφαλεῖς πληροφορίας (=ὄτου ἐκμαθῶν) θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμοποίησῃ [αὐτὰς εὐθὺς μετὰ τὸν φόνον—ἐν τῇ ἀνακρίσει];

ΚΡ. [Οὐδεὶς ὑπάρχει]· διότι [πάντες οἱ συνοδοιπόροι] ἐφονεύθησαν ἐκτὸς ἑνὸς μόνου. ὅστις ἀπὸ φόβου φυγῶν οὐδὲν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἶδε (=ὧν εἶδε) ἠδύνατο (=εἶχε) νὰ διατυπώσῃ σαφῶς (νὰ διασαφηνίσῃ=εἰδῶς) ἐκτὸς ἑνὸς μόνου.

ΟΙΔ. Τὸ ποῖον; Διότι τὸ ἐν τούτῳ (=ἐν) δύναται νὰ διαφωτίσῃ πολλά, ὥστε νὰ μάθωμεν, ἀρκεῖ νὰ λάβωμεν (=εἰλάβοιμεν) μικρὰν ἀρχὴν (βάσιν) ἐλπίδος.

ΚΡ. Ἐλεγεν ὅτι λησταὶ συναντήσαντες (=συντυχόντες) ἐφόνευσαν αὐτὸν (=νῖν) οὐχὶ εἰς διὰ τῆς δυνάμεώς του (=οὐ μᾶρῶμη), ἀλλὰ ἐν συνεργασίᾳ μεγάλου ἀριθμοῦ (=σὺν πλήθει χειρῶν).

ΟΙΔ. Πῶς λοιπὸν ὁ ληστής ἤθελε προβῆ (=ἔβη ἄν) εἰς τοὺς αὐτὴν τόλμην, ἂν μὴ ἐγένετο ἐνέργειά τις διὰ χρημάτων ἀπὸ ἐδῶ.

ΚΡ. Πιθανὰ ἦσαν ταῦτα (: ὑπῆρχον τοιαῦτα δοξασίαι=δοκοῦντα ταῦτ' ἦν)· ἀλλ' (=δὲ) οὐδεὶς ἀνεφαίνετο (=ἐγίνετο) ἐν μέσῳ τῶν συμφορῶν ἡμῶν (=ἐν κακοῖς) ἐκδικητῆς (=ἀρωγὸς τοῦ φονευθέντος Λαῖου).

ΟΙΔ. Ποία δὲ *δυστυχία* ἡμῶν ἔμποδιζε (=κακὸν ἐμποδὸν εἶργε) νὰ μάθητε τοῦτο [τὸ πρᾶγμα], ἀφοῦ οὕτως ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς (=τυραννίδος=τυράννου);

ΚΡ. Ἡ *αιγιματώδης* [διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀκατανόητον αἶμα] (130) νιγμα] Σφιγξ *ἠνάγκαζεν ἡμᾶς* (ἦ: προσκάλει τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὸ...=προσῆγετο ἡμᾶς), ἀφοῦ *ἀφήσωμεν κατὰ μέρος* (=μεθέντας) τὸ *μυστήριον τοῦ φόνου* (=τάφανῃ), νὰ ἐξετάζωμεν τὸ πρὸ τῶν ποδῶν [κακόν].

ΟΙΔ. Ἄλλ' *ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς πάλιν* (=ἐξ ὑπαρχῆς πάλιν) ἐγὼ θὰ διαλευκάνω αὐτὰ [τὰ σκοτεινά]: διότι ἐπαξίως ὁ Ἀπόλλων, ἀξίως δὲ[καί]σὺ *ἀνελάβετε ταύτην τὴν μέριμναν* (=ἐφροντίσατε=ἔθεσθε τήνδε ἐπιστροφὴν) ὑπὲρ τοῦ *φονευθέντος* (=πρὸς τοῦ θανόντος), ὥστε, *ὡς εἶναι δίκαιον* (ἦ: ὡς ἀρμό- (135) ζει=ἐνδίκως) θέλετε ἰδεῖ καὶ ἐμὲ σύμμαχον *προσφέροντα τὰς ὑπηρεσίας μου ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας* (=τιμωροῦντα γῆ τῆδε) καὶ τοῦ θεοῦ συγχρόνως. Διότι οὐχὶ ὑπὲρ τῶν μακρινῶν φίλων (δηλ. τοῦ Δαΐου), ἀλλ' ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ *ἰδίου* (=ἄλλ' [ὑπὲρ] ἑαυτοῦ=ἄλλ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ) ἐγὼ αὐτὸς θέλω ἀποδώξαι τὸ *μίασμα* (=μῦσος] τοῦτο. Διότι, ὅσοιςδήποτε ἦτο ὁ φονεύσας ἐκεῖνον, ἴσως (=τάχα) *θὰ τῷ ἐκινεῖτο ἢ ὄρεξις* (=θέλει εἶναι) (140) καὶ κατ' ἐμοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ *ἐπιβάλῃ χεῖρα* (=νὰ φονεύσῃ=τιμωρεῖν) (ἦ: ἴσως θὰ ἤθελεν ἀποπειραθῆ καὶ κατ' ἐμοῦ τοιαύτην κακουργίαν). Εἰς ἐκεῖνον λοιπὸν παρέχων τὴν ἀρκουσαν (ἀναγκαίαν) ἱκανοποίησιν (=προσαρτῶν) ὠφελῶ τὸν ἑαυτὸν μου. Ἄλλ' *ὅσον δύνασθε τάχιστα* (=ὡς τάχιστα) *παῖδες, ὑμεῖς μὲν ἐγέρθητε* (=ἴστασθε=ἀνίστασθε) *ἀπὸ τῶν βαθμίδων* [τοῦ βωμοῦ] (=βάθρων) ἀναλαβόντες τοὺς ἱκετευτικούς τούτους κλάδους: ἄλλος δέ τις [ἐκ τῶν δορυφόρων μου] ἄς συναθροίσῃ ἐδῶ τὸν λαὸν τοῦ *Κάδμου* (ἦ: τὴν γερούσιαν: τοὺς γέροντας τῶν Θηβῶν τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν βουλὴν τοῦ βασι- (145) λέως), διότι ἐγὼ τὸ πᾶν θέλω πράξει: διότι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ ἢ θὰ φανῶμεν εὐτυχεῖς ἢ *δυστυχεῖς* (πτώματα =πεπιωκότες).

ΙΕΡ. ὦ παῖδες, ἄς ἐγειρώμεθα, διότι καὶ ἐνταῦθα ἡμεῖς

ἤλθομεν χάριν τούτων, τὰ ὁποῖα (= ὧν=α· ἔλιξι) οὕτως ὑπι-
σχνεῖται (= ἐξεγγέλλεται). Ὁ δὲ Φοῖβος ὅστις ἔστειλε [πρὸς
ἡμᾶς] τούτους τοὺς χρησμούς εἶθε συγχρόνως [μὲ τὰ ὑπὸ τούτου
τοῦ βασιλέως προαχθησόμενα (= τοῖς ὑπὸ τοῦδε προαχθησόμενοις)]
(150) νὰ γίνῃ καὶ σωτὴρ καὶ παυστὴρ τῆς νόσου (ἧ : καὶ εἶθε
νὰ παύσῃ τὴν νόσον, νὰ ἀπαλλάξῃ τῆς νόσου = καὶ νόσου παυ-
στήριος ἵκοιτο=παύσειε τὴν νόσον).

ΠΑΡΟΔΟΣ (151 — 215)

Στροφή α'. — ὦ γλυκύλογε τοῦ Διὸς χρησμὲ (= φάτι),
ποιός τις τέλος πάντων [μᾶς] ἤλθες (= τίς ποτε ἔβας) ἐκ τοῦ
πλουσίου μαντείου τοῦ Διὸς εἰς τὰς λαμπράς (: περιφήμους) Θή-
βας ; Εἶμαι τεταραγμένος (= ἐκτέταμαι) κατὰ τὴν περίφοβον
ψυχὴν μου, ἀγωνιῶν (= πάλλων) ἐκ φόβου, ἴητε Δῆλιε Παιῶν
(: "Απολλων) ἔχων ὡς πρὸς σὲ εὐλαβῆ φόβον (= ἀμφὶ σοὶ
ἄζόμενος), τί καθῆκον (δηλ. θυσίαν, προσευχάς, κάθαρσιν κλπ.)
(= χρέος) θά μοι ἐπιβάλλῃς νὰ ἐκτελέσω (= ἐξανύσεις) ἢ ἀμέ-
σως τώρα (= νέον) ἢ ἀργότερον (: ὀπίσω=πάλιν) μὲ τὴν πά-
ροδον τοῦ χρόνου (ἧ : μὲ τὰ γυρίσματα τοῦ καιροῦ=τεριτελλο-
μέναις ὥραις); Εἰπέ μοι [αὐτὸ τὸ μυστικόν σου], ὦ χρυσεῖς Ἐλ-
πίδος τέκνον, ἀθάνατος Φήμη.

Ἀντιστροφή α'. Πρῶτα πρῶτα (= πρῶτα) ἐπικαλούμενος
(160) 1) σέ, ὦ θύγατερ τοῦ Διὸς, ἀθάνατος Ἀθηνᾶ καὶ 2) τὴν
πολιοῦχον (γαίηοχον) ἀδελφὴν Ἄρτεμιν, ἣτις κάθεται (= θάσ-
σει) ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου θρόνου τῆς κυκλοτελοῦς ἀγορᾶς καὶ 3) τὸν
ἀπὸ μακρὰν ἐπιτυχῶς τὰ βέλη ὄριπτοντα (= ἑκαβόλον) Ἀπόλ-
λωνα, ἄχ θεοὶ μου (= ἰὼ) φανερώσατέ μοι τὴν χάριν σας
(= προφάνητέ μοι) σεῖς οἱ τρεῖς ἀποκρούοντες τὸν θάνατον
(165) (= τρισσὶ ἀλεξιμοροὶ). Ἐὰν καὶ ἄλλοτε ποτε, ὅτε ὠρθοῦτο
(ἐσηκόνετο) κακὴ βλάβη (= ὑπερορνυμένας ἄτας) κατὰ τῆς πό-
λεως, ἐξετοπίσατε (= ἠνύσατε ἐκιοπίαν) τὴν φλόγα τοῦ δυστυ-
χήματος, ἔλθετε καὶ τώρα [ἐλίκουροι].

Στροφή β'. Πῶ πῶ (= ὦ πόποι), διότι ὑποφέρω ἀναρι-
(170) θμήτους συμφοράς· δλόκληρος δὲ ὁ λαός [μου] (= στόλος)

πάσχει (= νοσεῖ) καὶ δὲν ὑπάρχει δύναμις (: ὄπλον) ἐπινοίας (= οὐδ' ἐνι=οὐδ' ἔνεσι † ἔγχος φροντίδος), ἵνα διὰ ταύτης (= φ) ἀποδιώξῃ τις [τὸ κακόν]. [καὶ πάσχει ὁ λαός μου], διότι οὔτε τὰ προϋόντα (= ἔκγονα) τῆς περιφήμου [ἐπὶ εὐφορίᾳ] χώρας ἀναπτύσσονται, οὔτε αἱ γυναῖκες σηκώνουσι τὴν κεφαλῆν των (: διασφῶνται· ἢ : τὸ βγάξουν πέρα=ἀνέχουσιν) ἀπὸ τὰς πολυστενάτους ὠδῖνας ἐν καιρῷ τῶν τοκετῶν (=τόκοισι). (175) δύνασαι δὲ νὰ ἴδῃς νεκρὸν κατόπιν ἄλλου νεκροῦ (= ἄλλον ἄλλω=ἄλλον ἐπ' ἄλλω) νὰ τρέχῃ (: νὰ πετᾷ=ὄρμενον) πρὸς τὴν παραλίαν (= ἄκτάν πρὸς) τοῦ δυτικοῦ (= ἑσπέρου) θεοῦ (ἦτοι: τοῦ Ἄδου) ὡς καλλιπτερον (: ταχύτερον) πτηνόν, ὄρμητικώτερον (=κρεῖσσον) ἀκατασχέτου (: ἀκαταμαχήτου = ἀμακάτετου) πυρός.

Ἀναστροφή β'.— Ἀπὸ τούτων δὲ τῶν ἀναριθμητῶν κακῶν πλημμυρισμένη ἡ πόλις (= ὧν = τούτων δὲ † πόλις ἀναριθμος) ἀφανίζεται νεογνά (= γένεθλα) δὲ μὴ τυχόντα εὐσπλαγχνίας (=νηλέα) κείνται ἀστένακτα [: ἄνευ οἰμογῆς καὶ θρήνων (180) ἀνοίκιστα, ἀνοίμωκτα = ἀνοίκτως) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους (= πρὸς πέδω) προξενούντα θάνατον (= θανατηφόρα). Ἐν μέσῳ δὲ τούτων τῶν κακῶν (= ἐν δὲ) αἱ σύζυγοι καὶ πρὸς ταύταις (=ἐπὶ) αἱ λευκότριχες μητέρες παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν βωμῶν (=παρὰ βώμιον ἄκτάν) ἄλλαι ἀπὸ ἄλλο μέρος στενάζουσιν ἐπὶ τούτοις ἐκετεύουσαι (=ἰκτῆρες) ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως ἀπὸ (185) τῶν θλιβερῶν (=λυγρῶν) δοκιμοσιῶν (=πόνων). Ἐξελαστήρια δὲ ἄσματα (=παιάν δε) καὶ φωναὶ (=γῆρυς) πλήρεις στεναγμῶν (=στονόεσσα) ἐν συμφωνίᾳ (: συναυλίᾳ=δ-μαυλος) ἀνεηχοῦσιν (=λάμπει) πρὸς ἀποτροπὴν δὲ τούτων τῶν κακῶν (=ὧν ὑπερ), ᾧ χρυσὴ θύγατερ τοῦ Διός, κατάπεμψον [εἰς ἡμᾶς] βοήθειαν (=ἀλκάν) μὲ γλυκὴν (εὐμενὲς) βλέμμα (=εὐῶπα).

Στροφή γ'. [Καὶ δὸς (=καὶ ποίει), ᾧ Ἀθηνᾶ, ὥστε] νὰ στρέψῃ τὰ νῶτα (=νοτίσαι) φεύγων προτροπάδην πρὸς τὰ ὀπίσω (=παλίσσυτον δράμημα) μακρὰν ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς πατρίδος μου (=πάτρας ἄπουρον) ἢ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν.

νον (= τὸν μέγαν τῆς Ἀμφιτρίτης θάλαμον) ἢ εἰς τὸν ἀφιλόξε-
νον (: *Εὐξεινον* = ἀπόξενον) *κυματώδη* (= Θρήκιον κλύδωνα)
πόντον (= ὄρμον) *δ δρμητικός* (= μαλερός) Ἄρης, ὅστις τώρα
ἄνευ χαλκίνων ἀσπίδων (δηλ. ἄνευ πολέμου) ἐπερχόμενος μὲ
(190) *κατάκαει μὲ φλογερὸν πυρετὸν* (= φλέγει) *περικυκλῶ*
μενος ὑπὸ τῶν φωνῶν [τῶν ἀποθνησκόντων] (= περιβόητος)
[καὶ ἱκετεύω σὲ νὰ ἀποστείλῃς τὸν Ἄρη ἐκεῖ, ὅθεν ἦλθε], διότι,
ἐὰν ἡ νύξ ἀφήσῃ τι ἄθικτον κατὰ τὸ τέλος τῆς (: ὅταν λήγῃ =
τέλει) κατὰ τούτου (δηλ. τοῦ μὴ θιχθέντος ὑπὸ τῆς νυκτὸς =
τοῦτ' ἐπ' = ἐπὶ τοῦτο) ἐπέρχεται ἡ ἡμέρα [πρὸς συμπλήρωσιν τῆς
καταστροφῆς]. Τοῦτον (= τὸν· δηλ. τὸν Ἄρη) *φόνευσον* (= φθί-
σον) *ὑπὸ τὰ πλήγματα τοῦ κεραυνοῦ σου* (= ὑπὸ σφ' κεραυνῶ),
ὃ διευθύνων τὴν δύναμιν (= κράτη νέμων) τῶν πυρφόρων
κεραυνῶν, ὃ Ζεῦ πάτερ.

Ἀντιστροφὴ γ'.—Λύκειε βασιλεῦ, θὰ ἐπεθύμουν (= θέ-
λουμ' ἄν) καὶ τὰ ἰδικά σου τὰ ἀήτητα (: ἀδάμαστα) βέλη· 1)
(205) *νὰ εξαπολύωνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ* (= ἐνδαιτῆσθαι) ἀπὸ τῆς
χρυσοπλέκτου νευρᾶς τοῦ τόξου (= ἀπὸ χρυσοστρόφων ἀγ-
κυλῶν) [κατὰ τοῦ Ἄρεως] *λαβόντα θέσιν προστάτου (προτει-
χίσματος)* (: πρὸς βοήθειαν ἡμῶν ταχθέντα = ἄρωγὰ προστα-
χθέντα) καὶ 2) [νὰ ἐκσφενδονίζωνται (= ἐνδαιτῆσθαι) κατὰ τοῦ
Ἄρεως] αἱ [παρ' ἐκατέρας χειρὸς κρατούμεναι] πυρφόροι *δᾶδες*
(= αἴγλας) τῆς Ἀρτέμιδος, μεθ' ὧν διατρέχει (= διάσσει) τὰ ὄρη
τῆς Λυκίας· καὶ *ἐπικαλοῦμαι* (= κικλήσκω) τὸν *φέρντα*
χρυσὸν διάδημα [ἔνεκα τῆς πλουσιωτάτης κόμης του] (= τὸν
χρυσομίτραν) τὸν *φέρντα τὸ ὄνομα ἐκ ταύτης τῆς πόλεως*
[ἦτοι καλούμενον : Καδμείον ἄνακτα· Βάκχον τὸν Θηβαῖον : Βοι-
(210) ὄπιον θεὸν] (= ἐπώνυμον τᾶςδε γᾶς) *τὸ ἔχοντα τὸν χρῶμα*
τοῦ οἴνου (τὸν κατακόκκινον = οἰνώπα) Βάκχον, *πρὸς ὃν φωνά-
ζουσιν εὐάν, εὐοῖ* (= εὐϊον), *τὸν συνοδαιπύρον* (δόμοστολον =)
τῶν μαινάδων *νὰ ἐπιτεθῆ ἕκ τοῦ σύνεγυς* (= πελασθῆναι)
ὡς σύμμαχος, *κραδαίνων φεγγοβολοῦν (φλογερὸν) δαδῶξυλον*
(= φλέγοντ' ἀγλαῶπι πεύκα) κατὰ τοῦ μὴ τιμωμένου (: κατὰ
τοῦ ἀπεξενωμένου πάσης τιμῆς = ἐπὶ τὸ ἀπότιμον) μεταξὺ τῶν
θεῶν θεοῦ.

α'. ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (216—462)

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. [*Ἦκουσα τί] ζητεῖς· δύνασαι δὲ νὰ λάβῃς (=λάβοις δ' ἂν) ἐκεῖνα τὰ ὅποια ζητεῖς, δηλ. ἐνίσχυσιν καὶ ἀνακούφισιν ἀπὸ τῶν κακῶν, ἐὰν θέλῃς, ἀκούων (= κλύων) τοὺς λόγους μου, νὰ παραδέξῃσαι καὶ νὰ προσφέρῃς τὰς ὑπηρεσίας σου κατὰ τῆς νόσου (= τῇ νόσῳ θ' ὑπηρετεῖν). Τούτους δὲ τοὺς λόγους ἐγὼ (= ἄνω = ἄ ἐγὼ) θὰ ἀνακοινώσω δημοσίᾳ (= ἐξερῶ) ἐν ἀγνοίᾳ μὲν διατελῶν τῆς ἰστορίας ταύτης [τὴν ὅποιαν ἀνακινῶ δὲ προκείμενος χρῆσμός] (= ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ'), ἀμέτοχος δὲ τοῦ γεγονότος (δηλ. τοῦ φονικοῦ (220) δράματος) (= ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος): [καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν συνδρομὴν σας], διότι [ἐὰν μόνος μου ἐπεχείρουν νὰ ἀνιχνεύσω τὸ μυστήριον] δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ προχωρήσω πολὺ εἰς τὰς ἐρεῦνας μου περὶ τοῦ πραχθέντος. (= αὐτὸ) χωρὶς νὰ ἔχω ἄπτόν τι τεκμήριον. Ἔώρα ὅμως, ἐπειδὴ ὡς πολίτης ἀνήκω εἰς τοὺς πολίτας (= τελῶ εἰς ἀστούς) μετὰ τὸ δράμα (= ὕστερος [τοῦ πραχθέντος]) [καὶ οὐδεμίαν ἔνδειξιν ἔχω τούτου, σιγέφωμαι πρὸς ὑμᾶς καὶ] διακηρύττω (= προφωνῶ) ἐνώπιον πάντων ὑμῶν τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου τὰ ἐξῆς: «*Ὀμοσθή ποτε* (= ὅστας ποτὲ) ἐξ ὑμῶν γνωρίζει ὑπὸ τίνος ἀνδρὸς ἐφονεύθη ὁ Λαῖος ὁ υἱὸς τοῦ Λαβδάκου, τοῦτον διατάσσω νὰ φανερώσῃ (ἀποκαλύψῃ = σημαίνειν) (225) ὅλα [τὰ πραχθέντα] εἰς ἐμέ. Καὶ ἐὰν μὲν φοβῆται [νὰ ἀποκαλύψῃ] ἀνασύρων τὴν κατηγορίαν (= τοῦ πικλήμα) ἐκ τῆς καρδιάς του ἐνθα εἶναι κεκρυμμένη αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ, — διότι οὐδὲν ἄλλο δυσάρεστον (= ἀστεργές) θὰ πάθῃ — [ἂς γνωρίζῃ ὅτι] θὰ ἀπέλθῃ ἀσφαλῆς ἐκ τῆς χώρας· ἐὰν δὲ πάλιν τις [ἐξ ὑμῶν] γνωρίζει [ὅτι εἶναι (= ὄντια)] ὁ δράστης (ὁ φονεὺς) ἄλλος τις [Θη- (230) βαιο:] ἢ ἄλλοδαπός, ἂς μὴ σιωπήσῃ· διότι [εἰς τοῦτον] θὰ πληρώσω (= τελῶ) ἐγὼ τὴν προσήκουσαν ἀμοιβὴν (= τὸ κέρδος) καὶ πρὸς τούτοις θὰ τῶ εἶμαι εὐγνώμων (ἧ: καὶ ἡ χάρις προσέτι θὰ προσυπάρχῃ). Ἐὰν δὲ πάλιν σιωπήσῃτε, καὶ τις [ἐξ ὑμῶν] θὰ ἀδιαφορήσῃ (= ἀλώσει) διὰ τὸ κήρυγμά μου ποῦτο (= τοῦπος τόδε) κηδόμενος (: ἐκ διαφέροντος = δείσας) ἢ*

φίλου ἢ καὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μετὰ ταῦτα (= ἄκ (235) = ἄ ἐκ† τῶνδε) θὰ κάμω, ταῦτα πρέπει παρ' ἐμοῦ νὰ ἀκούητε.

Ἐπαγορεύω (= ἰπαυδῶ) μῆτε τις (μῆτε τινὰ) [κάτοικος ταύτης τῆς χώρας] τῆς ὁποίας ἐγὼ καὶ τὴν διακυβέρνησιν (= κράτη) καὶ τὴν βασιλείαν (= θρόνους) κατέχω, νὰ δέχεται εἰς τὸν οἶκόν του (= ἐσδέχεσθαι) τὸν ἄνδρα τοῦτον (δηλ. τὸν φονέα) οἰσοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι (= ὅστις ἐστί), μῆτε νὰ ὁμιλῇ τις πρὸς αὐτόν, [μῆτε] νὰ ἔρχεται εἰς ἐπικοινωνίαν (= κοινὸν ποιεῖσθαι) μῆτε κατὰ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὅποιον γίνονται αἱ πρὸς τοὺς θεοὺς δεήσεις (= μῆτε ἐν θεῶν εὐχαῖς), μῆτε κατὰ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὅποιον γίνονται αἱ θυσίαι (= μῆτε θύμασιν), μῆτε νὰ παρέχη ἡγιασμένον ὕδωρ [διὰ χειρονίψιμον πρὸ τοῦ φαγητοῦ ἢ πάσης ἱεροπραξίας] (= χερνίβας). [διατάττω δὲ νὰ ἀποδιώκωσιν (= ὠθεῖν) [αὐτόν] πάντες ἀπὸ τῶν οἰκιῶν των, διότι οὗτος ὁ φονεὺς (= τοῦδε) εἶναι δι' ἡμᾶς μίasma, καθὼς τὸ Πυθικὸν τοῦ Θεοῦ μαντεῖον πρὸ ὀλίγον ἀνεκοίνωσεν εἰς ἐμέ. Τοιαύτην μὲν λοιπὸν ἐγὼ συμμαχίαν παρέχω καὶ πρὸς (245) τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα τὸν μαντευσάμενον ταῦτα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν φονευθέντα (δηλ. τὸν Λαίον). Καταρῶμαι (= κατεύχομαι) δὲ τὸν διαπράξαντα [τὸν φόνον] εἴτε παραμένει ἄγνωστος (= ἔληθε) ὢν εἰς ἄγνωστόν τις (= τις), εἴτε [παραμένει] ἄγνωστος ὢν εἰς ἄγνωστόν τις / μετὰ περισσοτέρων (ἢ: εἴτε περισσότεροι ἄγνωστοι) νὰ ἐξοφλήσῃ αὐτὸς τὴν δυστυχίην [ὡς ἐκ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος] ζῶην (= ἐκτριψαί νιν ἄμορον βίον] ἀθλίως (= κακῶς), ἐπειδὴ ὑπῆρξε κακοῦργος (ἁπαίσιος) (= κακὸν [ὄντα νιν]). καταρῶμαι (= ἐπεύχομαι = κατεύχομαι) δέ, ἂν [ὁ φονεὺς] ἤθελε γίνεαι σύννοικος (= ξυνέστιος) ἐν τῷ ἐμῷ οἴκῳ ἐν γνώσει ἐμοῦ (= ξυνειδότος), νὰ πάθω [ἐγὼ (= ἐμὲ)] ἐκεῖνα (250) τὰ ὁποῖα ἀκριβῶς κατὰ τούτων (δηλ. τοῦ φονέως καὶ τῶν ὑποθαλπόντων αὐτόν (= τοῖςδε) πρὸ ὀλίγον κατηράσθην. Εἰς ὑμᾶς δὲ διατάσσω (ἐντέλλομαι = ἐπισκήπτω) νὰ ἐκτελήτε πάντα ταῦτα καὶ χάριν τῆς ἰδίας ἀσφαλείας μου καὶ χάριν τοῦ θεοῦ καὶ χάριν ταύτης δὲ τῆς χώρας, ἣτις ἔχει καταστραφῆ οὕτω

ἀπὸ τὴν ἀφορίαν καὶ τὰς θεομηνίας. Διότι **καὶ** (=οὐδὲ=καὶ τοῦ, ὅπερ **οὐ** τίθενται κατωτέρω) ἐὰν τὸ **πρᾶγμα** (δηλ. ἡ εὐρεσις τοῦ φονέως) **δὲν ἦτο διατεταγμένον ἐκ θεοῦ** (=μὴ θεήλατον ἦν), (255) **δὲν θὰ ἦτο πρέπον** (=οὐκ [ἄν] ἦν εἰκὸς) νὰ ἀφίνητε σεῖς [τὸ πρᾶγμα (δηλ. τὸν φόνον)] **ἀνευ καθαρμοῦ** (ἦτοι χωρὶς νὰ ἀποπλύνητε τὸ μόλισμα=ἀκάθαρτον) **οὕτως** (ἦτοι : ὅπως ἀφήκατε αὐτὸ μέχρι σήμερον), ἀφοῦ ἀνὴρ ἄριστος καὶ βασιλεὺς **ἐχάθη** (ἐφονεύθη), **ἀλλ'** [ἔπρεπε] νὰ ἐξερευνήσητε τοῦτο. Τώρα δέ, ἀφοῦ ἐγὼ **τυγχάνω** (=κυρῶ) **νὰ ἔχω** (ἦ: κατὰ τύχην ἔχω) μὲν τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος εἶχε πρότερον, νὰ ἔχω δὲ **κλινῆν** (=λέκτρα) καὶ γυναῖκα **εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐκεῖνος καὶ** (260) **ἐγὼ ἔσπειρα** (=ὁμόσπορον), ἐὰν δὲν εἶχεν ἐκεῖνος τὸ ἀτύχημα νὰ εἶναι ἄκληρος (=εἰ... 'δυστύχησεν), **θὰ ὑπῆρχεν κοινότης** (=ἦν ἄν ἐκπεφυκότα κοινὰ) **κοινῶν τέκνων** (δηλ. θὰ ἔξω ἀπὸ κοινοῦ ἐν τῇ αὐτῇ στέγῃ κοινὰ τέκνα, ἐκεῖνου καὶ ἐμοῦ)—τώρα δὲ τὸ **κακόν** (=ἡ τύχη) **ἐνέσκηψεν** (=ἐνήλατο· ἐνάλλομαι) κατὰ τῆς κεφαλῆς ἐκεῖνου. — **Ἔνεκα τούτων τῶν δεσμῶν** (ἀνθ' ὧν) ἐγὼ **θὰ διεξαγάγω τὸν ἀγῶνα τοῦτον ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο ὑπὲρ τοῦ πατρὸς μου** (τάδ' ὑπερμαχοῦμαι...= (265) τήνδε τὴνμάχην μαχοῦμαι ὡς ὑπὲρ τοῦμοῦ πατρὸς) **καὶ θὰ μηχανῶμαι πάντα τρόπον ζητῶν νὰ συλλάβω τὸν αὐτουργόν** (=αὐτόχειρα) τοῦ φόγου **χάριν τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαβδάκου** (=τῷ Λαβδακείῳ παιδί=τῷ Λαβδάκου υἱῷ), τοῦ γεννηθέντος ἐκ τοῦ Πολυδώρου, υἱοῦ τοῦ ἀρχαίου Κάδμου, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ὁ ἀρχαῖος Ἀγήνωρ. Καὶ εἰς τοὺς μὴ πράττοντας ταῦτα (δηλ. εἰς τοὺς μὴ ὑπερμαχομένους μηδὲ ζητοῦντας τὸν αὐτουργὸν τοῦ φόνου) εὐχομαι [εἰς τοὺς θεοὺς] **νὰ μὴ ἐπιτρέπωσιν οὗτοι νὰ ἀναβλαστήσῃ** (=μὴ ἀνιέναι) **μήτε καρπὸς τις** (=ἄροτόν τινα) (270) **ἐκ τῆς γῆς** (=γῆς· ἀφαιρετ.) εἰς αὐτούς, **μήτε φυσικὰ** (=μητ' οὖν) **παῖδες** [νὰ γεννηθῶσιν (=ἀνιέναι)] ἐκ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ νὰ καταστραφῶσιν [αὐτοῖ] **μὲ τὸν τοιοῦτον τῶρα θάνατον** (=τῷ πότμῳ τῷ νῦν) **καὶ μὲ ἀκόμη ἀποτροπαιότερον** (φορικτώτερον=ἐχθίονι) **τούτου**. Εἰς ὑμᾶς δὲ τοὺς ἄλλους Καδμεῖους, εἰς ὄλους ταῦτα [τὰ πράγματα] εἶναι ἀρεστά, **εἶθε καὶ ἡ Δίκη**

(275) ὡς σύμμαχος (=ἢ τε σύμμαχος Δίκη· προληψ.) καὶ πάντες [οἱ ἄλλοι] θεοὶ νὰ εἶναι μαζὺ μας εὐμενεῖς (=εὐ) εἰς αἰῶνα τῶν αἰώνων (=εἰς αἰεί).

ΧΥΡΟΣ. Ὅπως μὲ ἔδεσας διὰ τῶν καταρῶν σου, οὕτω (=ᾧδε) [δεδεμένος διὰ τῶν ἀρῶν (=ἀραῖος ληφθεὶς)], ὧ βασιλεῦ, θὰ ὁμιλήσω [καὶ ἐγώ], δηλαδὴ (=γὰρ) οὕτε ἐγὼ ἐφόνευσα [ἐκεῖνον], οὕτε τὸν φονεύσαντα (τὸν φονέα) δύναμαι νὰ [σοι] δεῖξω. Ἦτο δὲ [ἔργον] τοῦ Φοῖβου, ὅστις ἔπεμψε τὸ δοθὲν τοῦτο πρόβλημα (=τὸ ζήτημα τότε) νὰ εἴπῃ, τίς ποτε ἔχει διαπράξει [τὸν φόνον].

ΟΙΔ. Δεδικαιολογημένα (:ὄρθα=δίκαια) εἶπας· ἀλλ' οὐ- (280) δεῖς (=οὐδὲ εἰς) ἀνὴρ ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς θεοὺς [νὰ εἴπωσιν] ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν θέλωσιν.

ΧΟΡ. Μετὰ ταῦτα [ἦτοι μετὰ τὴν πρώτην πρότασιν ὅτι τὸ ἀσφαλέςτατον μέσον θὰ ἦτο ἡ δήλωσις τοῦ 'Απόλλωνος] (=ἐκ τῶνδε) δύναμαι νὰ λέγω τὸ δεύτερον κατὰ τὴν γνώμην μου ὑπάρχον μέσον [πρὸς ἀνίχνευσιν τοῦ φονέως] (=τὰ δευτέρα ἔ μοι δοκεῖ).

ΟΙΔ. Ἐὰν καὶ τρίτον [μέσον πρὸς ἀνίχνευσιν τοῦ φονέως] ὑπάρχει, μὴ παραλείψῃς τὸ νὰ μὴ εἴπῃς [αὐτό].

ΧΟΡ. Γνωρίζω ὅτι ὑπὲρ πάντας τοὺς μάντις (=μάλιστα) ὁ ἀναξ (:ὁ εὐγενής) Τειγεσίας γνωρίζει τὰ αὐτὰ (ἢ : ἔχει τὴν αὐτὴν μαντικὴν δύναμιν=ταῦθ' ὀρῶντα=τὰ αὐτὰ εἰδόμενα) μὲ τὸν (285) ἀνακτα Φοῖβον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐρωῶν (=ζητῶν=σκοπῶν) τις ταῦτα δύναται νὰ πληροφορηθῆ ἀκριβέστατα.

ΟΙΔ. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο ἔκαμα, ὥστε νὰ ὑπάβῃ μετὰ τῶν ἡμελημένων (:ἐν τοῖς ἀπράκτοις· ἀνεκτελέστοις=ἐν ἀργοῖς=ἀργῶς) (ἢ : ἀλλὰ τοῦτο οὐχὶ ἀμελῶς ἐνήργησα), διότι κατὰ συμβουλήν [δοθεῖσάν μοι ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὑπὸ τοῦ Κρέοντος (=Κρέοντος εἰπόντος) ἔπεμψα [πρὸς ἐκεῖνον] τὸν ἕναν κατόπιν τοῦ ἄλλου κλητῆρας (=διπλοῦς πομπούς)· θαυμάζω (ἀπορῶ) δὲ πρὸ πολλοῦ (=πάλαι), διότι δὲν ἦλθε [πρὸ πολλοῦ] (=πάλαι...φανμάζεται· παθ. προσωπ. συνταξ. ἀντι τῆς ἀπροσ.) θαυμαστόν, εἰ (ὅτι) μὴ πάρεστι πάλαι).

Ἰω. Θ. Ρώσση.—Σχολ. Μετάφρ. Οἰδιπόδος Τυράννου 2

ΧΟΡ. Καὶ ἀκέμη (: ἢ τρίτον δὲ=καὶ μὴν) κἀτι ἄλλα (=τὰ (290) γ' ἄλλα) [τὰ ὅποια γνωρίζω, εἶναι] θρηῦλοι (=ἔπη) ἀσαφεῖς (ἀόριστοι=κωφά) καὶ πεπαλαιωμένοι.

ΟΙΑ. Ποῖοι εἶναι οὗτοι ; Διότι ἐξετάζω πᾶσαν [περὶ τούτου] φήμην.

ΧΟΡ. Ἐλέχθη ὅτι ἐφονεύθη ὑπὸ τινων ὀδοιπόρων.

ΟΙΑ. Ἦκουσα καὶ ἐγὼ [τοῦτο]. Ἄλλὰ οὐδεὶς βλέπει τὸν αὐτόπτην [μάρτυρα τοῦ ἐγκλήματος].

ΧΟΡ. Ἄλλὰ [μὴ στενοχωρῆσαι διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ μάρτυρος, καθ' ὅσον] ἐὰν [ὁ φονεὺς] αἰσθάνεται βεβαίως φόβον [θεοῦ] ἔστω καὶ εἰς μικρὸν βαθμὸν (=ἄλλ' εἰ μὲν δὴ δείματος ἔχει γε μέρος τι) ἀκούων τὰς κατάρας σου, δὲν θὰ περιμείνη νὰ πληρωθῶσι κατὰ τῆς κεφαλῆς του τοιαῦται [ὡς αἱ ἰδικαὶ σου] κατάραι [ἄλλὰ θὰ παρουσιασθῇ αὐθορμήτως] (=οὐ μενεῖ τοιάσδε ἀράς).

ΟΙΑ. Εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει φόβος (τρόμος) (: ὅστις δὲν φοβεῖται) νὰ ἐκτελῇ [τὸ κακόν], [εἰς τοῦτον] οὐδὲ τὰ λόγια τῆς κατάραις (=ἔπη) ἐμπνέουσι φόβον.

ΧΟΡ. Ἄλλ' ὑπάρχει ὁ δυνάμενος νὰ ἐξελέγῃ αὐτόν, διότι οὗτοι δὰ [οἱ πομποί, οὗς ἐπεμψας διπλοῦς] προσάγουσι [διὰ τοῦ ὑπηρετοῦ του] ἡδὴ ἐδῶ τὸν θεῖον μάντιν, εἰς τὸν ὁποῖον μόνον ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀλήθεια εἶναι ἔμφυτος.

ΟΙΑ. Ὡ Τειρεσία, ὅστις τὰ πάντα ἀνακινεῖς [ἐν τῇ ψυχῇ] (300) σου (: ἐξετάζεις=νωμῶν), καὶ τὰ δυνάμενα νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τοὺς ἄλλους (: καὶ τὰ δητὰ=διδασκὰ τε) καὶ τὰ ἀόρητα, καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ ἐπίγεια (= χθονοστιβῆ), ἂν καὶ δὲν βλέπεις τὴν πόλιν, ἐννοεῖς δ' ὁμῶς, ἐν ὁποίᾳ νόσῳ ὑπάρχει (: ὑπὸ ποίας νόσου κατέχεται)· κατὰ ταύτης (δηλ. τῆς νόσου), ὦ ἀναξ, σὲ μόνον ἔχομεν εὖρει (=ἐξευρίσκομεν· ὡς πρκ.) προστάτην καὶ σωτῆρα. Διότι ὁ Φοῖβος, ἂν τυχὸν δὲν (=εἶ τι (305) μὴ) ἔχεις ἀκούσει (=κλύεις· ὡς παρκ.) τι παρὰ τῶν πομπῶν, ἀνταπέστειλεν ἀπόκρισιν εἰς ἡμᾶς, οἵτινες ἐστείλαμεν [θεωροὺς πρὸς ἐρώτησιν], ὅτι ἀπολύτρωσις (=ἐκλυσιν) μόνη ἀπὸ τοῦ νοσήματος τούτου δύναται νὰ ἐπέλθῃ, ἐὰν μαθόντες ἀκρι-

βῶς τοὺς φονεῖς τοῦ Λαίου ἢ ἠθέλομεν φονεύσει [αὐτοὺς] ἢ ἠθέλομεν ἀποδιώξει ὡς φυγάδας ἀπὸ τῆς χώρας. Σὺ λοιπὸν σῶσον σεαυτὸν καὶ τὴν πόλιν μὴ ἀρνούμενος (= φθονήσας) μήτε μαντεῖαν ἐξ οἰωνοσκοπίας (= φάτιν ἀπ' οἰωνῶν) μήτε ἂν ἄλλον (310) τινὰ τρέσσω (= ὄδον) μαντικῆς [ὡς λ.χ. τὴν ἐμπυρομαντεῖαν] ἔχεις, σῶσον δὲ ἐμέ, ἀποδιώξον δὲ πᾶν ὅ,τι ἔχει μολυνθῆ (= ῥῦσαι δὲ πᾶν μίασμα) ἐκ τοῦ φονευθέντος. Διότι εἰς σὲ κεῖται ἡ σωτηρία ἡμῶν. Κάλλιστος δὲ κόπος εἶναι [τὸ] νὰ (315) ὠφελῆ ἕκαστος ἀνῆρ ἀπὸ τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διαθέτει καὶ δύναται.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ. Φεῦ, φεῦ, πόσον φοβερὸν εἶναι (= ὡς δεινὸν [ἔστι]) νὰ γινώσκῃ τις τὴν ἀλήθειαν (: νὰ ἔχη τις σαφῆ συνείδησιν τῶν πραγμάτων=φρονεῖν), ὅταν (= ἔνθα [ἂν]) αὐτὴ δὲ ὠφελῆ τὸν γνωρίζοντα. [Καὶ ἀνακράζω φεῦ, φεῦ], διότι ἂν καὶ ἐγνωρίζον ἐγὼ καλῶς ταῦτα (τὸ πόσον δηλ. φοβερὸν εἶναι ἢ γνῶσις τῆς ἀληθείας κλπ.), [ὅμως τὰ] ἐλησμόνησα (: τὰ ἔχασα=διώλεσα), διότι [ἐὰν ἐνθυμούμην τοῦτο] δὲν θὰ ἠρχόμην ἐνταῦθα.

ΟΙΔ. Ἄλλὰ τί εἶναι; Πόσον δύσθυμος ἦλθες.

ΤΕΙΡ. Ἄφες με [νὰ ἐπιστρέψω (=ἰέναι)] οἴκαδε διότι ἀλυ- (320) πτότατα (= ὄρατα) καὶ σὺ τὴν ἰδικὴν σου μοῖραν (= τὸ σὸν) [ἐὰν δὲν μάθῃς αὐτὰ παρ' ἐμοῦ] καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικὴν μου [ἐὰν δὲν κάμω τὴν ἀλγεινὴν ἀποκάλυψιν] μέχρι τέλους θὰ ὑπομείνω (=διοίσω) [τὴν πιέζουσάν με γνῶσιν τοῦ μιάσματος], ἐὰν πεισθῆς εἰς ἐμέ [νὰ ἀπέλθω].

ΟΙΔ. Οὔτε σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον [ἦτοι τὸ κήρυγμά μου, καθ' ὃ πᾶς τις ὀφείλει νὰ ὀνομάσῃ τὸ φονέα] (= οὔτε ἔννομα) εἶπας, οὔτε προσφιλῆ εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἢ ὁποῖα σὲ ἔθρεψε, ἀποκρύπτων (μὴ λέγων) [ἀπὸ ταύτης] τὸν χρησμόν [σου] τοῦτον [τὸν ὁποῖον πάντες ἀναμένομεν].

ΤΕΙΡ. [Ἀποκρύπτω τὸν χρησμόν], διότι βλέπω ὅτι οὐδὲ οἱ λόγοι σου [οἱ τώρα λεγόμενοι] ἀποβαίνουσι (καταλήγουσιν) εἰς (325) ἀγαθὸν (=ἰὸν πρὸς καιρὸν). Ἴνα λοιπὸν μηδ' ἐγὼ πάθω τὸ αὐτὸ (ἦτοι, ἵνα μὴ εἶπω ἄκαιρον—ἐπιβλαβῆ—λόγον)...

ΟΙΔ. Μὴ δι' ὄνομα τῶν θεῶν ἀπέλθῃς, ἐνῶ βέβαια γνωρίζ-

ζεις, διότι πάντες ἡμεῖς ἐδῶ (= οἶδε) ὡς ἰκέται (= ἰκτήριοι) εὐλαβῶς σὲ παρακαλοῦμεν.

ΤΕΙΡ. Πάντες [παρακαλεῖτε ἰκετεύοντες], διότι δὲν ἔχετε συνείδησιν [τῶν συμβαινόντων]. Ἐγὼ δὲ δὲν θὰ εἶπω (= οὐ μὴ εἶπω = οὐκ ἐρῶ) ποτὲ ἐκεῖνα τὰ ὅποια (= τὰ = αὐτὰ) βέβαια ζωηρῶς ποθεῖς (= μῶσαι· μῶμαι), [ἐκ φόβου] μήπως φανερώσω, τὰ ἰδικά σου κακά.

ΟΙΔ. Τί λέγεις; Ἐνῶ διατελεῖς ἐν τελείᾳ γνώσει τοῦ πρά- (330) γματος δὲν θὰ τὸ εἶπης, ἀλλὰ ἐννοεῖς νὰ προδώσης ἡμᾶς καὶ νὰ καταστρέψῃς τὴν πόλιν;

ΤΕΙΡ. Ἐγὼ οὔτε ἑμαυτόν, οὔτε σὲ θὰ λυπήσω. Πρὸς τί ταῦτα μάτην (= ἄλλως) ἐρωτῆς; Διότι δὲν ἤθελες μάθει παρ' ἐμοῦ.

ΟΙΔ. Δὲν θὰ εἶπης τέλος πάντων φανερὰ (= οὐκ ἐξερεῖς ποτε), ὅ τῶν ἀπαισίων ἀπαισιώτατε—διότι σὺ βέβαια δύνασαι (335) νὰ παροργίσῃς καὶ λιθῶν (= πέτραν φύσιν) — ἀλλ' οὕτω σκληροκάρδιος (= ἄτεγκτος) καὶ ἀνοικοδόμητος (ἦ: καὶ μὴ δίδων τέλος εἰς τὸ ζήτημα = κατελεύτητος) θὰ δειχθῆς;

ΤΕΙΡ. Ἐμέμφθης τὴν ἰδικήν μου ἰσχυρογνωμοσύνην (= ὀργήν), τὴν δὲ ἰδικήν σου [ὄξυθυμῖαν] (= τὴν δὲ σὴν [ὄργην]), ἣς συγκατοικεῖ μὲ σὲ (: ἣτις εἶναι ὀλόκληρος μέσα σου = ὁμοῦ [σοί] = σύν σοι) δὲν παρετήρησας καλῶς, ἀλλὰ ἐμὲ μέμφεσαι.

ΟΙΔ. [Βεβαίως εἶμαι εὐόργητος], διότι τίς δὲν ἤθελεν ὀργίξε- (340) σθαι, ἐὰν ἤκουεν τοιούτους λόγους, διὰ τῶν ὁποίων (= αὐτῶν) σὺ τώρα ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἀτιμάζεις;

ΤΕΙΡ. [Ναί, σιωπῶ, διότι εἶναι περιττὸν νὰ ὁμιλήσω], διότι τὰ πράγματα θὰ ἐπακολουθήσωσι (φανερῶθῶσι) μόνα των (= ἤξει γὰρ αὐτὰ) καὶ ἂν ἐγὼ διὰ σιγῆς καλύπτω.

ΟΙΔ. Λοιπόν, ἐκεῖνα τὰ ὅποια θὰ φανερωθῶσι [μόνα των] καὶ σὺ ἔχεις καθῆκον νὰ [τὰ] λέγῃς πρὸς ἐμέ.

ΤΕΙΡ. Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω περισσότερα. Ἀπέναντι τῆς ἀκλονήτου ταύτης ἀποφάσεώς μου (= πρὸς τάδε), ἐὰν θέλῃς, (345) θύμωνε μὲ τὴν ἀγριωτέραν ὀργήν, ἣτις ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον.

ΟΙΔ. Καὶ ὅμως μὲ τὴν ὀργήν ποῦ ἔχω (= ὡς ὀργῆς ἔχω)

(345) οὐδὲν βέβαια θὰ παραλείψω [ἐξ ἐκείνων], τὰ ὅποια *βάλλω* με τὸν νοῦν μου (=ξυνίημι). Μάθε δηλ., ὅτι μοι φαίνεσαι καὶ ὅτι *ὄχι μόνον συνεσχεδίασας τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου* (=καὶ ξυμφυτεῖσαι τοῦργον) *ἀλλὰ καὶ* (=καί· ἐπιδοτικὸς) [σὺν] εἰργάσθης *πλὴν καθ' ὅσον δὲν ἐφόνευες* (=ὅσον μὴ καίνων) διὰ τῶν χειρῶν· ἂν δὲ κατὰ τύχην ἔβλεπες, *θὰ ἔλεγον* (=ἔφη ἂν) ὅτι καὶ τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι σοῦ μόνον.

ΤΕΙΡ. Ἀλήθεια ; Σοὶ λέγω νὰ ἐμμένῃς εἰς τὸ κήρυγμα, τὸ (350) *ὅποιον* (=ὄπερ· καθ' ἕλξιν) προείπας, καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας *μῆτε τούτους ἐδῶ* (δηλ. τὸν χορὸν) *μῆτε ἐμὲ νὰ χαιρετίσῃς* (: νὰ προσφωνῆς=προσαυδᾶν), *διότι κατὰ τὴν γνώμην μου εἶσαι* (=ὡς ὄντι) ἀνόσιος μιάστωρ ταύτης τῆς χώρας.

ΟΙΔ. Τόσον ἀναιδῶς *ἐξεστόμισας* (=ἔξεκίνησας) τὸν λόγον τοῦτον δά ; Καὶ ποῦ [γῆς κρυπτόμενος] νομίζεις ὅτι θὰ διαφύγῃς (355) *τὰς συνεπείας τούτου* (: τὴν δι' αὐτὸν τὸν λόγον τιμωρίαν=τοῦτο) ;

ΤΕΙΡ. Ἐγὼ [ἤδη] διαφύγει. Διότι *φέρω ἐν ἐμοὶ* (=τρέφω) τὴν δύναμιν τῆς ἀληθείας.

ΟΙΔ. Ὑπὸ *τίνος* (=του) διδαχθεὶς [τὸ ψεῦδος, ὄπερ λέγεις ἀλήθειαν] ; Οὐχὶ βεβαίως *ὑπὸ τῆς μαντικῆς* (=ἐκ τῆς τέχνης), [διότι αὕτη ὑπαγορεύει ἀληθείας].

ΤΕΙΡ. Ὑπὸ *σοῦ* (=πρὸς σοῦ) [διδαχθεὶς]· διότι σὺ μὲ *προυνάλεσας* (=προυτρέψω) νὰ λέγω χωρὶς νὰ θέλω.

ΟΙΔ. Ποῖον λόγον ; *Δέγε πάλιν* ; (ἦ : ἐπανάλαβε) [αὐτόν], ἵνα ἐννοήσω καλλίτερον.

ΤΕΙΡ. Δέν [με] ἐνόησας πρότερον ; Ἡ θέλεις νὰ με δοκιμάσῃς (360) εἰς τοὺς λόγους [μου, μήπως περιπέσω εἰς ἀντίφασιν] ;

ΟΙΔ. Δέν [σε ἐνόησα εἰς τοιοῦτον βαθμὸν (=ξυνῆκα οὕτως)], ὥστε νὰ εἶπω βέβαια *ὅτι ἐνόησα ὅ,τι ἤκουσα* (: ὥστε νὰ εἶπω αὐτό, ἐγνωσμένον, νοητὸν=γνωστόν)· ἀλλὰ ἐπανάλαβε [τὸν λόγον].

ΤΕΙΡ. Λέγω *ὅτι σὺ εἶσθαι* (=κυρεῖν σε) ὁ φονεὺς τοῦ ἀνδρός, τοῦ ὁποίου ζητεῖς [τὸν φονέα].

ΟΙΔ. *Ἄλλ' οὐχὶ ἀτιμωρητὶ* (: ἀλλὰ κλαίων=ἀλλ' οὗτοι χαί-

φον) βεβαίως θὰ ἐκτοξεύσης δις ἄβρεις συνεπαγομένας καὶ τιμωρίαν (=πλημονάς).

ΤΕΙΡ. *Νὰ εἶπω λοιπὸν* (=δητὰ) καὶ ἄλλο τι, ἵνα ὀργίζησαι περισσότερον ;

ΟΙΔ. [Λέγε] ὅσον βέβαια θέλεις· διότι ματαίως θὰ εἶναι εἰρη-(365) μόνοι [οἱ λόγοι σου].

ΤΕΙΡ. *Λέγω ὅτι σὺ ἔχεις αἰσχροτάτας σχέσεις χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσης* (=λεληθῆναι σὲ ὀμιλοῦντα αἰσχιστα=λεληθότως ὀμιλεῖν σε αἰσχιστα) *μετὰ τῶν φιλότατων σου συγγενῶν* (δηλ. μετὰ τῆς μητρός σου Ἰοκάστης) καὶ ὅτι δὲν βλέπεις ἐν τίνι σημείῳ δυστυχίας εὐρίσκεισαι.

ΟΙΔ. *Ἐ καὶ* (= ἡ καὶ) *νομίζεις ὅτι χαίρων* (δηλ. ἀτιμωρητῆ=γεγηθὼς) θὰ λέγης πάντοτε ταῦτα ;

ΤΕΙΡ. [Ναί, ἐὰν βέβαια ἡ ἀλήθεια ἔχει σπουδαίαν τινὰ δύναμιν (ἄξιαν).

ΟΙΔ. *Ἄλλ' ἔχει, ἐκτὸς ἀπὸ σέ* (: ἐκτὸς εἰς τὰς χεῖρας τὰς (370) ἰδικάς σου δὲν ἔχει) *ἄλλ' ἡ δύναμις αὕτη ἐλλείπει ἀπὸ σοῦ* (: ἄλλ' ὡς πρὸς σέ ἡ δύναμις αὕτη δὲν ὑπάρχει), διότι εἶσαι τυφλὸς καὶ κατὰ τὰ ὄψα καὶ κατὰ τὸν νοῦν καὶ κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς.

ΤΕΙΡ. [*Ἐγὼ μὲν ἴσως εἶμαι τυφλός*], ἀλλὰ σὺ βεβαίως εἶσαι δυστυχῆς κατηγορῶν [ἐμὲ] διὰ ταῦτα, διὰ τὰ ὁποῖα οὐδεὶς ὑπάρχει ἐκ τούτων δὰ [τῶν παρεστώτων], ὅστις νὰ μὴ σε κατηγορήσῃ *ταχέως* (: ἐντὸς ὀλίγου=τάχα).

ΟΙΔ. *Τρέφεσαι ὑπὸ διαρκοῦς τυφλώσεως* (: ζῆς ἐν μέσῳ (375) ἀτελευτήτου σκότους), ὥστε μῆτε ἐμὲ μῆτε ἄλλον τινα, ὅστις βλέπει τὸ φῶς, δύνασαι νὰ βλάβῃς ποτέ.

ΤΕΙΡ. [Βεβαίως ἐγὼ δὲν θὰ σε βλάβω], διότι δὲν εἶναι πεπρωμένον νὰ πάθῃς ἀπὸ ἐμέ, ἐπειδὴ εἶναι ἱκανὸς ὁ Ἀπόλλων ὅστις φροντίζει νὰ φέρῃ εἰς πέρας (=ἐκπρᾶξαι) ταῦτα (δηλ. τὸ νὰ πάθῃς σύ).

ΟΙΔ. Τοῦ Κρέοντος ἢ ἰδικά σου εἶναι τὰ ἐπινοήματα ταῦτα (τοῦ νὰ θέλητε δηλ. νὰ μὲ ἐξοντώσητε προβάλλοντες τὸν Ἀπόλλωνα) ;

ΤΕΙΡ. Ὁ Κρέων οὐδόλος σὲ βλάπτει (οὐδεμία βλάβη εἶ-
ναι εἰς σεαυτὸν=οὐδὲν σοι πῆμα, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς [βλάπτεις] σε-
αυτὸν.

ΟΙΔ. ὦ πλοῦτε, καὶ βασιλεία καὶ τέχνη (ἦ: δξύνουιά) [μου, δι'
(380) ἦς ἐπελύθη τὸ αἶνιγμα] ὑπερέχουσα (: ἀνωτέρα = ὑπερφέ-
ρουσα) τῆς τέχνης (δηλ. τῆς μαντικῆς) [τοῦ Ἱερείου] ἐν τῷ ἀν-
θρώπινῳ βίῳ (=τῷ βίῳ), ὅστις εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ ζηλοτυ-
πιαν καὶ φθόνον (=τῷ πολυζήλῳ), πόσον μέγας εἶναι ὁ
φθόνος, ὅστις εὐρίσκεται παρ' ὑμῖν (ἦ: πόσον μέγαν φθό-
νον ἐπισύρτετε καθ' ὑμῶν= ὅσος.. φυλάσσεται), ἂν ἔνεκα βεβαίως
τῆς ἀρχῆς ταύτης, τὴν ὁποίαν ἡ πόλις ἐνεχείρισεν εἰς ἐμὲ ὡς δῶ-
ρον [καὶ] οὐχὶ καὶ αἰτησῖν (: δωρηθεῖσαν, οὐχὶ ζητηθεῖσαν),
(385) ὁ Κρέων ὁ πιστὸς ὁ ἐξ ἀρχῆς φίλος [μου] ὑποσκάπτων
λεληθότως τὴν θέσιν μου (: ἦ φερόμενος ὑπόουλως πρὸς ἐμὲ
χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶ = λάθρα με ὑπελθὼν) ἐπιθυμεῖ νὰ με ἐκ-
διώξῃ ἐκ ταύτης, [τῆς ἀρχῆς] ὑποβαλὼν (: χρησιμοποίησας ὡς
καταχθόνιον ὄργανον= ὑφείς) τοιοῦτον μηχανορῶφον ἀπατε-
ῶνα (= μάγον), δόλιον ἀγύρτην (πλάνον), τοῦ ὁποίου ἡ ὄρασις
λειτουργεῖ μόνον ἐν τῷ κέρδει, κατὰ δὲ τὴν μαντικὴν τέχνην
ἐγεννήθη τυφλός. Διότι, ἔλα εἰπέ [μοι], ποῦ σὺ ἐφάνης (: ὑπῆρξας
(390) = εἰ ἴστ. ἐνεστ.) μάντις ἀψευσθῆς (= σαφῆς); Πῶς, ὅτε ἦτο
ἐνταῦθα ἡ αἰνιγματοπλόκις (: ἡ συρράπτουσα ᾠδὰς = ἡ ραψωδός)
σκύλλα, δὲν ἔλεγες τι συντελεστικόν πρὸς ἀπολύτρωσιν
(= ἐκλυτήριον) εἰς τοῦτους δὲ τοὺς πολίτας δηλ. εἰς τὸν χορὸν
τὸν ἐκπροσωποῦντα τὸν ὅλον λαόν); Καὶ ὅμως [τὸ] νὰ ἐρμη-
νεύσῃ τις βέβαια τὸ αἶνιγμα (= διειπεῖν τὸ αἶνιγμα) δὲν ἦτο
[ἔργον] τοῦ τυχόντος διαβάτου (: ὁδοιπόρου = τοῦ πiónτος ἀν-
δρός), ἀλλ' εἶχε χρεῖαν μαντικῆς τέχνης ταύτην δὲ (= ἦν) σὺ
(395) ἀπεδείχθης ἐνώπιον ὄλων (= προουφάνης) ὅτι δὲν ἐγί-
γνωσκεις (= [οὐκ] ἔχων γνωστὸν) οὔτε ἀπὸ τῶν οἰωνῶν, οὔτε ἐκ
τινος τῶν θεῶν· ἀλλ' ἐγὼ ἐλθὼν, ὁ μηδὲν ἠξεύρων Οἰδίπους,
ἀπεστόμωσα αὐτήν (δηλ. τὴν Σφίγγα) (= ἔπαυσά νιν) εὐστοχῆ-
σας [τοῦ ἀληθοῦς] διὰ τῆς εὐφυΐας μου (: ἐπιτυχῶν [τοῦ
ἀληθοῦς] γιὰ τοῦ νοῦ = γνώμη, κυρήσας) καὶ χωρὶς νὰ μάθω ἐκ

τῶν οἰωνῶν· *τοῦτο δὲ* (=ὄν [τὸν σοφὸν λύτην] ἤδη σὺ προ- (400) σπαθεῖς νὰ ἐκβάβῃς ἐκ τῆς ἀρχῆς νομίζων *ὅτι θὰ ἔχῃς θέ- σιν* (=παραστήσειν) πλησίον τῶν θρόνων τοῦ Κρέοντος. Κλαίων μοι φαίνεσαι καὶ σὺ *καὶ ὁ σκευωρήσας* (=χῶ συνθεῖς) ταῦτα *ὅτι θὰ ἐκδιώξῃτε τὸ ἄγος* (δηλ. ἐμὲ τὸν ἐναγῆ) (=ἀγηλατή- σειν)· ἐὰν δὲ δὲν ἐφαίνεσο ὅτι εἶσαι γέρον, *θὰ ἐλάμβανες ἐν καλὸν μάθημα* (=ἔγνωσ ἄν) παρῶν [τοιαῦτα], ὅποια ἀκριβῶς φρονεῖς.

ΧΟΡ. Εἰς ἡμᾶς *τούλάχιστον* (=μὲν), *καθὼς εἰκάζομεν* (κατ' εἰκασίαν =εἰκάζουσι) καὶ οἱ τούτου λόγοι καὶ οἱ ἰδικοὶ (405) σου, ὦ Οἰδίπου, φαίνονται ὅτι ἔχουσι λευγῆ μετ' ὀργῆς, [εἰς σὲ δὲ ἴσως ἠθελε φανῆ ὅτι ἄλλο τι εἶνε ὀρθὸν (=σοὶ δ' ἴσως ἄλλο τι δοκοῖ ὀρθῶς ἔχειν)]. Δὲν ὑπάρχει ὁμως χρεία τῶν τοιούτων, ἀλλὰ [πρέπει] νὰ σκεφθῶμεν τοῦτο, [τὸ] πῶς θὰ εὔρωμεν τὴν ἐρίστην λύσιν τῶν τοῦ θεοῦ χρησμῶν.

ΤΕΙΡ. Ἄν καὶ εἶσαι βασιλεύς, πρέπει νὰ ἐξισωθῶ *τούλά- χιστον* (=γοῦν=γε) ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δώσω ἴσην ἀπάντησιν (=τὸ ἀντιλέξαι ἴσια)· διότι τούτου [τοῦ δικαίωμα- τος, τοῦ νὰ δώσω δηλ. ἴσην ἀπάντησιν] καὶ ἐγὼ ἔχω δικαίω- (410) *ματα* (=κρατῶ). Διότι δὲν εἶμαι πῶσως δοῦλος εἰς σέ, ἀλλ' εἰς τὸν Λοξίαν· ὥστε δὲν θὰ διατελῶ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ Κρέοντος. Δέγω δὲ [εἰς σέ], ἐπειδὴ καὶ τυφλὸν μὲ ὠνεῖδι- σας·[ὅτι] σὺ ἄν καὶ (=καὶ) ἔχεις ὑγιεῖς τοὺς ὀφθαμοὺς, *ὁμως* (=καὶ) δὲν βλέπεις *ἐν τίνι σημείῳ δυστυχίας εὐρίσκεσαι* (=ἴν' εἰ κακοῦ), *οὐδὲ ποῦ κατοικεῖς* (οὐδ' ὅτι κατοικεῖς ἐν τῷ πα- (415) τρικῷ οἴκῳ), οὐδὲ μετὰ τίνων κατοικεῖς. Ἄρα γὰρ γνωρίζεις ἀπὸ τίνων κατάγεσαι; *Καὶ ἀσυνειδήτως εἶσαι* (=καὶ λέλη- θας [σαυτὸν] ὢν =καὶ ληληθότως εἶ· καὶ κατ' ἔννοιαν·καὶ ἄγνο- εἰς ὅτι εἶσαι) *ἐχθρὸς εἰς τοὺς συγγενεῖς σου* (=τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ) *κάτω* (:ἐν τῷ Ἄδῃ, δηλ. εἰς τὸν πατέρα=νέρθε) καὶ *ἄνω ἐπὶ τῆς γῆς* (δηλ. εἰς τὴν μητέρα) καὶ [ἄγνωεῖς ὅτι] *ἢ μετ' ἀπαισίας ταχύτητος ἐπερχομένη* (:ἢ φοβεροὺς πόδας ἔχουσα= δεινόπους)*ἐκτελέστρια τῶν ἀρῶν τῶν γονέων* (:Ἐρινὺς=Ἄρα) *ἐκατέρωθεν μαστιγώνουσά σε καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ τῆς μη-*

τὸς θέλει ἐκδιώξει (=ἐλᾶ) ποτὲ ἐκ ταύτης τῆς χώρας σέ, ὅστις τῶρα μὲν βλέπεις μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμοὺς (: φῶς=ὄρθα) ἔπειτα δὲ [θὰ βλέπης] αἰώνιον σκότος (=σκότον). Ποία δὲ θάλασσα (420) (=ποῖος δὲ λιμὴν), ποῖον δὲ ὄρος (=Κιθαιρών· ὁ ποιητῆς μετεχειρίσθη τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους ἐνταῦθα) δὲν θὰ ἀνεγῆση (=οὐκ ἔσται σύμφωνος) εἰς τοὺς θρήνους καὶ τὰς οἰμωγὰς σου (=βοῆς τῆς σῆς) ταχέως (=τάχα), διὰ ἐννοήσης καλὰ καλὰ (=καταίσθη) τὸν γάμον (=τὸν ὑμέναιον μετωνυμικῶς ἐνταῦθα), διὰ τοῦ ὁποίου μετὰ εὐτυχῆ πλοῦν (:μετ' εὐνοϊκὴν εὐκαιρίαν· ἦ: μετὰ τὴν λύσιν δηλ. τοῦ αἰνίγματος) (=εὐπλοίας τυχῶν) εἰσηλθὲς πλησίστιος (=εἰσέπλευσας) εἰς τὰ ἀνάκτορα [τοῦ πατρός σου] (=δόμοις) χωρὶς [δύμω] νὰ εὕρῃς τὴν οἰκογενειακὴν γαλήνην (=ἄνορμον); Δὲν αἰσθάνεσαι δὲ τὸ πλήθος τῶν ἄλλων φρικωδῶν σχέσεων [τῶν ἐκεῖθεν προκυψασῶν] (=κακῶν), αἵτινες θὰ ταυτίσωσι σέ μὲ τὸν ἑαυτὸν σου (=σ' ἐξισώσει σοί τε) καὶ [θὰ σέ ἐξισώσῃ] μὲ τὰ ἰδικά σου τέκνα· ἀπέναντι τῶν προφητειῶν τούτων [αἵτινες θὰ πληρωθῶσι μέχρι κεραίας] (=πρὸς ταῦτα) ὀνειδίξει (:διάσυρε=προηλάκιζε) καὶ τὸν Κρέοντα καὶ τοὺς λόγους μου (=καὶ τοῦμὸν στόμα)· διότι δὲν ὑπάρχει τις ἐκ τῶν θνητῶν, ὅστις θέλει ἀφανισθῆ ποτε ὀλεθριώτερον σοῦ.

ΟΙΔ. Ἀλήθεια [εἶναι] ἀνεκτὸν νὰ ἀκούῃ τις ταῦτα παρὰ τούτου; δὲν πηγαινεις νὰ χαθῆς (:δὲν πᾶς'εἰς τὸν διάβολον=οὐκ (430) εἰς ὄλεθρον [ἄπει]); Δὲν [φεύγεις] ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον; Δὲν θὰ ἀπέλθῃς ὀπίσω (=ἄψορρος) πάλιν κἀμνων μεταβολὴν (=ἀποστραφεῖς) ἀπὸ ταύτης τῆς οἰκίας (:τῶν ἀνακτόρων).

ΤΕΙΡ. [Ὅχι μόνον θὰ ἀπέλθω, ἀλλ' ἐγὼ βεβαίως οὐδὲ ἤθελον ἔλθαι, εἰάν σὺ μὴ με προσεκάλεις.

ΟΙΔ. [Σὲ προσεκάλεσα], διότι δὲν ἐγνώριζον, ὅτι θὰ εἶπῃς μωρίας, διότι [ἄλλως] σὺδαμῶς (: οὐδέποτε=σχολῆ) ἤθελον σέ προσκαλέσει εἰς τὰ ἀνάκτορά μου.

ΤΕΙΡ. Ἡμεῖς τοιοῦτοι εἴμεθα (: ἐγεννήθημεν=ἔφυμεν), μωροὶ μὲν, ὡς φαίνεται εἰς σέ, συνετοὶ δὲ κατὰ τὴν γνώμην τῶν γονέων σου, οἵτινες σέ ἐγέννησαν.

ΟΙΔ. Ποίων [γονέων]; Περίμενον. Τίς δὲ ἐκ τῶν ἀνθρώπων μὲ ἐγέννησεν;

ΤΕΙΡ. Ἡ παροῦσα ἡμέρα θὰ ἀποκαλύψῃ πόθεν ἐγεννήθης (: θὰ δώσῃ τοὺς γονεῖς σου = φύσει σε) καὶ θὰ φέρῃ τὴν καταστροφὸν σου.

ΟΙΔ. Πόσον λίαν αἰνιγματώδη (= αἰνικτὰ) καὶ ἀσαφῆ (: σκοτεινὰ) λέγεις πάντα.

(440) ΤΕΙΡ. Λοιπὸν σὺ δὲν εἶσαι ἐκ φύσεως ἐπιτηδειότατος νὰ λύῃς τοιαῦτα αἰνίγματα (= ταῦτα);

ΟΙΔ. Ὅνειδιζε τοιαῦτα [ὄνειδη], διὰ τῶν ὁποίων θὰ με εὔρησῃ ὅτι ἔγινα μέγας.

ΤΕΙΡ. Καὶ ὅμως αὕτη βεβαίως ἡ τυχαία ἐπιτυχία [τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος] (= ἡ τύχη) σὲ κατέστρεψεν.

ΟΙΔ. Ἄλλὰ δὲν με μέλλει [ἂν ἐκείνη ἡ τυχαία ἐπιτυχία μὲ κατέστρεψεν], ἀρκεῖ ὅτι ἔσφρα ταύτην τὴν πόλιν.

ΤΕΙΡ. [Ἄφοῦ ἔσφρασ τὴν πόλιν, εἶμαι περιττὸς ἐγὼ] θὰ ἀπέλθω λοιπὸν· καὶ σὺ, ὧ ὑπηρετὰ ὁδήγει με.

ΟΙΔ. Ἄς [σὲ] ὁδηγῇ βέβαια· διότι διὰ τῆς παρουσίας σου (445) ὡς ἐμπόδιον ἐνοχλεῖς [εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ χρησιμοῦ], ἐὰν δὲ ἀπέλθῃς ταχὺς (= συθεῖς δέ· σεύομαι) οὐδαμῶς (= οὐ πλέον) ἦθελές με λυπεῖ.

ΤΕΙΡ. Θὰ ἀπέλθω, ἀφοῦ εἶπω ἐκεῖνα (δηλ. τὸν φονέα), διὰ τὰ ὁποῖα ἦλθον, χωρὶς νὰ φοβηθῶ τὸ πρόσωπόν σου, διότι δὲν ὑπάρχει τρόπος ὅπως (: οὐδαμῶς θὰ... = οὐκ ἔσθ' ὅπου) μὲ φωνεύσῃς. Λέγω δὲ εἰς σὲ [τὰ ἐξῆς]· ὁ ἀνὴρ οὗτος (= τὸν ἄνδρα τοῦτον· ἔλξῃς πρὸς τὸ κατωτέρω ὄν), τὸν ὁποῖον πρὸ πολλοῦ (450) ζητεῖς ἀπειλῶν καὶ δημοσιεύων προκηρύξεις διὰ τὸν φόνον τοῦ Λαίου, οὗτος εἶναι ἐνταῦθα, [νῦν μὲν] κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἀνθρώπων (= λόγῳ) [ὧν] ξένος μέτοικος, ἔπειτα δὲ θὰ παρουσιασθῇ ἐγχώριος (= ἐγγενής) Θηβαῖος καὶ δὲν θὰ χαρῆ διὰ τὸ τυχερὸν (: διὰ τὴν καλὴν ταύτην συντυχίαν = τῇ ξυμφορᾷ) διότι τυφλὸς ἀποβλέποντας καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου θὰ πορευθῆται εἰς (455) ξένην γῆν διὰ τῆς γάβδου του δεικνύων (εὐρίσκων) τὸν δρόμον εἰς τὸν ἑαυτὸν του. Θὰ φανῆ δὲ ἐν ταῖς πρὸς τὰ τέκνα

του σχέσεσι (=ξυνών τοῖς ἑαυτοῦ πασί) ὁ αὐτὸς ἀδελφὸς καὶ πατὴρ καὶ υἱὸς σύζυγος τῆς γυναικὸς, ἐξ ἧς ἐγεννήθη καὶ **δμόγαμος τοῦ πατρὸς** (: καὶ σπείρας μετὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν αὐτὴν γυναῖκα=δμόσπερος) καὶ φονεὺς αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα, ἀφοῦ εἰσέλθης ἐντὸς [τῶν ἀνακτόρων σου] συλλογίζου· καὶ ἂν [μὲ] εὖρης ἠπατημένον, **λέγε** [=φάσκειν· ἀπρωφ. ἀντὶ προστατικῆς] **τότε πλέον** (=ἤδη) ὅτι ἀπὸ μανικὴν ἐγὼ δὲν ἐννοῶ οὐδέν.

α'. ΣΤΑΣΙΜΟΝ (462—512)

Στροφή α'.—Τίς [εἶναι ἐκεῖνος], τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ **προφητικὸς** (=ἄ θεοπιπέτεια) **Δελφικὸς βράχος** (ἧ : τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον τὸ ἐπὶ τῶν Φαιδριάδων βράχων τοῦ ὄρους Παρνασοῦ κείμενον) **ὅτι ἐξετέλεσε** (=τελέσαντα· κτγ. μτχ. ἐκ τοῦ εἶπεν ἐξαοτ. διὰ τῶν φονικῶν χειρῶν τὰ πλέον **ἀκατανόμαστα** (465) (=ἄρρητ' ἀρρήτων); [Εἶναι] καιρὸς νὰ **κινήσῃ** (=νωμᾶν) **οὔτος** (ὁ φονεὺς δηλ. = νῖν) εἰς φυγὴν τοὺς πόδας ταχύτερον ἵππων **θυελλοπόδων** (=ἀελλάδων), διότι κατ' αὐτοῦ ἐφορμᾷ ὠπλισμένος **μὲ πυρφόρους κεραινοὺς** (=πυρὶ καὶ στεροπαῖς· σχ. ἐν διὰ δυοῖν) ὁ **υἱὸς** (=ὁ γενέτας) τοῦ Διὸς [Ἄπόλ· (470) λων], **συγχρόνως δὲ ἀκολουθοῦσιν αἱ φοβεραὶ Ἑρινύες** [τοῦ Λαίου] **οἱ οὐδέποτε ἀστοχοῦσαι τοῦ σκοποῦ** [των] (=ἀναπλάκητοι.

Ἀντιστροφή α'—[Καὶ ἐφορμᾷ ὁ υἱὸς τοῦ Διὸς κλ.], διότι ἐφωτοβόλησε **χρησμοὺς** (=φάμα) πρὸ ὀλίγου **προβαλὼν** (=φανείσα) ἀπὸ τοῦ χιονοσκοποῦς Παρνασοῦ—[προστάσων], ἵνα πᾶς (475) τις ἀνιχνεύσῃ τὸν **ἄγνωστον** (=τὸν ἄδηλον) ἄνδρα· διότι [ὁ ἄγνωστος οὔτος ἀνὴρ] **συχνάζει εἰς τὰς κρύπτας ἀγρίων δασῶν** (=ὑπ' ἀγρίαν ὕλαν) καὶ εἰς σπήλαια καὶ βράχους **ὡς ταῦρος** (=ἄτε ταῦρος) **ζῶν κατὰ μόνας** (=χηρεύων) δυστυχῆς **μὲ τὰ δυστυχησμένα** [ὡς αἰωνίως κρέχοντα] **πόδια του** (=μελέω (480) ποδί), **διότι ζητεῖ νὰ ἐκφύγῃ** (=ἀπονοσφίζων) **τοὺς χρησμοὺς τοὺς πειῶντας ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς** (=τὰ μεσέφυλα γὰς μαντεία)· ἀλλ' **οἱ χρησμοὶ αὐτοὶ** (=τὰ δὲ) **ἀκοίμη-**

τοι (: φωνάζοντες διαρκῶς τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος) πάντοτε πτερυγίζουσι περὶ αὐτόν.

Στροφή β'.—*Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι* (=μὲν οὖν) φοβερούς, φοβερούς διαλογισμούς ἐγείρει [ἐν τῇ ψυχῇ μου] ὁ σοφὸς *οἰωνοσκόπος* (ἢ : ὁ καθορίζων τίνα πτηνὰ εἶναι οἰωνοί=οἰωνοθέτας), *τοῦς ὀποίους οὔτε δύναμαι νὰ πιστεύσω οὔτε νὰ ἀπορρίψω* (: οὔτε πιθανούς οὔτε ἀπιθάνους=οὔτε δοκοῦντ' (485) οὔτε ἀποφάσκονθ')· εὐρίσκομαι δὲ εἰς ἀπορίαν τί νὰ εἶπω. *Βαυκαλίζομαι δὲ μὲ ἐλπίδας μόνον* (=πέτομαι δ' ἐλπίσι), διότι δὲν βλέπω φῶς οὔτε ἐν τῷ παρόντι [ποῖος ἐκ τῶν δύο ἔχει δίκαιον] οὔτε ἐν τῷ παρελθόντι. Διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον οὔτε πρότερόν ποτε οὔτε τώρα ἀκόμη ἔμαθον τίς φιλονικία *ὑφίστατο* (=ἔκειτο) ἢ μεταξὺ τοῦ Λαβδακίδου Λαῖτου ἢ καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πο- (490) λύβου, *ἀπὸ τῆς ὀποίας δὲ φιλονικίας ὀρμώμενος* (=πρὸς ὅτου δὴ [νείκους]) — *δίδων εἰς αὐτὴν πίστιν ὡς εἰς ἀσφαλῆ ἀπόδειξιν* (=ἔχων πίστιν βασάνῃ) — *νὰ ἐπέλθω* (νὰ προσβάλλω τὴν. . . =εἰμι) κατὰ τῆς παρὰ τῷ λαῷ ὑπολήψεως τοῦ (495) Οἰδίποδος χάριν τῶν Λαβδακιδῶν ἐκδικητῆς τοῦ μυστηριώδους θανάτου.

Ἄντιστροφή β.—'Ἄλλὰ βεβαίως ὁ μὲν Ζεὺς καὶ ὁ Ἄπολλων [εἶναι] σοφοὶ καὶ *γνωρίζουσι* (=εἰδότες [εἰσι]) τὰ τῶν θνητῶν· ὅτι ὁμοῦς ἐκ τῶν ἀνθρώπων μάντις εἶναι ἀνώτερος [εἰς τὴν γνῶσιν τῶν μυστηρίων ἀπὸ ἑνα ἄλλον κοινὸν θνητὸν] π. χ. ἐμέ, *ἢ κρῖσις αὐτῆ δὲν εἶναι ὀρθή* (ἢ : τὸ τοιοῦτον εἶναι ἐσφαλμένον)· διὰ σοφίας δὲ *δύναται ἀνὴρ νὰ ὑπερβάλῃ* (=παραμείψειεν) σόφϊαν [ἄλλου ἀνδρός]. 'Ἄλλ' ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδέποτε *ἤθελον ἐπιδοκιμάσει* (=οὔποτ' ἐν καταφαίην) *τοὺς θέλοντας νὰ στιγματίσωσι [τὸν Οἰδίποδα]* (=μειφομένων), *πρὶν ἰδῶ αὐτοὺς ἐπαληθεύοντας* (=πρὶν ἴδοιμι ὀρθὸν ἔπος [αὐτῶν]). Διότι *ἐνώπιον πάντων* (=φανερὰ) ἤλθῃ ποτε κατ' αὐτοῦ [τοῦ Οἰδίποδος] ἡ πτερωτὴ κόρη [Σφιγξ] καὶ σοφὸς *εὐρέθη* (: παρουσιάσθη=ᾤφθη) καὶ *ἐκ τῆς δοκιμασίας ταύτης* (ἢ : καὶ ἐκ τῶν ἐξετάσεων, ἃς ὑπέστη πρὸ τῆς Σφιγγός=βασάνῃ

τε) [εὐρέθη] εὐχάριστος εἰς τὴν πόλιν. *Διὰ ταῦτα* (=τῷ) *κατὰ* (510) *τὴν ἰδικὴν μου γνώμην* (=ἀπ' ἐμαῶς φρενός) οὐδέποτε θὰ *χαρκτηρισθῆ* *κακός* (=ὀφλήσει κακίαν).

β'. ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (513-867)

* Ἄνδρες συμπολίται,

* Ἐπειδὴ ἔχω μάθει ὅτι φοβερὰς *κατ' ἐμοῦ* κατηγορίας ἔκτο-
ξεύει ὁ βασιλεὺς Οἰδίπους, *ἔχω ἔλθει* (:ἤλθον=πάρειμι), μὴ δυ-
(515) *νάμενος* νὰ ὑποφέρω [κουτο] (:δυσανασχετῶν, δυσφορῶν=
ἀτλητῶν). Διότι, ἐὰν νομίζῃ ὅτι *κατὰ τὰ νῦν* γεγονότα ἔχει πάθει
παρ' ἐμοῦ *βλαβερόν τι* (=φέρων εἰς βλάβην) εἴτε διὰ λόγων
εἴτε δι' ἔργων *δὲν ἐπιθυμῶ* (=οὐ μοι πόθος [ἔστι]) *βεβαίως*
(=τοι) *τὸν [δὲν οἱ πάντες ἄνθρωποι ὄνειροπολοῦσι] μακρὸν*
(=τοῦ μακράϊωνος) βίον, ἐὰν διατελῶ ὑπὸ τὸ βάρος ταύτης δὰ
τῆς δυσφημίας. Διότι ἡ ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης προξενου
(520) *μένη μοι ζημία* δὲν φέρει *μικρὸν κακὸν* (=εἰς ἀπλοῦν),
ἀλλὰ μέγιστον, ἐὰν κακὸς μὲν ἐν τῇ πόλει, κακὸς δὲ ὑπὸ σοῦ καὶ
ὑπὸ τῶν φίλων θὰ ὀνομάζωμαι.

XOP. * Ἄλλ' *ἐξεφράσθη* (=ἤλθε) *ἀλήθεια ναι* (=μὲν δὴ)
ἢ κατηγορία αὐτῆ, ἣτις *θὰ ἐξεβιάσθη* (:θὰ προεκλήθη—προ-
ἤλθεν—ἀκουσίως=βιασθὲν ἄν) *ἕως* (=τάχα) *μᾶλλον ἐκ σι-*
γματίας παραφορᾶς (=ὄργῃ) *παρὰ ἐξ ἐσωτερικῆς πεποιθή-*
(525) *σεως* (=ἡ γνώμη φρενῶν). Ὁ λόγος *ἐξεφράσθη* (εἶδε
τὸ φῶς=ἐφάνθη) ὅτι ὁ μάντις πεισθεὶς *εἰς τὰς ἰδικὰς μου*
εἰσηγήσεις (=ταῖς ἐμαῖς γνώμαις) ἔλεγε *τοὺς λόγους ὁποίους*
πράγματι εἶπεν (=τοὺς λόγους) ὡς ψευδεῖς ;

XOP. * Ἐλέγοντο μὲν ταῦτα· ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω μὲ ποῖον νόη-
μα (πνεῦμα).

KP. * Ἐξετοξέυετο δὲ *κατ' ἐμοῦ ἡ κατηγορία* (=τοῦ πίκλημα)
αὕτη *μὲ σηκωμένους ὀφθαλμούς* (: μὲ ἀτενεῖς ὀφθαλμούς· ἢ:
χωρὶς νὰ ἔχη καταβιβάσει τὰ βλέμματά του ἀπὸ ἐντροπὴν λέγων
ταύτην τὴν κατηγορίαν=*ἐξ ὀμμάτων ὀρθῶν*) *καὶ μὲ ὑγιᾶ*
νοῦν (:καὶ εὐρισκόμενος εἰς τὰ σωστά του).

XOP. Δὲν γνωρίζω· διότι δὲν δύναμαι νὰ βλέπω ἐκεῖνα τὰ

(530) ὅποια πράττουσιν οἱ ἄρχοντες. Ἄλλ' ἰδοὺ (=ἴδε) αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἤδη ἐξέρχεται (=ἔξω περᾶ) ἐκ τῶν ἀνακτόρων.

ΟΙΔ. Ἐσὺ (ἦ : βρὲ σὺ=οὐτος σὺ) πῶς ἤλθες ἐδῶ; Ἀληθῶς ἔχεις τόσον δὰ ἀναιδὲς πρόσωπον, ὥστε ἤλθες εἰς τὸν οἶκόν μου, ἐνῶ εἶσαι δλοφάνερα (=ἐμφανῶς) φονεὺς ἐμοῦ (=τοῦδε τάνδρος· δεικνύει διὰ τῆς χειρὸς ἐαυτὸν) καὶ δλοφάνερος (535) (=ἐναργής) ληστῆς τῆς βασιλείας μου; Ἐλαεῖπὲ ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, δελίαν ἢ μωρίαν τινὰ παρατηρήσας [ἐν ἐμοὶ] ἐσκέφθης νὰ κάμῃς ταῦτα; Ἡ [διότι ἐνόμισας (=ὑπολαβὼν)] ὅτι δὲν θὰ ἀποκαλύψω (=ὡς οὐ γνωρισίμι) τοῦτό σου τὸ ἔργον ὅτι [τοῦτο] ἤρχετο ὑποῦλως κατ' ἐπάνω μου (=προσέρπον δόλω) ἢ [ὅτι], ἐόν ἠθέλον ἀντιληφθῆ (=μαθὼν) [αὐτὸ], δὲν ἠθέλον ἀποκρούσει; Ἀρὰ γε δὲν εἶναι ἀνόητον τὸ ἐπιχείρημά σου ἄνευ πλοῦτου καὶ [πολιτικῶν] φίλων νὰ ἐπιδιώκῃς (=θηρᾶν) τὴν βασιλείαν, τοῦθ' ὅπερ ἀποκίᾶται (=ἀλίσκεται) διὰ μεγάλου ἀριθμοῦ πολιτικῶν φίλων (=πλήθει) καὶ διὰ χρημάτων;

ΚΡ. Γνωρίζεις, τί πρέπει νὰ πράξῃς (=ὡς πόησον=ὡς δεῖ σε ποιεῖν); Ἀπέναντι τῶν εἰρημένων ἄκουσον καὶ ἐμὲ ἐξ ἴσου ἀπαντῶντα εἰς αὐτά, καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ [πρῶτον] ἀκούσῃς (μαθὼν), κρῖνε μόνος σου (=αὐτός).

ΟΙΔ. Σὺ [μὲν] κατὰ τὸ λέγειν [εἶσαι δεινός], ἐγὼ ὁμως [εἶμαι] (545) ἀδέξιός (=κακός) νὰ ἀκούω (=μανθάνειν) σέ, διότι σὲ ἔχω εὔρει κακόβουλον (=δυσμενῆ) καὶ ἀντιπαθητικόν (=βαρύν) εἰς ἑμαυτόν.

ΚΡ. Τοῦτο ἀκριβῶς (τὸ ὅτι δηλ. ἔχω διαγνωσθῆ ὡς ἐχθρός σου=τοῦτο αὐτὸ) πρῶτον ἄκουσον τώρα παρ' ἐμοῦ πῶς θὰ διασαφήσω (=ὡς ἐρῶ).

ΟΙΔ. Τοῦτο ἀκριβῶς μὴ λέγε εἰς ἐμέ, πῶς δὲν εἶσαι ἐχθρός (=κακός).

ΚΡ. Ἐὰν βέβαια (=τοι) νομίζῃς ὅτι ἢ μὴ καθοδηγουμένη ὑπὸ τοῦ νοῦ (=τοῦ νοῦ χωρὶς [οὔσαν]) ἰσχυρογνωμοσύνη (550) (=αὐθαδίαν) εἶναι πολύτιμόν τι κτήμα (=κτιμᾶ τι), δὲν συλλογίζεσαι ὀρθῶς.

ΟΙΔ. Ἐὰν βέβαια νομίζῃς ὅτι κακοποιῶν ἄνδρα συγγενῆ,

δὲν θέλεις ὑποστῆ τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν (=οὐχ ὑφέ-
ξιν τὴν δικήν), δὲν συλλογίζεσαι ὀρθῶς.

ΚΡ. Συμφωνῶ μετὰ σοῦ ὅτι ταῦτα, τὰ ὅποια ἔχεις εἰπεῖ
εἶναι ὀρθὰ (=ταῦτα ἔνδिका εἰρηθῆσαι) [ὅτι δηλ. ὁ κακουργῶν
κατὰ συγγενοῦς πρέπει νὰ τιμωρῆται]· ἀλλὰ (=δὲ) εἰπέ μοι,
ποῖον εἶναι τὸ πάθημα, τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεσαι ὅτι ἔπαθες
ἀπὸ ἐμέ.

ΟΙΑ. Προσεπάθεις νὰ με πείσης ἢ δὲν προσεπάθεις νὰ με
(555) πείσης ὅτι ἔπρεπε [ἐγὼ] νὰ ἀποστειθῶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ἄνδρα
τινὰ πρὸς τὸν σοβαρὸν μάντιν;

ΚΡ. Καὶ τώρα ἀκόμα ἐμμένω εἰς τὴν συμβουλήν (ἦτοι καὶ
τώρα ἀκόμη τὴν αὐτὴν συμβουλήν θὰ ἔδιδον).

ΟΙΑ. Δοιπὸν πόσον τινὰ χρόνον ἕως τώρα ὁ Λάιος.. [ἔχει
ἄφανισθῆ];

ΚΡ. Ἐχει κάμει ποῖον ἔργον; Διότι δὲν ἐννοῶ.

ΟΙΑ. Ἐφανίσθη (=ἔρρει ἄφαντος; ἰστ. ἐνεστ.) διὰ βιαίου
(560) θανάτου (=θανασίμω χειρώματι);

ΚΡ. Δύνανται νὰ μετρηθῶσι πολλοὶ χρόνοι καὶ πρὸ πολλοῦ
ἀρξάμενοι (=παλαιοί τε).

ΟΙΑ. Τότε λοιπὸν, [ὅτε ἐφονεύθη ὁ Λάιος], ὁ μάντις οὗτος
ἠσχολεῖτο περὶ τὴν μαντικὴν τέχνην.

ΚΡ. *Ναὶ σοφός* (=σοφός γε) ὅπως καὶ σήμερον (=ὁμοί-
ως) ἦτο καὶ ἐξ ἴσου τιμώμενος.

ΟΙΑ. Ἐκάμε λοιπὸν μνείαν τινὰ ἐμοῦ ἐν τῷ τότε χρόνῳ;

ΚΡ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν [ἔκαμε μνείαν σοῦ]
(565) (=οὔκουν ἐμνήσατό σου) οὐδαμοῦ, ἐν ὅσῳ τοῦλάχιστον
ἐγὼ ἤμην πλησίον αὐτοῦ (: ἐπὶ παρουσίᾳ ἐμοῦ).

ΟΙΑ. Ἀλλὰ δὲν ἐλάβετε ἀφορμὴν ἐκ τοῦ φονευθέντος;

ΚΡ. Παρέσχομεν [ὅπως ἀπητεῖτο ἀφ' ἡμῶν], πῶς ὄχι; ἀλλὰ
δὲν (=κοῦκ) ἠκούσαμεν [διαφωτιστικόν] τι [ἀπὸ τῶν ἔξετα-
σθέντων].

ΟΙΑ. Πῶς λοιπὸν τότε αὐτὸς ὁ κ. με τὴν μεγάλην του
σοφίαν (=οὗτος ὁ σοφός) ἔλεγε ταῦτα.

ΚΡ. Δὲν ἤξεύρω, διότι περὶ ἐκείνων τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζω, *συνηθίζω* (=φιλῶ) γὰρ σιωπῶ.

ΟΙΔ. Ἄλλὰ τὸ ἰδικόν σου τοῦλάχιστον μέρος [τὸ ὁποῖον (571) ἔχεις παίξει εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὴν] γνωρίζεις καὶ δύνασαι νὰ μάς τὸ διακοινώσης (=καὶ λέγοις ἄν), διότι τὸ γνωρίζεις πολὺ καλά.

ΚΡ. Ποῖον εἶναι τοῦτο ; Διότι ἄν βεβαίως [τὸ] ἤξεύρω, δὲν θέλω ἄρνηθῆ [νὰ τὸ εἶπω].

ΟΙΔ. Ὅτι (=ὀρθούνεκα), ἂν δὲν *συγενοῖτο μετὰ σοῦ* (=εἰ μὴ σοὶ ξυνηλθῆ), δὲν θὰ ἔλεγέ ποτε τὸν ὑπ' ἐμοῦ φόνον τοῦ Λαῖου (: ὅτι ὁ Λαῖος ἐφονεύθη ὑπ' ἐμοῦ).

ΚΡ. Ἐὰν ἀληθῶς (=μὲν) [ὁ Τειρεσίας] λέγῃ ταῦτα, σὺ αὐτὸς γνωρίζεις· ἐγὼ δὲ κρίνω δίκαιον (=δικαιῶ) νὰ μάθω παρὰ (575) σοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (: ἐν τῇ αὐτῇ κανονικῇ τάξει=ταῦθ'=τὰ αὐτά), ὅπως καὶ σὺ τώρα παρ' ἐμοῦ [κρίνεις δίκαιον].

ΟΙΔ. Μάνθανε καὶ παραμάνθανε (=ἐκμάνθανε)· διότι προφανῶς (=δὴ) δὲν θὰ φωραθῶ ὡς φονεύς.

ΚΡ. Τί λοιπόν ; Ἐχεις γυναῖκα (=γῆμας ἔχεις) τὴν ἀδελφὴν μου;

ΟΙΔ. Δὲν εἶναι δυνατὴ ἄρνησις, περὶ ὧν ἐρωτᾷς (=ἀνιστορεῖς).

ΚΡ. Ἄρχεις δὲ ἀπονέμων καὶ εἰς ἐκείνην (=τε) ἀφ' ἐτέρου ἴσιν δύναμιν καὶ τιμὴν ;

ΟΙΔ. Ὅσαδῆποτε καὶ ἄν θέλῃ, πάντα λαμβάνει (=κομίζε- (580) ται) παρ' ἐμοῦ.

ΚΡ. Δὲν εἶμαι λοιπὸν ἐγὼ ὡς τρίτος ἴσος [ὡς πρὸς τὴν τιμὴν] πρὸς ὑμᾶς τοὺς δύο ;

ΟΙΔ. [εἶναι ὠραῖον αὐτὸ τὸ ὁποῖον λέγεις], διότι ἐν τούτῳ ἀκριβῶς γίνεται ὀλοφάνερον [ὅτι εἶσαι] καὶ ἄπιστος (=κακὸς) φίλος.

ΚΡ. Δὲν [φαίνομαι ἄπιστος φίλος παντάπασιν], εἰ βεβαίως ἠθέλες ἀναλογίζεσθαι καθ' ἑαυτὸν [τὰ κατ' ἐμέ] (=εἰδιδοῦν γὰρ σαυτῷ λόγον), ὡς ἐγὼ [ἀναλογίζομαι κατ' ἑμαυτὸν καὶ βασά-

νίζω τὸ πρᾶγμα). Σκέφθητι δὲ τοῦτο πρῶτον : ἐὰν δηλ. νομίζης ὅτι ἤθελέ τις προτιμήσει (= ἐλέσθαι ἂν τινα) νὰ ἄρχῃ μετὰ φόβου μᾶλλον ἢ νὰ ἄρχῃ κοιμώμενος ἡσυχός (= ἄτρεστον), ἐὰν πρόκειται νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν. Λοιπὸν οὔτε ἐγὼ τοῦλάχιστον (= μὲν) ἐπιθυμῶ (= ἔφυν ἱμερών) νὰ εἶμαι ὁ ἴδιος βασιλεύς (= αὐτὸς τύραννος εἶναι) μᾶλλον ἢ νὰ ἀσκῶ βασιλικὴν ἀρχὴν (ἢ: παρὰ νὰ ἔχω εἰς χεῖράς μου βασιλικὴν ἐξουσίαν), οὔτε ἄλλος τις, ὅστις ἠξεύρει νὰ σκέπτηται ὀρθῶς. Διότι τώρα μὲν (590) πάντα λαμβάνω (= φέρω) παρὰ σοῦ ἄνευ φόβου· ἐὰν ὅμως ἐγὼ αὐτὸς ἤμην ἄρχων (βασιλεύς), καὶ ἄκων θὰ ἔπραττον (= ἔδρων ἂν) πολλὰ [πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρρεσκειῶν καὶ στάσεων]. Πῶς λοιπὸν συμβαίνει εἰς ἐμὲ (= ἔφυν ἐμοὶ) [νὰ εἶναι] γλυκύτερα ἢ τυραννίς ὡς πρὸς τὸ νὰ ἔχω [ταύτην] (= ἔχειν) ἀπὸ ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἄλπου; Ἄκόμη δὲν εἶμαι τόσον ἀνόητος (: ἠπατημένος εἰς τὰς ἰδέας μου), ὥστε νὰ ἐπιθυμῶ ἄλλα παρὰ τὰ (595) τμηματικὰ μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐπικερδῆ. Τώρα ἐκ μέρους πάντων ἀκούω τὸ χαίρει (: τώρα παρὰ πάντων χαιρετίζομαι = νῦν πᾶσι χαίρω), τώρα πᾶς ὑποκλίνεται πρὸς ἐμέ, τώρα οἱ ἔχοντες ἀνάγκην σοῦ μὲ παρακαλοῦσι νὰ ἐξέλθω [τῶν ἀνακτόρων — τοῦ γραφείου μου — ἵνα κατ' ἰδίαν ζητήσωσι τὴν παρὰ σοὶ συνδρομὴν μου] (= ἐκκαλοῦσί με), διότι ἡ πραγματοποίησις τῶν πόθων τῶν (= ἡ ἐπιτυχία = τὸ τυχεῖν) πᾶσα ἐξαρτᾶται (ἔγκειται = ἐνεστι) ἐν τῇ ἰδικῇ μου μεσολαβήσει (: ἐν τῷ ἐκκαλεῖν με = ἐνταῦθα) κατὰ τὴν κρίσιν των (= αὐτοῖσι). Πῶς λοιπὸν ἐγὼ ἤθελον λάβει ἐκεῖνα (δηλ. τὴν ἀρχὴν μετὰ τῶν ἀνησυχῶν καὶ ἐμφόβων μεριμνῶν της) ἀφήσας ταῦτα (δηλ. τὴν παροῦσαν ζηλευτὴν θέσιν μου); Δὲν εἶναι δυνατόν νοῦς ὑπολογίζων τὰ πράγματα ψυχραίμως καὶ ὑγιῶς [ὄπως ἐγὼ] (= καλῶς φρονῶν), νὰ γίνῃ κακός (δηλ. νὰ ἐκτροχιασθῇ εἰς μοχθηρὰ πράγματα). Ἄλλ' οὔτε ἐκ φύσεως ὑπῆρξα ἐραστής τῶν ἰδεῶν αὐτῶν [τὰς ὁποίας τώρα μοὶ ὑποβάλλεις] (= τῆς δε τῆς γνώμης), οὔτε ἤθελον τολμήσει ποτὲ [νὰ ἐπιχειρήσω (= δρᾶν) τοιοῦτόν τι, δηλ. νὰ ἄρω χεῖρας (= δρᾶν) κατὰ τοῦ βασιλέως] ἐν συμπράξει μετ' ἄλλου (= μετ'

ἴω. Θ. Ρώσση — Σχολ. Μετάφρ. Οἰδίποδος Τυράννου 3

ἄλλου δρωόντος). *Καὶ εἰς ἐξέλεγξιν τῶν λόγων μου τούτων* (= καὶ τῶνδε ἔλεγχον· προεξαγγελτικὴ παράθ.) *ἀφ' ἑνὸς μὲν* (= τοῦτο μὲν), *ἀφοῦ παρθευθῆς εἰς Δελφούς, ἐρώτησον, ἐὰν εἰμι κρινῶς* (= σαφῶς) *ἀνήγγειλα εἰς σέ τὸν δοθέντα χρησμόν* (= τὰ χρησθέντα)· *ἀφ' ἑτέρου δὲ* (= τοῦτ' ἄλλο=τοῦτο δέ), ἐὰν (605) *με ἀνακαλύψῃς* (= λάβη:) *ὅτι ἐσχεδιάσά τι ἐκ συστάσεως* (= βουλευσάντά τι κοινῇ) *μετὰ τοῦ μάντεως* (: μετὰ τοῦ ἐξετάζοντος τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖα = τῷ τερασκόπῳ), *μὴ με φρονεύσῃς, ἀφοῦ με πιάσῃς διὰ μιᾶς ψήφου* (= ἀπλῆ ψήφῳ), ἀλλὰ διὰ διπλῆς, τῆς ἰδικῆς μου καὶ τῆς ἰδικῆς σου· *ἐπὶ τῇ βάσει δὲ ὑπονοίας ἀορίστου* (= γνώμη δ' ἀδήλω) *μὴ με αἰτιᾶσαι αὐθαιρέτως* (: χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃς ἄλλους ἢ τὸν θεὸν=χωρὶς)· Διότι δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς ἄνευ λόγου νὰ νομίζῃ [τις] *ἀνεξετάστως* (= μάτην) *χρηστούς, οὔτε τοὺς χρηστούς κα-* (610) *κούς. Διότι [τὸ] νὰ ἀπολέσῃ τις* (= ἐκβαλεῖν) *ἀγαθὸν φίλον θεωρῶ ἰσοδύναμον* (= ἴσον λέγω) *πρὸς τὴν ἀπώλειαν* (: με τὸ νὰ ἀπώλεσῃ τις=καί· ὁμοιωματικόν) *τῆς ἰδίας ζωῆς, τὴν ὁποῖαν ὑπεραγαπᾷ* (= πλεῖστον φιλεῖ)· Ἀλλὰ με τὸν καιρὸν θέλεις ἐννοήσῃς *ταῦτα* (ἦτοι τὴν καθόλου ἀπέναντί σου στάσιν μου) *ἀσφαλῶς*· διότι μόνος ὁ χρόνος δεικνύει τὸν εὐθὺν (= δι' 6 15) *καιὸν ἄνδρα*· τὸν δὲ κακὸν καὶ ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς.

ΧΟΡ. Ὁρθῶς (: ὠραῖα), ὦ βασιλεῦ, εἶπεν οὗτος ὡς πρὸς ἐκεῖνον (ἢ : κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνου), ὅσις προφυλάσσεται (= εὐλαβουμένῳ) μήπως ὑποπέσῃ [εἰς ὀλισθημα]· διότι οἱ ταχεῖς εἰς τὰς ἀποφάσεις (: ὅς πρὸς σκέψεις=φρονεῖν) δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς [κατὰ τὰς σκέψεις] (ἦτοι : δὲν εἶναι ἀναμάριτοι· σφάλονται περὶ τὰς σκέψεις).

ΟΙΔ. Ὅταν δ' καθ' ἡμῶν συνωμοτῶν (= οὐπιβουλεύων) ἐπέρχεται [καθ' ἡμῶν] (= χωρῆ) ὑπούλωσ (= λάθρῳ) μετὰ μεγάλης ταχύτης (= ταχύς τις), πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ ἀντιεπιβουλεύω (620) (: νὰ λαμβάνω τὰ ἀμυντικὰ μέτρα = βουλεύειν πάλιν) ταχέως· ἂν δὲ θὰ περιμένω ἀδρανῶν (= ἡσυχάζων), τὰ σχέδια τούτου μὲν τοῦ κυρίου ἐδῶ (= τὰ τοῦδ') θὰ ἔχωσι πραγματο

ποιηθῆ, τὰ δὲ ἰδικά μου [ἀμυντικά μέτρα] θὰ ἔχωσιν ἀποτύχει (=ἡμαρτημένα [ἔσται]).

ΚΡ. Τί λοιπὸν ἐπιθυμεῖς ; [Μήπως ἐπιθυμεῖς] ἀληθῶς νά με ἐκδιώξης ἐκ τῆς χώρας ;

ΟΙΔ. Οὐδαμῶς (=ἤκιστα)· νά φονευθῆς, οὐχὶ νά φύγῃς ἐπιθυμῶ.

ΚΡ. [Θὰ φονευθῶ (=θανοῦμαι)], ὅταν πρὸ τοῦ θανάτου μου ἀποδείξῃς (=προδείξῃς), ὁπῶτος εἶναι ὁ φθόνος [μου πρὸς τὴν βασιλείαν σου].

ΟΙΔ. Λέγεις [ταῦτα, ὅτι δηλ. δὲν ἐννοεῖς νά φονευθῆς πρὸ τοῦ ἀποδείξω τὸν πρὸς τὴν βασιλείαν μου φθόνον σου] διότι προτιθέσαι νά μὴ ὑποκύψῃς (=ὡς οὐχ ὑπέξων) μηδὲ νά (625) ὑπακούσῃς (μηδὲ νά πειθαρχήσῃς=οὐδὲ πιστεύσων) ;

ΚΡ. [Βεβαίως δὲν θὰ ὑπακούσω], διότι βλέπω ὅτι δὲν σκέπτεσαι ὀρθῶς.

ΟΙΔ. Τοῦλάχιστον περὶ τῶν συμφερόντων μου [σκέπτομαι ὀρθῶς (=εὖ φρονῶ)].

ΚΡ. 'Ἄλλ' ἐξ ἴσου πρέπει [νά σκέπτεσαι ὀρθῶς (=εὖ φρονεῖν σε)] καὶ περὶ τοῦ ἰδικοῦ μου [συμφερόντος].

ΟΙΔ. 'Ἄλλ' ἐγεννήθης κακῆ φύσις.

ΚΡ. 'Ἐὰν δὲ δὲν ἀντιλαμβάνεσαι καθόλου τὰ πράγματα (ἢ : ἀλλ' ἐὰν πλανᾶσαι καθ' ὀλοκληρίαν) ; [Τότε δὲν πρέπει νά φροντίσῃς ποσῶς περὶ τοῦ συμφερόντος μου].

ΟΙΔ. Πρέπει νά ὑπακούῃς (=ἀρκτέον=δεῖ ἀρχεσθαί σε) ὄμως.

ΚΡ. Οὐδαμῶς (=οὔτοι) [πρέπει νά ὑπακούω], ὅταν τις (δηλ. σὺ) ἀρχῇ κακῶς.

ΟΙΔ. Ὡ πόλις—πόλις [τί σοῦ καταμαρτυρεῖ ἐν τῷ προσώπῳ μου].

ΚΡ. Καὶ ἐγὼ εἶμαι πολίτης (καὶ ἐγὼ μετέχω τῆς πόλεως), οὐχὶ σὺ μόνον (1).

(1) Ὁ Κρέων λέγει ταῦτα, διότι ἐνόμισεν, ὅτι, ἀφοῦ ὁ Οἰδίπους ἐπικαλεῖται τὴν κρίσιν τῆς πόλεως, ἢς ἡ φωνὴ δέον νά ἀκούηται, δὲν πρέπει νά παροραθῆ καὶ ἡ ἰδική του κρίσις, ἀφοῦ εἶναι καὶ αὐτὸς μέλος τῆς πόλεως.

ΧΟΡ. Παύσατε, ὦ ἄνακτες, [τὴν ἀμφιλογίαν]. Ἴδου δὲ (=τὴνδε δὲ) βλέπω ὅτι εἰς κατάλληλον στιγμήν δι' ὑμᾶς ἔρχεται ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἡ Ἰοκάστη μετὰ τῆς ὁποίας πρέπει (=χορέων [ἔστι]) νὰ διευθετήσῃτε (=εὔθῃσθαι) τὴν παροῦσαν φιλο- νικίαν.

ΙΟΚΑΣΤΗ. Διατί, ὦ ταλαίπωροι, ἠγείρατε (=ἐπήρασθ') (635) ταύτην τὴν ἀπερὶσκεπτον (=τὴν ἄβουλον) λογομα- χίαν (=στάσιν γλώσσης) καὶ δὲν αἰσχύνεσθε ἀνακινουῦντες (=κινουῦντες) προσσωπικά (=ἀτομικά=ἴδια) πάθη (=κακά), ἐνῶ ἡ χώρα ὑπὸ τοιαύτης νόσου πάσχει; Δὲν θὰ ὑπάγῃς (=πή- γαινε ἀμέσως=οὐκ εἶ· μέλλον ἀντι ἐντόνου προστακτ.) καὶ σὺ εἰς τὰ ἀνάκτορά σου, καὶ σύ, Κρέων εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ μὴ φέρῃτε (=καὶ [οὐ] μὴ οἴσαστε=καὶ μὴ ἐνέγκητε) ἔν μῆδαμινὸν ζήτημα (ἦ: τὸ τίποτε=τὸ μηδὲν) εἰς πολὺ ἔδυνηρόν λύπην (=ἔξ μέγα ἄλγος);

ΚΡ. Ἀδελφῆ (=ἄμαιμέ) [μου], ὁ Οἰδίπου ὁ σύζυγός σου κρίνει δίκαιον (=δικαιοῖ) νὰ μοὶ κάμῃ φοβερὰ [πράγματα] (640) (=δεινά με δρᾶσαι), ἀφοῦ ἐκλέξῃ (ἀποχωρίσῃ) ἐκ δύο κακῶν (=ἀποκρίνας δυοῖν κακοῖν) [τὸ ἐν] ἢ νὰ μὲ ἐξορίσῃ ἀπὸ τῆς πατρίδος [μου] ἢ λαβῶν με νὰ με φονεύσῃ.

ΟΙΑ. Ἀποδέχομαι [ταῦτα]· διότι ἔχω συλλάβει ἐπ' αὐτο- φώρῳ (=εἴληφα), ὦ γύναι, αὐτὸν (=νῖν) προσπαθοῦντα νὰ κακοποιήσῃ (=δρῶντα κακῶς) ἐμὲ (=τοῦμὸν σῶμα) μὲ ἀθέμιτα τεχνάσματα (=σὺν τέχνῃ κακῇ).

ΚΡ. Δοιπὸν (=νῦν=νῦν) νὰ μὴ χαρῶ [τὴν ζωὴν μου] (=μὴ νῦν ὀναίμην [τοῦ βίου]), ἀλλὰ νὰ χαθῶ (καταστραφῶ) (645) ἐπικατάρατος (=ἀραῖος), ἐὰν ἔχω πράξει κατὰ σοῦ τι ἔξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα μὲ κατηγορεῖς ὅτι ἔκαμνον.

ΙΟΚ. ὦ Οἰδίπου, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν πιστεύσον τοὺς λό- γους τούτους, πρὸ πάντων μὲν σεβασθεῖς τὸν πρὸς τοὺς θεοὺς ὄρκον τούτου, ἔπειτα καὶ ἐμὲ τούτους ἐδῶ (τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς πόλεως, τὸν χορὸν δηλ.), οἵτινες εὐρίσκονται πλησίον σου.

ΚΟΜΜΟΣ

ΧΟΡ. Στροφή α'.—Πεισθῆναι (=πιθοῦ), δεῖξον ἀγα- θὴν θέλησιν, δεῖξον φρόνησιν (=θελήσας, φρονήσας· αἶ

μεγ. ἐνταῦθα ἔχουσι σημασίαν προστακτικῆς ὡς προσδιορίζου-
(650)σαι τοιαύτην, τὸ *πιθοῦ* δηλ.), ὦ βασιλεῦ, [σὲ] παρακαλῶ.

ΟΙΔ. Ὡς πρὸς τί λοιπὸν ἐπιθυμεῖς (=θέλεις=βούλει) νὰ
σοι ὑποχωρήσω ;

ΧΟΡ. Σεβάσθητι ἐκείνον, ὅστις οὔτε πρότερον ἦτο λόγου
ἀνάξιος (=νήπιον) καὶ τώρα *διὰ τοῦ ὄρκου* (=ἐν ὄρκῳ) ἀν-
τλῶντα *μέγξ ἠθικὸν κῦρος* (=μέγαν).

ΟΙΔ. Γνωρίζεις λοιπὸν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖς ;
(655) ΧΟΡ. Γνωρίζω.

ΟΙΔ. Λέγε λοιπὸν τί ἐνοεῖς (ἦ: τί θέλεις νὰ εἴπῃς
=τί φή-).

ΧΟΡ. *Τὸν διατελοῦντα ὑπὸ τὴν ἰδίαν κατάραν* (ἦ: τὸν
δεσμευμένον διὰ κατάρας καθ' ἑαυτοῦ=τὸν ἐναγῆ) φίλον *μῆ*
κατηγόρει (μῆ ἐνοχοποιήσης=μῆ βαλεῖν· ἀπρμφ. ἀντι προσ.)
πότε σὺ τοῦλάχιστον ὡς ἄτιμον *ἐπιρρίπτων ἀορίστους* (ἀδικοιο-
λογήτους) *κατηγορίας προελθούσας ἐκ λόγων* (=ἐν αἰτίῃ
ἀφανεῖ λόγων).

ΟΙΔ. Γνώριζε λοιπὸν (=νῦν=νὺν) καλῶς, ὅτι, ὅταν ζη-
τῆς ταῦτα, *ζητεῖς* δι' ἐμὲ ὄλεθρον ἢ ἐξορίαν ἐκ ταύτης τῆς
χώρας.

ΧΟΡ. *Στροφή β'.*—Δὲν [ζητῶ τὴν καταστροφὴν σου ἢ
(660) τὴν ἐκ ταύτης τῆς χώρας ἐξορίαν σου] μὰ τὸν θεὸν Ἥ-
λιον τὸν *πρῶτον* (primum, τὸν ἄριστον=τρόμον) ἐξ ὅλων
τῶν θεῶν· διότι ἐὰν ἔχω *τοιαύτην ἰδέαν* (εἰ τάνδε φρόνησιν
ἔχω) *εἶθε νὰ ὑποστῶ ἐκείνον τὸν ὄλεθρον, ὅστις εἶναι ὁ χει-*
ριστο- (ἦ: εἶθε νὰ ὑποστῶ τὸν ἀθλιώτατον τῶν θανάτων=ὄλοι-
μαν ὅ,τι πύματον—ἔσχατον—) *ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ τῶν*
θεῶν (:θεομίσητος=ἕθεος), *ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ τῶν φίλων*
(665) (:ἀνευ φίλων=ἄφιλος). Ἄλλ' ὁ *μαρασμὸς τῆς χώρας*
(=γῆ φθίνουσα) *μοῦ κατατρυχεῖ* (:λυπεῖ) τοῦ δυστυχοῦς τὴν
ψυχὴν, ἐὰν ταῦτα *ἐδῶ τὰ ἐκ μέρους ὑμῶν κακὰ* (δηλ. ἡ ἔρις
ὑμῶν τῶν δύο) (=τάδε τὰ πρὸς σφῶν κακὰ) *προστεθῶσι* (συν-
αφθῶσι=προσάψει) εἰς τὰ παλαιὰ [κακὰ] (δηλ. τὸν λοιμὸν κλ.)

ΟΙΔ. *Τέλος πάντων* (=δ' οὖν) [ἀφοῦ τὸ θέλει:] *ἔστω*

ἐλεύθερος (:ἄς πηγαίνει μὲ τὴν ἄδειάν μου=ἴτω) οὗτος, καὶ εἰάν
 πρέπη ἐγὼ ἐντελῶς νὰ ἀποθάνω ἢ πάσης τιμῆς καθηρημένος
 (=ἄτιμος) νὰ ἀπωδιωχθῶ βιαίως ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας. Δι-
 (670) ὅτι τοὺς ἰδικούς σου λόγους τοὺς προξενούντας τὸν
οἶκτον (=τὸ σὸν στόμα ἐλείνδν) εὐσπλαχνίζομαι, [καὶ] οὐχὶ
 τοὺς λόγους τούτου (=οὐ τὸ τοῦδε [στόμα]) οὗτος δὲ ὅπουδῆ-
 ποτε καὶ ἂν εὐρίσκηται, θὰ μισῆται [ὑπ' ἐμοῦ].

ΚΡ. Εἶσαι μὲν κατάδηλος ὅτι ὑποχωρεῖς πλήρης μίσους
 (δυσφορίας) (=στυγνός): ἀλλὰ θὰ αἰσθανθῆς μέγα βάρος ἐν τῇ
ψυχῇ σου (:ἀλλὰ θὰ ἔχης βαρεῖαν τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως
 =βαρὺς [ἔσει]), ὅταν φθάσης εἰς τὴν πέραν ἄκραν τοῦ θυ-
 μοῦ (=ὅταν σοῦ περάσῃ ὁ θυμός). Αἱ δὲ τοιαῦται ἰδιοσυγκρα-
 σται [αἱ κυριευόμεναι ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καὶ μὴ ὑπακούουσαι εἰς
 τὴν φρόνησιν] (=αἱ δὲ τοιαῦται φύσεις) δικαίως εἶναι μέγιστον
 (675) καὶ ἀνυπόφορον βάσανον διὰ τὸν ἑαυτὸν των.

ΟΙΔ. Λοιπὸν δὲν θὰ μὲ ἀφήσης καὶ δὲν θὰ ἐξέλθης ἔκτος[τῆς
 ἀκτίνος τῶν ἀνακτόρων];

ΚΡ. **Θὰ πορευθῶ** [ἔκτος τῆς ἀκτίνος τῶν ἀνακτόρων σου]
 (ἦ: θὰ ἐξέλθω), ἀφοῦ σὲ μὲν εὖρον παραγνωρίζοντα ἐμὲ (δηλ.
 τὸς προαιρέσεις μου), κατὰ τὴν κρίσιν δὲ τούτων ἐδῶ [εὐρίσκο-
 μαι] ὁ αὐτὸς [κατὰ τὸν χαρακτῆρα ὡς καὶ πρότερον] (=ἴσος).

ΧΟΡ. Ἐντιστροφή α'.—Γύναι, διατὶ βραδύνεις (ἀνα-
 βάλλεις) νὰ ὀδηγῆς (συνοδεύσης) τοῦτον δὲ (δηλ. τὸν Οἰδίποδα)
 ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων;

ΙΟΚ. [Θὰ ὀδηγήσω τοῦτον ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων (=κο-
 (680) μῶ τόνδε δόμων ἔσω)], ἀφοῦ τοῦλάχιστον [προηγουμένως]
 μάθω τὸ τί συμβαίνει (: τί ἦτο τὸ γεγονός, τὸ ἐπεισόδιον=ἦτις
 ἢ τύχη).

ΧΟΡ. Ἐξέφυγεν ἀπὸ τὸ στόμα (=ἐξεφράσθη=ἦλθε) ὑπο-
 ψία [τοῦ Οἰδίποδος] στηριζομένη εἰς λόγια (=δόκησις λό-
 γων) ἀνευ σαφῶν ἀποδείξεων (: ἀόριστος=ἴγνως), πειράζει
 (=δάπτει· κυρίως=καταβροχθίζει) δὲ [πάντα ἄνθρωπον καὶ δη-
 τὸν Κρέοντα] ἢ ἄδικος κατηγορεῖα (=τὸ μὴ ἔνδικον).

ΙΟΚ. [Ἐξεφράσθη ἄοριστος ὑποψία εἰς λόγια στηριζομένη]
ἀπ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ;

ΧΟΡ. Μάλιστα

ΙΟΚ. Καὶ ποῖος ἦτο ὁ προκαλέσας τὰς ὑπονοίας λόγος ;

ΧΟΡ. Ἄρκετόν, ἄρκετόν φαίνεται εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον *νά μείνη* (σταματήσῃ) [ὁ λόγος] *ἐκεῖ* (= αὐτοῦ), ὅπου ἔληξεν, *ἀφοῦ* (685) *ἢ χώρα πάσχει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον* (: ἀφοῦ ἢ χ. καταταλαιπωρεῖται=γῶς προπονουμένας).

ΟΙΔ. Βλέπεις, *ποῦ* (= ἴνα), ἔχεις φθάσει (πῶς δηλ. ἀδικο-λόγητος ἐπιείκεια πρὸς τὸν Κρέοντα σε ἔχει καταστήσει ἀδικον πρὸς ἐμέ), ἂν καὶ εἶσαι *ἀγαθῶν διαθέσεων* (: νυαλωμένος = ἀγαθὸς γνώμην) *ἄνθρωπος παραπειτῶν* (: *μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψει σου*) *τὰ δίκαιά μου* (= παρτεῖς τοῦμόν) *καὶ σβήνων τὴν [ἐναντίον τοῦ Κρέοντος] δξύτητα τοῦ θυμοῦ μου* (= καταμ-βλύνων κέαρ).

ΝΟΡ. Ἄντιστροφή β'. — Βασιλεῦ, εἶπον μὲν οὐχὶ ἀπαξ μόνον, *ὅμως μάθε καὶ πάλιν* (= ἴσθι δὲ) *ὅτι προφανῶς ἦθε-λον* παρουσιασθῆ *φρενοπαθῆς* (= παραφρόνιμον) *ἀνίκανος νά* (690) *σκεφθῶ συνετῶς* (= ἄπορον ἐπὶ φρόνημα), *ἐὰν ἀπομα-κρύνωμαι κατὰ τὴν καρδίαν ἀπὸ σοῦ* (: ἐὰν δέν σε ἀγαπῶ=εἶ σε (νοσφίζομαι), *διότι σὺ* (= ὅς τε) *τὴν ἀγαπητὴν μου χώραν* (πατρίδα) *εὕρισκομένην εἰς ἀδιέξοδον* (= ἀλύουσαν) *ἐν μέσφ των βαρειῶν δοκιμασιῶν* (= ἐν πόνοις) *αἰσιῶς ἀνῶρθωσας τὸ σκάφος τῆς πολιτείας αὐτῆς καὶ ἔδωκας εἰς αὐτὸ οὖριον* (695) *ἀνεμον* (= κατ' ὀρθὸν οὖρισας)· τώρα δέ, ἐὰν δύνασαι, γενοῦ ἀγαθὸς (δεξιὸς) κυβερνήτης.

ΙΟΚ. Δι' ὄνομα τῶν θεῶν γνώρισον καὶ εἰς ἐμέ, ὦ βασιλεῦ, [ὡς γνωρίζετε τοῦτο σὺ καὶ ὁ Χορὸς] *ἔνεκα τίνος τέλος πάντων* (= πότε) *πράγματος ἔχεις ὀργισθῆ τόσον ;*

(700) ΟΙΔ. Θά σοι εἶπω—διότι σέ, ὦ γύναι *τιμῶ περισσότε-ρον* (= ἔς πλέον) *ἀπὸ τούτους*—τί σατανικά σχέδιτι ἔχει βυσο-δομήσει (σκεφθῆ) ὁ Κρέων κατ' ἐμοῦ.

ΙΟΚ. Λέγε [διὰ νά ἀκούσω], *ἐὰν θά εἶναι ἀληθεῖς αἱ ἐξη-γήσεις [τὰς ὁποίας θά δώσης* (= εἰ ἐρεῖς σαφῶς) *ἐπιρρίπτων*

εις τὸν Κρόνια τὴν εὐθύνην τῆς λογομαχίας (=ἐγκαλῶν τὸ νεῖκος).

ΟΙΔ. Λέγει ὅτι ἐγὼ ὑπῆρξα φονεὺς τοῦ Λαίου.

ΙΟΚ. Ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως [γνωρίζει τοῦτο] (=αὐτὸς ξυ-
νειδῶς) ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν ;

ΟΙΔ. Ἦ Ὅχι μόνον αὐτὸς δὲν ἐξεφράσθη, ἐὰν γνωρίζῃ
τὸν φονέα, ἀλλὰ) τοῦναντίον (=μεν οὖν) [λέγει] παρουσιάσας
(=εἰσπέμψας) [πρὸς ἐμὲ] μάντιν κακοῦργον, διότι ὅσον ἀφορᾷ
τοῦλάχιστον τὸ πρόσωπόν του (=ἐπὶ τὸ γ' ἐς ἑαυτὸν) τηρεῖ
(ἔχει) ὅλως ἐλεύθερον (καθαρὸν) τὸ στόμα του [ἀπὸ τὴν μυσαρὰν
συκοφαντίαν τοῦ ὅτι ἐγὼ ἐφόνευσά τὸν Λαίον].

ΙΟΚ. Σὺ λοιπὸν (=νῦν=νὺν) ἀπαλλαγείς τῶν δεσμῶν(=ἄ-
φεις σεαυτὸν)[τὰ ὅποια δεσμὰ σὲ κρατοῦν καρφωμένονεις ἐκεῖνα],
περὶ τῶν ὁποίων ὀμιλεῖς, ἄκουσον μετὰ προσοχῆς ἐμὲ καὶ μάθε
ὅτι(=οὐνεκα) οὐδεὶς βροτὸς ἀνθρώπος(=οὐδὲν βρότειον)
μετέχει(=ἔστιν ἔχον) πρὸς χαρὰν σου(=σοι) τῆς μαντικῆς
τέχνης. Θὰ σοι δείξω δὲ συντόμους ἀποδείξεις τούτων [τῶν κα-
λουμένων μάντων.] Ἦλθε δηλ. ποτὲ χρησμὸς εἰς τὸν Λαίον,
(710) δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι ἦλθε βεβαίως ἀπ' αὐτοῦ τοῦ
Φοίβου(=οὐκ ἐρῶ . . αὐτοῦ), ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ὑπηρε-
σίᾳ [τοῦ θεοῦ] διατελούντων(=τῶν δ' ὑπηρετῶν) [λέγων]
ὅτι θὰ τὸν εὕρη(=ἦξι αὐτὸν) μοῖρι νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ
υἱοῦ, ὅστις ἠθελε γεννηθῇ ἐξ ἐμοῦ καὶ ἐξ ἐκείνου. Καὶ [ὅμως]
(715) τοῦτον μὲν, ὅπως τοῦλάχιστον λέγουσι(ὅπως εἶναι ἡ
φήμη), ξένοι ποτὲ λησται φονεύουσι κατὰ τὴν διασταύρωσιν
τριῶν ἀμαξιτῶν [ὁδῶν](=ἐν τριπλαῖς ἀμαξιταῖς [ὁδοῖς]), δὲν
ἐμεσολάβησαν δὲ [μέχρι τοῦ γεγονότος, τὸ ὅποion θὰ ἐκ
θέσω](=οὐ διέσχον δὲ) ἀπὸ τῆς γεννήσεως(=βλάστας) τοῦ
παιδὸς τρεῖς ἡμέραι, καὶ ἐκεῖνος [ὁ Λαίος] συνδέσας σφιγκτὰ
[διὰ περόνης](=ἐνζεύξας) τὰς ἀρθρώσεις τῶν ποδῶν [ὅπου
ὁ ἀστράγαλος, τὰ σφυρὰ](=ἄρθρα ποδοῖν) ἔρριψεν αὐτὸν
(=νὺν) διὰ χειρῶν ἄλλων εἰς ἄβατον ἕρος(δηλ. τὸν Κιθαιρῶνα).
Καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ἐπεισοδίῳ(=ἐνταῦθα) δὲν κατώρθω-
σεν(=οὐκ ἦνυσεν) ὁ Ἀπόλλων οὔτε ἐκεῖνος ὁ υἱὸς νὰ γίνῃ φο-

νεὺς τοῦ πατρὸς [του], οὔτε ὁ Λαίος νὰ πάθῃ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τὸ φοβερόν, τὸ *δποῖον ἐφοβεῖτο* (=οὐφοβεῖτο=ὅ ἐφοβεῖτο). Τοιαῦτα μαντικοὶ λόγοι *σαφῶς καθώρισαν* (=διώρισαν)· περὶ τούτων σὺ μὴ φροντίζῃς καθόλου· διότι ὅσα ἂν ὁ θεὸς *χρειάζεται* (=χρῆ· χρῶ), ἂν ἔχη ὄρεξιν νὰ ἐρευνᾷ, εὐκόλως *μόνος* (725) *του* [καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ σιόματος τῶν μάντεων] (=αὐτὸς) θὰ φανερώσῃ ταῦτα [εἰς τοὺς ἀνθρώπους].

ΟΙΔ. Ὅποια σύγχυσις τῆς ψυχῆς καὶ στροβιλισμὸς τῶν σκέψεων *μὲ κατέχει* (: μὲ κατέλαβε=ἔχει με), ὦ γύναι, ὅτε ἤκουσα πρὸ ὀλίγου [τοὺς λόγους σου]!

ΙΟΚ. Περὶ ποίας μερίμνης *φρονίζων* (=ἐπιστραφεῖς) λέγεις τοῦτο;

ΟΙΔ. Ἐνόμισα (=ἔδοξα) ὅτι ἤκουσα παρὰ σοῦ τὸ ἐξῆς, ὅτι (730) ὁ Λαίος κατεσφάγη κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν τριῶν ἄμαξιτῶν [ὀδῶν].

ΙΟΚ. [Ναί], διότι ἐλέγοντο ταῦτα καὶ δὲν ἔπαυσαν ἀκόμη [νὰ λέγονται (=αὐδῶμενα)].

ΟΙΔ. Καὶ ποῦ εἶναι ὁ τόπος οὗτος, *ὅπου* (=οὗ) διεπράχθη οὗτος ὁ φόνος [τοῦ Λαίου];

ΙΟΚ. Ἡ μὲν χώρα ὀνομάζεται Φωκίς *ἄγει* (φέρει, καταλήγει) δὲ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον *ἀπὸ τῶν Δελφῶν* (=Δελφῶν) καὶ ἀπὸ τῆς χώρας τῆς [πόλεως] Δαυλίδος ὁδὸς, ἣτις σταυρώνει (σχίζεται).

ΟΙΔ. Καὶ τίς εἶναι ὁ παρελθὼν χρόνος *ὡς πρὸς αὐτὰ ἐδῶ* (735) (=τοῖς δε);

ΙΟΚ. [*Διὰ κηρύκων*] *ἐγνωστοποιήθη* (=κηρύχθη) τοῦτο εἰς τὴν πόλιν ὀλίγον τι πρότερον ἢ σὺ φανῆς *ἄρχων* (=ἔχων τὴν ἀρχὴν) ταύτης τῆς χώρας.

ΟΙΔ. ὦ Ζεῦ, τί ἔχεις σκεφθῆ νὰ πράξῃς περὶ ἐμοῦ;

ΟΙΚ. Ἄλλὰ τί εἶναι σοι τοῦτο, ὦ Οἰδίπου, τὸ *ὄποῖον εἶναι* (740) *ἔμμονος σκέψις ἐν τῇ ψυχῇ σου* (=ἐνθύμιον=ὅ,τι ἐστὶν ἐν θυμῷ);

ΟΙΔ. Μὴ μ' ἐρώτα ἀκόμη· ἀλλὰ λέγε, τί *ἀνάστημα* (=φυῖν=φυὴν) εἶχεν ὁ Λαίος, τί *κατὰ τύχην ἦτο* (=ἐτύγγανε)

ἔχων=ἦν τυχαίως) τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας (ἦ : πόσον ἔτων ἦτο κατὰ τὴν ἡλικίαν) :

ΙΟΚ. (Ἦτο) ὑψηλός, μόλις ἐπανθούσαι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του αἱ πρῶται λευκαὶ [τριχες] (=ἄρι χνοάζων κάρα) ὥστε νὰ φαίνεται χιονισμένη (=λευκανθές), δὲν παρήλλασε (=οὐκ ἀπεστίται) δὲ πολὺ ἀπὸ τῆς ἰδικῆς σου μορφῆς.

ΟΙΔ. Ἀλλοίμονον ὁ δυστυχῆς ! φαίνεται ὅτι χωρὶς νὰ τὸ (745) ἐννοήσω (=λεληθότως=οὐκ εἰδέναι=λεληθέναι) ἐξέθετον ἑμαυτὸν πρὸ ὀλίγου εἰς φοβερὰς κατάρτας.

ΙΟΚ. Τί ἐννοεῖς ; Ὑπὸ φόβου καταλαμβάνομαι, ὦ βασιλεῦ, ὅταν στρέφω τὰ βλέμματα πρὸς σέ.

ΟΙΔ. Ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι μήπως ὁ μάντις βλέπει (:εἶναι προσωρτικὸς=βλέπων ἦ) θὰ μὲ διαφωτίσης δὲ περισσότερον, ἐὰν ἐν ἀκόμῃ εἶπης καθαρὰ (:καθαρίσης=ἐξείπης· ἐξαγορεύω.

ΙΟΚ. Καὶ φοβοῦμαι μὲν βέβαια [ἀνενίζουσα σε], θὰ εἶπω ὅμως ὅσοδήποτε καὶ ἂν ἐρωτήσης [με], μόλις τὰ ἀκούσω(=μαθοῦσα).

ΟΙΔ. Ποῖον ἐκ τῶν δύο ἐπορεύετο (:ἐταξίδευσ=ἐχώρει) (750) μετὰ μικρᾶς ἀκολουθίας (=βαίος) ἢ μὲ (=ἔχων πολλοὺς ἄνδρας συντρόφους (: ὑπασπιστὰς=λοχίτας) ὡς (=οἶα, ἄτε) ἡγεμῶν (=ἀρχηγέτας) ἀνήρ ;

ΙΟΚ. Πέντε ἦσαν ὅλοι μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἦτο καὶ εἰς κήρυξ' μία δὲ ἦτο ἄμαξα, ἣτις τὸν Λάϊον ἔφερε.

ΟΙΔ. Πῶ πῶ, ταῦτα πλέον εἶναι ὀλοφάνερα ! Τίς ἦτο τέλος (755) πάντων, ὦ γύναι, ὁ εἰπὼν τούτους τοὺς λόγους πρὸς ὑμᾶς ;

ΙΟΚ. Δοῦλός τις τῆς οἰκίας (:οἰκογενῆς τις δοῦλος=οἰκέυς τις), ὅστις ἦλθεν (ἐπέστρεψεν) ἐνταῦθα μόνος αὐτὸς διασωθεὶς.

ΟΙΔ. Μὴ καὶ τώρα τυχὸν παρευρίσκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ (: ἐν τοῖς ἀνακτόροις) ;

ΙΟΚ. Οὐχὶ βεβαίως· διότι ἀφ' οὗτου (=ἀφ' οὗ) ἦλθεν ἐκεῖθεν (ἐκ τοῦ τόπου δηλ. τοῦ ἐγκλήματος) καὶ εἶδεν ὅτι σὺ κατεῖχες τὴν ἐξουσίαν καὶ ὅτι ὁ Λάϊος εἶχεν ἀπολεσθῆ, καθικέτευσεν ἐμὲ πιάσας ἀπὸ τὴν χεῖρά μου νὰ στείλω αὐτὸν εἰς τοὺς

(760) ἀγροὺς καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς βοσκῆς τῶν ποιμνίων (=κατὰ ποιμνίων βοσκάς), ἵνα ἐκ ληαν μεγίστης ἀποστάσεως βλέπει (=ἀποπτος εἶη πλεῖστον) ταύτην τὴν πόλιν. Καὶ ἔστειλα αὐτὸν ἐγὼ· διότι ἦτο ἄξιος, ἐφ' ὅσον δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῆς ἀξίως ἐνὸς δούλου (: δι' ἓνα δούλον=οἷα ἀνὴρ δούλος) νὰ λαμβάνῃ χάριν καὶ μεγαλυτέραν ταύτης.

ΟΙΔ. Τίνοι λοιπὸν τρόπον εἶναι δυνατόν νὰ ἔλθῃ πόλιν τα-
(765) χέως πρὸς ἡμᾶς :

ΙΟΔ. Εἶναι παρῶν· ἀλλὰ πρὸς τί ἐπιθυμεῖς τοῦτο :

ΟΙΔ. Φοβοῦμαι μήπως παρὰ πολλὰ ἔχω εἰπεῖ (ἤ : μήπω ; ὑπερφορετὰ σαφῶς ἔχω ἐξηγήσει τοὺς λόγους) διὰ τὰ ὅποια θέλω νὰ ἴδω αὐτόν.

ΙΟΚ. Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ βέβαια· εἰμὶ δὲ ἀξία, ἂν δὲν ἀπα-
(770) τῶμαι (=που), ὦ βασιλεῦ, νὰ μάθω καὶ ἐγὼ βέβαια τὰ αἷτια τῆς ψυχικῆς σου στενοχωρίας.

ΟΙΔ. Καὶ δὲν θὰ στερηθῆς βέβαια [τώρα νὰ μάθῃς ταῦτα], ὅτε ἐγὼ ἔφθασα εἰς τοσοῦτους φόβους (εἰς τοσαύτας κακὰς προσδοκίας : τοῦ νὰ ἀποκαλυφθῶ δηλ. ὡς φονεὺς τοῦ Λαΐου). Διότι εἰς τίνα ἀξιώτερον σοῦ δύναμαι νὰ εἶπω ταῦτα (ἤ : τίς θὰ ἐδικαιούτο μᾶλλον ἀπὸ σὲ νὰ μάθῃ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἢ σὺ) ὅτε διὰ τοιαύτης—ὡς ἡ ἰδική μου—ἀτραποῦ μοίρας διέροχομαι (βαδίζω) ; Ἐγὼ μὲν πατέρα εἶχον Πόλυβον τὸν Κορίνθιον, μητέρα δὲ Μερόπην τὴν Δωρίδα. Ἐθωροούμενη δὲ (= ἠγόμην δὲ) ἀνὴρ ἐπισημότατος (= μέγιστος) τῶν ἐκεῖ [ἐν Κορίνθῳ] πολιτῶν, ἕως οἷου (= πρὶν) εὐρέθη ἐμπρὸς εἰς τὸν δρόμον μου [ὡς πρόσκομμο] (= ἐπέστη) τοιοῦτον τυχαῖον περιστατικὸν (=τοιαύτη τύχη) ὅπερ ἦτο ἄξιον μὲν θαυμασμοῦ, ἀλλ' ἀνάξιον βέβαια τῆς ἐμῆς σοβαρᾶς προσοχῆς (σημασία;=σπουδῆς). Ἀνὴρ τις δηλ. ἐν πανηγυρικῷ συμποσίῳ (=ἐν δείπνοις) καθ' ὑπερβολὴν φουσκωμένος ἀπὸ τὸν διαρκῆ πότον (=ὑπερπλησθεὶς μέθη) μὲ ἀποκαλεῖ ἐν μέσῳ τὸν ἀτμῶν τοῦ οἴνου (: κατὰ τὴν οἰνοποσίαν=παρ' οἴνω) ὅτι δῆθεν ἤμην ὑποβολιμαῖος (: νόθος = ὑπόβλητος) υἱὸς τοῦ πατρός. Καὶ ἐγὼ δυσφορήσας (: χλωθεῖς ; θεωρήσας τοῦτο βαρὺ = βαρυνθεῖς) κατὰ μὲν

τὴν παροῦσαν [τότε] ἡμέραν μόλις *ἐκρατήθην* (= κατέσχον)· τὴν ἐπομένην ὅμως ἔλθὼν πλησίον τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς μου *ἐξήτουν ἐξηγήσεις* (= ἤλεγχον)· οὗτοι δὲ *σφόδρα διὰ τὴν προσβολὴν ἠγανάκτουν* (: βαρέως ἔφερον τὴν προσβολὴν) κατὰ (785) τοῦ ἐπιπολαίως ἐκτροχεύσαντος τὸν λόγον. Καὶ ἐγὼ ἠῆχαριστοῦμην διὰ τὴν στάσιν ἐκείνων [διότι ἔβλεπον ὅτι ἠγανάκτουν διὰ τὴν κατ' ἐμοῦ προσβολὴν], ἀλλ' ὅμως αὕτη ἡ ὕβρις μὲ *ἠνώχλει* (ἐκέντα=ἐκνίψε) διαρκῶς, διότι παρὰ πολὺ εἶχεν εἰδύσει εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου. *Ἐν ἀγνοίᾳ* (κρυφίως) δὲ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς πορεύομαι εἰς τοὺς Δελφούς· καὶ ὁ Φοῖβος μὲ ἀπέπεμψε *χωρὶς νὰ τύχω ἐκείνων, διὰ τὰ ὅποια ἦλθον* (= ἄτιμον, ὧν ἰκόμην = ἄτιμον ἐκείνων ἢ ἰκόμην), ἀλλὰ δὲ *τραγικὰ* (ἄθλια) καὶ φοβερὰ καὶ *ἀπαίσια* (= δύστηνα) *ἠκούσθη* (790) (ἐφανερώθη=προυφάνη) λέγων ὅτι *ἔμελλον μὲν νὰ συνευρεθῶ* (χρεῖί με μειχθῆναι=μέλλοιμι μειχθῆναι) ἐγὼ μετὰ τῆς μητρὸς μου, ὅτι δὲ ἤθελον παρουσιάσει γενεὰν *ἀφόρητον ὡς πρὸς τὴν ὄψιν* (: ἀποτρόπαιον, φρικιαστικὴν) εἰς τοὺς ἀνθρώπους [καὶ ὅτι] ἤθελον γίνεαι φονεὺς τοῦ γεννήσαντός με πατρὸς. Καὶ ἐγὼ ἀκούσας ταῦτα *κανονίζων τοῦ λοιποῦ τὴν κατεύθυνσίν μου* (= τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος) *ἐκ τῶν ἀστερισμῶν* (= ἀστρῶν) ἀπέφευγον τὴν Κορινθίαν χώραν καὶ [κατηυθυνόμην] *ἐκεῖ ποῦ* (= ἔνθα) δὲν ἔμελλον ποτε νὰ ἴδω πραγματοποιούμενα τὰ αἴσχη τῶν ἀφορώντων ἀποκλειστικῶς ἐμὲ *δυσσιῶνων* (= κακῶν) χρησμῶν. Πορευόμενος δὲ φθάνω εἰς τούτους τοὺς τόπους, ἐν τοῖς ὁποίοις σὺ λέγεις ὅτι ἐφονεύθη οὗτος ὁ [περὶ οὗ (800) ὄλη ἡ συζήτησις] βασιλεύς. Καὶ εἰς σέ, ὦ γύναι, θὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν. Ὅτε ὁδοιπορῶν *ἤμην* (= ἦ) πλησίον τῆς τριπλῆς ταύτης ὁδοῦ (τῆς σχιστῆς δηλ.), ἐνταῦθα μὲ *συνήντων*, (= ξυνηντίαζόν μοι) κῆρυξ καὶ ἀνὴρ, ὁποῖον σὺ παριστάνεις (ἔχεις περιγιάσει = φησ) *ἐποχούμενος* (= ἐμβεβώς) [ἐκάτερος] ἀπῆνης ευρομένης ὑπὸ πώλων). Καὶ ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ὁ *δδ-ηγός* (: ὁ ἠνίοχος, δηλ. ὁ κῆρυξ=ἠγεμῶν) καὶ αὐτὸς ὁ γέρον *βιαίως προσε-* (805) *πάθουν νὰ μὲ ἐκδιώκωσι* (= πρὸς βίαν ἠλαυνέτην με) Καὶ ἐγὼ *τὸν προσπαθοῦντα νὰ με ἐκβάλῃ ἐκ τῆς ὁδοῦ* (= τὸν

ἐκτρέποντα τὸν ἠνίοχον (τὸν τροχηλάτην), κτυπῶ μετ' ὀργῆς·
καὶ ὁ γέρον καθὼς βλέπει [νὰ τὸν κτυπῶ (=παίοντα)] παραφυ-
λάξας ἐμὲ *πρερρχόμενον τὴν ἀπήνην* (=παραστείχοντα ὄχους)
κατέφερε κτυπήματα κατὰ μεσα εἰς τὴν κεφαλὴν (=καθίκε
τό μου μέσον κέρα) μὲ μάλιστα ἔχουσιν δύο κέντρα (ἦτοι μὲ
(810) διπλὴν μάλιστα) *Ἄλλ' ὁμως δὲν τὸ ἐπλήρωσεν αὐτὸ
βέβαια εἰς ἴσον ποσὸν* (ἦτοι δὲν ἔλαβεν ἓν μόνον κτύπημα
=οὐ μὴν ἴσην γε [τίσιν] ἔτεισεν) ἀλλὰ μὲ *κτυπήματα βροχη
δὲν καταφερόμενα* (=συντόνως τυπείς) διὰ τῆς βακτηρίας
ὑπὸ ταύτης τῆς χειρὸς εὐθύς ὕπτιος ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀπήνης
ἔξω κυλίεται· φονεύω δὲ καὶ πάντας τοὺς ἄλλους. Ἐὰν δὲ ὁ ξέ-
(815) νος οὗτος ἔχη σχέσιν τινὰ συγγενείας πρὸς τὸν Λάϊον,
τις ἀνὴρ εἶναι τώρα δυστυχέστερος *τούτου τοῦ ἀνδρός* (δηλ.
ἐμοῦ); Τίς ἀνὴρ ἠθέλε γίνεαι μᾶλλον [ἐμοῦ] *θεομίσητος* (=ἐχθο-
δαίμων); *Ἐὰν τοῦτον (=ὄν) δὲν εἶναι ἐπιτετραμένον* (=μὴ
ἔξεστι) οὔτε [τις] ἐκ τῶν ξένων [τῶν ἐνθήβαις διαμενόντων], οὔτε
τις ἐκ τῶν πολιτῶν νὰ δέχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ του, οὔτε νὰ χαιρε-
τίζη τις, ἀλλὰ [πάντες πρέπει] νὰ τὸν ἀποδιώκωσιν ἀπὸ τῶν
οἴκων των. Καὶ ταῦτα, δηλ. τὰς κατάρτας ταύτας, οὐδεὶς
(820) ἄλλος ἦτο ἢ ἐγὼ ὅστις *προσέθεσα* (ἐπέβαλον) εἰς
ἐμαυτόν. *Τὴν σύζυγον δὲ* (=λέχη δὲ) τοῦ φονευθέντος *μο-
λύνω* (=χραίνω) *διὰ τῶν χειρῶν μου* (=ἐν χερσὶν ἐμαῖν), διὰ
τῶν ὀποίων ἐφονεύθη [ἐκεῖνος ὁ Λάϊος]. Ἄρα γε [δὲν] ἐγεννή-
θην *κακοῦργος φύσις* (:ἐκφυλος=κακός); Ἄρα γε δὲν εἶμαι
καθ' ὀλοκληρίαν *μεμολυσμένος* (:ἀκάθαρτος=ἀναγνος); Ἐὰν
πρέπει ἐγὼ νὰ φύγω [ἐντεῦθεν] *καὶ δὲν μοι εἶναι ἐπιτετραμέ-
νον* (=καὶ μὴ ἔστι=καὶ μὴ ἔξεστι) φεύγων νὰ ἴδω τοὺς συγγε-
νεῖς μου, δὲν [εἶναι ἐπιτετραμένον] ἐγὼ νὰ πατῶ τὸν πόδα
(:νὰ πλησιάζω=ἐμβατεύειν) εἰς τὴν πατρίδα, ἄλλως (:εἰ δὲ μὴ
=ἦ) πρέπει ἐγὼ νὰ *συζευχθῶ* (=γάμοις ζυγῆναι) τὴν μητέρα
μου καὶ νὰ φανεύσω τὸν πατέρα μου, δηλ. τὸν Πόλυβον, ὅστις
μὲ ἐγέννησε καὶ μὲ ἀνέθρεψε; Ἄρα γε δὲν *ἠθέλεν εἰπεῖ τις*
(: δὲν ἠθέλεν *συλλογίζεσθαι τις*) ὁρθῶς (=οὐκ ἂν ὁρθοίη
λόγον) ἐκλαμβάνων ταῦτα ὡς βουλὰς ἀπανθρώπου δαίμονος ἐν-

ἀντίον τούτου τοῦ ἀνδρός (δηλ. ἐμοῦ); Εἴθε νὰ μὴ ἴδω βε-
 (830) βραίως, εἴθε νὰ μὴ ἴδω βεβαίως, ὧ σεβαστοὶ θεοὶ (=ὧ
 θεῶν ἀγνὸν σέβας) ταύτην τὴν ἡμέραν· ἀλλ' εἴθε νὰ ἐξαφα-
 ρισθῶ ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἀνθρώπων (=βαίην ἄφαντος ἐκ
 βροτῶν) πρότερον ἢ νὰ ἴδω νὰ ἐπέλθῃ εἰς ἐμαυτὸν τοιαύτη
 ἐπονείδιστος συμφορὰ.

ΧΟΡ. Εἰς ἡμᾶς μὲν, ὧ βασιλεῦ, ταῦτα διεγείρουσι φόβον
 (=ὀκηνηρά [ἔστι] ἐνεργ.) ἀλλ' ἔχε λοιπὸν ἐλπίδα ἕως οὔτου
 (835) ἤθελες μάθει παρὰ τοῦ δούλου ἐκείνου, ὅστις ἦτο [τότε]
 παρών.

ΟΙΔ. Καὶ ὅμως ἐκ τῆς ἐλπίδος [τὴν ὁποίαν μοὶ συνιστᾷς]
 ἔχω τόσον μόνον, ὥστε νὰ περιμένω τὸν ἄνδρα τὸν βροσκὸν [καὶ
 οὐδὲν πλέον].

ΙΟΚ. Ὅταν δὲ αὐτὸς εὐρίσκῃται ἐνώπιόν σου (=πεφα-
 σμένον δὲ: τί τέλος πάντων (=τοτε) θαρρεῖς νὰ πράξῃς (=τίς
 ἢ προθυμία).

ΟΙΔ. Ἐγὼ θὰ σοι εἶπω· διότι ἂν ἐκεῖνος τύχῃ νὰ εἴπῃ
 (=εὐρεθῇ ἢ λέγων) τὰ αὐτὰ μὲ σέ [ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν
 (840) ληστῶν] ἐγὼ βεβαίως ἤθελον διαφύγει τὴν δυστυχίαν.

ΙΟΚ. Ποῖον δὲ λόγον μου ἀξιὸν νὰ διαγείρῃς μεγαλυτέραν
 προσοχὴν (: =περιστὸν) ἤκουσας;

ΟΙΔ. Ἐλεγες ὅτι αὐτὸς [δούλος] διηγείτο [πρὸς σε] οὐ
 (=ὧς) [λησταὶ] ἄνδρες (=ἴνδρας· πρόληψ.) ἐφόνευσαν ἐκεῖνον
 (τὸν Λάϊαν=νίν). Ἐὰν μὲν λοιπὸν θὰ εἴπῃ ἀκόμη [καὶ τώρα]
 τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν (δηλ. ὅτι πολλοὶ ἦταν οἱ δράσταί) [τότε]
 δὲν ἐφόνευσα ἐγὼ [ἐκεῖνον]· εἶσι εἰς τοῦλάχιστον δὲν δύναται
 νὰ γίνῃ ἴσος πρὸς πολλοῦς· Ἐὰν ὅμως θὰ εἴπῃ [ὅτι] εἰς μόνος
 (845) (=οἰόζωνον) ἀνὴρ [ἐφόνευσεν αὐτόν], σαφῶς πλέον τοῦτο
 τὸ ἔργον καταλήγει (=ῥέπον ἐστὶ) εἰς ἐμέ.

ΙΟΚ. Ἀλλὰ γνώριζες οὐκ ὅτι ὁ λόγος ἐκοινολογήθη ὑπὸ τοιαύ-
 την μορφήν (=ὧδε) καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν αὐτὸς νὰ ἀνακα-
 λίσῃ (=ἐκβαλεῖν πάλιν) βεβαίως τοῦτον· διότι οἱ πολῖται (=
 (850) πόλις) ἤκουσαν, [καὶ] οὐχὶ ἐγὼ μόνη. Ἐὰν δὲ ὄντως (=
 (=οὔν) ἤθελε παρεκκλίνει κατὰ τι [ὁ δούλος ἐκεῖνος] τοῦ προτέρου

λόγου οὐδέποτε βιαίως, ὡ βασιλεῦ, θὰ ἀποδείξῃ ὅπως εἶναι δίκαιον καὶ ἔρῃδον [νὰ ἐκπληρῶνται τὰ μαντεύματα] τὸν φόνον τοῦλάχιστον τοῦ Λαίτου, *διότι περὶ αὐτοῦ* (=δν) τοῦλάχιστον *ρητιῶς εἶπεν* (=διεἶπε) ὁ Λοξίας ὅτι αὐτὸς ἔμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ ἑμοῦ υἱοῦ. Καὶ ὁμως *ἐκεῖνος* (ὁ υἱὸς) τοῦλάχιστον δὲν (855) ἐφόνευσε ποτὰ *αὐτόν* (=νιν), ἀλλ' αὐτὸς (ὁ υἱὸς) πρότερον ἐχάθη. Ὡστε *ὅσον ἀπὸ μαντείας τοῦλάχιστον* (=μαντείας γ' εἶνεκα) δὲν δύναμαι νὰ δώσω προσοχὴν οὔτε εἰς τούτους τοὺς λόγους οὔτε εἰς ἐκείνους τοὺς τελευταίους (τοὺς τοῦ θεράποντος).

ΟΙΔ. Καλῶς νομίζεις (σκέπτεσαι) ἀλλ' ὁμως ἀποστείλον [ὑπηρέτην] τινά, *ἵνα μετακαλέσῃ* (=στελοῦντα) τὸν ἐργάτην (860) (δηλ. τὸν βοσκὸν) καὶ μὴ ἀμελήσῃς τοῦτο.

ΙΟΚ. Θὰ ἀποστείλω ταχέως, ἀλλ' ἄς εἰσέλθωμεν εἰς τὰ ἀνάκτορα [καὶ θὰ ἀποστείλω ταχέως], διότι οὐδὲν ἤθελον πράξει ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι εἰς σὲ ἀρεστά [νὰ πράξω].

β' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (863—910)

ΧΟΡΟΣ *Στροφὴ α'* — *Εἶθε* (=εἰ) νὰ με συντροφεύῃ ἢ [ἀγαθὴ] μοῖρα γράφουσα νὰ ἔχω (=φέρωντι) τὴν λίαν σεβαστὴν ἀγνότητα ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, περὶ τῶν ὁποίων (ἔργων καὶ λόγων) *ἔχουσι θεοπισθῆ καὶ ἀποκαλυφθῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νόμοι* (=νόμοι πρόκεινται) *ὑπέρτεροι τῆς ἀνθρώπινης αὐθαιρεσίας* (:ὑψηλὰ πατοῦντες, οὐράνιοι=ὑψίποδες) *ἐν μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ αἰθέρος* (=δι' οὐρανίαν αἰθέρα) *γεννηθέντες* (=ικνωθέντες), *τῶν ὁποίων* (νόμων δηλ.) μόνος πατήρ εἶναι ὁ Ὀλυμπος καὶ δὲν ἐγέννησεν αὐτοὺς τὸ θνητὸν γένος *τῶν ἀνθρώπων* (=θνατὰ φύσις) *καὶ οὐδέποτε* (=οὐδὲ (870) μήποτε) *ἢ λήθη θὰ ἀπαρχαιώσῃ [αὐτοῦ:]* (:θὰ περιέλθωσιν οὗτοι εἰς ἀχρησίαν=λάθα κατακοιμάσῃ) *μεγάλῃ ἐν τούτοις [τοῖς νόμοις ὑπάρχει] θεῖα δύναμις* (=θεός) καὶ δὲν *ἔξασθενοῦνται* (:ἀτονεῖ=γηράσκει) [ποτέ].

'Αντιστροφὴ κα' — Ἡ αὐθάδης καταφρόνησις τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων (=ὑβρις) γεννᾷ τὸν αὐθαίρετον δυ

νάσειν (=τύραννον)· ἢ ἔπαρσις αὐτῆ ἐὰν ὑπερκορεσθῆ χωρὶς
 νὰ σβέση τὴν δίψαν (=ματαν) πολλῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶ-
 ναι δίκαια μηδὲ συμφέροντα (: ἅτινα εἶναι ἄδικα καὶ ἀσύμ-
 φωνα), [εἰς ἑαυτήν], ἀφοῦ μετεωρισθῆ (ἀναβῆ) εἰς τὸν ὑπέριστατον
 κολοφῶνα τῆς διαστροφῆς τῆς], κρημνίζεται ἐνδαίως
 (=ῥουσεν· γν. ἀόρ.) εἰς τὴν ἀπόκρημον ἄβυσσον τὴν
 ὁποῖαν ἢ θεία δίκη (ἢ μοῖρα) διανοίγει πρὸ αὐτῆς (=ἀπό-
 τομον εἰς ἀνάγκαν), ὅπου (:ὄτε=ἔνθα) δὲν δύναται τὰ χρεσι-
 μοποιήσῃ τὸν πόδα, ὅστις ὑποστὰς κατὰ τὴν πτώσιν κά-
 ταγμα καθίσταται ἀχρηστος (=οὐ χρησίμω χρῆται). Παρα-
 (880) καλῶ δὲ τὸν θεὸν νὰ μὴ ματαιώσῃ ποτὲ (=μήποτε
 λῦσαι) τὸν εὐγενῆ καὶ σωτήριον διὰ τὴν πόλιν ἀγῶνα [πρὸς
 ἀνεύρεσιν τοῦ φονέως]. Οὐδέποτε θὰ παύσω νὰ ἔχω προστάτην
 τὸν θεόν.

Στροφή β'.— Ἐάν τις ὁμοῦς ἔχει λάβει ἔργω ἢ λόγῳ τὸν
 (885) σχολιὸν δρόμον τῆς ἀλαζονείας μὴ φοβούμενος τὴν
 θεῖαν δίκην (=Δίκας ἀφόβητος) μηδὲ σεβόμενος τὰ ἀγάλματα
 (εἰκόνας=ἔδη) τῶν θεῶν, εἴθε νὰ μὴ διαφύγῃ οὗτος τοῦς
 θυλάκας κατῆς μοῖρας (εἴθε νὰ καταλάβῃ αὐτὸν κακὴ μοῖρα=
 κικα νιν ἔλοιτο μοῖρα) ἐξ αἰτίας τῆς ἀνοσίτου ἀλαζονείας
 (890) (=χάριν δυσπότημου χλιδαῦς), ἐὰν τὸ ἐπιδιωκόμενον ὑπὲρ
 αὐτοῦ κέρδος (=τὸ κέρδος) δὲν κερδήσῃ δικαίως καὶ [ἐὰν
 δὲν (=εἰ μὴ)] ἀπόσχῃ (=ἔρξεται=ἴρξεται) τῶν ἀσεβῶν [πρά-
 ξων] τῶν=ἀσέπτων) ἢ ἐὰν ἐπιβάλλῃ βέβηλον χεῖρα ἐπὶ τῶν
 ἁγίων (ἢ: ἐπὶ ὅσων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίζωμεν=τῶν ἀθίκτων ἐκ
 ματαιοφροσύνης) (=ματάζων = ματαιοφρονῶν, ἀνοηταίων).
 Τίς ποτε πλεόν ἀνὴρ ὑπὸ τοιαύτης συνθήκας (ὑπὸ τὰς συν-
 θήκας δηλ. τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἀσεβείας) (=ἐν τοῖς δε) [διατε-
 λῶ] θὰ λάβῃ ἀσφαλιστικὰ μέτρα (=φάρξεται· φάργνυμαι, φράτ-
 (895) τομαι) νὰ ἀποσοβῆσῃ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς (=ἀμύ-
 νειν ψυχὰς) πειρακτικὸς (προσβλητικὸς) λόγους; Διότι ἐὰν
 αἱ τοιαῦται [ἰσεβεῖς] πράξεις εἶναι ἐντιμοί, τίς ἢ ἀνάγκη ἐγὼ
 νὰ λατρεύω τὸν θεόν (Διόνυσον) χορεύων (=χορεύειν);

Ἀντιστροφή β'.— Δὲν θὰ πορευθῶ πλεόν (=οὐδέποτε

εἶμι) εἰς τὸν ἱερὸν ὀμφαλὸν (=ἐπὶ τὸν ἄθικτον ὀμφαλὸν) τῆς γῆς ὡς εὐλαβῆς προσκυνητῆς (=σέβιον), οὐδὲ εἰς τὸν ἐν (900) Ἄβαις [τῆς Φωκίδος] ναόν, οὐδὲ εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, ἐὰν αἱ θεωρίαι μου αὖται (=τάδε) δὲν ἐπικυρωθῶσιν (=ἀρμόσει) ὀλοφάνερα ὑφ' ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ', ὦ παντοκράτορ Ζεῦ, ἐὰν πράγματι ὀρθῶς καλεῖσαι οὕτως (ἦ: ἐὰν ὄντως εἶσαι τοιοῦτος=εἶπερ ὄρθ' ἀκούεις) παντάναξ, εἴθε [ἦ τοιαύτη πρὸς τοὺς θεοὺς ἀσέβεια] νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν σου (=μὴ λάθοι σε) καὶ τὴν αἰωνίως ἀθάνατον ἐξουσίαν σου. Διότι [εἰ ἀνθρώποι] ἀπολακτίζουσι πλέον (=ἐξαιροῦσιν ἤδη) τὰ περὶ τοῦ Λαίου μαντεύματα, ὥστε νὰ ὠχρίῃ ἡ αἴγλη αὐτῶν καὶ οὐδαμοῦ (910) φαίνεται ὁ Ἀπόλλων τιμώμενος· καταστρέφεται δ' ἡ λατρεία τῶν θεῶν (ἦ: ἐπῆρε δρόμον ἢ θρησκεία· ἦ: χαῖρε θρησκεία=ἔρρει δὲ τὰ θεῖα).

γ' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ (911—1085)

ΙΟΚ. Ἄρχοντες τῆς χώρας, μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ πορευθῶ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν ὡς ἰκέτις, ἀφοῦ λάβω εἰς τὰς χεῖρας τοὺς *ἰκειηρίους τούτους κλάδους τοῦ ἐστειμμένου δι' ἔριου* (=τάδε σιέφη) καὶ τὰ θυμιάματα. Διότι *διατελεῖ ἐν ὑπερδιέγερσει* (: ἐν ὑπερβολικῇ ψυχικῇ ἐξάψει=ἄγαν ὑποῦ θυμὸν αἶρει) (915) ὁ Οἰδίπους ἔνεκα παντοειδῶν λυπῶν· οὐδὲ ὡς (:ὅπως==ὁποῖα) ἀνὴρ *συνετός* (=ἔννοος) *ἐξίγει τὰ συμπεράσματά του* (=τεκμαίρεται) *περὶ τῆς νέας μαντείας* [τοῦ Τειρεσίου] (=τὰ καινὰ) *ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παλαιοῦ χρησιμοῦ* [τοῦ δοθέντος εἰς τὸν Δάιον] (=τοῖς πάλαι) [ὅποτε θὰ κατέληγεν εἰς συμπέρασμα ὅτι ὅπως ἐκεῖνος ὁ χρησμός δὲν ἐξεπληρωθῆ], οὕτω καὶ τώρα ἡ μαντεία τοῦ Τειρεσίου δὲν θὰ ἐκπληρωθῆ], ἀλλὰ *ἀφίεται εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ λέγοντος* (:πέιθεται τυφλῶς εἰς τὸν λέγ.=ἔτσι τοῦ λέγοντος), ἂν ἀναγγέλη φοβερὰ πράγματα. *Ἐπειδὴ* (=ὅτε) *λοιπὸν ἐνθαρρύνουσα δὲν κατορθώνω τίποτε* (=οὐδὲν εἰς πλέον ποῶ), πρὸς σέ, ὦ Λύκειε Ἀπολλων, διότι εἶσαι πλησιέστατος - λόγῳ τοῦ πρὸ τῶν ἀνακτόρων ἰδρυμένου βωμοῦ σου Ἴω. Θ. Ρώσση - Σχολ. *Μετάφρ. Οἰδίποδος Τυράννου 4*

(920)—ὡς ἰκέτις ἔρχομαι μετὰ τῶν ἀφιερωμάτων τούτων δά, ὅπως παράσχῃς εἰς ἡμᾶς λύσιν τινὰ καθιστῶσαν ἀγνὸν τὸν **Οἶδι ποδα** [τῆς ἀποδοθείσης πρὸς αὐτὸν μιαιῶς πράξεως] (=εὐαγῆ)· διότι τῶρα ὅλοι φοβούμεθα βλέποντες ἐκεῖνον **τεταραγμένον** (=ἐκπεπληγμένον) ὡς [φοβοῦνται οἱ ναῦται βλέποντες] τὸν κυβερνήτην τοῦ πλοίου.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Δύναμαι ἄρα γε, ὦ ξένοι, νὰ μάθω παρ' ὑμῶν (925) ποῦ εἶναι τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Οἰδίποδος; Πρὸ πάντων δὲ εἶπατε, ἂν γνωρίζετε ἀκριβῶς **ποῦ [εἶναι] ὁ ἴδιος** (=ὅπου [ἔστιν] αὐτὸν· τὸ αὐτὸν ἐτέθη ἐν τῷ κειμένῳ κατὰ πρόληψιν ἀντὶ αὐτοῦ).

ΧΟΡ. Ἴδου μὲν (=αἶδε μὲν) τὰ ἀνάκτορά του, ὦ ξένε, καὶ αὐτοῦ, εἶναι ἐντὸς [τούτων]· ἴδου [καὶ] ἡ γυνὴ μήτηρ τῶν τέκνων ἐκεῖνου.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Ἄλλ' εἶθε εὐτυχῆς καὶ μετ' εὐτυχῶν πάντοτε (930) νὰ εἶναι ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον εἶναι καθ' ὅλην τὴν **σημασίαν τῆς λέξεως** (=παντελής [ἐκεῖνου] σύζυγος [δηλ. νόμιμος σύζυγος καὶ μήτηρ τέκνων· τέλος τοῦ γάμου εἶναι τὰ τέκνα· ἀτελής εἶναι ὁ ἀτεκνος γάμος].

ΙΟΚ. Ὡσαύτως δὲ καὶ σὺ βέβαια [εἶθε νὰ εὐτυχῆς (=ὄλβιος γένοιο)], ὦ ξένε· διότι εἶσαι ἄξιος διὰ τὰ **εὐφρημα λόγια [σου]** (ἦ· ἔνεκα τῆς καλῆς σου εὐχῆς). Ἄλλὰ λέγε, τί ἐπιθυμῶν ἔχεις ἔλθει, καὶ τί (=χῶρι=καὶ ὅ,τι) θέλων νὰ ἀναγγείλῃς.

ΑΓΓ. [Ἔχω ἔλθει θέλων νὰ ἀναγγείλω (=ἀφιγῆναι θέλων σημεῖναι)] εὐαρέστους ἀγγελίας (:εὐχάριστα) εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὸν σύζυγόν σου, ὦ γύναι.

(935) **ΙΟΚ.** Ποῖα εἶναι ταῦτα; Παρὰ ἵνος δ' ἔλθων [θέλεις νὰ ἀναγγείλῃς τὰ εὐχάριστα ταῦτα];

ΑΓΓ. [Ἐρχομαι] ἐκ τῆς Κορίνθου· ὡς πρὸς τὴν λόγον δέ, τὸν **ὅποιον θὰ εἶπω καθαρὰ** (=οὐξερω=ὁ ἔξερω) **ταχέως**, (=τάχα), ἦθελες μὲν εὐχαριστηθῆ, καὶ πῶς δὲ δὲν [ἦθελες εὐχαριστηθῆ—διότι θέλει προστεθῆ καὶ ἕτερον ἄρχη—:] ἀλλ' ἴσως ἦθελες λυπηθῆ [διὰ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ πενθεροῦ σου Πολύβου].

ΙΟΚ. Τίς δὲ εἶναι [ὁ λόγος οὗτος]; Πῶς ἔχει τὴν διπλὴν ταύτην δύναμιν [τοῦ ἠδυσθαί καὶ ἀσχίλλειν = τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης].

ΑΓΓ. Οἱ ἐγκώριοι τῆς Ἰσθμίας χώρας θὰ ἀνακηρῦξωσιν (940) αὐτὸν βασιλέα, καθὼς ἐλέγετο ἐκεῖ.

ΙΟΚ. Καὶ πῶς τοῦτο; Δὲν βασιλεύει (: δὲν ἔχει τὸ κράτος = οὐκ ἐγκρατῆς [ἔσσι]) πλέον ὁ γέρον Πόλυβος.

ΑΓΓ. Ὅχι βέβαι, διότι κατέχει (ἔχει εἰς τὴν κατοχὴν του) αὐτὸν ὁ θάνατος ἐντὸς τοῦ τάφου.

ΙΟΚ. Πῶς εἶπας; Ἀληθῶς ἔχει ἀποθάνει ὁ πατήρ τοῦ Οἰδίποδος;

ΑΓΓ. Ἀπέθανεν ὁ Πόλυβος· εἰ δὲ δὲν [λέγω τὴν ἀλήθειαν] (945) ἀπαιτῶ, νὰ θανατωθῶ.

ΙΟΚ. Ὡ θεοραπινίς, εἰπέ (ἀνάγγειλον = ὀχι λέξεις· ὁ μέλλ. ἀντι προστ. πρβλ. σιχ. 637) ταῦτα εἰς τὸν βασιλέα τάχιστα (= ὡς τάχος) ἐλθοῦσα· Ὡ μαντεῖαι τῶν θεῶν, ποῦ εἴσθε! Ὁ Οἰδίπους πρὸ πολλοῦ τρέμων ἔφευγεν (ἦτο φυγᾶς) [φοβούμενος] μήπως φρονεῦση τοῦτον (τὸν ἄνδρα)· κί τῶρα οὗτος ἀπὸ φυσικὸν θάνατον (= πρὸς τῆς τύχης) ἔχει ἀποθάνει καὶ ὅχι ὑπὸ τούτου δὰ [τοῦ Οἰδίποδος] ὅστις ἤδη παρέροχεται].

(950) ΟΙΑ. Ὡ φιλαίτη γυνὴ Ἰοκάστη (= Ἰοκάστης κάρα), διατί μὲ προσεκάλεσας νὰ ἔλθω ἐδῶ [ἔξω] ἐκ τῶν ἀνακτόρων τούτων;

ΙΟΚ. Ἄκουε τοῦτον τὸν ἄνδρα καὶ ἀκούων σέφθητι ποῦ ἔχουν κατανήσει (πρὶν ἐλθῶσιν ἔλθων = ἵνα ἦκει) τὰ ἄξια παντὸς σεβασμοῦ (= τὰ σεμνά) μαντεύματα τοῦ θεοῦ [Ἀπόλλωνος].

(955) ΟΙΑ. Τίς δὲ τέλος πάντων εἶναι οὗτος καὶ τί μοι ἀναγγέλλει;

ΙΟΚ. [Ἦλθον] ἐκ τῆς Κορίνθου, ἵνα ἀναγγείλῃ δα δὲν ὑπάρχει πλέον (δὲν ἔῤῥ) ὁ πατήρ σου Πόλυβος, ἀλλ' ἔχει ἀποθάνει.

ΟΙΑ. Τι λέγεις, ὦ ξένη; ἀνάγγειλον (= τηλήνας γενοῦ) μοι σὺ ὁ ἴδιος [ταῦτα].

ΑΓΓ. Ἔιν εἶναι ἀνάγκη τοῦτο πρῶτον νὰ ἀναγγείλω σα-

φῶς, γνώριζε καλῶς ὅτι ἐκεῖνος νεκρὸς (=θανάσιμος) ἔχει με-
ταβῆ [εἰς τὸν Ἄδην] (:ὅτι ἔχει ἀφήσει χρόνους).

ΟΙΔ. Ποῖον ἐκ τῶν δύο [ἀπέθανε] ἐκ δολοφονίας (δολοφο-
νηθεῖς=δόλοισι) ἢ ἐκ δόσοληψιῶν μὲ νόσημα (=νόσου ξυν-
(960) αλλαγῆ).

ΑΓΓ. Μιὰ μικρὰ ἀφορμὴ (=σμικρὰ ὁσιπὴ) ρίπτει εἰς τὴν
κλίνην (ἢ: ρίπτει κάτω=εὐνάξει) γηραλέα σώματα (: τοὺς γέ-
ροντας=παλαιὰ σώματα).

ΟΙΔ. Ὑπὸ νόσου ὁ δυστυχῆς ὡς φαίνεται, ἀπέθανεν
(=ἔφθιτο).

ΑΓΓ. Καὶ μάλιστα (=καί γε) ἔχων [αὐτός, ἡ ζωὴ του
δηλ.] τὸ αὐτὸ μέτρον (=συμμετρούμενος) πρὸς τὸν χρόνον
τῆς ἡλικίας του (ἢ: καὶ ἐκτὸς τῆς νόσου συμφώνως πρὸς τὴν
μακράν του ἡλικίαν, βαθύγηρος).

ΟΙΔ, Φεῦ φεῦ, διατὶ λοιπόν, ὦ γύναι, ἤθελέ τις δώσει προ-
(965) σοχὴν εἰς τὴν μαντικὴν τῆς Πυθούσ ἐσίαν (ἢ: εἰς τὸ
ἐν Δελφοῖς μαντεῖον) ἢ εἰς τὰ ἐν τῷ ἀέρι (=ἄνω) κρωγμοὺς ἐκ-
βάλλοντα πιηνά, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν ὀποίων (=ῶν ὑψη-
γητῶν [ὄντων]) ἐγὼ ἔμελλον νὰ φονεύσω τὸν πατέρα μου; Οὗτος
δὲ ἀποθανὼν κρύπτεται (=ἔχει ταφῆ=κεῖθει· ἀμτβ.) ἤδη
(=δη) ὑπὸ τὴν γῆν· ἐγὼ δὲ ἰδοὺ (=ἴδω) [εἰμαι] ἔδῶ χωρὶς
νὰ ἔχω ἐγγίσει (=ἄψυστος) φονικὸν ὄπλον—ἐκτὸς ἐὰν ἴσως
(=εἰ τι μὴ) ἀπέθανεν ἔνεκα τοῦ ἐμοῦ πόθου (δηλ. ἀπὸ τὸν πό-
(970) νον τοῦ νὰ με ἴδῃ)· οὕτω δὲ δυνατὸν νὰ ἀπέθανεν ἕξ αἰ-
τίας ἐμοῦ. Ἄλλὰ ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα (ἢ: ὅπως καὶ ἂν
ἀπέθανεν=δ' οὖν) λοβῶν μεθ' ἑαυτοῦ (=συλλαβῶν) τοὺς
ἐν τῷ παρόντι ἀπασχολοῦντας ἡμᾶς χρησμοὺς (=τὰ παρόντα
θεσπίσματα) οὐδενὸς λόγου ἀξιλοῦς (οὐδεμιᾶς σπουδαιότητος)
[ἐν τῇ γῆ ἐπάνω καὶ ἐν τῷ κάτω κόσμῳ] κείται παρὰ τῷ Ἄδῃ
ὁ Πόλυβος.

ΙΟΚ. Δέν σοι προέλεγον λοιπόν ἐγὼ ταῦτα πρὸ πολλοῦ ;

ΟΙΔ. Ἔλεγες [ταῦτα]· ἀλλ' ἐγὼ ἠπατώμην (: παρεσυρόμην
(975) =παρηγόμην) ὑπὸ τοῦ φόβου.

ΙΟΚ. Μὴ συλλογισθῆς τώρα πλέον τίποτε ἕξ αὐτῶν.

ΟΙΑ. Καὶ πῶς δὲν πρέπει νὰ φοβῶμαι ἐγὼ τὸν μετὰ τῆς μητρὸς γάμον ;

ΙΟΚ. Πρὸς τί δὲ ἤθελε φοβεῖσθαι ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τὴν κρείσιν τοῦ ὁποίου (= φ) ἢ [ευφλή] τύχη διέπει τὰ πάντα (= τὰ τῆς τύχης κρατεῖ), περὶ οὐδενὸς δὲν ὑπάρχει ἀκριβῆς (ἀσφαλῆς) πρόγνωσις ; "Ἀριστον πρᾶγμα εἶναι (= κρᾶτιστόν [ἔστι]) [τὸ] νὰ ζῆ τις ἀσκόπως (: ἄνευ σκέψεων=εἰκῆ), ὅπως (980) ἤθελε δυνηθῆ. Σὺ δὲ ὡς πρὸς τοὺς γάμους μετὰ τῆς μητρὸς σου μὴ φοβοῦ· διότι πολλοὶ μέχρι τοῦδε (= ἤδη) ἐκ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν ὄνειρῳ συνεκοιμήθησαν μετὰ τῆς μητρὸς των, ἀλλ' ἐκεῖνος διὰ τὸν ὁποῖον ταῦτα εἶναι ἐν μηδενικόν (= ἀλλ' ὅτε ταῦτ' ἐστὶ παρ' οὐδὲν) περνᾷ τὴν ζωὴν τοῦ ἀλυπότητα (= ὄψα).

ΟΙΑ. Ὅλα ἐν γένει ταῦτα καλῶς ἤθελον εἶναι ὑπὸ σοῦ εἰρημένα, ἐὰν δὲν ἐτύγχανε νὰ ζῆ ἢ γεννήσασά με [μήτηρ]· τώρα ὅμως ἀφοῦ ζῆ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ φοβῶμαι, ἂν καὶ λέγεις καλῶς.

ΙΟΚ. Καὶ ὅμως ὁ θάνατος τοῦ πατρὸς (=οἱ πατρὸς τάφοι) εἶναι μέγας ὀφθαλμὸς (ἢ : μέγα φῶς) [διὰ τοῦ ὁποίου δύνασαι νὰ εἰσδύσης καὶ εἰς τοῦ μέλλοντος τὸ σκότος].

ΟΙΑ. Μέγας, ἐννοῶ· ἀλλ' ἢ ζῶσα μὲ φοβίζει.

ΑΓΓ. Καὶ περὶ τίνος (ἢ : διὰ ποῖαν=ὑπὲρ ποίας) δὲ γυναι. (990) κὸς φοβεῖσθε ;

ΟΙΑ. Περὶ τῆς Μερόπης, ὃ γέρον, μετὰ τῆς ὁποίας συνῶκει ὁ Πόλυβος.

ΑΓΓ. Τί πρᾶγμα δ' ἐκείνης ἐξεγείρει ἐν ὑμῖν φόβον ;

ΟΙΑ. Φοβερὸς θεόπεμπος χρῆσμός, ὃ ξένη.

ΑΓΓ. Ἄρά γε εἶναι δυνατόν νὰ ἀνακοινωθῆ ; ἢ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον (θεμιτόν) νὰ γνωρίζῃ [τοῦτον] ἄλλος ;

ΟΙΑ. Καὶ πολὺ μάλιστα· εἶπε δηλ. ποτε ὁ Λοξίας, ὅτι εἶναι πεπρωμένον (= χρῆναι) ἐγὼ νὰ συννευρεθῶ μετὰ τῆς μητρὸς καὶ (995) διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν νὰ φονεύσω τὸν πατέρα (κυρίως : νὰ πάρω τὸ αἷμα τοῦ πατρὸς=ἐλεῖν αἷμα πατρῶνον=ἐλεῖν φόνῳ πατέρα). Ἔνεκα τῶν ὁποίων ἐγὼ πρὸ πολλοῦ κατῴκουν μακρὰν τῆς Κορίνθου· ἐν μέσῳ εὐτυχίας μὲν (= εὐτυχῶς μὲν)

ὄλλ' ὄμως [ἀνισαρῶς, διότι] γλυκύτερον πρᾶγμα εἶναι νὰ βλέπῃ τις τὰ ὄμματα τῶν γονέων [του].

(1000) ΑΓΓ. Ἀλήθεια ταῦτα φοβούμενος ἦσο ξενιτευμένος ἀπὸ ἐκεῖ (: μακρὰν τῆς πόλεως) ;

ΟΙΔ. [Ναί] καὶ διότι ἤθελον νὰ μὴ γίνω φονεὺς τοῦ πατρός, ὦ γέρον.

ΑΓΓ. [Διατί λοιπόν, ὦ βασιλεῦ, δέν σε ἀπήλλαξα ἐγὼ ἀπὸ τοῦτον τὸν φόβον] [δηλ. τί κάθημαι καὶ δέν σε ἀπαλλάττω ; ἔπρεπε νὰ σε εἶχα ἀπηλλαγμένον ἤδη ἀπὸ τὸν φόβον τοῦτον], ἀφοῦ ἦλθον ἐκ φιλικῶν διαθέσεων δρῶν μένος (=εὔνοος) ;

ΟΙΔ. Καὶ πρὸς τούτους (ἦτοι : ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ δείξῃς τὰς καλὰς σου διαθέσεις = καὶ μὴν) ἤθελες λάβει βέβαια παρ' ἐμοῦ (=ἐμοῦ· ἀφαιρ.) ἀνταμοιβὴν (=χάριν) ἀξίαν [λόγου].

(1005) ΑΓΓ. Καὶ πράγματι (=καὶ μὴν) πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν (=τοῦτο μάλιστα) ἦλθον, ἵνα, ἀφοῦ ἔλθῃς σὺ οὐκαθε (: εἰς τὴν Κόρινθον = πρὸς δόμους), ἐπιτύχω κανὲν καλὸν φιλοδώρημα (=εὔπράξιμί τι).

ΟΙΔ. Ἀλλ' οὐδέποτε θὰ πορευθῶ πρὸς συνάντησιν βέβαια τῶν γονέων μου.

ΑΓΓ. ὦ τέκνον, εἶναι τώρα πολὺ σαφές (: εἶσαι τώρα καταφανής = καλῶς εἶ δηλός· σύνταξις προσωπικὴ ἀντὶ ἀπροσ.) ὅτι δέν γνωρίζεις, τί πράττεις.

ΟΙΔ. Πῶς, ὦ γέρον, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν ἐξηγήσόν μοι (: κάμε μου διδαχὴν).

(1010) ΑΓΓ. Ἐὰν ἔνεκα τούτων ἀποφεύγῃς νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν πατρίδα.

ΟΙΔ. [Ἀποφεύγω] φοβούμενος βέβαια μήπως εὐρεθῇ ἐκ τῆς δοκιμασίας ὁ Φοῖβος ἀληθῆς (: μήπως ἐπαληθεύσῃ ὁ Φοῖβος).

ΑΓΓ. Ἀληθῶς [φοβεῖσαι] μήπως μολυνθῆς ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου.

ΟΙΔ. Τοῦτο ἀκριβῶς, ὦ γέρον, τοῦτο ἀδιαλείπτως μὲ φοβίξει.

ΑΓΓ. Ἄρά γε γνωρίζεις βεβαίως ὅτι ὅλως ἀδίκῃ (= οὐδὲν πρὸς δίκης) τρέμεις ;

(1015) ΟΙΔ. Πῶς ὄχι, ἐὰν βέβαια ἐγεννήθην υἱὸς τούτων τῶν γονέων.

ΑΓΓ. Διότι (= ὀδοῦνεκα) οὐδεμίαν θέσιν ἔχει μεταξὺ τοῦ γένους σου (: διότι δὲν ἦτο ποσῶς ὁ Πόλυβος συγγνής σου) ὁ Πόλυβος.

ΟΙΔ. Πῶ; εἶπας ; Δέν με ἐγέννησεν ὁ Πόλυβος ;

ΑΓΓ. Δέν [σε ἐγέννησε] οὐδόλως περισσότερον ἀπὸ τοῦτον δὰ τὸν ἄνδρα (δηλ. ἐμῷ· καὶ διὰ τῆς χειρὸς δεικνύει ἑαυτὸν) (= τοῦδε ἀνδρός), ἀλλ' ἐξ ἴσου (ἦτοι: τόσον εἶναι πατήρ σου ὁ Πόλυβος ὅσον καὶ ἐγώ).

ΟΙΔ. Καὶ πῶς ὁ γεννήσας [μὲ ἐγέννησεν] ἐξ ἴσου πρὸς τὸν μηδαμῶς [γεννήσαντα] (ἦ: καὶ πῶς ὁ γεννήσας εἶναι τὸ ἴδιον μὲ τὸν μὴ γεννήσαντά με, ὅστις ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἐξισοῦται τῷ μηδενί);

(1021) ΑΓΓ. Ἀλλὰ δέν σε ἐγέννησεν οὔτε ἐκεῖνος, οὔτε ἐγώ.

ΟΙΔ. Ἀλλ' ἐνεκα τίνος (= ἀντὶ τοῦ) λοιπὸν υἱὸν του μὲ ὠνόμαζε ;

ΑΓΓ. [Σὲ ὠνόμαζεν υἱόν], διότι],—μάθε το λοιπὸν—ἔλαβεν [σε] ποτὲ ὡς δῶρον παρὰ τῶν ἰδικῶν μου χειρῶν.

ΟΙΔ. Καὶ ἔπειτα μὲ περιέβαλε διὰ τσαύτης στοργῆς (= ὦδε μέγα ἔστεργεν) [ἂν καὶ ἔλαβεν (= λαβὼν)] ἀπὸ ἑνός χειρας.

ΑΓΓ. [Ναί], διότι ἡ προτέρα στέρησις παιδῶν ἐξηνάγκασεν αὐτόν.

(1025) ΟΙΔ. Σὺ δὲ μὲ παρέδωκας (= δίδως με· ἴστορ· ἐνεστ.) εἰς αὐτόν ἀγοράσας ἢ κατὰ τύχην εὐρῶν (= τυχῶν);

ΑΓΓ. Εὐρῶν σε εἰς τὰς δασώδεις (= ἐν ναπαλαίς) χαράδρας (= πτυχαῖς) τοῦ Κιθαιρῶνος.

ΟΙΔ. Πρὸς τί δὲ ὠδοιπόρεις κατὰ τούτους τοὺς τόπους ;

ΑΓΓ. Ἐκεῖ ἤμην φύλαξ (= ἐπεστάτου) ποιμνίων ἑβροσκόντων ἐπὶ τῶν ὀρέων.

ΟΙΔ. Ἦσο δηλ. ποιμὴν καὶ ἐγύριζες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς ἔμισθος ἐργάτης ;

ΑΓΓ. Ἀλλὰ σοῦ σωτήρ μάλιστα (= σοῦ δὲ σωτήρ γε), ὡς ὅ (1030) τέκνον, [ὑπῆρξα] κατὰ τὸν τότε χρόνον.

ΟΙΔ. *Μὲ εὕρισκεῖς δὲ ἐν συμφορᾷ* (=λαμβάνεις δέ με ἐν κακοῖς), *διότι ὑπέφερον* (=ἔχοντα ἄλγος) ἀπὸ τί; (ἦτοι: ἀπὸ τί πάσχοντα λέγεις ὅτι μὲ εὕρες ἐν κινδύνῳ καὶ μὲ ἔσφασας);

ΑΓΓ. Δύνανται νὰ μαρτυρήσωσιν αἱ [παρὰ τὸν ἀστράγαλον] ἀρθρώσεις τῶν ποδῶν σου (τὰ σφυρὰ δηλ.).

ΟΙΔ. Ἄλλοίμονον, τί εἶναι τοῦτο τὸ παλαιὸν κακόν, τὸ *δοῖον [μοι] ἀναφέρεις* (=τί.. κακόν=τί ἐστι τοῦτο τὸ ἀρχαῖον κακόν. ὃ ἐννέπεις).

ΑΓΓ. *Σὲ ἔλυσα* (:ἔσφασα) ἔχοντα τὰς ἐξοχὰς τῶν ἀστράγαλων (=ποδῶν ἀκμᾶς) *διατρυπημένας* (=διατόρους).

(1035) ΟΙΔ. Φοβερὰν τρόντι αἰσχύνην *ἀνέλαβον* (ἐφορτώθην) ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας [καθ' ἣν διὰ σπαργάνων περιτυλιγμένος ἦμην].

ΑΓΓ. Ὡστε ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου *γεγονότος* (=ἐκ τύχης ταύτης), *ὄπως εἶσαι* [Οἰδίπους (=ὄς εἶ) οὕτω καὶ ὠνόμασθης].

ΟΙΔ. Ὡ ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, εἰπέ μου ὑπὸ τῆς μητρὸς μου ἢ [ὑπὸ] τοῦ πατρὸς μου [ἔπαθον τὴν διάτρησιν ταύτην τῶν ποδῶν μου].

ΑΓΓ. Δὲν γνωρίζω· ἐκεῖνος ὅστις σὲ παρέδωκεν [εἰς ἐμὲ] *γνώριζει* (=φρονεῖ) ταῦτα *καλλίτερον* (=λῶον) ἐμοῦ.

ΟΙΔ. Ἄληθῶς παρ' ἄλλου μὲ ἔλαβες καὶ οὐχὶ κατὰ τύχην ὁ ἴδιος εὐρών;

ΑΓΓ. Δέν [σε ἔλαβον ὁ ἴδιος κατὰ τύχην εὐρών σε], ἀλλ' (1040) ἄλλος ποιμὴν σὲ παρέδωκεν εἰς ἐμὲ.

ΟΙΔ. Τίς ἦτο οὗτος; Μήπως τὸν γνωρίζης πολὺ καλά, ὥστε νὰ τὸν περιγράψης διαφωτίζων ἡμᾶς.

ΑΓΓ. Ἐλέγαιτο [ὅτι ἦτό] τις, ὡς νομίζω (=δήτου), ἐκ τῶν [οἰκειῶν] τοῦ Λαῖου.

ΟΙΔ. Ἐκεῖνου βεβαίως ὅστις πάλαι ποτὲ ἦτο βασιλεὺς ταύτης τῆς χώρας;

ΑΓΓ. Μάλιστα· τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἦτο οὗτος βοσκόσ·

(1045) ΟΙΔ. *Καὶ ζῆ* (=κάστ' =καὶ ἐστιζῶν) *ἄρα γε ἀκόμη οὗτος, ὥστε νὰ ἴδω ἐγὼ [αὐτόν]*.

ΑΓΓ. Σεις βεβίως οἱ ἐγγώριοι δύνασθε νὰ γνωρίζητε ἄρι-
στα [τοῦτο].

ΟΙΑ. Ὑπάρχει τις ἐξ ἡμῶν οἷτινες ἴστασθε πλησίον μου,
ὅστις ἤξεύρει καλῶς τὸν βοσκόν, τὸν ὁποῖον οὗτος λέγει, διότι
τὸν ἐγνωρίσεν κατ' ὄψιν (= εἰσιδῶν) εἴτε ἐν τῇ ἐξοχῇ εἴτε καὶ
(1050) ἐν ταῦθα; Γνωστοποιήσατέ μοι τοῦτο, διότι ἔχει παρου-
σιασθῆ ἢ εὐκαιρία (= ὁ καιρὸς [ἔστι] νὰ ἀποκαλυφθῶσιν αὐτὰ
ἐδῶ.

ΧΟΡ. Ἐγὼ μὲν νομίζω [δοῦν αὐτὸς] οὐδένα ἄλλον [λέγει]
(= [ἐννέπειν αὐτὸν] οὐδένα ἄλλον) παρὰ τὸν ἐν τῇ ἐξοχῇ δια-
μένοντα τὸν ὁποῖον σὺ διέτατες νὰ καλέσωμεν ἐκ τῆς ἐξο-
χῆς (= ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν = ἢ τὸν ἐν ἀγροῖς [ὄν σὺ ἐξ ἀγρῶν ἐκέ-
λευες καλεῖν]) καὶ ἐξήτιες (= κἀμάτεες = καὶ ἐμάτεες) πρότε-
ρον νὰ ἴδῃς κατ' ὄψιν· ἀλλ' ἢ Ἰοκάστη αὐτῷ ἐδῶ δύναιται νὰ
λέγῃ ἄριστα (= οὐχ ἥκιστα) ταῦτα [πρὸς σέ].

ΟΙΑ. Γύναι βάλλεις κατὰ νοῦν (= νοεῖς) ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον
(1155) πρὸ ὀλίγου ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἔλθῃ καὶ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον
οὗτος λέγει... [νοητέον· ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος (= εἶναι τὸν αὐτόν)].

ΙΟΚ. Ἀλλὰ διατί [ἔρωτᾶς] τίνα ἐκεῖνος ἀνέφερε; Μὴ φρον-
τίσῃ; ποσῶς περὶ αὐτοῦ, μηδὲ θέλε τὰ λόγια τοῦ ἀέρος (= τὰ
μάτην ῥηθέντα) νὰ ἀναμμνήσκεσαι.

ΟΙΑ. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο, ὥστε ἐγὼ λαβὼν [εἰς
χεῖράς μου] τοιαύτας ἀποδείξεις νὰ μὴ φανερώσω τὸ γένος μου.
(1600) ΙΟΚ. Μὴ ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, ἐὰν βεβαίως φροντίξῃς
κατὰ τι περὶ τῆς ζωῆς σου, ζητήσῃς [νὰ ἀποκαλύψῃς] τοῦτο·
εἶναι ἀρκετὸν (= ἄλις [εἰμί]· συνταξ̄ προσωπ. ἀντὶ ἀπροσ. :
ἄλις ἐστί) ὅτι ὑποφέρω ἐγὼ [γινώσκουσα τὸ πᾶν].

ΟΙΑ. Ἐχε θάρρος, διότι σὺ βεβαίως (= μὲν = μὴν) δὲν θὰ
εὐρεθῆς ἐξ ἀσήμεου γέννους (= οὐκ ἐκφανῆ κακῆ· τὸ σὺδὲ =
καὶ οὐ) καὶ ἐὰν ἐγὼ εὐρεθῶ δοῦλος ἀπὸ τριῶν γενεῶν, ἐκ μη-
τρὸς δοῦλος, τῆς ὁποίας ἢ μήτηρ καὶ ἢ μάμμη ἦσαν ἐπίσης
δοῦλαι (= τρίδουλος τρίτης μητρὸς).

ΙΟΚ. Ἀλλ' οὐκ οὐκ πείσθητι εἰς ἐμέ, παρακαλῶ· μὴ πρόβαινε
(1065) εἰς τὴν ἐρευναν τοῦ γένους (: μὴ πράιτε ταῦτα).

ΟΙΔ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πεισθῶ, ὥστε νὰ μὴ (=μὴ οὐ) μάθω ταῦτα ἀκριβῶς.

ΙΟΚ. Καὶ ὅμως θέλουσα βέβαια το καλὸν σου (=φρονοῦσα γ' εὖ), σοὶ συμβουλεύω τὰ ὠφελιμώτατα.

ΟΙΔ. Λοιπὸν τὰ ὠφελιμώτατα ταῦτα πρὸ πολλοῦ [ἦτοι ἀφ' ἑσέου ὑβρίσθην ἐν Κορίνθῳ] λυποῦσι με.

ΙΟΚ. Ὡ δυστυχῆ, εἶθε μηδέποτε νὰ μάθῃς ποῖος εἶσαι!

ΟΙΔ. Θά μοι φέρῃ τις ἐδῶ, ἀφοῦ ὑπάγῃ τὸν βοσκὸν (ἢ : (1070) ἄς μοι φέρῃ τις ἐδῶ, μεταβάς, τὸν βοσκὸν=ἄξει τις...= ἀγαγέτω τις..) ταύτην δὲ ἀφίνετε νὰ καμαρώῃ (=χαίρειν) διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτῆς καταγωγὴν (=πλουσίῳ γένει)

ΙΟΚ. Οὐαὶ οὐαὶ, δυστυχῆ διότι τοῦτον μόνον τὸν χαιρετισμὸν (τοῦ δυστυχοῦς δηλ.) δύναμαι νὰ σοὶ ἀπευθύνω, ἄλλον δὲ οὐδέποτε ὕστερον.

ΧΟΡ. Διατὶ ἄρά γε, ὦ Οἰδίπου, ἡ γυνὴ ἔχει ἀπέλθει (=βέβηκεν) μετὰ σπουδῆς (=ἄξασα· αἰσῶ) ὑπὸ ἀγρίας λύπης [καταληφθεῖσα]; Φοβοῦμαι μήπως (=ὅπως μὴ) ἐκ ταύτης τῆς (1075) σιωπῆς ξεσπάσωσι δυστυχήματα.

ΟΙΔ. Ἄς ξεσπάσωσι ὅ,τι δυστυχήματα θέλουσι τὸ γένος μου δὲ (=τοῦμὸν δὲ σπέρμα) ἐγώ, καὶ ἐὰν εἶναι ἀσημον (=σμηκρόν), θέλω καὶ θὰ θέλω (=βουλήσομαι) νὰ μάθω. Αὕτη δ' ἴσως αἰσθάνεται αἰσχύνην διὰ τὴν ἀσημότητα τοῦ γένους μου, διότι ὡς γυνὴ μεγαλοφρονεῖ. Ἐγὼ ὅμως θεωρῶν (=νέμων) (1080) ἔμαντὸν υἱὸν τῆς Τύχης, ἣτις διαρκῶς μοι ἐδίδοε καλὰ (εὐτυχίαν) (=τῆς εὖ διδούσης), δὲν θὰ προσβληθῶ. Διότι ἐκ ταύτης (=τῆς) τῆς μητρὸς ἐγεννήθην (ἢ: διότι αὕτη εἶναι ἡ μήτηρ μου ἣτις με ἔχει γεννήσει)· οἱ δὲ συγγενηθέντες μετ' ἐμοῦ καὶ συντροφεύσαντές με καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν μῆνες (ἢ: τὰ δὲ χρόνια τῆς ζωῆς μου, τὰ ὁποῖα με ἔχουσι συντροφεύσει καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν=οἱ δὲ συγγενεῖς μῆνες) με πρόωρισαν (=διώρισάν με) [νὰ γίνω] ἄλλοτε μὲν μικρὸς ἄλλοτε δὲ μέγας. Ἐπειδὴ δὲ ἔχω τοιαύτην καταγωγὴν (=τοιός δε δ' ἐκ (1085) φύς) δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ ἀποδειχθῶ διάφορος (ἄπιστος καὶ προδότης εἰς τὴν εὐεργετικὴν μου καταγωγὴν=ἄλλος), ὥστε νὰ μὴ μάθω τὸ γένος μου.

(1115) (=σύ δε) δύνασαι ἕως (=τάχα πού) νά μὲ ὑπερβάλλῃς κατὰ τὴν γνῶσιν, διότι εἶδες πρότερον τὸν βοσκόν.

ΧΟΡ. [Ναί, γινώσκω αὐτὸν καλλίτερον ἀπὸ σέ]. διότι τὸν ἔχω γνωρίσει καὶ πρότερον, μάθε ἀκριβῶς [τοῦτο]. διότι οὗτος ἦτο ὑπὲρ πάντα ἄλλον (=εἴπερ τις ἄλλος) πιστὸς [ποιμὴν] τοῦ Λαΐου, ὅσον πιστὸς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ [ἀνὴρ ποιμὴν] [ὅστις μὴ εὐρισκόμενος πλησίον τοῦ κυρίου δὲν εἶναι ἀφωσιωμένος εἰς αὐτὸν] (=ὡς νομεὺς ἀνὴρ).

ΟΙΑ. Σὲ τὸν Κορίνθιον ξένον πρῶτον ἐρωτῶ, ἀληθῶς τοῦ-
(1120) τον τὸν ἄνδρα ἐννοεῖς ;

ΑΓΓ. Τοῦτον, τὸν ὁποῖον βεβαίως βλέπεις.

ΟΙΑ. Ἐσύ, γέρον, βλέπων ἐδῶ (δηλ. εἰς ἐμέ) κατὰ πρό-
σωπον (=βλέπων δεῦρο) ἀποκρίνου εἰς ἐμέ, ὅσα καὶ ἂν σὲ ἐρω-
τῶ. Ἡσὸ ποτε σὺ τοῦ Λαΐου δοῦλος.

ΘΕΡΑΠΩΝ. Ἡμην (=ἡ) δοῦλος οὐχὶ ἀγοραστὸς, ἀλλ' οἰ-
κοτραφῆς (=οἴκοι τραφεῖς).

ΟΙΑ. Ἀπασχολούμενος εἰς ποῖον ἔργον ἢ πῶς ζῶν (=βίον
τίνα [ἔχων]) ;

(1125) ΘΕΡ. Ἐπήγαινον μὲ τὰ πρόβατα (=συνειπόμην ποι-
μνας) κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς μου.

ΟΙΑ. Εἰς ποίους πρὸ πάντων τόπους συχνάζων (=ὦν ξύναυ-
λος) [μετὰ τῶν ποιμνίων].

ΘΕΡ. Ἡτο μὲν [ὁ τόπος ὅπου ἐσύχναζον μετὰ τῶν ποιμνί-
ων] ὁ Κιθαιρῶν, ἦτο δὲ οὗτος τόπος γειτονικός.

ΟΙΑ. Ἡξεύρεις λοιπὸν τοῦτον δὰ [τὸν Κορίνθιον ἄνδρα] γνω-
ρίσας (=μαθὼν) ἐκεῖ ὅπου λέγεις κάπου (=τῆδε που) ;

ΘΕΡ. Τί πρῶγμα κάμνοντα [μὲ ἐρωτᾷς ἂν γνωρίζω]; Ποῖον
ἄνδρα λοιπὸν (=καὶ) ἐννοεῖς ;

(1130) ΟΙΑ. Τοῦτον δὰ, ὅστις εἶναι παρών· ἡ [γνωρίζεις] συναν-
τήσας [ποτὲ αὐτὸν] τυχαίως πως (=τί πως).

ΘΕΡ. Δὲν [γνωρίζω τὸν ἄνδρα οὕτως], ὥστε νὰ εἶπω βέβαια
ταχέως ἀπὸ μνήμης.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Καὶ οὐδόλως παράδοξον βέβαια εἶναι [λέγων
οὗτος ὅτι δὲν με γνωρίζει, διότι παρῆλθε πολὺς χρόνος], ὃ βασι-

λεῦ. Ἄλλ' ἐγὼ σαφῶς θέλω ὑπενθυμίσει αὐτὸν λησμονήσαντα. (1135) Διότι ἠξεύρω καλῶς ὅτι ἀκριβῶς γνωρίζει, ὅτε, [βόσκοντες] τὸν τόπον τοῦ Κιθαιρῶνος οὗτος μὲν ἔχων (: μὲ δύο ποίμνια. ἐγὼ δὲ ἔν, ἐπλησίαζον τοῦτον δὲ τὸν [θεράποντα] ἄνδρα ἐπιτρεις ὀλοκλήρους ἑξαμηνίας ἀπὸ τοῦ ἔαρος *μέχρι τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἀρκτοῦρου* (ἦτοι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου περίπου = εἰς ἀρκτοῦρον)· κατὰ τὸν χειμῶνα δὲ πλέον καὶ ἐγὼ διηυθυνόμην *εἰς τὰ μανδριά μου* (= τὰ μὰ ἔπαυλα) καὶ οὗτος [διηυθύνετο (= ἤ-λαυνε)] εἰς τὰ *μανδριά* (= σταθμὸν = ἔπαυλα) τοῦ Λατοῦ. Λέγω ἦ (1140) δὲν λέγω τι ἐκ τούτων πραγματικῶν (ἦ: εἶναι ἢ δὲν εἶναι ἀληθῆ ὅσα λέγω);

ΘΕΡ. Λέγεις ἀληθῆ ἂν καὶ παρῆλθε πολὺς χρόνος ἔκτοτε, (= καίπερ ἐκ μακροῦ χρόνου [ὄντα]).

ΑΓΓ. Ἔλα εἰπέ [μοι] τώρα, ἐνθυμεῖσαι ὅτι μοῦ ἔδωκες τότε παιδά τινα, ἵνα ἐγὼ ἀναθρέψω αὐτὸν δι' ἑμαυτόν;

ΘΕΡ. Ἄλλὰ τί σημαίνει αὐτὸ (ἦ: τί θέλεις νὰ εἴπῃς μὲ αὐτὸ = τί δ' ἔστι [τοῦτο, ὃ λέγεις]); Ἴπρὸς τί προβάλλεις αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν;

(1145) ΑΓΓ. Οὗτος ἔδω εἶναι, ὦ φίλε, ἐπεινος, ὅστις τότε ἦτο βρέφος (= νέος).

ΘΕΡ. Δὲν πᾶς 'ς τὸν διάβολον (= οὐκ εἰς ὄλεθρον [ἄπει]); δὲν θὰ σιωπήσης;

ΟΙΔ. Ἄ σιάσου! *μὴ ἐπιπλητε* (= κόλαζε), ὦ γέρον, τοῦτον, διότι οἱ ἰδικοί σου λόγοι μᾶλλον παρὰ οἱ λόγοι τούτου ἔδω ἔχουσιν ἀνάγκην τιμωρίας.

ΘΕΡ. Ὡς πρὸς τί δ', ὦ γενναιότατε τῶν βασιλέων, διαπράττω ἀμάρτημα (: πλημμελῶ);

ΟΙΔ. [Διαπράττεις ἀμάρτημα], διότι σιωπᾶς (: δὲν λέγεις) (1150) περὶ τοῦ παιδός, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος ἐρωτᾷ.

ΘΕΡ. [Ἀποσιωπῶ], διότι λέγει χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τίποτε [ἀπὸ τὸ μυστήριον], ἀλλὰ κοπιάζει [μὲ τὰς μακρὰς του ἱστορίας] ἀνωφελῶς (χωρὶς δηλ. καὶ αὐτὸς νὰ ὠφελῆθῃ τι, διότι ἐργάζεται πρὸς ὄλεθρον τοῦ ἡγεμόνος, πρὸς ὃν νομίζει ὅτι προσφέρει τὰς ὑπηρεσίας του).

ΟΙΔ. Σὺ μὲν μὲ τὸ καλὸν (=πρὸς χάριν) δὲν θὰ εἴπης, κλαίων (: τιμωρούμενος) ὅμως θὰ εἴπης.

ΘΕΡ. Μὴ λοιπόν, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν βασανίσῃς ἐμὲ τὸν γέροντα.

ΟΙΔ. Δὲν θὰ γυρίσῃ τις τὰς χεῖρας τούτου δὲ ὀπίσω εἰς τὰ νῶτα καὶ δέσῃ (=οὐκ ἀποστρέψει τις χεῖρας τοῦδε) [πρὸς μαστίγωσιν] ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα.

ΘΕΡ. Ἄχ, δυστυχησμένος! Διατί κάμνεις αὐτὸ (=ἄντι τοῦ); (1155) Τί ἐπιθυμῶν ἀκόμη νὰ μάθῃς [διατάσεις νὰ με δέσωσιν ὀπισθάγκωνα];

ΟΙΔ. Τὸν παῖδα, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτος σὲ ἐρωτᾷ, ἔδωκας εἰς τοῦτον :

ΘΕΡ. Ἐδωκα· εἴθε νὰ ἐχανόμην κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

ΟΙΔ. Ἄλλ' εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν [τοῦ ὀλέθρου] θὰ ἔλθῃς (ἦ: ἀλλὰ θὰ πάθῃς τὸ αὐτό), ἐν βιβαίως δὲν λέγῃς τὴν ἀλήθειαν.

ΘΕΡ. Πολὺ βεβαίως, περισσότερο καταστρέφομαι, ἐὰν εἴπω [τὴν ἀλήθειαν]

(1160) ΟΙΔ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὡς φαίνεται, ἐξωθεῖ τὸ πρᾶγμα εἰς ἀναβολάς.

ΘΕΡ. Δὲν ἐξωθῶ ἐγὼ τοῦλάχιστον τὸ πρᾶγμα εἰς ἀναβολάς (=οὐ δὴτ' [εἰς τριβὰς ἐλῶ] ἔγωγε), ἀλλ' εἶπον πρὸ πολλοῦ, ὅτι ἔδωκα.

ΟΙΔ. Πόθεν λαβών; ἰδικόν σου [ὄντα ἔδωκας] ἢ ἐξ ἄλλου τινός [γεννηθέντα].

ΘΕΡ. Ἐγὼ μὲν τοῦλάχιστον ἔδωκα αὐτὸ χωρὶς νὰ εἶναι ἰδικόν μου (=ἔγωγε μὲν ἐμὸν οὐκ [ὄντα ἔδωκα]), ἀλλ' ἔλαβον αὐτὸ παρὰ τίνος (=του· ἀφαιρ.).

ΟΙΔ. Παρὰ τίνος ἐκ τῶν πολιτῶν τούτων καὶ ἐκ ποίας οἰκίας; (1165) ΘΕΡ. Μὴ ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, μὴ, ὦ βασιλεῦ, ἐρώτα περισσότερο.

ΟΙΔ. Ἐχάθῃς, ἐὰν θὰ σε ἐρωτήσω ταῦτα πάλιν

ΘΕΡ. Λοιπὸν [ἐπειδὴ ἀναγκάζομαι λέγω ὅτι] ἦτο ἐν ἀπὸ ἐκεῖνα νὰ ὁποῖα ἐγεννοβολοῦντο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Λαίου.

ΟΙΔ. Ἀληθῶς δοῦλος ἢ *συγγενῆς* (=ἐγγενής) τις ἐκείνου ὄν ;

ΘΕΡ. Ἀλοίμονον, ἔχω φθάσει ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ φοβερόν σημεῖον νὰ τὸ εἶπω.

(1170) ΟΙΔ. Καὶ ἐγὼ τοῦλάχιστον [ἔχω φθάσει ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ φοβερόν σημεῖον] νὰ [τὸ] ἀκούσω.

ΘΕΡ. *Δοιπὸν πράγματι ἐκείνου τοῦλάχιστον* (=κείνου γέ τοι δὴ) *ἐκαλεῖτο* (: ἐλέγετο) ἢ δὲ ἐντὸς [τῶν ἀνακτόρων εὐρισκομένη] σύζυγός σου δύναται νὰ εἶπῃ εἰς σὲ κάλλιστα πῶς ἔχουσι ταῦτα.

ΟΙΔ. Ἀληθῶς βέβαια αὕτη σοὶ ἔδωκε [τὸ παιδίον] ;

ΘΕΡ. Μάλιστα, ὦ βασιλεῦ.

ΟΙΔ. Πρὸς τίνα χοῖσιν(σκοπὸν) [ἔδωκεν εἰς σὲ τὸ παιδίον].

ΘΕΡ. Ἴνα κατὰ τοὺς λόγους τῆς ἐξιφανίσω αὐτό.

ΟΙΔ. [Νὰ τὸ ἐξαφανίσῃς] ἂν καὶ τὸ *ἐγέννησεν* (=τεκοῦσα) (1175) ἢ σκληρόψυχος ;

ΘΕΡ. [Ναί] *ἐκ φόβου* (: διότι ἐφοβεῖτο=ἔκνῳ) βεβαίως ἀπαισίων χρησμῶν.

ΟΙΔ. Ποίων ;

ΘΕΡ. Ἐλέγετο ὅτι αὐτὸ θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του (=τοὺς τεκόντας).

ΟΙΔ. Πῶς λοιπὸν σὺ ἀφῆκας [τοῦτο] εἰς τὸν γέροντα τοῦτον;

ΘΕΡ. *Δισθῦνθεις βαθειαν συμπάθειαν* (=κατοικίσας), ὦ βασιλεῦ, [ἀφῆκα πρὸς αὐτὸν], *διότι ἐνόμισα* (: μὲ τὴν ἰδέαν=ὡς δοκῶν) ὅτι θὰ ἀποκομίσῃ αὐτὸ εἰς ἄλλην χώραν, ὁπόθεν αὐτὸς (1180) ἦτο (κατήγετο) ἀλλ' οὔτις (=ὁ δὲ) ἔσφραξε διὰ μεγίστας δυστυχίας διότι ἐὰν εἶσαι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οὗτος λέγει, γνῶριζε ὅτι δυστυχῆς ἐγεννήθης.

ΟΙΔ. Φεῦ φεῦ. Τὰ πάντα ἄρα ἔχουσιν σαφῶς ἐκπληρωθῆ. Ὡ φῶς, δύναμαι διὰ τελευταίαν φορον τώρα νὰ στρέψω πρὸς σὲ τὰ βλέμματά [μου], διότι ἐγὼ ἔχω ἀποδειχθῆ καὶ ὅτι ἐγεννήθην ἐξ ἐκείνων ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ἔπρεπε καὶ ὅτι συνευρισκόμην μεθ' ὧν δὲν ἔπρεπε [νὰ συνευρισκομαι] καὶ ὅτι ἐφόνευσα ἐκεῖ (1185) νους τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε νὰ φονεύσω.

δ' ΣΤΑΣΙΜΟΝ (1186—1222)

ΧΟΡΟΣ Στροφὴ α'. — Φεῦ (: ἄχ) γενεαὶ θνητῶν, πῶς (= ὡς ἐπιφών) ὑμᾶς, ἐφ' ὅσον ζῆτε (= ζώσας), λογαριάζω (θεωρῶ) μεταξὺ τῶν ὄντων (= ἐναριθμῶ) ἐξ ἴσου μὲ ἐν μηδενικόν (ἧ: ὅπως τὸ μηδέν=καὶ τὸ μηδέν). Διότι τίς, τίς ἀνθρώπων (1190) πὸς ἔχει ἐν ἑαυτῷ (= φέρει) ἐκ τῆς πολυμνήτου εὐδαιμονίας (= τῆς εὐδαιμονίας) περισσότερον μέρος (= πλεόν) παρὰ τόσον μόνον ὥστε νὰ φαίνεται [εἰς τὸν κόσμον ὅτι εὐδαιμονεῖ] (= ὅσον δοκεῖν) καὶ ἀφοῦ φανῆ [ὅτι εὐδαιμονεῖ νὰ λαμβάνη τὸν κατήφορον (: νὰ ἀπολέσῃ τὴν δοξασίαν τῆς εὐτυχίας, νὰ ἀποκλίνη πρὸς τὴν ἀντίθετον τύχην, τὴν δυστυχίαν δηλ.=ἀποκλίνει); "Ἐχων βέβαια ὡς παράδειγμα τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἰδικῆς σου μοίρας (= τὸν σὸν [δαίμονα]), τὴν ἐξέλιξιν τῆς (1195) ἰδικῆς σου μοίρας, τῆς ἰδικῆς σου, ᾧ δυστυχῆ Οἰδίπου, οὐδένα ἐκ τῶν θνητῶν μακαρίζω.

Ἀντιστροφὴ α'. — Διότι οὔτις (= ὅστις=οὔτις γὰρ) βάλων τὸ βέλος εἰς ἀγῶνας μετ' ἄλλων (= τοξεύσας) μετὰ καταπληκτικῆς εὐστοχίας (= καθ' ὑπερβολὴν) ἔγινε κύριος τῆς εὐδαιμονος καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν μακαριότητος, ἄχ θεέ μου [πῶς τὸ ἔκαμες αὐτὸ] (= ᾧ Ζεῦ), ἐξολοθρεύσας τὴν γαμψοῦς ὄνυχας ἔχουσαν παρθένον, τὴν αἰνιγματοπλόκον (= χρησμοφδόν), ἠγέρθη δὲ ὡς προπύργιον (= πύργος) κατὰ τοῦ θανατικοῦ [τῶν πολλῶν θυμάτων τῆς Σφίγγος] χάριν τῆς χώρας μου. Ἔνεκα τῆς (1200) αἰτίας ταύτης (= ἐξ οὗ) καὶ βασιλεὺς ἰδικός μου ὀνομάζεσαι καὶ τὰ μέγιστα ἐτιμήθης βασιλεύων ἐν ταῖς μεγάλαις Θήβαις.

Στροφὴ β'. — Τώρα δὲ τίς [εἶναι] ἀθλιώτερός [σου] ὡς πρὸς τὸ νὰ ἀκούῃ τις (ἧ: τώρα δὲ τίνος τὸ ὄνομα ἀκούεται ὡς τὸ ἀθλιώτερον); Τίς ἔχει [μᾶλλον] ἀχώριστον σύντροφον τὰ ἀμελίκτα πλήγματα τῆς συμφορᾶς (= τίς ξύνοικος ἀγρίαις αἰταῖς), τίς [μᾶλλον] ἔχει στήσει τὸν οἰκόν του ἐν (1205) μέσῳ τῶν βασάνων (= τίς ἐν πόνοις ξύνοικος) διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ βίου (= ἀλλαγῆ βίου); Φεῦ ἔνδοξε Οἰδίπου

(=Οιδίπου κάρα), πῶς ἡ *γαμήλιος κλίνη* (=γάμου λιμὴν) ἐπήρκεσεν ἢ αὐτὴ διὰ τὸν υἱὸν *ὡς ποτε καὶ διὰ τὸν πατέρα* (=καὶ πατρί), ὥστε νὰ κατακλιθῆ (οὗτος ὁ υἱὸς) ὡς σύζυγος, πῶς *τέλος πάντων* (=ποτέ), ὡ δυστυχῆ, ἡ *πατρικὴ κλίνη* (=οἱ πατρῷοι ἄλοκες) ἠδυνήθη *ἐπὶ τόσον χρόνον* (=εἰς τοσόνδε) *νά σε βα-*
(1210) *στάση* (ἢ : νά σε φέρῃ ἐπάνω τη;=φέρειν σε) *χωρὶς νὰ ῥήξῃ κραυγὴν διαμαρτυρίας* (=οῖγα) ;

Ἀντιστροφή β'. — Ἀνεῦρε (=ἀνεκάλυψέ) σε χωρὶς νὰ θέλῃς ὁ τὰ πάντα βλέπων χρόνος, καταδικάζει τὸν *κακόγαμον γάμον* (ἢ : τὸν μαῖτρον γάμον ἢ : τὸν γάμον ποῦ καλλίτερον νὰ μὴ ἐγένετο=τὸν ἄγαμον γάμον), διὰ τοῦ ὁποίου πρὸ πολλοῦ ἔτε-(1215) κνοποίεις, καὶ [-κ τοῦ ὁποίου] εἶχες γεννηθῆ. Φεῦ, ὦ τέκνον τοῦ Λαίου, εἶθε, εἶθε νὰ μὴ σὲ ἔβλεπόν ποτε· διότι ὀδύρομαι, ὡς τις [*θρηνεῖ*], *ἐὰν ὑπερβολικὰ θρηνεῖ* (=ὡς περιάλλα ἰαχέων = ὡς τις ἰαχεῖ, εἰ περιάλλα ἰαχεῖ) *μεγαλοφώνως* (=ἐκ στομάτων). *Ἴνα δὲ εἴπω τὴν ἀλήθειαν* (=τὸ δ' ὀρθὸν εἰπεῖν) (1220) καὶ ἀνέπνευσα ἐξ αἰτίας σου καὶ ἠδυνήθην νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς μου παραδοθεὶς εἰς ὕπνον βαθὺν [*ἄτε ἀπαλλαγεῖς τῆς ἐπικαταράτου Σφιγγός, ἣτις ὡς ἐφιάλτης ἐπεκάθητο τοῦ στήθους μου*].

ΕΞΟΛΟΣ

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ. *Ω σεῖς, αἵτινες ἐκ ταύτης τῆς χώρας διαρκῶς ἀπολαύετε τῆς μεγίστης τιμῆς, ὅποια ἔργα θὰ ἀκούσητε, ὅποια δὲ θὰ ἴδῃτε, ὀδόσῃν δὲ λύπην θὰ *αἰσθανθῆτε* (=ἀρεῖσθε· αἴρωμαι), ἐὰν βεβαίως *κατὰ τρόπον συγγενικόν* (ἢ : ὡς (1225) ἀρμόζει εἰς πιστοὺς ἐκ κληρονομίας ὑπηκόους=ἐγγενῶς) *φροντίζητε* (=ἐντρέπεσθε=μέλει ὑμῖν) ἀκόμη περὶ τῆς οἰκογενείας τῶν Λαβδακιδῶν. Διότι νομίζω ὅτι οὔτε ὁ *Ἴστρος* (: Δούναβις) [τῆς Εὐρώπης], οὔτε ὁ Φᾶσις [τῆς Ἀσίας] *ἤθελον ἀποπλύνει διὰ καθαρισμοῦ* = (νίψαι ἂν καθαροῦ) τοῦτον τὸν οἶκον [*ἐξ ὄλων ἐκείνων τῶν μιαρῶν πράξεων*], τὰς ὁποίας οὗτος κρύπτει καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα κακά, τὰ ὅποια εὐθὺς ἀμέσως θὰ ἀπο-

Ἴω. Θ. Ρώσση - Σχολ. Μετάφρ. Οἰδίποδος Τυράννου 5

καλυφθῶσι διαπραχθέντα ἐκουσίως (=ἐκόντα) καὶ οὐχὶ ἀκουσίως. Ἐξ [ὄλων] δὲ τῶν δυστυχημάτων πρὸ πάντων λυποῦσιν (1230) ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἤθελον προκληθῆ ὑφ' ἡμῶν τῶν δίων (: τὰ ἐκούσια=αἶ [ἄν] φανῶσιν αὐθαίρετοι).

ΧΟΡ. Ἄλλὰ καὶ ὅσα πρότερον (πρὶν δηλ. σὺ νὰ εἴπης) ἀληθῶς (= μὲν) ἐγνωρίζομεν, δὲν μένουσιν ὀπίσω, ὥστε νὰ μὴ προκαλοῦν βαθεῖς στεναγμούς (=τὸ μὴ οὐ βαρύστονα εἶναι).

ΕΞ. Ὁ συντομώτατος ἐκ τῶν λόγων καὶ εἰς τὸ νὰ ἀκούσῃτε σεῖς [εἶναι οὗτος, οὗ] ἀπέθανεν ἡ Δ. Μεγαλειότης (=θεῖον) Ἰοκάστη.

ΧΟΡ. ὦ τριδυστυχισμένη! Διὰ ποίαν ἄρα γε αἰτίαν;

ΕΞ. Ἔχει αὐτοκτονήσει (: μόνη της=αὐτὴ πρὸς αὐτῆς [τέθνηκε]) τὸ θλιβερώτερον ὅμως μέρος τῶν διαδραματισθέντων (: καὶ ἀλγεινότερα τῶν πρ.=τὰ ἄλγιστα) [μᾶς] λείπει (=ἀπεστιν [ἡμῶν]) [ὡς ἀθέατον, διὸ καὶ ἡ ἀκριβὴς περιγραφὴ εἶναι ἀδύνατος] διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρασιῶμεν αὐτόπται μάρτυρες τῆς σκηνῆς (=ἡ γὰρ ὄψις οὐ πάρα=τὸ γὰρ ἰδεῖν οὐ πάρεστιν ἡμῖν). Ἄλλ' ὅμως, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον μὲ βοηθεῖ (1240) ἡ μνήμη μου (=ἔνι=ἔνεστι † ἐν ἐμοὶ μνήμης) καὶ οὐ θέλει μάθει τὰ παθήματα τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης. Δηλαδὴ μόλις (=ὄπως) διηλθεν [τὴν αὐλειον θύραν καὶ εὐρέθη] πρὸς τὰ ἐντὸς ταύτης (=παρῆλθε ἔσω θυρῶνος) ἑξαλλος (ἢ: κατεχομένη ὑπ' ὀργῆς = ὀργῆ χωμένη), ἔσπευσε κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν κοιτῶνα (ἢ: τὸν νυμφικὸν θάλαμον = νυμφικὰ λέχη) ἀποσπῶσα (τίλλουσα) διὰ τῶν ἄκρων τῶν χειρῶν, αἰτινὰς ἀμφοτέραι ἦσαν δεξιαὶ (=ἑμφιδεξιῶν ἀκμαῖς) τὴν κόμην [αὐτῆς]. Ὡς (: μόλις=ὄπως) δὲ εἰσῆλθεν ἐντὸς [τοῦ κοιτῶνος] κλείσασα μεθ' ὀρμῆς τὰς πύλας [ἔσωθεν] ἐφώναζε τὸ ὄνομα (=καὶ (1245) λεῖ ἴστορ. ἐνεστ.) τοῦ πρὸ πολλοῦ ἤδη νεκροῦ Λαῖου ἀναμνησκομένη (= μνήμην ἔχουσα) τοῦ πάλαι γεννηθέντος [μετ' αὐτοῦ] υἱοῦ, ὑπὸ τοῦ ὁποίου αὐτὸς μὲν ἐφονεύθη, ταύτην δὲ ἀφῆκε νὰ γεννᾷ ὡς παιδοποιὸς τέκνα δυστυχῆ (=τίκτουσαν δύστεκνον παιδουργίαν) μὲ τὸν ἰδίον του υἱὸν (=τοῖς οἷσιν = τοῖς εἴοσιν † αὐτοῦ). Ἐθρήνη δὲ γοερῶς τὴν κλίνην, ἐν τῇ

(1250) ὁποῖα ἐγέννησεν ἢ δυστυχῆς *διπλᾶ* (*διφυῆ*, *τερατώδη*) [*γεννήματα*] (=διπλοῦς=διπλᾶ γεννήματα). δηλ. ἄνδρα (τ. ἔ. τὸν Οἰδίποδα) ἐξ ἀνδρὸς (ἦτοι ἐκ τοῦ Λαῖου) καὶ τέκνα ἐκ τέκνων (δηλ. ἐκ τοῦ Οἰδίποδος) *καὶ πῶς* (=καὶ ὅπως· πλαγ. ἔρωτ.) μὲν *μετὰ ταῦτα* (ἐκ τῶνδε) ἀπωλέσθη, δὲν ἠξεύρω. Διότι μετὰ θοῆς *εἰσώρμησεν* (=εἰσέπαισεν· ἀμιβ.) [εἰς τὰ ἀνάκτορα] ὁ Οἰδίπους, *ἔνεκα τοῦ ὁποίου* (=ὕφ' οὗ) δὲν ἦτο δυνατόν *να παραστῶμεν μέχρι τέλους τέλους μάρτυρες* (=ἐκθεάσασθαι) τῆς συμφορᾶς ἐκείνης [ἀφοῦ αὕτη ἦτο κατάκλειστος], ἀλλ' εἴχομεν ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς ἐκεῖνον, *ὅστις περιεφέρετό ὡς* (1255) *ἔμμανῆς* (περιπολοῦντα) Διότι ἐπηγαινοῦρχετο (=φοιτᾷ) *ζητῶν παρ' ἡμῶν* (=ἐξαιτῶν ἡμᾶς) *να δώσωμεν [αὐτῷ] ξίφος καὶ [ζητῶν παρ' ἡμῶν να μάθῃ] ποῦ ἤθελε συναντήσει* (=ὄπου κίχοι) τὴν γυναῖκα, ὅχι τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ τὴν διπλὴν μητρικὴν γῆν *καὶ ἑαυτοῦ* (=οὔτε) καὶ τῶν τέκνων. Δεικνύει δέ τις ἐκ τῶν θεῶν εἰς αὐτὸν λυσσῶντα [τὴν θέσιν ἐν τῇ ὁποίᾳ εὗρίσκετο γυνή]: διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἔμμεθα παρόντες πλησίον [ἔπραξε τοῦτο]. Τρομερὰ δὲ φωνάξας, (1260) *ὡς ἐὰν ὀδηγός τις ἐδείκνυε τὴν ὁδόν* (=ὡς ὑφηγητοῦ τινος [ὄντος]), ἐφώρμησε κατὰ τῶν δύο θυροφύλλων [τῆς θύρας] *ἐκ δὲ τῆς κάτω[ῆ] ἄνω] βάσεως ἐκατέρου παραστάτου τῆς θύρας* (=ἐκ δὲ πυθμένων) ἐν τῇ ὁποίᾳ ἦταν ἐμπεπηγμένα δοκάρια, *περὶ τὰ ὁποῖα περιστρέφετο ἑκάτερον θυροφύλλον] ὤθησε* [διὰ λακτίσματος (ἔκλινε) *τὰ δύο θυροφύλλα* (=κλῆθρα) [πρὸς τὰ μέσα οὕτως], *ὥστε να σχηματίσῃσι κοιλότητα* (=κοῖλα) καὶ ἐνέπεσεν (εἰσώρμησεν) εἰς τὸ δωμάτιον, ὄπου θὰ εἶδομεν κρεμαμένην τὴν γυναῖκα, *περιπεπλεγμένην* (ἀπηγχοτισμένην) *διὰ πλεκτοῦ βρόχου* (=πλεκτοῖς ἑώρας.) *Εκεῖνος δέ, καθὼς βλέπει (1265) αὐτήν, *ἐκβαλὼν [δίκην λέοντος] φοβερὸν βρυχηθμόν* (ἢ: τρομερὰ οἰμῶξας) ὁ δυστυχῆς, λύει τὸν κρεμαστὸν βρόχον. *Αφοῦ δὲ ἔκειτο ἐπὶ τῆς γῆς ἢ δυστυχῆς, ἀπαίσιον ἦτο *τὸ μετὰ ταῦτα θέαμα* (ἢ: ἀπαίσιον θέαμα ἦτο *να βλέπῃ τις τὰ μετέπειτα γινόμενα*). *Αποσπᾶσας δηλ. ἐκεῖνος τὰς χρυσοσφουρηλάτους καρφίτσας ἀπὸ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς [ἄτινα διὰ τούτων συνε-

κρατοῦντο περὶ τοὺς ὤμους, διότι ἦσαν ἐν χρήσει τότε δωρικοὶ χιτῶνες, καὶ] διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμεῖτο, *κυττάζων ὑψηλά* (ἤσκησας πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰ βλέφαρα τῶν ὀφθαλμῶν του (: βλέφαρα=ἄρας ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων) ἤρχισε νὰ κυτπᾶ (1270) [αὐτοὺς] (=ἔπαισεν) [διὰ τούτων τῶν περονῶν] λέγων τοιαῦτα, *ὄτι* (=ὀθούνεκα) δὲν ἐμελλον νὰ ἴδωσιν [οἱ ὀφθαλμοὶ του] αὐτὸν (τὰ αἴσχη του δηλ.), οὔτε ὁποῖα ἔπασχεν αὐτὸς (δηλ. τὸν μετὰ τῆς μητρὸς γάμον) οὔτε ὁποῖα ἔκαμνε κακὰ (δηλ. τὸν φόνον τοῦ Λαίτου), ἀλλὰ θὰ ἔβλεπεν τοῦ λοιποῦ ἐν μέσῳ κυμάτων σκότους ἐκείνους μὲν τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε [νὰ ἴδῃ, δηλ. τὰ τέκνα του], δὲν θὰ ἐγνώριζε δὲ [κατὰ τὴν ἐν Ἄδου συνάντησιν] ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐπόθει [νὰ ἴδῃ δηλ. τοὺς γονεῖς του]. Τοιαῦτα *καταρῶμενος* (ἤ: ψάλλων κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του=ἐφρυνῶν) ἐπληττε πολλάκις καὶ οὐχὶ ἅπαξ τοὺς ὀφθαλμοὺς σηκώνων: [πολλάκις καὶ οὐχὶ ἅπαξ τὸς περόνας]. *Συγχερόνως* δὲ [μετὰ τὰ κυτπήματα] (=ὀμοῦ δὲ) *αἱ αἰμόφυρτοι* (=φοῖναι) *κόρηται* τῶν ὀφθαλμῶν του (=γλῆναι) *ἐβρεχον* (=ἔτεγγον) τὰ γένεια, *καὶ δὲν ἐξηκόνιζον* (: *ἐξέχεον*) (=οὐδὲ ἀνέισαν) *ὕγρῶς* (=μυδώσας) σταγόνας *αἵματος* (=φόνου· κυρίως: αἵματος φονευθέντος καὶ ἐν γένει τραύματος), ἀλλὰ *συγχερόνως* μὲ τὰ *κυτπήματα* (=ὀμοῦ) μαύρη βροχὴ χαλάζης ἐξ αἵματος ἐχύνετο. Αὐτὰ ἐδῶ εἶναι τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα ἔχουσι ξεσπάσει *ἐκ δύο* (δηλ. τῆς Ἰοκάστης καὶ τοῦ Οἰδίποδος *οὐχὶ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Οἰδίποδος μόνου* (=οὐ μόνου κάτα), ἀλλ' ἀνάμεικτα κακὰ μὲ ἥρωας ἄνδρα καὶ γυναῖκα. Ἡ δὲ προτέρα *κληρονομικὴ* (=παλαιὸς) εὐτυχία ἦτο πρότερον μὲν *πραγματικῶς εὐτυχία* (=ὄλβος· δικαίως)· τώρα δὲ καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν [εἶναι παρόντα (=πάρεστι)] στεναγμός, *συμφορὰ* (=ἄτη), θάνατος, αἴσχη, (1285) ὅσα εἶδη ὑπάρχουσι πάντων τῶν κακῶν, οὐδὲν ἐξ αὐτῶν εἶναι ἄπὸν.

ΧΟΡ. Καὶ τώρα εἰς ποῖον σημεῖον διὰ τὸν δυστυχῆ ἔχει σταματήσει τὸ κακόν; (ἤ: τώρα δὲ ὁ δυστυχῆς ἐν τίνι ἀναπαύσει—σταθμῷ—ἀπὸ τοῦ κακοῦ εὐρίσκειται·).

ΕΞ. Μετὰ βοῆς διατάσσει νὰ ἀνοίξῃ τις τὰς πύλας (θυρό-

φυλλα) και να παρουσιάσῃ εἰς πάντας τοὺς Καδμείους τὸν πα-
τροτόνον, τὸν τῆς μητρός... [μιάστορα] λέγων ἀνόσια καὶ τὰ
ὅποια δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ λέγω — διότι θέλει νὰ ῥίψῃ ἑαυτὸν
(1290) ἔκτος τῆς χώρας καὶ διότι δὲν θέλει νὰ μείνῃ πλέον ἐν τῷ
οἴκῳ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν *ιδίων του καταρῶν* (=ἀραιός), κα-
θὼς κατηγορήσθῃ. 'Ἄλλ' ὁμως ἔχει ἀνάγκην *ἐνός τινος δυνατοῦ*
ἀνθρώπου (= ῥώμης) καὶ ὁδηγοῦ· *διότι ἡ πάθησις εἶναι με-*
γαλυτέρα ἢ ὥστε νὰ ὑποφέρῃ τις αὐτὴν (ἧ : διότι ἡ πάθησις
εἶναι ἀφόρητος). Θὰ δείξῃ δὲ [ὁ Οἰδίπους] καὶ εἰς σὲ [τὴν πά-
θησίν του]· διότι ἰδοὺ τὰ θυρόφυλλα τῶν πυλῶν ἀνοίγονται· τα-
(1295) χέως δὲ θὰ ἴδῃς θέαμα τοιοῦτον, ὥστε καὶ μισῶν τις νὰ
αἰσθανθῇ ἐπὶ τῷ θεάματι οἶκον.

ΚΟΜΜΟΣ (1297—1368)

ΧΟΡΟΣ. ὦ ἀπαίσιον τὴν θεάν διὰ τοὺς ἀνθρώπους πάθος,
ὦ ἀπαισιώτατον ὄλων ἐκείνων, ὅσα ἐγὼ ἤδη συνήντησα. Τίς, ὦ
δυστυχῆ, *μανία σὲ κατέλαβε*; Τίς [εἶναι] ὁ [κακός] *δαίμων, ὅστις*
(1300) *ἐνέσκηψε μετὰ πρωτοφανοῦς ταχύτητος* (= ὁ πηδή-
σας [πηδήματα] *μείζονα τῶν μακίστων*) *εἰς σὲ τὸν δύσμοιρον*
(=πρὸς σῆ *δυσδαίμονι μοίρῳ*); 'Ἄλλ' οὐδὲ νὰ προσβλέψω εἰς σὲ
δύναμαι, ἂν καὶ θέλω πολλὰ νὰ ἐρωτήσω, πολλὰ νὰ μάθω, πολ-
(1305) *λοὺς στοχασμοὺς νὰ κάμω* (=ἀθροῖσαι)· τοιαύτην φρί-
κην μοὶ ἐμπνέεις.

ΟΙΔ. Φεῦ φεῦ, *δυστυχῆς ἐγὼ, εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς φέρο-*
μαι ὁ ἄθλιος; Ποῦ ἡ φωνή μου *πετρυνίσασα ἔχει διαχυθῆ*
(*ἐκπνεύσει*) (= διαπεπόταται· διαποτάομαι, θαμ., ὅπερ ἐκ τοῦ
(1310) *διαπέτομαι*); Ἄχ *δαῖμον ῥαγδαίως* (ὀρμητικὰ = φορά-
δην), *ἐφώρμησας*!

ΧΟΡ. Εἰς φοβερόν [βαθμόν], *ἀνήκουστον* (=οὐδ' ἀκουστόν),
ἀποτρόπαιον (=οὐδ' ἐπόψιμον).

ΟΙΔ. *Στροφή α'*. — Φεῦ *τύφλωσις* (=σκότου νέφος) μου
φρικώδης (= ἀπότροπον· κυρ.= ἀφ' ἧς ἀποστρέφει τις τοὺς
ὀφθαλμούς), *ἧεις ἐπεχύθης (ἐφηπλώθης) ἐπὶ τῶν ὀφθαλ-*
μῶν μου (=ἐπιπλόμενον) *κατὰ τρόπον ἀνέκφραστον* (=ἄφα-

(1315) τον) και άνλιτον (: άκαταδάμαστον) και την όποιαν σε έφερεν ούριος άνεμος δια να φέρης και συ σκότος και έρημίαν (= και δυσούριστον εν). 'Αλλοίμονον και πάλιν άλλοίμονον! Πόσον βαθέως εισχωρούν εις την καρδιάν μου [οί δοριμείς πόνοι] και από τα τρυπήματα έδω των περονών (πόννοι σωματικοί) και συγχρόνως από την φορικτήν ανάμνησιν των άνοσιουργημάτων μου (πόννος ψυχικός)!

XOP. Και ούδόλωσ βεβαίως παράδοξον είναι εν μέσφ τόσον (1320) συμφορών [όσαι είναι αι ιδικαί σου] διπλούν να έχω πένθος (δηλ. να φωνάζης : οίμοι, και αύθις οίμοι) και να υποφέρης διπλοϋς πόνους (ήτοι σωματικούς και ψυχικούς).

OIA. 'Αντιστροφή α'. — "Αχ, φίλε [Χορέ], συ αλήθεια (= μέν=μήν) ακόμη παραμένεις πιστός (= μόνιμος [εί]) μου σύντροφος (θεράπων = επίπολος)· διότι ακόμη υπομένεις περιποιούμενος έμέ τον τυφλόν. 'Αλλοίμονον, άλλοίμονον! διότι (1325) δέν διαφεύγεις την προσοχήν μου, αλλά, καιπερ μή βλέπων (= σκοτεινός), όμως γνωρίζω ακριβώς βέβαια την φωνήν σου.

XOP. "Ω φοβερά διαπράξας, με ποίον ψυχικόν σθένος έτόλημης ούτω να σβήσης τό φώς των όφθαλμών σου (= σόυ όψεις μαρᾶναι); Τίς εκ των θεών σε έξώθησε (: σου έσήκωσε) τά μυαλά=επλήρέ σε);

OIA. Στροφή β'. — 'Ο 'Απόλλων αγαπητέ, ό 'Απόλλων ήτο, όστις εξετέλεσε εις έμέ ταυτα δά τό ιδικά μου κακά πάθη (: άπαίσια δυστυχήματα). "Επληξε (έξώρουξε) δέ αυτούς (= νιν [τους όφθαλμούς] ούδεις άλλος, άλλ' έγώ ό δυστυχής δια των (1335) ιδίων μου χειρῶν. Διότι τίς ανάγκη ήτο να βλέπω έγώ εις τον όποιον βεβαίως, άν είχον άνοικτους τους όφθαλμούς (= όρωντι), ούδέν υπήρχε εύάρεστον να [τό] βλέπη;

XOP. "Ησαν ταυτα, όπως ακριβώς και συ λέγεις.

XOP. Τί λοιπόν, αγαπητοί, είναι πλέον εις έμέ άξιον θέας (1340) ή άξιον τής αγάπης μου ή άξιον προσφωνήσεως, ώστε να ακούω μετ' εύχαριστήσεως (= ήδονᾶ); 'Απομακρύνάτέ με εκ του τόπου τούτου (= εκτόπιον) όσον τό δυνατόν τάχιστα απομακρύνάτε, ώ αγαπητοί, τον όλεθριώτατον (τον όντα μέγα

(1345) ὄλεθρον, τὸν κατηραμένον, προσέτι δὲ καὶ τὸν εἰς τοὺς θεοὺς μισητότατον ἐκ τῶν θνητῶν.

ΧΟΡ. Ὡ δυστυχισμένε *διὰ τὴν ἰδέειν, ἣτις σοὶ ἐπῆλθε* [νὰ κάμης ὅσα ἔπραξας εἰς τὸν ἑαυτὸν σου] (=τοῦ νοῦ) *καὶ ἐξ ἴσου* (=ἴσον) *διὰ τὴν ἀθλίαν μοῖράν σου, πόσον πολὺ θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ σὲ ἐγνωρίζον ποτε.*

ΟΙΔ. **Ἀντιστροφὴ β'.**—*Εἶθε νὰ ἐξωλοθρευέτο, ὅστις δήποτε ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις μὲ ἔλαβεν ἀπὸ τὸ σκληρὸν σχοινίον· τὸ* (1350) *περισφίγγον τοὺς πόδας μου εἰς τὰ λιβάδια [τοῦ Κιθαίρωνος], καὶ ἀπελύτρωσεν ἐκ τοῦ θανάτου καὶ διέσωσε χωρὶς νὰ κάμη τίποτε τὸ εὐχάριστον δι' ἐμὲ. Διότι, ἐὰν ἀπέθνησκον τότε, δὲν θὰ προξένουν* (=οὐκ ἂν ἦν) *τόσην θλίψιν εἰς τοὺς φί-* (1355) *λους οὐδὲ εἰς ἑμαυτὸν.*

ΧΟΡ. *Καὶ ἐγὼ θὰ ἤθελον τοῦτο* (=θέλοντι ἂν ἦν..=ἤθελον ἂν † καὶ γὰρ τοῦτο).

ΟΙΔ. [*Ἐὰν ἀπέθνησκον* (=εἶ ἔθανον) *φυσικὰ δὲν* (=οὐκ οὐν) *θὰ εἶχον καταστήσει* (=ἦλθον ἂν) *τοῦλάχιστον φονεὺς τοῦ πατρὸς μου, οὐδὲ ἤθελον ὀνομασθῆ ὑπὸ τῶν θνητῶν* (ἀνθρώπων) *σύζυγος ἐκείνης ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐγεννήθην* (=νυμφίος, (1360) *ἄφ' ὧν ἔφυν). Τώρα εἶμαι ἀσεβῆς* (=ἄθεος), *υἱὸς δὲ μιαιρῶν [γονέων], γεννῶν δὲ ὁμοῦ μετ' ἐκείνων, ἐξ ὧν* (=ὁμογενῆς δὲ ἀφ' ὧν) *ἐγὼ ὁ ἴδιος ὁ δυστυχῆς ἐγεννήθην. Ἐὰν δὲ* (1365) *ἔγινέ τι κακὸν μεγαλύτερον* (=πρεσβύτερον) *κακοῦ, τοῦτο ἔλαχεν* (ὑπέστη) *ὁ Οἰδίπους.*

ΧΟΡ. Δὲν γνωρίζω πῶς νὰ εἴπω (=ὅπως σε φῶ) ὅτι ἔχεις σκεφθῆ καλῶς.

ΟΙΔ. Ὅτι μὲν ἡ *τύφλωσίς μου* (=τάδε) ὅπως ἔχει γίνεαι, (1370) *δὲν ἔχει γίνεαι ἄριστα, μὴ προσπάθει νὰ με πείσῃς* (=μὴ με ἐκδίδασκε) *μηδὲ συμβούλευέ με πλέον. Διότι ἐγὼ δὲν ἤξεύρω, διὰ ποίων ὀφθαλμῶν, ἐὰν ἔβλεπον, θὰ ἠτένιζον κατὰ πρόσωπὸν* (=προσείδον ἂν) *ποτε τὸν πατέρα μου ἐλθῶν εἰς τὸν Ἄδην, οὐδὲ ἀφ' ἐτέρου τὴν δυστυχῆ μητέρα μου, κατ' ἀμφοτέρων*

τῶν ὁποίων (=οἶν δυοῖν) ἔχουσι διαπραχθῆ ὑπ' ἐμοῦ (=εἰργασμένα ἐστὶ ἐμοὶ) ἔργα ἀξία χειροτέρας τιμωρίας ἢ ἀγχόνης (: ἀνώτερα τῆς ἀγχόνης=κρείσσονα ἀγχόνης). Ἄλλὰ ἡ θεὰ βε- (1375) βαίως τῶν τέκνων μου γεννηθέντων (=βλαστοῦσα ἀντιβλαστούντων), ὅπως ἐγεννήθησαν, θὰ ἦτο ἀξία ἐπιθυμίας εἰς ἐμὲ (=ἦν ἐφίμερος ἐμοὶ) ὥστε νὰ προβλέπω αὐτά; Ὅχι, μυριάκις ὄχι δὲν [ἦτο εὐφρόδουνόν ποτε τῶν τέκνων τὸ θέαμα] (=οὐ δῆτα [ἦν ἐφίμερος]) εἰς τοὺς ἰδικούς μου τοῦλάχιστον ὀφθαλμούς, οὐδὲ ἡ πόλις βέβαια, οὐδὲ τὰ περὶ γῶνά τειχη (=πύργοι), οὐδὲ τὰ (1380) ἱερὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν, τῶν ὁποίων ἐγὼ ὁ τρισάθλιος, ἂν καὶ ὑπῆρξα ὁ μόνος ἀνὴρ, ὅστις ἔζησα ἐν Θήβαις τοῦλάχιστον μεγαλοπρεπέστατα ἀπεστέρησα ἐμαυτὸν, ἐγὼ αὐτὸς προκηρύσσων νὰ ἀποδιώκωσιν ὅλοι ἐν γένει ἐκείνον ὅστις κατηγγέλθη (=τὸν φανέντα) ὑπὸ τῶν θεῶν (δηλ. τοῦ Ἀπόλλωνος) ὡς ἀναγνος καὶ [ὅστις εἶναι] (=καὶ [ᾔντα])—ὅπως εὐρέθη τώρα—τοῦ γένους τοῦ Λαΐου (δηλ. υἱὸς τοῦ Λαΐου). Ἀφοῦ δὲ ἐγὼ ἀπεκάλυπα (=μηνύσας δ' ἐγὼ) τοιοῦτον στίγμα ὡς ἰδικόν (1385) μου (ἦτοι ἐπάνω εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον=ἐμήν), ἐμελλον μὲ ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς (=ὄρθοις ὄμμασι) νὰ βλέπω τοὺς (τοὺς πολίτας δηλ. τῶν Θηβαίων); Οὐδαμῶς βέβαια· ἀλλ' ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ φράξω τὴν πηγὴν [τῶν ἀκουστικῶν ἀντιλήψεων] (=εἰ ἦν φραγμὸς πηγῆς), ἦτις ἀκόμη ἀκούει διὰ τῶν ὠτων, δὲν ἤθελον κρατηθῆ ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ ἀπομονώσω τελείως ἀπὸ τὸν κόσμον τὸ ἄθλιόν μου σῶμα, ἵνα ἤμην τυφλὸς καὶ μὴ ἤκουον μηδὲν (=καὶ μηδὲν [ἦ] κλύων)· διότι τὸ νὰ εἶναι ὁ νοῦς (=τὴν φροντίδα) ἀπηλλαγμένος ὅλων τῶν θλι- (1390) βερῶν ἐντυπώσεων (ἦ: τὸ νὰ μὴ αἰσθάνεται ὁ νοῦς τὰ κακά), [τοῦτο εἶναι] γλυκύ. Ἄχ Κιθαιρών, διατί μὲ ἐδέχεσο; Διατί, ὅτε μὲ ἔλαβες, δέν με ἐφόνευσας εὐθύς, ἵνα (=ὡς) μηδέποτε ἐδείκνυον ἐμαυτὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους πόθεν ἤμην γεγε- (1395) νημένος; Ὡ Πόλυβε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ λεγόμενα πα- (δικά [ἐν ᾧ πράγματι δέν ἦσθε]) (=καὶ τὰ πάτρια λόγῳ) ἀνάκτορα, ὁποῖον λοιπὸν χάσμα τῶν ὀφθαλμῶν (=κάλλος) [ἀλλὰ] : ἀτάφορον κακῶν (=ὑπουλον κακῶν) μὲ ἀνεθρέψατε! [Καὶ

εἶμαι κατάφορτος κακῶν], διότι τώρα ἀποκαλύπτω ὅτι εἶμαι βδέ-
 λυμα καὶ ἐκ γονέων βδελυρῶν (=κακῶν). Ὡ τρεῖς ὁδοὶ καὶ
 κεκρυμμένη (: χωμένη) δασώδης φάραγξ καὶ δάσος δρυῶν καὶ
 (1400) στενωπὸς μεταξὺ τῶν τριῶν ἐκείνων ὁδῶν, αἵτινες ἐπί-
 ετε ἀπὸ τῶν ἰδικῶν μου χειρῶν τὸ ἰδικόν μου αἶμα, τὸ τοῦ πα-
 τρός μου, ἄρά γε μὲ ἐνθυμεῖσθε ἀκόμη, ὅποια ἔργα [φρικτὰ καὶ
 ἀνόσια], διέπραξα (=δράσας [ἔχω]) παρ' ἡμῖν [οὔτινες ἐξηναγ-
 κάσθητε νὰ παραστήτε μάρτυρες], ἔπειτα, ἀφοῦ ἐδῶ ἦλθον,
 ὅποια [βδελυρώτατα] πάλιν ἔπραττον; Ὡ γάμοι, γάμοι (τῆς Ἰο-
 κάστης μετὰ τοῦ Λαΐου καὶ τοῦ Οἰδίποδο:) ἐγεννήσατε ἐμέ, καὶ
 ἀφοῦ ἐγεννήσατε, ἀνεδώκατε (=ἀνεῖτε) ἀντιστροφῶς (=πάλιν)
 (1405) τὸ ἴδιον σπέρμα καὶ παρουσιάσατε (=κάπεδείξατε) πα-
 τέρα, [καὶ] ἀδελφὸν [τῶν τέκνων του], υἱὸν [τῆς συζύγου του],
 αἰμομειξίας (=αἶμα ἐμφύλιον), νεόνυμφον [μετὰ τὸν ἀ' γά-
 μον], γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ ὅποσα αἴσχιστα ἔργα γίνονται με-
 ταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ [σιωπῶ], διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμ-
 μένον (=οὐκ ἔστιν=οὐκ ἔξεσι) νὰ λέγη τις, ὅσα καὶ νὰ πράττη
 δὲν εἶναι καλόν· ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα ἐν ὀνόματι τῶν
 (1410) θεῶν κρύψατέ με ἔξω που ἢ φονεύσατε ἢ ῥίψατέ με
 εἰς τὴν θάλασσαν (=ἢ θαλάσσιον ἐκρίψατε), ἵνα μὴ (=ἔνθα
 μὴ) με ἴδῃτε πλέον. Ἐμπρὸς (=ἴτε' ὡς ἐπίρρ), καταδεχθῆτε
 νὰ ἐπιληφθῆτε [ἐμοῦ] τοῦ δυστυχοῦς ἀνθρώπου (: νὰ ἐγγί-
 σῃτε δυστυχῆ ἄνδρα), πεισθῆτε [εἰς τὰς παρακλήσεις μου] μὴ φο-
 (1415) βηθῆτε· διότι τὰ ἰδικά μου κακὰ [εἶναι τόσον μεγάλα,
 ὥστε] οὐδεὶς ἐκ τῶν θνητῶν δύναται (=οἷός τε [ἔστι] νὰ ὑπο-
 φέρῃ πλὴν ἐμοῦ).

ΧΟΡ. Ἄλλ' ἵδον (=ἴδε) ὁ Κρέων ἔχει ἔλθει (=πάρεσι
 εἰς κατάλληλον στιγμήν (=εἰς δέον=ἐν δέοντι [καιρῶ]), ὡς
 πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὅποια παρακλητικῶς ζητεῖς, ὥστε νὰ ἐκτελῇ
 (=τὸ πράσσει) καὶ νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις, διότι μόνος ἀντι-
 σοῦ ἔχει μείνει φύλαξ τῆς χώρας [ταύτης].

ΟΙΔ. Ἀλλοίμονον, τίνα λοιπὸν λόγον θὰ εἴπωμεν πρὸς τοῦ-
 (1420) τον; Τίνα ἐμπιστοσύνην θὰ ἔχῃ (θὰ δεῖξῃ) ὁ Κρέων
 πρὸς ἐμὲ δεδικοιολογημένως (ἦτοι: ἐὰν ἐγὼ ἐμπιστευθῶ τὸν

ἐαυτὸν μου εἰς τὸν Κρέοντα πῶς θὰ φανῆ ἢ πράξις μου αὕτη δεδικαιολογημένη=τίς... ἔνδικος· καὶ ἐνεργητ.=τίνα πιστὴν φανεῖ μοι Κρέων ἐνδικός), διότι κατὰ τὸν πρότερον χρόνον ἐφάνην (:=ἔχω εὐρεθῆ=ἐφηύρημαι) κατὰ πάντα σκαιὸς (=κακός) πρὸς αὐτὸν.

ΚΡ. Οὔτε ὡς ἐμπαίκτης σοῦ (ἦ: ἵνα σε ἐμπαίξω), ὧ Οἰδίπου· ἦλθον [ἐνταῦθα], οὔτε ἵνα ὀνειδίσω τι τῶν προτέρων σου ἐλαττωμάτων. Ἄλλ' [ὧ θεράποντες], εἰὰν δὲν αἰσχύνεσθε πλέον τοὺς ἀνθρώπους (=τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων=τὰ θνητῶν γένε· (1425) θλα) σεβάσθητε τοῦλάχιστον τὸ φῶς τοῦ ἀνακτος Ἑλίου, τὸ τρέφον (: συντηροῦν) τὰ πάντα, νὰ δεικνύητε οὕτω ἀκάλυπτον τοιοῦτον μίσημα, τὸ ὁποῖον μῆτε ἡ γῆ, μῆτε τὸ ἕρδον [ὡς στοιχεῖον τοῦ κόσμου] ὕδωρ, μῆτε τὸ φῶς θέλει δεχθῆ (ἦ: τὸ ὁποῖον θέλει ἀποστραφῆ, βδελυχθῆ—μὴ ἀποδέξεται—καὶ ἡ γῆ κλ.). Ἄλλ' ὅσον δύνασθε τάχιστα φέρετε αὐτὸν ἐντὸς τοῦ (1430) οἴκου διότι εἰς μόνους τοὺς συγγενεῖς κυρίως (=μάιστα) εἶναι εὐσεβὲς καθήκον, νὰ βλέπωσι καὶ νὰ ἀκούωσι τὰ τῶν συγγενῶν παθήματα (=κακά).

ΟΙΔ. Ἐν ὀνόματι τῶν Θεῶν, ἐπειδὴ μοι διέλυσας τοὺς φόβους μου (=ἐλπίδος—κακῆς προσδοκίας, φόβου—μ'ἀπέσπασας) ἐλθὼν μὲ ἀρίστας διαθέσεις πρὸς ἐμὲ τὸν κάκιστον ἄνδρα, πέσθητί μοι κατὰ τι· διότι πρὸς τὸ συμφέρον σου καὶ ὄχι πρὸς τὸ συμφέρον μου θὰ εἶπω.

(1435) ΚΡ. Καὶ καθικετεύεις με οὕτω διὰ νὰ λάβῃς ποῖαν χάριν (=τοῦ χρείας) ;

ΟΙΔ. Ἀπομάκρυνόν με, ὅσον δύνασαι τάχιστα ἐκ ταύτης τῆς χώρας, εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου (=ὅπου) θὰ εἶναι φανερὸν ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων θὰ με χαιρετίζῃ.

ΚΡ. Θὰ ἔπραττον τοῦτο (ὅπερ ἴκετεύεις), μάθε καλῶς, εἰὰν δὲν ἐπεθύμουν πρωτίστως νὰ ἔξακριβώσω τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ θεοῦ (=τοῦ θεοῦ ἐκμαθεῖν), τί πρόπει νὰ πράξω. (1440) ΟΙΔ. Ἄλλα πᾶν ὅ,τι ἐκεῖνος τοῦλάχιστον εἶχε νὰ εἴπῃ (=ἡ γ' ἐκεῖνου πᾶσι φάτις) ἀπεκαλύφθη [εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς ἐντολῆς] (=ἐδηλώθη) νὰ ἔξαφανίσθητε ἐμὲ τὸν πατροκτόνον, τὸν ἀσεβῆ.

ΚΡ. [Ναί]· οὕτως ἐλέχθησαν ταῦτα· ἀλλ' ὁμως ἐν τῷ βα-
θμῷ τῆς ἀνάγκης ὅπου διατελοῦμεν (ἢ : ὑπὸ τὴν βίαν τῶν
περιστάσεων, ἐν αἷς εὐρισκόμεθα=ἵνα ἴσταμεν χρείας) προτιμώ-
τερον εἶναι νὰ μάθωμεν ἀκριβῶς, τί πρέπει νὰ πράξωμεν.

ΟΙΔ. Ὑπὲρ ἀνδρὸς λοιπὸν οὕτως μισητοῦ [εἰς τοὺς θεοὺς]
(=ἀθλίου) θέλετε ἐρωτήσῃ;

ΚΡ. [Ναί, θέλομεν ἐρωτήσῃ περὶ σοῦ κλ.], διότι ὄχι μόνον
(1445) ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ καὶ (=καί) σὺ τώρα βέβαια (=
τοι, ὅπερ εὔρηται ἐν τῷ τὰν=τοῖ † ἄν) [συνεισθεῖς ἐκ πικρᾶς
πέρας] ἤθελες πιστεύει τὸν θεόν (=φέρεις ἄν πίσυν τῷ θεῷ).

ΟΙΔ. Ἀνεξαρετήτως τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Θεοῦ (Ἀπόλ-
λωνος) καὶ εἰς σὲ τοῦλάχιστον (=καὶ σοί γε) παραγγέλλω [δι-
κην μελλοθανάτου] καὶ θὰ ζητήσω μίαν χάριν (=προστρέφο-
μαι)· θάψον (= τοῦ τάφον) μὲν τὴν ἐν τοῖς ἀνακτόροις [γυ-
ναῖκα] σὺ αὐτὸς κατὰ τὴν ἰδίαν σου κρίσιν· διότι θὰ κάμῃς τὸ
χρέος σου (:θὰ ἐνεργήσης προσηκόντως=τελεῖς ὀρθῶς) ὄχι μό-
νον διότι εἶναι βασιλίσσα, ἀλλὰ καὶ διότι εἶναι καὶ ἀδελφὴ
σου (=καὶ τῶν σῶν ὑπερ) κυρίως (=γε)· ἐμοῦ δὲ ζῶντος ἄς
(1450) μὴ κριθῇ ποτε ἄξιον αὐτῆ ἐδῶ ἢ πατριῆ μου πόλις νὰ
με ἴδῃ κάτοικόν τῆς (=οἰκητοῦ τυχεῖν)· ἀλλ' ἄφες με νὰ κα-
τοικῶ εἰς τὰ ὄρη ἐπὶ τοῦ Κιθαιρωνός μου (=ἐνθα κλῆζεται
οὐμὸς Κιθαιρῶν οὗτος· κυρ=ὅπου εἶναι ὁ καλούμενος οὗτος
ἔμὸς Κιθαιρῶν), τὸ ὁποῖον περιβεβλημένον ἀπόλυτον πληρε-
ξουσιότητα (=κύριον) κατ' ἐμοῦ, ἵνα κατὰ τὰς βουλὰς ἐκείνων
(=ἐξ ἐκείνων), οἷτινες ἤθελον τὴν ἐξόντωσίν μου, ἀποθάνω. Καὶ
ὁμως τόσον βέβαια γνωρίζω ὅτι οὕτις νόσος θανατηφόρος
(1455) ἤθελε μὲ ἐξοντώσει (ἀφανίσει) (=μῆτε νόσον πέρσαι
ἄν με) οὔτε ἄλλη καμμία φυσικὴ ἀφορμὴ θανάτου (=μῆτε
ἄλλο μηδέν)· διότι οὐδέποτε θὰ ἤθελον σωθῆ, ἐνῷ ἀπέθνησκον,
εἰάν δὲν ἐσφάξωμην (=μὴ [σωθεῖς]) διὰ νὰ διαπραξῶ φρικῶδες
τι κακόν. Ἄλλ' ἢ μὲν μοῖρα ἐμοῦ, ἃ; ἐξακολουθήσῃ βαδι-
ξουσα τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς ἤδη βαδίζει (: ἄς
προχωρήσῃ ὅπου θὰ προχωρήσῃ=ἴτω, ὅπου περ' εἶσ'). Ἐκ δὲ

τῶν τέκνων περὶ μὲν τῶν ἀρρένων μὴ μοι ἀναλάβης παρακαλῶ, (1460) (=μοι), φροντίδα, ὦ Κρέων· εἶναι ἀγόρια (= ἄνδρες), ὥστε ἠπουδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται, νὰ μὴ ἔχωσί ποτε ἔλλειψιν (=σπάνιν) τῶν μέσων τοῦ ζῆν (= τοῦ βίου)· περὶ τῶν δύο δυστυχῶν καὶ ἀξίων οἴκετου (=οἰκτρῶν) παρθένων μου εἰς τὰς δόξιας (=αἴν) οὐδέποτε παρετέθη ἢ ἐμὴ τράπεζα τοῦ φαγητοῦ (=ἡμὴ τράπεζα βορᾶς) χωριστά, δηλ. ἀνευ ἐμοῦ (=ἀνευ (1465) τοῦδ' ἀνδρός), ἀλλ' ὅσα ἐγὼ ἤγγιζον, ἐκ πάντων τούτων πάντοτε αὐταὶ μετεῖχον· περὶ τούτων πρὸς χάριν μου φρόντισον (=μέλεσθαι· ἀπρφ. ἀντι προστ.) καὶ μάλιστα μὲν ἐπίτροπόν μοι νὰ ἐγκαλισθῶ [αὐτάς] (=ψιῦσαι) καὶ νὰ χορτάσω κλαίω (=κάποκλαύσασθαι) τὰς συμφορὰς μου (=αικά). Ἐμπρός, ὦ ἄναξ, ἐμπρός, ὦ φέρων τὴν εὐγένειαν εἰς τὸ αἷμά σου (=ὦ ἐκ γενετῆς εὐγενῆ=ὦ γονῆ γενναῖε) ἐὰν ἤθελον ἐγγίσει (=θιγῶν) (1470) διὰ τῶν χειρῶν μου βεβαίως (=τοί) [ταύτας], ἤθελον νομίσει ὅτι κρατῶ αὐτάς, ὅπως, ὅτε ἔβλεπεν. Τί λέγω; Λοιπόν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, δὲν ἀκούω (=οὐ δήπου κλύω), ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, τὰς προσφιλεῖς μου [θυγατέρας] δακρυρροούσας καὶ ὁ Κρέων εὐσπλαχνισθεὶς ἐμὲ διὰ τὸ πάθημά μου ἀπέστειλεν εἰς ἐμὲ (1475) τὰ προσφιλέστατα τῶν τέκνων μου; Λέγω τι [ἀληθές]; (ἦ: νὰ εἶναι ἀλήθεια);

ΚΡ. Λέγεις [ἀλήθεια]· διότι ἐγὼ εἶμ' ἐκεῖνος, ὅστις παρέσχον εἰς σὲ ταῦτα, ἐννοήσας τὴν παροῦσαν τέρψιν, ἥτις πρὸ ὀλίγου (=πάλαί) σὲ κατέλαβε.

ΟΙΔ. Ἄλλ' εἶθε νὰ εὐτυχῆς καὶ εἶθε ἔνεκα τοῦ ἐρχομοῦ τούτων τῶν θυγατέρων μου (=τῆς δε τῆς ὁδοῦ) ὁ θεὸς νὰ σε φυλάττῃ κάλλιον ἐμοῦ (=ἢ ἐμέ). *Ἐ τέκνα, ποῦ ἄρᾳ γε εἴσθε; (1480) Ἐλθετε ἐδῶ, ἔλθετε πρὸς τὰς ἀδελφικὰς ταύτας τὰς ἰδικὰς μου χεῖρας, αἵτινες κατῶρθωσαν (=προυξένησαν) πρὸς λύπην σας (=ὑμῖν) νὰ βλέπωσιν· οὕτω [ὦ; τῶρα βλέπουσι, δηλ. τυφλὰ] οἱ προτερον ἀκτινοβόλοι ὀφθαλμοὶ τοῦ γεννήσαντος ὑμᾶς πατρὸς· διότι ἐγὼ αὐτὸς (=ὅς), ὦ τέκνα, χωρὶς οὔτε νὰ βλέπω, χωρὶς ποσῶς νὰ προαισθανθῶ παρουσιάσθην (=ἐφάνθην) πα- (1485) τήρ σας ἐκεῖ (δηλ. παρὰ τὸ πλευρὸν ἐκείνης), ὁπόθεν

ἐγὼ αὐτὸς ἐγεννήθην. Καὶ δι' ὑμᾶς τὰς δύο δακρῦν—διότι δὲν δύναμαι νὰ προσβλέπω πρὸς ὑμᾶς—φανταζόμενος τὰς πικρίας τοῦ ὑπολοιποῦ βίου, ὅποιας πικρίας *εἶναι φυσικὸν* (=χρεῶν [ἔστι]=χρῆ) *νὰ ποιισθῆτε* (: νὰ πάθητε ἐν τῷ βίῳ=βιῶναι) *σεῖς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων* (=πρὸς ἀνθρώπων). Διότι εἰς ποίας *συναναστροφὰς* (=ὀμιλίας) πολιτῶν θὰ ἔλθητε, [εἰς] ποίας δὲ [1490] ἐορτάς, ὁπόθεν δὲν θὰ ἐπανέλθετε κλαίουσαι εἰς τὸν οἶκον *ἀντὶ τῆς τέρψεως τοῦ θεάματος* (=ἀντὶ τῆς θεωρίας); Ἄλλ' ὅταν πλέον φθάσητε *εἰς ὠριμότητα πρὸς γάμον* (ἢ: εἰς τὴν πρὸς γάμον ἀκμαίαν ἡλικίαν), τίς θὰ εἶναι ἐκεῖνος, τίς θὰ *ριψοκινδυνεύσῃ* (=παραρρίψει), ὧ τέκνα, *ἀναλαμβάνων ἐπὶ τῆς ράχεώς του* (=λαμβάνων) *τοιαῦτα αἴσχη, τὰ ὅποια μὲ τοὺς ἰδικούς μου τοῦλάχιστον [ἄθλου] θαυμάσια θὰ εὐαρμοστοῦν* (ὠραίαν [1495] συντροφίαν θὰ κάμουν) (=ἂ τοῖς ἐμοῖς γούν εὐ συνέσται), ἀλλὰ (=δὲ) καὶ εἰς ὑμᾶς συγχρόνως θὰ εἶναι βλάβη (=δηλήματα); Διότι τί ἐκ τῶν κακῶν ἀπουσιάζει; Τὸν πατέρα ἐφόνευσεν ὁ πατὴρ ἡμῶν, *τὴν γεννήσασαν* (: τὴν μητέρα) ἔλαβεν ὡς σύζυγον, *ἐξ ἧς βεβαίως, σπαρεῖς, ἐγεννήθη αὐτὸς* (=ὄθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη) *καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς κοιλίας* (=ἐκ τῶν ἴσων), *ἐξ ἧς ἀκριβῶς καὶ αὐτὸς ἐγεννήθη* (: ἐβλάστησε=ἐξέφυ), ἀπέ- (1500) κτησεν ὑμᾶς. Τοιαῦτα θὰ ὀνειδίζησθε καὶ ἔπειτα τίς θὰ λάβῃ ὑμᾶς εἰς γάμον; Δὲν ὑπάρχει κανεὶς, ὧ τέκνον, [ὁ μέλλων νὰ λάβῃ ὑμᾶς εἰς γάμον], ἀλλὰ *προφανῶς* (=δηλαδή) *εἶναι ἀνάγκη* (=χρεῶν) [ἔστι] *νὰ μαραινθῆτε* (=φθαρήται) *ἀνύπανδροι παρθένοι* (=χέρσους) καὶ ἄγαμοι. Ἄλλ', ὧ υἱὲ τοῦ Μενόκεως, ἐπειδὴ ἔχεις ἀπομείνει ὁ μόνος εἰς ταύτας πατὴρ—διότι ἡμεῖς, οἵτινες ἐγεννήσαμεν αὐτάς, ἔχομεν καὶ οἱ δύο χαθῆ—μὴ ἐγκαταλείψῃς αὐτάς νὰ πλανῶνται ὡς *ἐπαίτιδες* (=πιτωχάς) ἄνευ ἀνδρὸς (=ἀνάνδρους) *καὶ περ εἶναι συγγενεῖς* (=ἐγγενεῖς [οὔσας]), καὶ μὴ ἐξιώσῃς πρὸς τὰ ἰδικά μου κακὰ *τὰ τούτων κακὰ* (=ίας δε' βραχυλογ). Ἄλλ' εὐσπλαχνίσθητι αὐτάς, βλέπων *τόσον νέας* (=τηλικάσδε) *νὰ εἶναι οὕτως ἔρημοι* (= [οὔσας] ὧδε ἐρήμους) *πλὴν ὅσον ἀφορᾶσε* (ἢ: πλὴν ὅσον θὰ [1510] εἶναι τὸ μέρος σου ἐν τῇ προστασίᾳ ταύτῃ). Συγκατά-

νευσον, ὦ φέρον τὴν εὐγένειαν εἰς τὸ αἷμά σου (=ὦ [γονῆ] γενναῖε), δός μοι τὴν χειρά σου (=ψαύσας [ἔμοῦ] σῆ χερεῖ ἀντι προστ.). Εἰς ὑμᾶς δ', ὦ τέκνα, ἐὰν ἦσθε εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσητε, πολλὰ θὰ συνεβούλευον. *Τώρα ὁμως* [ἐπειδὴ αὐτὸ δὲν συμβαίνει] *τὸ ἐξῆς* (=τοῦτο) εἶναι ἡ εὐχή μου: νὰ ζῶ, *ὅταν αἱ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέπουσι* (=οὗ καιρὸς ἐῤ), νὰ τύχη δὲ ὁ ἰδικὸς σας βίος καλλίτερος ἀπὸ τὸν τοῦ γεννήσαντος ὑμᾶς πατρός.

(1515) ΚΡ. *Φθάνουν πλέον τὰ δάκρυα* (ἦ: ἀρκετὰ εἶναι τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια ἔχυσας (ἦ: ἀρκεῖ ὅπου ἔφθασας δακρῶν=ἄλλος [ἔστι] ἵνα ἐξήκεις δακρῶν)· ἀλλ' εἴσελθε ἐντὸς τοῦ οἴκου [τῶν ἀνακτόρων]).

ΟΙΔ. Πρέπει νὰ ὑπακούσω, ἄν καὶ καθόλου δὲν εἶναι εὐάρεστον.

ΚΡ. [Βεβαίως], διότι ὅλα, ὅταν γίνωνται ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ, εἶναι ὠραῖα.

ΟΙΔ. Γνωρίζεις λοιπὸν μὲ *ποῖαν συμφωνίαν* (=ἐφ' οἷς) θὰ εἰσέλθω ;

ΚΡ. *Θὰ εἴπης* (ἦ: εἰπέ=λέξεις· ἀντὶ προστακτ.) καὶ τότε ἀκούσας θὰ μάθω.

ΟΙΔ. [Θὰ εἰσέλθω] *ἐπὶ τῷ ὄρω ὄμι* (=ὄπως) θὰ με ἀποστείλης *μακρὰν τῆς χώρας ταύτης (τῆς πατρίδος)* (=ἀποικον γῆς).

ΚΡ. Ζητεῖς παρ' ἐμοῦ *δῶρον* (=δόσιν), τὸ ὅποιον δίδει ὁ θεός.

ΟΙΔ. Ἄλλ' ἀκριβῶς εἰς τοὺς θεοὺς ἔχω καταντήσει μισητότατος [ὥστε ἐξορίζων ἐμὲ ἐνεργεῖς ἐν τῷ πνεύματι ἐκείνων].

ΚΡ. *Διὰ τοῦτο λοιπὸν* (=τοιγοροῦν) ἐὰν πράγματι εἶσαι μισητός] θέλεις ἐπιτύχει *ταχέως* (=τάχα) [τούτου, δηλ. τῆς ἐξορίας].

ΟΙΔ. Βεβαιώνεις λοιπὸν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα [ὅτι δηλ. ἐγὼ θέλω ἐπιτύχει τῆς ἐξορίας];

ΚΡ. [Δὲν δύναμαι νὰ τὸ βεβαιώσω], διότι ὅσα δὲν γνωρίζω, (1520) δὲν συνηθίζω *ἀπερισκέπτως* (=μάτην) νὰ λέγω.

ΟΙΔ. *Διάταξον λοιπὸν νὰ με ἀπομακρύνωσιν* (=ἀπαγέ νύν με) ἤδη ἐντεῦθεν.

ΚΡ. Βάδιζε λοιπόν, ἀποχωρίσθητι (=ἀφοῦ) δὲ ἀπὸ τῶν τέκνων σου.

ΟΙΑ. Μὴ θέλε ποσῶς νὰ μοῦ ἀφαιρέσης ταύτας τοῦλάχιστον.

ΚΡ. *Μὴ θέλε εἰς ὄλα νὰ ὑπερισχύεις* (: μὴ τὰ θέλης ὄλα ἰδικά σου)· διότι καὶ τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐκέρδισας νικῶν (δηλ. θρόνον, εὐδαιμονίαν) δέν σε ἠκολούθησαν μέχρι τέρατος τοῦ βίου.

ΧΟΡ. Ὡ κάτοικοι τῆς πατρίδος τῶν Θηβῶν, βλέπετε (πρστ.) ὁ Οἰδίπους οὗτος ἐδῶ, ὅστις τὰ πολυθρύλητα ἐκεῖνα αἰνίγματα ἤξευρε (ἔλυε) καὶ ἦτο ἰκανώτατος ἀνὴρ, τοῦ ὁποίου τὴν εὐτυχίαν ποῖος ἐκ τῶν πολιτῶν δέν ἔβλεπε μὲ ζηλότυπον βλέμμα, εἰς πόσῃ ἀνεμοζάλῃν φοβεραῖς συμφοραῖς ἔχει φθάσει. Ὡστε κανεῖς ἐφ' ὅσον ἀτενίζῃ νὰ ἴδῃ τὴν τελευταίαν ἐκείνην ἡμέραν, ἃς μὴ μακαρίζῃ κανένα, ἐφ' ὅσον οὗτος εἶναι θνητός, πρὶν διέλθῃ τὸ τέραμα τοῦ βίου, χωρὶς νὰ πάθῃ κανὲν κακὸν (:χωρὶς νὰ ποτισθῇ πικρίας).

Τ Ε Λ Ο Σ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ Δ. Μ. Ε.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

VII.

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΣ

Γ. ΕΚΛΟΓΗ

Ο-Π-Ρ-Σ-Τ-Χ-Ψ-Ω

«Ο Όμηρος είναι τὸ μέγιστον ποιητικὸν
πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, ἴσως δὲ καὶ συμ-
πλάσης τῆς ἀνθρωπότητος»

(ERWIN RHODE *Psyche*² σ. 37).

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΤ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
ΟΔΟΣ ΤΑΚΗ 13

1930

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΡΑΤΡΟΦΗ ΒΙΒΛΙΟΝ

VII

ΟΜΗΡΟΥ

ΕΚΛΟΓΗ

ΟΡΡΕΤΙΧΩ

Εκδόσεις

ΒΙΒΛΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Σ

Τὰ μετξὺ Α - Ο 390. Ἐν ᾧ ὁ Πάτροκλος διαλέγεται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Νέστορος καὶ μετὰ τοῦτο θεραπεύει τὸν τετρωμένον Εὐρύπυλον, οἱ Τρῶες συνεχῶς προελαύνοντες διαβαίνουνσι τὴν τάφρον καὶ μετὰ λυσσώδη ἀγῶνα ἐκβιάσαντες τὸ τεῖχος καταδιώκουσι τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς τὰς ναῦς. Ἄλλ' ὁ Ποσειδῶν ἐλεῶν τοὺς Ἀχ., ἐν τῇ μορφῇ τοῦ μάντεως Κάλχαντος ἐμφυχνώνει αὐτοὺς καὶ ὁ ἀγὼν συνεχίζεται αἵματηρότατος· ὅτε δὲ ὁ Ζεὺς, ὁ θέλων τὴν νίκην τῶν Γρῶων, ἀπεκοιμήθη διὰ δόλου τῆς Ἥρας, οἱ Ἀχ. βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐνεργότερον ἤδη μετέχοντος τοῦ ἀγῶνος, ἀπωθοῦσι τοὺς Τρῶας πέραν τῆς τάφρου. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ζεὺς ἀφυπνισθεὶς καὶ ἰδὼν τὴν μεταστροφὴν τῆς μάχης τὸν μὲν Ποσ. διατάσσει νὰ ἀπόσχη τοῦ ἀγῶνος, τὸν δὲ Ἀπόλλωνα νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς Τρῶας, οἵτινες οὕτω τρέψαντες εἰς φυγὴν τοὺς Ἀχ. ὑπερβαίνουνσι καὶ πάλιν τὰ τεῖχη καὶ διώκουσι μέχρι τῶν σκηνῶν καὶ τῶν νεῶν.

○

Πάτροκλος δ' ἦος μὲν Ἀχαιοὶ τε Τρῳῆς τε 390
τεῖχος ἀμφ' ἐμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
τόφρ' ὃ γ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
ἦστό τε καὶ τὸν ἕτερε πε λόγοις, ἐπὶ δ' ἔλκει λυγρῶ
φάρμακ' ἀκέσματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων. |
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησεν 395
Τρῳας, ἀτὰρ Δαναῶν γένητο ἰαχὴ τε φόβος τε,
ᾧμοξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ᾧ πεπλήγητο μηρῶ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ἤυδα·
„Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι χατέοντί περ ἔμψης
ἐνθάδε παρμενέμεν'· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν. 400

ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτεροπέτω, σὺτάρ ἐγὼ γε
 σπεύσομαι εἰς Ἀχιλλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
 τίς δ' οἶδ', εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω
 παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστὶν ἐταίρου. | 404

Ἐν μετὰ τὸν ἄρτον-τέλους. Πρὸ τῶν νεῶν συγκροτεῖται
 λυσσώδης μάχη, ἀλλ' οἱ Ἀχ. θραυθεύσης τῆς ἀντιστάσεως αὐτῶν
 ἀποσύρονται ἐπὶ τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν νεῶν, ἐν ᾗ οἱ Τρῶες φέ-
 ρουσι πῦρ πρὸς ἐμπρησμόν αὐτῶν καὶ ὁ Ἐκτώρ ἐπιλαμβάνεται τῶν
 ἀφλάδτων τῆς νεῆς τοῦ Προτεσιλάου· ἀλλ' ὁ Τελαμόνιος Αἴας
 ὑπερανθρώπως προμαχῶν τῶν νεῶν φονεῖει πολλοὺς τῶν Τρώων
 φέροντας πῦρ.

Π

Πατρόκλεια

ὥς οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσσέλοιο μάχοντο·
 Πάτροκλος δ' Ἀχιλλῆι παρίστατο ποιμένι λαῶν
 δάκρυα θεορᾶ χέων ὥς τε κρήνη μελάνυδρος,
 ἦ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερόν χέει ὕδωρ. |
 τὸν δὲ ἰδὼν ὄκτιρε ποδάροχης δῖος Ἀχιλλεύς,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεες, ἤυτε κούρη
 νηπίη, ἣ θ' ἅμα μητρὶ θεοῦσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
 εἰανοῦ ἀπτομένη καὶ τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
 δακρυόεσσα δὲ μιν ποτιδέσκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
 τῇ ἕκλος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἶβεις·
 ἦέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφάσκειαι; ἦ ἐμοὶ αὐτῶ;
 ἤέ πιν' ἀγγελίην Φθίης ἔξ ἔκλυες οἶος;
 ζῶειν μὰν ἔτι φασὶ Μενόιτιον Ἄκτορος υἱόν,
 ζῶει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
 τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηῶτων.
 ἦε σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
 νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσιν ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;

ἔξαίδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἶδομεν ἄμφω.“ | 20
 τὸν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη, Πατρόκλεες ἔπλευ·
 „ὦ Ἀχιλεῦ Πηληϊός υἱέ, μέγα φέροτατ' Ἀχαιῶν,
 μὴ νειμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς.
 οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
 ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε·
 βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης,
 οὐτασται δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων,
 βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἰστῶ.
 τοὺς μὲν τ' ἴητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
 ἔλκε' ἀκείομενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ,
 μὴ ἐμέ γ' οὖν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις,
 αἰναρέτη· τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
 αἶψα κε μὴ Ἀργεῖοισιν ἀεικέα λαιγὸν ἀμύνης;
 νηλεές, οὐκ ἄρα σοὶ γε πατήρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
 οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα
 πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.“ | 35
 εἰ δέ τινα φροσὶ σῆσι θεοπροπὴν ἀλεείνεις
 καὶ τινά τοι παρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
 ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὄχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
 Μυρμιδόνων, ἦν πού τι φρόως Δαναοῖσι γένωμαι,
 δὸς δέ μοι ὅμοιον τὰ σά τεύχεα θωρηχθῆναι,
 αἶψά με σοὶ ἴσχοντες ἀπόσχονται πολέμοιο
 Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήιοι υἱεὶς Ἀχαιῶν
 τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
 ὅηα δέ κ' ἀκμηῆτες κεκμηότας ἀνδρας ἀντῆ
 ὄψαμεν προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.“ | 45
 ὣς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
 οἱ αὐτῶ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς·
 „ὦ μοι, διογενὲς Πατρόκλεες, οἷον ἔειπες!
 οὔτε θεοπροπὴς ἐμπάζομαι, ἦν τινα οἶδα,
 οὔτε τί μοι παρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ.“ | 50

ἀλλὰ τὸδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει,
 ὅπποτε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι
 καὶ γέρας ἄψ ἀφελέσθαι, ὃ τε κράτει προβεβήκη·
 αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ. 55
 κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἴες Ἀχαιῶν,
 δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν ἐυτείγεα πέρσας,
 τὴν ἄψ ἐκ χειρῶν ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀτρεΐδης ὡς εἶ τιν' ἀτίμητον μετανάστην. |
 ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, οὐδ' ἄρα πως ἦν 60
 ἀσπερχές κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἦ τοι ἔφην γε
 οὐ πρὶν μνηστῆρον καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὅπότ' ἂν δὴ
 νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀυτὴ τε πτόλεμός τε.
 τύνη δ' ὥμοιιν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύγεα δῦθι,
 ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι, 65
 εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκεν
 νηυσὶν ἐπικρατέως, οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
 κεκλίεται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες. 68
 ἀλλὰ καὶ ὣς, Πάτροκλε, νεῶν ἀπο λειγὸν ἀμύνων
 ἔμπες' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο 80
 νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἔλονται. |
 πείθεο δ', ὡς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θεῖω. 83
 ἐκ νηῶν ἐλάσας ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι 87
 δῶη κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
 μὴ σὺ γ' ἀνευθεν ἐμεῖο ληλαίεσθαι πολεμίζειν
 Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις· 90
 μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δημοτῆτι,
 Τρωῶας ἐναιρόμενος προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν,
 μὴ τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετῶν
 ἐμβήη· μάλα τούς γε φιλεῖ ἐκάεργος Ἀπόλλων·
 ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὶν φάος ἐν νήεσσιν 95
 θεΐης, τοὺς δέ τ' εἶναι πεδίον κάτω δηριάσθαι. | 96
 ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 101
 Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·

- δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρωῆες ἀγανοὶ
 βάλλοντες δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαινή
 πηλήξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε, βάλλετο δ' αἰεὶ 105
 κάπ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερόν ὦμον ἔκαμνεν,
 ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον, οὐδὲ δύναντο
 ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρεΐδοντες βελέεσσιν.
 αἰεὶ δ' ἀργαλέω ἔχετ' ἄσθματι, καὶ δέ οἱ ἰδρῶς
 πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχεν 110
 ἀμπνεῦσαι· πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο. |
 ἔσπετε νῦν μοι, μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
 ὅπως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Ἔκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστάς
 πληῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ κανλὸν ὀπισθεν, 115
 ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
 πηλ' αὐτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
 αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
 γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε,
 ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρεν 120
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
 χάζετο δ' ἐκ βελέων. τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
 νηὶ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ. |
 ὣς τὴν μὲν προμνήν πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 μηρῷ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν 125
 „ὄρσοο, διογενὲς Πατρόκλεες, ἵπποκέλευθε·
 λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηϊοιο ἰωήν·
 μὴ δὴ νῆας ἔλωσι καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται·
 δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.“ |
 ὣς φάτο, Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νόροπι χαλκῷ. 130
 κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκεν
 καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
 δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσι δύνειν
 ποικίλον ἀστερόεντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὦμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον 135

χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
 κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτιον ἔθηκεν
 ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.

εἶλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τὰ οἱ παλάμηφιν ἀρήρειν.

ἔγχος δ' οὐχ ἔλετ' οἷον ἀμύμονος Αἰακίδαο,

βριθὺ μέγα στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν

πάλλιν, ἀλλὰ μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς,

Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων

Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσιν.

ἵππους δ' Ἀὐτομέδοντα θοῶς ζευγνῦμεν ἄνωγεν,

τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τίε μάλιστα,

πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἐνι μείναι ὁμοκλήν.

τῷ ἰδὲ καὶ Ἀὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,

Ξάνθον καὶ Βαλίον, τῷ ἅμα πνοιῆσι πετέσθην,

τοὺς ἔτεκε Ζεφύρω ἀνέμῳ ἄρπυια Ποδάργῃ

βροσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.

ἐν δὲ παρηορήσιν ἀμύμονα Πήδασον ἔει,

τόν ῥά ποτ' Ἡετίωνος ἐλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς,

ὅς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπειθ' ἵπποις ἀθανάτοισιν.

Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεύς

πάντας ἀνά κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ λύκοι ὡς

ὠμοφάγοι, τοῖσιν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,

οἱ τ' ἔλαφον κερὰν μέγαν οὔρεσι δηώσαντες

δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήιον αἵματι φοινόν·

καὶ τ' ἀγέληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανόδρου

λάφοντες· γλώσσησιν ἀραιῆσιν μέλαν ὕδωρ

ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς

στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·

τοῖοι Μυρμιδόνων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες

ἄμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο

ῥῶοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήιος ἴστατ' Ἀχιλλεύς

ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·

„Μυρμιδόνες, μὴ τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω,

ἄς ἐπὶ νηυσὶ θοῆσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσιν
 πάνθ' ὑπὸ μνηστῆρόν, καὶ μ' ἠτιάσθε ἕκαστος
 σχέτλιε Πηλέος υἱέ, γόλω ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ,
 νηλεές, ὅς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους
 οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν 205
 αὐτίς, ἐπεὶ ῥά τοι ὦδε κακὸς γόλος ἔμπεσε θυμῷ.
 ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάλλετε· νῦν δὲ πέφανται
 φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἔης τὸ πρὶν γ' ἐράσασθε
 ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθῳ.
 ὣς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου. 210
 μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
 ὣς δ' ὅτε τοῖχον ἀνήρ ἀράρη πυκνιοῖσι λίθοισιν
 δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων,
 ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
 ἀσπίς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ. 215
 φαῦτον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισιν
 νευόντων ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
 πάντων δὲ προπάρουθε δὺ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
 Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
 πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. | αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 220
 βῆ ὅ' ἴμεν ἐς κλισίην, χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέφγεν
 καλῆς δαιδαλέης, τὴν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
 θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐν πλήσασα χιτώνων
 χλαϊνάων τ' ἀνεμοσκεπέων οὐλων τε ταπήτων.
 ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσχε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος 225
 οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἶθουα οἶνον,
 οὔτε τερψένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
 τό ῥα τότε ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεεῖφ
 πρῶτον, ἔπειτα δ' ἐνὶ ψ' ὕδατος καλῆσι ῥοῆσιν,
 νύφατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἶθουα οἶνον. 230
 εὐχετ' ἔπειτα στὰς μέσφ' ἔρκει, λείβε δὲ οἶνον
 οὐρανὸν εἰσανιδίων· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
 „Ζεῦ ἄνα Δωδωναίε Πελασγικέ, τηλόθι ναίων,

Ἀωδώνης μεδέων δυσχειμέρου, ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
 σοὶ ναίουσ' ὑλοφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι. 235
 ἡμὲν δὴ ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
 τρίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἵψαο λαὸν Ἀχαιῶν
 ἦδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπιζορήνον ἐέλδωρ.
 αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
 ἀλλ' ἔταρον πέμπω πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν 240
 μάρνασθαι τῷ κῦδος ἅμα πρόες, εὐρύοπα Ζεῦ,
 θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ὄφρα καὶ Ἔκτωρ
 εἴσεται, ἢ ῥα καὶ οἷος ἐπίσθηται πολεμίζειν
 ἡμέτερος θεράπων, ἢ οἱ τότε χεῖρες ἄπτοι
 μαίνονθ', ὀππότε' ἐγὼ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος. 245
 αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνολήν τε δίηται,
 ἀσκηθῆς μοι ἔπειτα θεῶς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο
 τεύχεσσι τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἐτάροισιν." |
 ὧς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς
 τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσεν 250
 νηῶν μὲν οἱ ἀπόσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
 δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἕξ ἀπονέεσθαι. |
 ἦ τοι ὁ μὲν σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ
 ἀψ κλισίην εἰσηλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ,
 στῆ δὲ πάροιδ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἠθέλε θυμῷ 255
 εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν. |
 οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
 ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
 αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν εἰκότες ἐξεχέοντο
 εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες, 260
 νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσιν 262
 τοὺς δ' εἴπερ παρὰ τίς τε κίων ἀνθρώπος ὀδίτης
 κινήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
 πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέχεσσιν. 265
 τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
 ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοῆ δ' ἄσβεστος ὄρῳρειν. |

Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν αὔσας·

„Μυρμιδόνες, ἔταροι Πηληιάδεω Ἀχιλλῆος,
άνερες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, 270

ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὅς μὲγ' ἄριστος
Ἄργεΐων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγγέμαχοι θεράποντες,
γνῶ δὲ καὶ Ἄτροεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
ἦν ἄτην, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.“ |

ὡς εἰπὼν ἄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου. 275

ἔν δ' ἔπεσον Τρῶεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν ἀυσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.

Τρῶες δ' ὡς εἶδοντο Μενoitίου ἄλκιμον υἱόν,
αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας, 280

πᾶσιν ὀρίνθη θυμός, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
ἐλπίεμενοι παρὰ ναῦφι ποδώγεα Πηλεΐωνα

μνηθιμὸν μὲν ἀποροῖψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι·
πάπτηγεν δὲ ἕκαστος, ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.

Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο, 285

νηὶ πάρα προμνηὴ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
καὶ βάλε Πυραΐχμην, ὅς Παίονας ἵπποκορυστὰς

ἦγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος·
τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὃ δ' ὑπτιος ἐν κονίησιν

κάππεσεν οἰμῶξας, ἔταροι δέ μιν ἀμφὶ φόβηθεν 290

Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἤγεν ἅπασιν
ἠγεμόνα κτείνας, ὅς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.

ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
ἠμιδαῆς δ' ἄρα νηὺς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δὲ φόβηθεν

Τρῶες θεσπεσίῳ ὀμάδῳ, Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο 295

νηας ἀνὰ γλαφυράς· ὄμαδος δ' ἀλίαςτος ἐτύχθη.
ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλιο

κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεὺς,
ἐκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρόωνες ἄκροι
καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ, 300

ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δῆλιον πῦρ
 τυτθὸν ἀνέπνευσαν, πολέμου δ' οὐ γίγνεται ἔρωή·
 οὐ γάρ πώ τι Τρῶες ἀρηφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
 προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
 ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπέεικον ἀνάγκη·
 ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισιν
 σίνται, ὑπέκ μῆλων αἰρεύμενοι, αἶ τ' ἐν ὄρεσσιν
 ποιῆμενος ἀφραδίῃσι διέτριμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες
 αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάγκιδα θυμὸν ἐχούσας·
 ὡς Δαναοὶ Τρῶεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
 δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς·
 Πάτροκλος δ' ἔπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
 Τρῶσι κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε
 πάσας πλησαν ὁδοὺς, ἐπεὶ ἄρ' τμάγεν ὕψι δ' ἄελλα
 σκίδνατ' ὑπὸ νεφέων, τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
 ἄφορρον προτὶ ἄστν νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων·
 Πάτροκλος δ', ἣ πλεῖστον ὀρινόμενον ἶδε λαόν,
 τῆ ῥ' ἔχ' ὀμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
 πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνεκυμβαλιάζον·
 ἀντικρὺς δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι
 [ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,]
 πρόσσω ἴεμενοι, ἐπὶ δ' Ἐκτορι κέκλετο θυμὸς·
 ἔπετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι·
 ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν
 ἡματ' ὀπωρινῶ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
 Ζεὺς, ὅτε δὴ ῥ' ἀνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
 οἱ βίῃ εἰν ἀγορῇ σχολιάς κρινώσι θέμιστας,
 ἔκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες
 τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
 πολλὰς δὲ κλιτῶς τότε ἀποτιμήγουσι χαράδραι,
 ἐς δ' ἄλλα πορφυρέην μεγάλη στενάχουσι ῥέουσαι
 ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ, μινύθει δὲ τε ἔργ' ἀνθρώπων
 ὡς ἵπποι Τρῶαι μεγάλα στενάχοντο θέουσαι·

Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρότας ἐπέκερσε φάλαγγας,
 ἄψ' ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπαιτές, οὐδὲ πόλῃος 395
 εἶα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺς
 [νῆων καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο]
 κτεῖνε μεταίσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποιμήν.
 ἔνθ' ἦ τοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
 στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λῦσε δὲ γυῖα 400
 δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα Ἦνοπος υἷον
 δεύτερον ὀρηθεῖς — ὁ μὲν εὐξέστω ἐνὶ δίφρῳ
 ἦστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
 ἦνία ἠίχθησαν· ὁ δ' ἔγχρῃ νύξε παραστάς
 γναθμὸν δεξιτερόν, διὰ δ' αὐτοῦ πείθρεν ὀδόντων, 405
 ἔλακε δὲ δουρὸς ἔλων ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φῶς
 ἤϊετ' ἐπιπροβλήτι καθήμενος ἰερόν ἰχθύν
 ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἦνοπι χαλκῷ·
 ὡς ἔλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ.
 καὶ δ' ἄθ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμὸς. 410
 αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἐπεσσίμενον βάλε πέτρῳ
 μέσσην κακ' κεφαλήν· ἦ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
 ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα προνής ἐπὶ γαίῃ
 κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμορραίστης.
 αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα καὶ Ἀμφοτερόν καὶ Ἐπάλτην 415
 Ἐληπόλεμόν τε Λαμαστορίδην Ἐχίον τε Πύριν τε
 Ἰφέα τ' Εὐπιπόν τε καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον
 πάντας ἐπασσύτερους πέλασε χθονὶ πούλυβοτείρῃ. | 418

II 419—683. Σαίπηδων ὁ ἡγεμὼν τῶν Λυκίων καὶ υἱὸς τοῦ Διὸς φονεύεται ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου ἐν μονομαχίᾳ, τὰ ὄπλα αὐτοῦ σκυλεύονται, οἱ Τρῶες τρέπονται εἰς φυγὴν, ἀλλὰ τὸ πτώμα τοῦ ἥρωος φέρεται ὑπὸ τοῦ Ὑπνου καὶ τοῦ Θανάτου κατ' ἐντολὴν τοῦ Διὸς εἰς τὴν Λυκίαν.

Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας 684
 Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη 685
 νῆπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,

ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
 ἀλλ' αἰεὶ τε Διὸς κρείσσων νόος ἢ ἐπερ ἀνδρῶν·
 [ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ καὶ ἀφείλετο νίκην
 ῥηιδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι] 690
 ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν. |

ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας,
 Πατρόκλεις, ὅτε δὴ σε θεοὶ θανάτόνδε κάλεσσαν ;
 Ἄδρηστον μὲν πρῶτα καὶ Αὐτόνοον καὶ Ἐχεκλον
 καὶ Πέριμον Μεγάδην καὶ Ἐπίστορα καὶ Μελάνιππον, 695
 αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐλασον καὶ Μούλιον ἠδὲ Πυλάρτην
 τοὺς ἔλεν, οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μῶνοντο ἕκαστος. |

ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἔλον υἴες Ἀχαιῶν
 Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ περιπρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν·
 εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος εὐδμήτου ἐπὶ πύργου 700
 ἔστη, τῷ ὀλοᾷ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.

τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο
 Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
 χεῖρεςσ' ἀθανάτησι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος, 705
 δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ζᾶξο, διογενὲς Πατρόκλεες· οὐ νύ τοι αἶσα
 σῶ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
 οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅς περ σέο πολλὸν ἀμείνων.“
 ὣς φάτο, Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω, 710
 μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος. |

Ἐκτωρ δ' ἐν Σκαιῆσι πύλης ἔχε μώνυχας ἵππους·
 δίξε γάρ, ἢ ἐμάχοιτο κατὰ κλόνον αὐτὶς ἐλάσσας,
 ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
 ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων 715
 ἀνέρι εἰσάμενος αἰζιφῶ τε κρατερῶ τε,
 Ἄσιῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο,
 αὐτοκασίγνητος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
 ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῆς ἐπι Σαγγαρίοιο·

τῷ μιν εἰσιάμενος προσέφη Λιὸς υἱὸς Ἀπόλλων·

„Ἐκτορ, τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χροῖ-
αῖθ' ὅσον ἦσσω εἰμί, τόσον σέο φέρτερος εἶην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.

ἀλλ' ἄγε Πατρόκλω ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
αἶ κέν πὼς μιν ἔλῃς, δῶν δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.“ | 725

ὡς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἄμ πόνον ἀνδρῶν,

Κεβριόνη δ' ἐκέλευσε δαΐφροσι φαίδιμος Ἐκτορ

ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν. αὐτὰρ Ἀπόλλων

δύσεθ' ὄμιλον ἰών, ἐν δὲ κλόνον Ἀργεῖοισιν

ἦγε κακόν, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἐκτορι κῦδος ὄπαζεν. | 730

Ἐκτορ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα οὐδ' ἐνάριζεν,

αὐτὰρ ὁ Πατρόκλω ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους.

Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμαῖζε

σκαίῃ ἔγχος ἔχων· ἐτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον

μάρμαρον ὀκρῖονεθ', ὃν οἱ περὶ χεῖρ ἐκάλυψεν· 735

ἦκε δ' ἐρεισάμενος, οὐδὲ δὴν χάζετο φωτός,

οὐδ' ἀλίωσε βέλος, βάλε δ' Ἐκτορος ἠνιοχῆα

Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,

ἵππων ἠνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξεί λα.

ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν 740

ὄστέον, ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν

αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι εἰοικῶς

κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου, λίπε δ' ὄστέα θυμός· |

τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη, Πατρόκλεες ἵππευ' 745

„ὦ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ· ὡς ῥῆα κυβιστᾶ!

εἰ δὴ που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,

πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν,

νηὸς ἀποθρῶσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἶη,

ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥῆα κυβιστᾶ.

ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.“ | 750

ὡς εἰπὼν ἐπὶ Κεβριόνη ἦρωι βεβήκειν

οἶμα λέοντος ἔχων, ὅς τε σταθμοὺς κεραιῶν

- ἔβλητο πρὸς στήθος, εἴη τέ μιν ὤλεσεν ἀλγή·
 ὡς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεες, ἄλσο μεμαῶς.
 Ἔκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμᾶζε. 755
- τὸ περὶ Κεβριόναο λέονθ' ὡς δηρινθήτην,
 ὅ τ' ὄρεος κορυφῆσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
 ἀμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
 ὡς περὶ Κεβριόναο δύο μήστωρες αὐτῆς,
 Πάτροκλός τε Μενoitιάδης καὶ φαίδιμος Ἔκτωρ, 760
 ἴεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρῶα νηλεὶ χαλκῷ.
 Ἔκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει·
 Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
 Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερῆν ὑσμίνην.
 ὡς δ' Εὐρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλουιν 765
 οὐρεος ἐν βῆσσης βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
 φηγόν τε μελίην τε τανύφλοιόν τε κράνειαν,
 αἶ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυῆκεας ὄξους
 ἠχῆ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων,
 ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες 770
 δῆρουν, οὐδ' ἕτεροι μνάοντ' ὄλοοιο φόβοιο.
 πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὄξεα δοῦρα πεπήγειν
 ἰοῖ τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες,
 πολλὰ δὲ χειμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξαν
 μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὃ δ' ἐν στοφάλλυγι κονίης 775
 κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων.
- ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκειν,
 τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός·
 ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσεται βουλυτόνδε,
 καὶ τότε δὴ ὁ ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν. 780
 ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἦρωα ἐρυσσαν
 Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο,
 Πάτροκλος δὲ Τρῶσι κατὰ φρονέων ἐνόρουσεν.
 τρις μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε θεῶ ἀτάλαντος Ἄρηι,
 σμερδαλέα ἰάχων, τρις δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν 785

ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος,
 ἐνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βίότιο τελευτή·
 ἦντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
 δεινός· ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
 ἤερι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησεν· 790
 στῆ δ' ὀπιθε, πλήξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὦμω
 χειρὶ καταπρηνεῖ, στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.
 [τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
 ἢ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
 αὐλωπὶς τρυφάλεια, μιάνθησαν δὲ ἔθειραι 795
 αἵματι καὶ κονίησι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν
 ἰππόκομον πῆληκα μιαίνεσθαι κονίησιν,
 ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη χάριεν τε μέτωπον
 ῥύετ', Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἐκτορι δῶκεν
 ἢ κεφαλῇ φορέειν, σχεδόνθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος· 800
 πᾶν δέ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
 βριθὺ μέγα στιβαρὸν κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὦμων
 ἀσπίς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμίοεσσα.
 λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.] |
 τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλε, λύθην δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα, 805
 στῆ δὲ ταφῶν· ὀπιθεν δὲ μετάφρενον ὄξει δουρὶ
 ὦμων μεσσηγὺς σχεδόνθεν βάλε Δάρδανος ἀνῆρ,
 Πανθοΐδης Ἐύφορβος, ὅς ἠλικίην ἐκέκαστο
 ἔγχεϊ θ' ἵπποσύνη τε πόδεσσί τε καρπαλίμοισιν·
 καὶ γὰρ δὴ τότε φῶτας εἶκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων, 810
 πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο·
 ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλεες ἱππεῦ,
 οὐδὲ δάμασσ'· ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μείκτο δ' ὀμίλῳ,
 [ἐκ χροὸς ἀρπάξας δόρυ μείλινον, οὐδ' ὑπέμεινε
 Πάτροκλον γυμνὸν περ ἐόντ' ἐν δημοτῆτι] 815
 Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεῖς
 ἄψ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων· |
 Ἐκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατρόκλῆα μεγάλθυμον

ἄψ ἀναχαζόμενον βεβλημένον ὄξει χαλκῶ,
 ἀγγίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὔτα δὲ δουρὶ 820
 νείατον ἐς κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
 δούπησεν δὲ πεσῶν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
 ὡς δ' ὅτε σὺν ἀκάμαντα λέων ἐβίησατο χάριμη,
 ὦ τ' ὄρεος κορυφῆσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον
 πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω· 825
 πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
 ὡς πολέας πεφνόντα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν
 Ἔκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπήυρα·
 καὶ οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊξέμεν ἀμύν, 830
 Τρωιάδας δὲ γυναικας, ἐλεύθερον ἡμῶν ἀπούρας
 ἄξιεν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαίαν,
 νήπιε· τῶν δὲ πρόσθ' Ἔκτορος ὠκέες ἵπποι
 ποσσὶν ὀρωρέχεται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
 Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὃ σφιν ἀμύνω 835
 ἡμῶν ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
 ἄ δειλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἐὼν χροαίσμησεν Ἀχιλλεύς,
 ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλει· ἴοντι·
 „μή μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεες ἵπποκέλευθε,
 νῆας ἔπι γλαφυράς, πρὶν Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο 840
 αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι·
 ὡς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφροني πεῖθεν.“
 τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφησ, Πατρόκλεες ἵππευ·
 „ἦδη νῦν, Ἔκτορ, μεγάλ' εὐχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκεν
 νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἳ με δάμασσαν 845
 [ῥηιδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὄμων τεύχε' ἔλοντο.]
 τοιοῦτοι δ' εἴ περ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
 πάντες κ' αὐτόθ' ὄλοντο ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες,
 ἀλλὰ με μοῖρ' ὀλοῆ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός,
 ἀνδρῶν δ' Εὐφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξαναρίζεις· 850
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·

οὐ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἤδη
 ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή,
 χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο. |
 ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν 855
 ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄιδόσδε βεβήκειν,
 ὄν πότμον γοόωσα, λιποῦσα δροτῆτα καὶ ἦβην. |
 τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἔκτωρ
 „Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὸν ὄλεθρον;
 τίς δ' οἶδ', εἴ κ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠνκόμοιο 860
 φθίῃ ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ τυπείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;“
 ὡς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
 εἴρυσε, λάξ προσβάς, τὸν δ' ὑπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός
 αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκειν,
 ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο. 865
 ἴετο γὰρ βαλέειν τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
 ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα. |

P

Μενελάου ἀριστεία

P 1 - 124. Ὁ Μενέλαος ὑπεραμύνεται μὲν τοῦ πτώματος τοῦ Πατρόκλου φονεύσας τὸν Εὐφορβόν, ἀλλ' ἰδὼν τὸν Ἔκτορα ἐπερχόμενον ὑποχωρεῖ καλῶν εἰς σωτηρίαν τοῦ πτώματος τὸν Τελαμώνιον Αἴαντα.

Ἔκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα, 125
 ἔλχ', ἴν' ἀπ' ὦμοιν κεφαλὴν τάμοι ὄξει χαλκῶ,
 τὸν δὲ νέκυν Τρώησιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
 Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠύτε πύργον.
 Ἔκτωρ δ' ἄψ ἔς ὄμιλον ἰὼν ἀνεχάξειθ' ἑταίρων,
 ἔς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὃ γε τεύχεα καλά 130
 Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστν μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῶ.—

Αἴας δ' ἀμφὶ Μενoitιάδῃ σάκος εὐρὸν καλύψας
 ἐστήκειν, ὡς τίς τε λέων περὶ οἴσι τέκεσσιν,
 ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσονται ἐν ὕλῃ
 ἄνδρες ἐπακτῆρες· ὁ δέ τε σθένει βλεμμαίνει, 135
 πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἔλκεται ὅσσε καλύπτων·
 ὡς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἦρωι βεβήκειν.
 Ἄτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἀρηίφιλος Μενέλαος
 ἐστήκει μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων. | 139

140 - 261. Ὁ Ἔκτωρ περιβληθεὶς τὰ ὄπλα τοῦ Πατρόκλου (Ἀχιλλέως) ὀρμᾶ μετὰ τῶν ἐπικούρων, ὅπως κρατήσῃ τοῦ πτώματος τοῦ Πατρόκλου, ἀλλὰ προσκρούει εἰς κρατερὰν ἀντίστασιν τῶν Ἀχαιῶν.

Τρῶες δὲ προύτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἔκτωρ. 262
 ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῆσι διπετέος ποταμοῖο
 βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄχραι
 ἠόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἀλὸς ἔξω, 265
 τόσση ἄρα Τρῶες λαγῆ ἴσαν, αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 ἔστασαν ἀμφὶ Μενoitιάδῃ ἕνα θυμὸν ἔχοντες. | 267

268 - 355. Αἱματηρὸς ἀγὼν περὶ τὸ πτώμα.

Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπώχετο πολλὰ κελεύων. 356
 οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγειν
 οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
 ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβήμεν, σχεδόνθεν δὲ μάχεσθαι.
 ὡς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος, αἵματι δὲ χθῶν 360
 δεύετο προφυρέω, τοὶ δ' ἀγγιστῖνοι ἔπιπτον. | 361

362 - 399. Ὁ ἀγὼν ἐξακολουθεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐντάσεως τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων 400
 ἤματι τῷ ἐτάνουσε κακὸν πόνον, οὐδ' ἄρα πώ τι
 ἤδδε Πάτροκλον τεθνηῶτα διὸς Ἀχιλλεύς·
 πολλὸν γὰρ ῥ' ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
 τείχει ὑπὸ Τρῶων. τό μιν οὐ ποτε ἔλπετο θυμῷ
 τεθνάναι, ἀλλὰ ζῶν, ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν, 405

ἄψ ἀπονοστήσειν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπειτο πάμπαν,
 ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἔθην, οὐδὲ σὺν αὐτῷ·
 πολλάκι γὰρ τό γε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων,
 ἢ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα·
 δὴ τότε γ' οὐ οἱ εἶπε κακὸν τόσον, ὅσπον ἐτύχθη, 410
 μήτηρ, ὅτι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὄλεθ' ἑταῖρος· |
 οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες
 νολεμές ἐγχρόμπτοντο καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον.
 ὧδε δέ τις εἶπεςκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 „ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἡμῖν εὐκλεῆς ἀπονέεσθαι 415
 νῆας ἐπι γλαφυράς, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
 πᾶσι χάνοι· τό κεν ἡμῖν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἶη,
 εἰ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἵπποδάμοισιν
 ἄστνυ πότι σφέτερον ἐρύσαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.“ |
 ὧς δέ τις αὖ Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν 420
 „ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
 πάντας ὁμῶς, μὴ πῶ τις ἐρωεῖτω πολέμοιο.“
 ὧς ἄρα τις εἶπεςκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἐκάστου· |
 ὧς οἱ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὄρουμαγδὸς 425
 χάλκεον οὐρανὸν ἴκε δι' αἰθέρος ἀτρογέτοιο·
 ἵπποι δ' Αἰακίδαο μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες
 κλαῖον, ἐπεὶ δὴ πρῶτα πυθέσθην ἠνιόχοιο
 ἐν κονίησι τεσσόντος ὑφ' Ἐκτορος ἀνδροφόνιο.
 ἢ μὰν Αὐτομέδων Διῶρεος ἄλκιμος υἱὸς 430
 πολλὰ μὲν ἄρ' μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείων,
 πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῆ·
 τῷ δ' οὔτ' ἄψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
 ἠθέλετήν ἰέναι οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιοῦς.
 ἀλλ' ὧς τε στήλη μένει ἔμπεδον, ἢ τ' ἐπὶ τύμβῳ 435
 ἀνέρος ἐστήκη τεθνηότος ἠὲ γυναικός,
 ὧς μένον ἀσφαλῶς περικαλλέα δίφρον ἔχοντες
 οὔδαι ἐνισχίμπαντε καρῆατα· δάκρυα δέ σφιν
 θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοισιν

ἠνιόχοιο πόθῳ, θαλερῇ δ' ἐμάλινετο χαιτή
 ζεύγλης ἔξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέρωθεν. | 440
 μυρομένῳ δ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
 κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὄν μυθήσατο θυμόν·

„ἄ δειλῶ, τί σφῶι δόμεν Πηλῆι ἄνακτι
 θνητῷ, ὑμεῖς δ' ἐστὸν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε;
 ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ' ἀνδράσιν ἄλγε' ἔχητον; | 445
 οὐ μὲν γάρ τι πού ἐστιν οἰζυρώτερον ἀνδρὸς
 πάντων, ὅσα τε γαῖαν ἐπι πνεῖει τε καὶ ἔρπει.

ἄλλ' οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἄρμασι δαιδαλέοισιν
 Ἐκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἔάσω.
 ἦ οὐχ ἄλλις, ὡς καὶ τεύχε' ἔχει καὶ ἐπεύχεται αὐτως; | 450

σφῶιν δ' ἐν γούνεσσι βαλῶ μένος ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
 ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσεται ἐκ πολέμοιο
 νῆας ἐπι γλαφυράς· ἔτι γὰρ σφισι κῦδος ὀρέξω
 κτείνειν, εἰς ὃ κε νῆας εὐσσέλμους ἀφίκωνται
 δύη τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.“ | 455
 ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐνέπνευσεν μένος ἠΰ.

τὰ δ' ἀπὸ χαιτῶν κονίην οὐδάσδε βαλόντε
 ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα μετὰ Τρωῶας καὶ Ἀχαιοὺς.
 τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχεται, ἀχνύμενός περ ἑταίρου. | 459

460 - 650. Ὁ Ἐκτωρ στρέφεται πάλιν πρὸς τὸ πτόμα
 τοῦ Πατρόκλου, ἐν ᾧ ὁ Ζεὺς τινάσσει τὴν αἰγίδα τρέπει εἰς φυγὴν
 τοὺς Ἀχαιοὺς.

καὶ τότε ἄρ' Αἴας εἶπε βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον· | 651
 „σκέπτεο νῦν, Μενέλαε διοτρεφές, αἶ κεν ἴδηαι
 ζῶν ἔτ' Ἀντίλοχον μεγαθύμου Νέστορος υἱόν,
 ὄτρυνον δ' Ἀχιλλῆι δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
 εἰπεῖν, ὅτι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὦλεθ' ἑταῖρος.“ | 655

ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε βοῆν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 βῆ δ' ἰέναι, ὥς τις τι λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
 ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ' κε κάμησι κύνας τ' ἀνδρας τ' ἐρεθίζων,
 οἳ τέ μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαο ἐλέσθαι

πάννουχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
 ἰθύει, ἀλλ' οὐ τι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
 ἀντίον ἀίσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
 δαιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ'
 ἤωθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
 ὡς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοῖην ἀγαθὸς Μενέλαος 665
 ἦε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δῖε, μὴ μιν Ἀχαιοὶ
 ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἔλωρ δηίοισι λίποιεν,
 πολλὰ δὲ Μηριόνη τε καὶ Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν·

„Αἶαντ' Ἀργείων ἡγήτορε Μηριόνη τε,
 νῦν τις ἐνηείης Πατροκλήος δειλοῖο 670
 μνησάσθω· πᾶσιν γὰρ ἐπίσταντο μείλιχος εἶναι
 ζωὸς ἐὼν νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κίχάνει.“

ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
 πάντοσε παπταίνων ὡς τ' αἰετός, ὃν ῥά τέ φασιν
 ὀξύτατον δέρεσθαι ὑπουρανίων πειτηνῶν, 675
 ὃν τε καὶ ὑπόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτώξ
 θάμνω ὑπ' ἀμφιζόμενῳ κατακείμενος, ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
 ἔσσυτο καὶ τέ μιν ὄκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
 ὡς τότε σοί, Μενέλαε διοτρεφές, ὅσσε φαινώ
 πάντοσε δινεῖσθην πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων, 680
 εἴ που Νέστορος υἱὸν εἴτι ζῶντα ἴδοιτο.

τὸν δὲ μάλ' αἰψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης
 θαρσύνονθ' ἐτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 „Ἀντίλοχ', εἰ δ' ἄγε δεῦρο διοτρεφές, ὄφρα πύθῃαι 685
 λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὄφελλε γενέσθαι.

ἦδη μὲν σε καὶ αὐτὸν οἶομαι εἰσορόωντα
 γινώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
 νίκη δὲ Τρώων πέφαται δ' ὄριστος Ἀχαιῶν
 Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται. 690
 ἀλλὰ σὺ γ' αἰψ' Ἀχιλῆι, θεῶν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 εἰπεῖν, αἶ κε τάχιστα νέκων ἐπὶ νῆα σώωσῃ

γυμνόν· ἀτὰρ τὰ γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 ὡς ἔφατ', Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε μῦθον ἀκούσας.
 δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβει, τὼ δέ οἱ ὅσσε 695
 δακρυόφι πλησθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή·
 ἀλλ' οὐδ' ὡς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησεν,
 βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἐταίρω
 Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους·
 τὸν μὲν δάκρυ χέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο 700
 Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα·
 οὐδ' ἄρα σοί, Μενέλαε διοτρεφές, ἤθελε θυμὸς
 τειρομένοις ἐτάροισιν ἀμυνέμεν ἔνθεν ἀπῆλθεν
 Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
 ἀλλ' ὅ γε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα διὸν ἀνῆκεν, 705
 αὐτὸς δ' αὐτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἦρωι βεβήκειν,
 στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θεῶν, εἶθαρ δὲ προσηΐδα·
 „κείνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηξα θεῶσιν,
 ἔλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἴω
 νῦν ἵεναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἔκτορι δίῳ· 710
 οὐ γὰρ πῶς ἂν γυμνὸς εὖν Τρώεσσι μάχοιτο.
 ἡμεῖς δ' αὐτοὶ περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
 ἡμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
 Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.“
 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας· 715
 „πάντα κατ' αἶσαν εἶπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
 ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης ὑποδύντε μάλ' ὄκα
 νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὀπισθεν
 νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσὶν τε καὶ Ἔκτορι δίῳ,
 ἴσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ 720
 μίμνομεν ὄξυν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.“
 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
 ὕψι μάλᾳ μεγάλως· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν 723-736
 ἄγχιος ἠύτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν
 ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἴκοι

ἐν σέλαϊ μέγαλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἴς ἀνέμοιο.
 ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητῶν 740
 ἄζηχῆς ὄρουμαγδὸς ἐπήειν ἐρχομένοισιν. |
 οἱ δ', ὡς θ' ἠμίονοι κρατερόν μένος ἀμφιβαλόντες
 ἔλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν
 ἢ δοκὸν ἢ ἐ δόρυ μέγα νήιον· ἐν δέ τε θυμὸς
 τείρεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἰδρῶ σπενδόντεσσιν· 745
 ὡς οἱ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον. αὐτὰρ ὀπίσθην
 Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὡς τε πρὶν ἰσχάνει ὕδωρ
 ὑλῆεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκῶς,
 ὅς τε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
 ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησιν 750
 κλάζων· οὐδέ τί μιν σθένει ῥηγνῦσι ῥέοντες·
 ὡς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
 Τρώων. | οἱ δ' ἄμ' ἔποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
 Αἰνεΐας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἔκτωρ.
 τῶν δ', ὡς τε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἢ ἐ κολοιῶν, 755
 οὐλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
 κίρκον, ὃ τε σμικρῆσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν,
 ὡς ἄρ' ὑπ' Αἰνεΐα τε καὶ Ἔκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν
 οὐλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης.
 πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περὶ τ' ἀμφὶ τε τάφρον 760
 φευγόντων Λαναῶν, πολέμου δ' οὐ γίγνεται ἔρωή. |

Σ

Ὀπλοποιία

ὡς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο,
 Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆι πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθεν.
 τὸν δ' εὔρε προπάρουθε νεῶν ὀρθοκραϊράων,
 τὰ φρονέοντ' ἀνά θυμόν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν· 5

„ὦ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὐτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 νηυσὶν ἔπι κλονέονται ἀτυζόμενοι πεδίλοι·
 μὴ δὴ μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
 ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε καὶ μοι ἔειπεν
 Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον ἔτι ζῶντος ἐμεῖο
 χερσὶν ὑπὸ Τρώων λείψειν φάος ἡέλιου.
 ἢ μάλα δὴ τέθνηκε Μενoitίου ἄλκιμος υἱός,
 σχέτλιος ἢ τ' ἐκέλευον ἀπωσάμενον δῆμιον πῦρ
 ἄψ' ἐπὶ νῆας ἵμεν μηδ' Ἔκτορι ἴφι μάχεσθαι.“

ἦρος ὁ ταῦθ' ὄρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
 τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς
 δάκρυα θεομά χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλγερινήν·
 „ὦ μοι, Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἢ μάλα λυγοῆς
 πεύσσαι ἀγγελίης, ἢ μὴ ὄφελλε γενέσθαι.
 κεῖται Πάτροκλος, νέκυσος δὲ δὴ ἀμφιμάχοντα
 γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἔκτωρ.“

ὥς φάτο, τὸν δ' ἄχος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
 ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόριν αἰθαλόεσσαν
 χεύατο κακὰ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ἦσχυνε πρόσωπον·
 νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαινα ἀμφίζανε τέφρη.
 αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστί τανυσθεὶς
 κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ἦσχυνε δαΐζων. |
 δμῳαὶ δ', ἃς Ἀχιλεὺς λήσισατο Πάτροκλός τε,
 θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
 ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι
 στήθεα πεπλήγοντο, λύθην δ' ὑπὸ γυῖα ἐκάστης.
 Ἀντίλοχος δ' ἐτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυα λείβων,
 χεῖρας ἔχων Ἀχιλλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
 δαΐδιε γάρ, μὴ λαμὸν ἀποτιμήξειε σιδήρεω.
 σμερδαλέον δ' ὄμωξεν. | ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ
 ἡμένη ἐν βένθεσσι ἀλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι
 κώχυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δὲ μιν ἀμφαγέροντο
 πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἀλὸς Νηρηίδες ἦσαν.

τῶν δὲ καὶ ἀργύφρον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο· 50

„κλύτε, κασίγνηται Νηρηίδες, ὄφρ' εὐ πᾶσαι
εἶδεν' ἀκούουσαι, ὅσ' ἐμῶ ἔνι κήδεα θυμῶ.

ὦ μοι ἐγὼ δειλή, ὦ μοι δυσαριστοτόκεια,
ἦ τ' ἐπεὶ ἄρ' τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε, 55

ἔξοχον ἠρώων· ὃ δ' ἀνέδρομεν ἔρνεϊ ἴσος·
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὡς γουνῶ ἄλωης,

νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἶσω
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὐτίς 60

οἴκαδε νοστήσαντα δόμον Πηλῆιον εἶσω.
ὄφρα δέ μοι ζῶει καὶ ὄρῃ φάος ἠελίοιο,

ἄχνηται, οὐδέ τί σι δύναμαι χροισιῆσαι ἰούσα.
ἀλλ' εἴμ', ὄφρα ἴδωμι φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω,

ὅτι μιν ἴκετο πένθος ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.“ |
ὡς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ 65

δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῆμα θαλάσσης
ρήγγυτο. ταὶ δ' ὅτε διὴ Τροίην ἐρίβωλον ἴκοντο,

ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερώ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἶρυντο νέες ταχὺν ἄμφ' Ἀχιλλῆα. |

τῷ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ, 70

ὄξυ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἐοῖο,
καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„τέκνον, τί κλαίεις ; τί δέ σε φρένας ἴκετο πένθος ;
ἔξαύδα, μὴ κεύθε. τὰ μὲν δὴ τοι τετέλεσται

ἐκ Διός, ὡς ἄρα διὴ πρὶν γ' εὐχεο χεῖρας ἀνασχών, 75

πάντας ἐπὶ πρύμνησιν ἀλήμεναι υἱας Ἀχαιῶν
σεῦ ἐπιδευομένους παθεῖν τ' ἀεκήλια ἔργα.“ |

τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
„μήτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ' μοι Ὀλύμπιος ἔξετέλεσσεν·

ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὦλεθ' ἑταῖρος 80

Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῶν ἑταίρων,
ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ· τὸν ἀπώλεσα, τεύχεα δ' ἔκτωρ

δηώσας ἀπέδυσσε πελώρια, θαῦμα ιδέσθαι,
καλά· τὰ μὲν Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
ἥματι τῷ, ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῆ. 85
αἴθ' ὄφελος σὺ μὲν αὐθι μετ' ἀθανάτης ἀλίησιν
ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
νῦν δ'..., ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη
παιδὸς ἀποφθιμένοι, τὸν οὐχ ὑποδέξεται αὐτὶς
σῖκαδε νοστήσαντ', ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγεν 90
ζῶειν οὐδ' ἄνδρεςσι μετέμμεναι, αἶ κε μὴ Ἔκτωρ
πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσει,
Πατρόκλοιό δ' ἔλωρα Μενoitιάδεω ἀποτείσει.“ |

τὸν δ' αὐτε προσέειπε Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα
„ὠκύμορος δὴ μοι, τέκος, ἔσσειαι, οἳ' ἀγορεύεις“ 95
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἔκτορα πότμος ἐτοῖμος.“

τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
„αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἐταίρω
κτεινομένω ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
ἔφθιτ', ἐμεῦ δ' ἐδέησεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι. 100
νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαίαν,
οὐδέ τι Πατρόκλω γενόμεν φάος οὐδ' ἐτάροισιν
τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἔκτορι δίῳ,
ἀλλ' ἦμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
τοῖος ἐών, οἷος οὔ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 105
ἐν πολέμῳ, ἀγορῆ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι,
ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοι
ἀνδρῶν ἐν στήθεσσι ἀέξεται ἠύτε καπνός“ 110
ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀγνώμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκη·
νῦν δ' εἴμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κινήω
Ἔκτορα· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὅππότε κεν δὴ 115

- Ζεὺς ἐθέλη τελέσαι ἢ δ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι. 116
 μηδέ μ' ἔρυνκε μάχης φιλέουσα περ' οὐδέ με πείσεις." | 126
 τὸν δ' ἠμείβεται ἔπειτα θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμα· οὐ κακὸν ἔστιν
 τειρομένοις ἐτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον·
 ἀλλὰ τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρῶεσσιν ἔχονται, 130
 χάλκεα μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἔκτωρ
 αὐτὸς ἔχων ὅμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἔφημι
 δηρὸν ἐπαγλαῖεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
 ἀλλὰ σὺ μὲν μὴ πω καταδύσσο μῶλον Ἄρηος.
 πρὶν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃαι· 135
 ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι ἄμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
 τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαιστοῖο ἀνακτος." |
 ὥς ἄρα φωνήσασα πάλιν τράπεθ' υἱὸς ἔηρος,
 καὶ στρεφθεῖσ' ἀλίησι κασιγνήτησι μετηΐδα·
 „ὕμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον 140
 ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἄλιον καὶ δώματα πατρὸς
 καὶ οἱ πάντ' ἀγορεύσαι· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὀλυμπον
 εἶμι παρ' Ἡφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
 υἱεὶ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα."
 ὥς ἔφαθ', αἶ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν. 145
 ἢ δ' αὖτ' Οὐλυμπόνδε θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα,
 ἦεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνεΐκαι. |
 τὴν μὲν ἄρ' Οὐλυμπόνδε πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο
 φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. 150
 οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐυκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος·
 αὐτίς γὰρ δὴ τόν γε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι
 Ἔκτωρ τε Πηρίαῖοι πάϊς, φλογὶ εἵκελος ἀλκίην.
 τρὶς μὲν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἔκτωρ 155
 ἐλκόμεναι μεμαῶς, μέγα δὲ Τρῶεσσιν ὀμόκλα·
 τρὶς δὲ δὺ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκίην,

νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον, ἀλκί πεποιθώς,
 ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτ' δ' αὐτε
 στάσκει μέγα ἰάχων, ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν. 160
 ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὐ τιλέοντ' αἴθωνα δύνανται
 ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίσσθαι,
 ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύο Αἴανιε κορυστὰ
 Ἐκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
 καὶ νῦν κεν εἴρουσέν τε καὶ ἄσπετον ἦρατο κῦδος,
 εἰ μὴ Πηλεΐωνι ποδὴνιμος ὠκέα Ἴρις
 ἄγγελος ἦλθε θεοῦσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι,
 κροῦβδα Διὸς ἄλλον τε θεῶν πρὸ γὰρ ἦκέ μιν Ἥρη.
 ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ὄρσοε, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπλαγότατ' ἀνδρῶν,
 Πατρόκλω ἐπάμυνον, οὐ εἶνεκα φύλοπις αἰνή
 ἔστηκε πρὸ νεῶν. οἱ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
 οἱ μὲν ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνηῶτος,
 οἱ δὲ ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
 Τρωῆς ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἐκτωρ 175
 ἐλκόμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δέ ἐ θυμὸς ἀνώγει
 πῆξαι ἀνὰ σχολόπεσσι ταμόνθ' ἀπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
 ἀλλ' ἄνα, μῆδ' ἔτι κείσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἰκέσθω
 Πάτροκλον Τρόφῃσι κυσὶν μέληθηρα γενέσθαι·
 σοὶ λῶβη, αἶ κέν τι νέκυς ἤσχυμμένος ἔλθῃ.“ 180
 τὴν δ' ἠμείβειτ' ἔπειτα ποδάρχης δῖος Ἀχιλλεύς·
 „Ἴρι θεά, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἦκεν;“
 τὸν δ' αὐτε προσέειπε ποδὴνιμος ὠκέα Ἴρις·
 „Ἥρη με προσέηκε, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
 οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος οὐδέ τις ἄλλος 185
 ἀθανάτων, οἱ Ὀλυμπον ἀγάννιφον ἀμφιπέμονται.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκείνοι·
 μήτηρ δ' οὐ με φίλη πρίν γ' εἶα θωρήσσεσθαι,
 πρίν γ' αὐτὴν ἔλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι.“ 190

στεῦτο γὰρ Ἡφαίστιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά
 ἄλλου δ' οὐ τευ οἶδα, τεῦ ἄν κλυτὰ τεύχεα δύο,
 εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
 ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὃ γ', ἔλπομ', ἐνὶ πρώτοισιν ὀμιλεῖ
 ἔγχεϊ δηϊῶν περὶ Πατρόκλοιο θανόντος. 195

τὸν δ' αὐτε προσέειπε ποδὴνεμος ὤκεια Ἴρις·
 „εὐ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὃ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
 ἀλλ' αὐτὸς ἐπὶ τάφρον ἰὼν Τρώεσσι φάνηθι,
 αἷ κέ σ' ὑποδείσαντες ἀπόσχονται πολέμοιο
 Τρώες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήιοι υἱες Ἀχαιῶν 200
 τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.“ |

ἢ μὲν ἄρ' ὥς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὤκεια Ἴρις,
 αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὄρτο δίφιλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
 ὄμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσανόεσσαν,
 ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δια θεάων 205
 χρύσειον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαΐε φλόγα παμφανόωσαν.
 ὥς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται,
 τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δῆμοι ἀμφιμάχονται·
 οἱ δὲ πανημέριοι στυγερῶ κρίνονται Ἄρηι
 ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι 210
 πυρσοὶ τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ
 γίγνεται αἰσσοῦσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
 αἷ κέν πως σὺν νηυσὶν ἀρῆς ἀλκτῆρες ἵκωνται·
 ὥς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανεν.
 στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος, οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς 215
 μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὀπίζετ' ἐφετμήν. |
 ἔνθα σταὸς ἦυσ', ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 φθέγγετ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὄρσε κυδοιμόν.
 ὥς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
 ἄστυ περιπλομένον δηϊῶν ὑπο θυμορραιστέων, 220
 ὥς τότε ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο. |
 οἱ δ' ὥς οὖν ἄιον ὅπα χάλκεον Αἰακίδαο,
 πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵππο

- ἄφ' ὄχρα τρώπτεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
 ἠνίοχοι δ' ἐκπλήγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ 225
 δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλεΐωνος
 δαιόμενον· τὸ δὲ δαΐε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη.
 τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε διὸς Ἀχιλλεύς,
 τρὶς δὲ κυκλήθησαν Τρῶες κλειτοὶ τ' ἐπίκουροι.
 ἔνθα δὲ καὶ τότε ὄλοντο δωδέκα φῶτες ἄριστοι 230
 ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν. | αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπὲκ βελέων ἐρύσαντες
 κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
 μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἶπετ' Ἀχιλλεύς 235
 δάκρυα θεομὰ χέων, ἐπεὶ εἶσιδε πιστὸν ἑταῖρον
 κείμενον ἐν φέρτρῳ δεδαϊγμένον ὀξείῃ χαλκῷ.
 τὸν ῥ' ἦ τοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
 εἰς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα. |
 Ἥελιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη 240
 πέμψεν ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
 Ἥελιος μὲν ἔδου, παύσαντο δὲ διὸι Ἀχαιοὶ
 φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοίου πτολέμοιο. |
 Τρῶες δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
 χωρήσαντες ἔλυσαν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
 εἰς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο πάρος δόροιο μέδεσθαι. 245
 ὀρθῶν δ' ἐσταότων ἀγορὴ γένητ', οὐδέ τις ἔτλη
 ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὐνεκ' Ἀχιλλεύς
 ἕξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς. |
 τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
 Πανθοΐδης· ὁ γὰρ οἶος ὄρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. 250
 Ἔκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῆ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
 ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ' μῦθοισιν, ὁ δ' ἔγγχει πολλὸν ἐνίκα.
 ὁ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 „ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἐγὼ γε
 ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μιμνέμεν ἠόα διαν 255
 ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσὶν· ἐκάς δ' ἀπὸ τείχεός εἰμεν.

ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίω,
 τόφρα δὲ ὀηίτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί·
 χαίροεσκον γὰρ ἐγὼ γε θεῆς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
 ἐλπίομενος νῆας αἰρησέμεν ἀμφιελίσσας. 260
 νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλεΐωνα·
 οἶος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθέλησει
 μίμνεν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρώες καὶ Ἀχαιοὶ
 ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος दाτέονται,
 ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται ἠδὲ γυναικῶν. | 265
 ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι ὄδε γὰρ ἔσται.
 νῦν μὲν νῦξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλεΐωνα
 ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κινήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
 αὔριον ὀρηθηεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
 γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρήν,
 ὅς κε φύγη, πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται 270
 Τρώων· αἶ γὰρ δὴ μοι ἀπ' οὔατος ὄδε γένοιτο. |
 εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα κηδόμενοι περ,
 νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἔξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι
 ὑψηλαὶ τε πύλαι σανίδες τ' ἐπὶ τῆς ἀραρυῖαι 275
 μακροὶ ἐύξεστοὶ ἐξευγμέναι εἰρύσσονται·
 προῶι δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
 στησόμεθ' ἄμ πύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἶ κ' ἐθέλῃσιν
 ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι·
 ἄψ πάλιν εἴσω ἐπὶ νῆας, ἐπεὶ κ' ἐριαύχενας ἵππους 280
 παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων·
 εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορηθῆναι ἑάσει,
 οὐδέ ποτ' ἐκπέσει· πρὶν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.“ |
 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 „Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις, 285
 ὅς κέλευα κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὐτίς ἰόντας.
 ἦ οὐ πῶ κεκόρησθε ἐελέμενοι ἐνδοθὶ πύργων;
 πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
 πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον πολύχαλκον·

νῦν δὲ δὴ ἔξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλὰ, 290
 πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μηονίην ἑρατεινὴν
 κτήματα περνώμεν ἴκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεὺς.
 νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
 κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσί, θαλάσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιοὺς,
 νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δῆμῳ· 295
 οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ εἴσω. |
 ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἶπω, πειθόμεθα πάντες.
 νῦν μὲν δόρπον ἔλασθε κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν,
 καὶ φυλακῆς μνήσασθε καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
 Τρώων δ' ὅς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει, 300
 συλλέξας λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι·
 τῶν τινα βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν ἢ περ Ἀχαιοὺς·
 προῖα δ' ὑπὸ τοῖσι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
 νηυσὶν ἐπι γλαφυροῦσιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα. |
 εἰ δ' ἔτεδόν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς, 305
 ἄλγιον, αἶ κ' ἐθέλησ', τῷ ἔσσεται. οὐ μιν ἐγὼ γε
 φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
 στήσομαι, ἢ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἢ κε φεροίμην.
 ξυνὸς Ἐνυάλιος, καὶ τε κτανέοντα κατέκτα. |
 ὡς ἔκτωρ ἀγόρευ', ἐπὶ δὲ Τρώες κελάδησαν 310
 νήπιοι· ἐκ γὰρ σφραγῶν φρένας εἴλετο Παλλὰς Ἀθήνη·
 ἔκτορι μὲν γὰρ ἐπήνησαν κακὰ μητιόωντι,
 Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὐ τις, ὅς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
 δόρπον ἔπειθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν. | αὐτὰρ Ἀχαιοὶ 315
 παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
 τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἀδινού ἔξιρχε γόοιο,
 χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσι ἐταίρου,
 πυκνὰ μάλα στενάχων ὧς τε λῖς ἠυγένειος,
 ᾗ ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφιβόλος ἀρπάσῃ ἀνὴρ
 ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὃ δὲ τ' ἄκνυται ὕστερος ἐλθῶν, 320
 πολλὰ δὲ τ' ἄγχε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἑρευνῶν,
 εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δοιμὺς χόλος αἰρεῖ·
 ἠφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ὣς ὁ βαρὺ στενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν· |
 „ὦ πόποι, ἦ ὅ' ἄλιον ἔπος ἔκβαλον ἧματι κείνω,
 θαρσύνων ἦρωα Μενότιον ἐν μεγάροισιν· 325
 φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπότεντα περικλυτὸν υἷὸν ἀπάξειν
 Ἴλιον ἐκπέρσαντα λαχόντα τε ληίδος αἴσαν.
 ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἀνδρῶσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
 ἄμφο γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα 330
 δέξεται ἐν μεγάροισι γέρον ἱππηλάτα Πηλεὺς
 οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει. |
 νῦν δ', ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἼμ' ὑπὸ γαῖαν,
 οὐ σε πρὶν κτεριῶ, πρὶν γ' Ἐκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκα
 τεύχεα καὶ κεφαλὴν, μεγαθύμου σοῖο φονῆος· 335
 δῶδεκα δὲ προπάρουθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
 Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν καταμένοιο χολωθεῖς.
 τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεται αὐτως,
 ἄμφι δὲ σὲ Τρῳαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
 κλαύσονται νύκτας τε καὶ ἧματα δάκρυ χέουσαι, 340
 τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῶ,
 πείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.“ |
 ὣς εἰπὼν ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς
 ἄμφι πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
 Πάτροκλον λούσειαν ἀπο βρότον αἱματόεντα. 345
 οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
 ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλόντες·
 γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἦνοπι χαλκῶ,
 καὶ τότε δὴ λουσίαν τε καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ, 350
 ἐν δ' ὠτειλὰς πλήσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο.
 ἐν λεχέσσι δὲ θέντες ἐάνῳ λιτὶ κάλυψαν
 ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, καθύπερθε δὲ φάρεϊ λευκῶ.
 παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἄμφ' Ἀχιλλῆα
 Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες. 355

- Ἥφαιστου δ' ἴκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα 369
 ἄφθιτον ἀστερόεντα, μεταπρεπέ' ἀθανάτοισιν, 370
 χάλκεον, ὃν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο κυλλοποδίων.
 τὸν δ' εὖρ' ἰδρῶντα ἔλισσόμενον περὶ φύσας,
 σπεύδοντα τρίποδας γὰρ εἴκοσι πάντας ἔτευχεν
 ἐστάμεναι περὶ τοῖχον εὐσταθέος μεγάρου·
 χρούσα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἐκάστω πυθμένι θῆκεν, 375
 ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίαιτ' ἀγῶνα
 ἦδ' αὐτίς πρὸς δῶμα νεαίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
 οἱ δ' ἦ τοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὐατα δ' οὐ πο
 δαιδάλεα προσέκειτο· τὰ ῥ' ἦρτε, κόπτε δὲ δεσμούς.
 ὄφρ' ὅ γε ταῦτ' ἐπονείτο ἰδυίησι πραπίδεσσιν, 380
 τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα. |
 τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμος
 καλή, τὴν ὄπυιε περικλυτὸς ἀμφιγυῖαις·
 ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ 385
 αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὐ τι θαμίζεις.
 ἀλλ' ἔπεο προτέρω, ἵνα τοι παρ ξείνια θείω.“ |
 ὣς ἄρα φωνήσασα πρόσω ἄγε διὰ θεάων.
 τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροῆλου
 καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρηῖνυς ποσὶν ἦεν· 390
 κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην εἶπέ τε μῦθον·
 „Ἥφαιστε, πρόμολ' ὦδε· Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.“ |
 τὴν δ' ἡμείβεται ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυῖαις·
 „ἦ ῥά νύ μοι δεινὴ τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
 ἦ μ' ἐσάωσ', ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα 395
 μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἦ μ' ἐθέλησεν
 κρούσαι χολὸν ἐόντα· τότε ἂν πάθον ἄλγεα θυμῶ,
 εἰ μὴ μ' Εὐρυνόμη τε Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ,
 Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀφορροῦ Ὀρσεανοῖο.
 τῆσι παρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλὰ,
 πόρπας τε γναμπτάς θ' ἔλικας κάλυκας τε καὶ ὄρμους 400

ἐν σπῆι γλαφυρῶ, περὶ δὲ ῥόος Ὀκεανοῖο
 ἀφρῶ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
 ἦδεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ Θέτις τε καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἶ με σώωσαν. 405

ἢ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεῶ
 πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζῳάγρια τίνειν. |
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινίμα καλά,
 ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὄπλα τε πάντα.“ | 410

ἢ καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη
 ζωλεύων· ὑπὸ δὲ κνήμαι ῥώοντο ἀραιαί.
 φύσας μὲν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρός, ὄπλα τε πάντα
 λάρνακ' ἔς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο·
 σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ' ἀπομόργνυ
 αὐχένα τε στιβαρὸν καὶ στήθεα λαχνήεντα· 415

δῦ δὲ χιτῶν', ἔλε δὲ σκῆπτρον παχύ, βῆ δὲ θύραζε
 ζωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι
 χρούσειαι, ζῳῆσι νεήνισιν εἰοικυῖαι.

τῆς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσίν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ
 καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασι. 420
 αἶ μὲν ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον. | αὐτὰρ ὁ ἔρρων
 πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπι θρόνου ἴζε φαεινοῦ,
 ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειροί, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·

„τίπτε, Θέτι τανύπεπλε, ἰκάνεις ἡμέτερον δῶ
 αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔ τι θαμίζεις. 425
 αὐδα, ὃ τι φρονεῖς· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
 εἰ δύναμαι τελέσαι γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.“ |

τὸν δ' ἡμέιβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
 „Ἡφαιστ', ἦ ἄρα δὴ τις, ὅσαι θεαί εἰς ἐν Ὀλύμπῳ,
 τοσσάδ' ἐνὶ φρεσίν ἦσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρά, 430
 ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
 ἐκ μὲν μ' ἀλλάων ἀλιάων ἀνδρὶ δάμασσαν,
 Αἰακίδῃ Πηλῆι, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνήν
 πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα· ὃ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῶ

κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος· | ἄλλα δέ μοι νῦν 435
 υἱὸν ἐπεὶ μοι δῶκε γενέσθαι τε τραφέμεν τε,
 ἔξοχον ἠρώων· ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος·
 τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὧς γουνῶ ἀλώης,
 νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἶσω
 Τρωσὶ μαχησόμενον, τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὐτίς 440
 οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλῆιον εἶσω. |
 ὄφρα δέ μοι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἠελίοιο,
 ἄχνηται, οὐδέ τί οἱ δύνamai χροισμῆσαι ἰοῦσα.
 κούρην, ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἱῆς Ἀχαιῶν,
 τὴν ἄψ' ἐκ χειρῶν ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων. | 445
 ἦ τοι ὁ τῆς ἀγέων φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
 Τρῶες ἐπὶ πρύμνησιν εἴλεον, οὐδὲ θύραζε
 εἶων ἐξιέναι. τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
 Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον·
 ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠγνάνετο λοιγὸν ἀμύνα, 450
 αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἅ τεύχεα ἔσσεν,
 πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὕπασσεν.
 πᾶν δ' ἤμαρ μάραναντο περὶ Σκαιῆσι πύλῃσιν·
 καὶ νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων
 πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν 455
 ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι καὶ Ἐκτορι κῦδος ἔδωκεν. |
 τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἰκάνομαι, αἶ κ' ἐθέλησθα
 υἱ' ἐμῶ ὠκνημόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν
 καὶ καλὰς κνημίδας, ἐπισφυροῖσις ἀραρυίας,
 καὶ θώρηχ'· ὁ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος 460
 Τρωσὶ δαμείς· ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀγέυων.“ |
 τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς ἀμφιγυῆεις
 „θάρσει μὴ τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.
 αἶ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
 νόσφιν ἀποκρούψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἰκάνοι, 465
 ὧς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσειται, οἷά τις αὐτε
 ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσειται, ὅς κεν ἴδηται.“ |

ὡς εἰπὼν τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας,
 τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτροψε κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι.
 φύσαι δ' ἐν χοάνοισιν εἰκόσι πᾶσαι ἐφύσων, 470

παντοίην εὐπρηστον ἀντιμὴν ἐξανιεῖσαι,
 ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρεμμεναι, ἄλλοτε δ' αὐτε,
 ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
 χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀταιρέα κασσίτερόν τε
 καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα 475
 θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, γέντο δὲ χειρὶ
 ῥαισθηρα κρατερῆν, ἐτέθηφι δὲ γέντο πυράγῃην. |

ποίει δὲ πρότιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
 πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαινήν
 τοῖπλακα μαρμαρέην, ἔκ δ' ἄργύρεον τελαμῶνα. 480
 πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
 ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίησι πραπίδεςσιν. |

ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανόν, ἐν δὲ θάλασσαν,
 ἠελίον τ' ἀκάμαντα σελήνην τε πλήθουσας,
 ἐν δὲ τὰ τεῖρεα πάντα, τὰ τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται, 485
 Πηλιάδας θ' Ἰάδας τε τό τε σθένος Ὀρίωνος
 ἄρκτον θ', ἦν καὶ ἄμαξαν ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν,
 ἣ τ' αὐτοῦ στρέφεται καὶ τ' Ὀρίωνα δοκεύει,
 οἷη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὀκεανοῖο. |

ἐν δὲ δύνω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων 490
 καλὰς· ἐν τῇ μὲν ῥα γάμοι τ' ἔσαν εἰλαπίνας τε,
 νόμφας δ' ἐκ θαλάμων δαΐδων ὑπο λαμπομενάων
 ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ, πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρειν·
 κοῦροι δ' ὀρχηστήρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν 495
 αὐλοὶ φόρμιγγές τε βοῆν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
 ἰστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἐκάστη. |
 λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἐνθα δὲ νεῖκος
 ὀρώρει, δύο δ' ἄνδρες ἐνεΐκειον εἵνεκα ποινηῆς
 ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὐχετο πάντ' ἀποδοῦναι,
 δήμῳ πιφαύσκων, ὁ δ' ἀναίνετο μηδὲν ἐλέσθαι. 500

ἄμφω δ' ἰέσθην ἐπὶ ἴστορι πεῖραρ ἐλέσθαι·
 λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
 κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἱ δὲ γέροντες
 ἦατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις ἰερόφ' ἐνὶ κύκλω,
 σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἡεροφώνων· 505
 τοῖσιν ἔπειτ' ἦισσον, ἀμοιβηδὶς δὲ δικάζον.
 κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
 τῷ δόμεν, ὅς μετὰ τοῖσιν δίκην ἰθύντατα εἶποι· |
 τὴν δ' ἑτέρεην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ ἦατο λαῶν
 τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δὲ σφισιν ἦνδανε βουλή, 510
 ἥε διαπραθέειν ἢ ἀνδιχα πάντα δάσασθαι,
 κτῆσιν ὄσσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἔεργεν·
 οἱ δ' οὐ πω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο· |
 τεῖχος μὲν ῥ' ἄλογοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
 ῥύατ' ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας· 515
 οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
 ἄμφω χρυσεῖω, χρύσεια δὲ εἴματα ἔσθην,
 καλῶ καὶ μεγάλῳ, σὺν τεύχεσιν, ὧς τε θεῶ περ,
 ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπ' ὀλίζονες ἦσαν· |
 οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι, 520
 ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,
 ἔνθ' ἄρα τοί γ' ἴζοντ' εἰλυμένοι αἶθροπι χαλκῷ.
 τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύο σκοποὶ ἦατο λαῶν
 δέγμενοι, ὀππότε μῆλα ἰδοῖατο καὶ ἔλικας βοῦς· |
 οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύο δ' ἄμ' ἔποντο νομῆες 525
 τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὐ τι προνόησαν.
 οἱ μὲν τὰ προῖδόντες ἐπέδραμον, ὄκα δ' ἔπειτα
 τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πῶεα καλὰ
 ἀργεννῶν οἴων, κτεῖνον δ' ἐπὶ μῆλοβοτῆρας· |
 οἱ δ' ὧς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσίην 530
 εἰράων προπάρουθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων
 βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον, αἶψα δ' ἴκοντο.
 στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,

βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκίρεσιν ἐγγεῖησιν.
 ἔν δ' Ἔρις, ἔν δὲ Κυδοιμὸς ὀμίλειον, ἔν δ' ὀλοή Κήρ 535
 ἄλλον ζῶν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
 ἄλλον τεθνηῶτα κατὰ μόθον ἔλκε ποδοῖν·
 εἶμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὄμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν.
 ὀμίλειον δ' ὣς τε ζῶοι βροτοὶ ἠδὲ μάχοντο,
 νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρουον κατατεθνηῶτας. | 540
 ἔν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακίην, πείραν ἄρουραν,
 εὐρεῖαν τρίπολον· πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
 ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
 οἱ δ' ὀπότε στρέψαντες ἰκοῖατο τέλος ἀρούρης,
 τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου 545
 δύσκειν ἀνὴρ ἐπιὼν· τοῖ δὲ στρέψασκον ἀν' ὄγμους,
 ἴεμενοι νειοῖο βαθείης τέλος ἰκέσθαι.
 ἠ δὲ μελαίνειτ' ὀπισθεν, ἀρηρομένη δὲ ἐφκειν
 χρυσεῖη περ εὐῶσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκτο. |
 ἔν δ' ἐτίθει τέμενος βαθυλήιον· ἔνθα δ' ἔριθιο 550
 ἡμῶν ὀξειάς δροεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 δραγάματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτορμα πίπτον ἔραζε,
 ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἔλλεδανοῖσι δέοντο.
 τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὀπισθεν
 παῖδες δραγμαεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες, 555
 ἄσπερχές πάρεχον· βασιλεύς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
 σκῆπτρον ἔχων ἐστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
 κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυὶ δαῖτα πένοντο,
 βούν δ' ἱερεύσαντες μέγαν ἄμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες
 δεῖπνον ἐρίθιοισιν λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον. | 560
 ἔν δ' ἐτίθει σταφυλῆσι μέγα βροθούσαν ἀλώην
 καλὴν χρυσεῖην· μέλανες δ' ἀνά βότρυες ἦσαν,
 ἐστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέησιν.
 ἀμφὶ δὲ κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἔρκος ἔλασσαν
 κασσιτέρου· μία δ' οἷη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτήν, 565
 τῇ νίσσοντο φορῆς, ὅτε τρυγόφεν ἀλώην.

παρθενικαὶ δὲ καὶ ἡῖθεοι ἀταλὰ φρονέοντες
 πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.
 τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάς φόρμιγγι λιγείῃ
 ἰμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν 570
 λεπταλέῃ φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἄμαρτιῇ
 μολπῆ τ' ἰυγμῶ τε ποσὶ σκαίροντες ἔποντο. |
 ἔν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
 αἰ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο κασσιτέρου τε,
 μυκηθμῶ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε 575
 παρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα.
 χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσιν
 τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἔποντο.
 σμερδαλέω δὲ λέοντε δὺ' ἐν πρώτῃσι βόεσσιν
 ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὃ δὲ μακρὰ μεμυκῶς 580
 ἔλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον ἠδ' αἷζήοι.
 τῷ μὲν ἀναρρήξαντε βοδὸς μέγалоιο βοεῖην
 ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον, οἱ δὲ νομῆες
 αὐτῶς ἐνδίεσαν ταχέας κύνας ὀτρύνοντες·
 οἱ δ' ἦ τοι δακέειν μὲν ἀπετροπῶντο λεόντων, 585
 ἰστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον ἔκ τ' ἀλέοντο. |
 ἔν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις,
 ἐν καλῇ βήσση, μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
 σταθμούς τε κλισίας τε κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς. |
 ἔν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις 590
 τῷ Ἴκελον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσῶ εὐρείῃ
 Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδῃ.
 ἔνθα μὲν ἡῖθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεισίβοιαι
 ὠρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῶ χειρας ἔχοντες.
 τῶν δ' αἰ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας 595
 εἷατ' ἐυννήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
 καὶ ὃ' αἰ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
 εἶχον χρυσεῖας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
 οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσιν

ῥῆα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμησιν 600
 ἔζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἶ κε θέησιν·
 ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισιν.
 πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιστάθ' ὄμιλος
 τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἄοιδός
 φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς 605
 μολπῆς ἐξάρχοντος ἐδίνεον κατὰ μέσσοις. |

ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὀκεανοῖο
 ἄντυγα παρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο. |

αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
 τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς, 610
 τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρῆν, κροτάφοις ἀραρυῖαν,
 καλὴν δαιδαλέην, ἐπὶ δὲ χρύσειον λόφον ἦκεν,
 τεῦξε δέ οἱ κνημίδας, ἕανου κασσιτέροιο. |

αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὄπλα κάμε κλυτὸς ἀμφιγυῖεις,
 μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροισιν αἰείρας. 615
 ἦ δ' ἴρηξ ὣς ἄλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόντος
 τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα. |

Τ

Μήνιδος ἀπόρρησις

Ἦὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων
 ὄρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
 ἦ δ' ἐς νῆας ἴκανε θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα.
 εὔρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὄν φίλον υἷον
 κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι 5
 μύρονθ'· ἦ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο διὰ θεάων,
 ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „τέκνον ἐμόν, τοῦτον μὲν ἕασομεν ἀχνύμενοί περ
 κεῖσθαι, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεῶν λότῃτι δαμάσθη·

τὴν δ' Ἐφραίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο
καλὰ μάλ', οἳ οὐ πώ τις ἀνὴρ ὄμοιοι φόρησεν. 10

ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκεν
πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.

Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἔλε τρόμος, οὐδὲ τις ἔτλη
ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 15

ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡς εἰ σέλας ἐξεφάνθεν·

τέρπετο δ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα. |
αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ἦσι τετάρπετο δαίδαλα λεύσσων,

αὐτίκα μητέρα ἦν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 20

„μηῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ὄπλα θεὸς πόρεν, οἳ ἐπιεικὲς
ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι·

νῦν δ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δεῖδω, μή μοι τόφρα Μενoitίου ἄλκιμον υἱὸν

μῦται καθδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλὰς 25
εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν—

ἐκ δ' αἰὼν πέφαται—, κατὰ δὲ χροῖα πάντα σαπήη.“ |

τὸν δ' ἠμεῖβετ' ἔπειτα θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα·
„τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῆσι μελόντων.

τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκόμεν ἄγρια φῦλα, 30
μῦτις, αἶ ῥά τε φῶτας ἀρηιφάτους κατέδουσιν·

ἦν περ γὰρ κῆταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
αἰεὶ τῷδ' ἔσται χροὸς ἔμπεδος ἦ καὶ ἀρεῖον.

ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἦρωας Ἀχαιοὺς,
μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν 35

αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσο, δύσο δ' ἀλκίην.“

ὣς ἄρα φωνήσασα μένος πολυθαρσῆς ἐνήκεν,
Πατρόκλῳ δ' αὐτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν

στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χροὸς ἔμπεδος εἶη. |
αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης διὸς Ἀχιλλεὺς 40

σμερδαλέα ἰάχων, ὄρσεν δ' ἦρωας Ἀχαιοὺς.
καί ῥ' οἳ περ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον

οἳ τε κυβερνῆται καὶ ἔχον οἰῆια νηῶν
καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες,
καὶ μὴν οἳ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὔνεκ' Ἀχιλλεύς 45
ἔξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τῷ δὲ δῦω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδεΐδης τε μενεπτόλεμος καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἔλκεα λυγρὰ·
καὶ δὲ μετὰ πρώτη ἀγορῇ ἴζοντο κίοντες. 50
αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἔλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
οὔτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκίφρεϊ δουρί·
αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοί,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 55
„Ἄτρεΐδῃ, ἣ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοί, ὅτε νῶϊ περ ἀχνυμένω κῆρ
θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν εἵνεκα κούρης!
τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῶ
ἥματι τῷ, ὅτ' ἐγὼν ἐλόμην Λυρνησὸν ὀλέσσας· 60
τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδᾶξ ἔλον ἄσπετον οὔδας
δυσμενέων ὑπὸ χερσίν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἐκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι οἴω·
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ, 65
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ·
νῦν δ' ἣ τοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
ἀσκελέως αἰεὶ μεναινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
ὄτρυνον πολεμόνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς,
ἔφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθῶν, 70
αἷ κ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλὰ τιν' οἴω
ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγησιν
δηρίου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.“
ὅς ἔφαθ', οἳ δ' ἐχάρησαν ἔυκνήμιδες Ἀχαιοὶ
μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλεΐδωνος. 75

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 αὐτόθεν ἐξ ἔδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
 „ὦ φίλοι ἦρωες Δαναοί, θεράποντες Ἴαρος,
 ἔσταότος μὲν καλὸν ἀκούμεν, οὐδὲ ἔοικεν
 ὑββάλλειν χαλεπὸν γὰρ ἐπισταμένῳ περ ἔόντι. 80
 ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὀμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι
 ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἔων ἀγορητής.
 Πηλεΐδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
 σύνθεσθ' Ἰαροῖο, μῦθόν τ' ἐν γνῶτε ἕκαστος. |
 πολλάκι δὴ μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον, 85
 καὶ τέ με νεικείεσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἰτίος εἰμι,
 ἀλλὰ Ζεὺς καὶ μοῖρα καὶ ἡεροφοῖτις ἐρινύς,
 οἳ τέ μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην
 ἡματι τῷ, ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
 ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ. 90
 πρόσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἢ πάντας ἀἶται,
 οὐλομένη· τῇ μὲν θ' ἀπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
 πάλναται, ἀλλ' ἄρα ἢ γε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει
 βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οἶν ἕτερόν γε πέδησεν. | 94
 ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην καὶ μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς, 137
 ἄψ' ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
 ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς·
 δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχέμεν, ὅσσα τοι ἐλθὼν 140
 χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον ἐπειγόμενός περ Ἴαρος·
 δῶρα δέ τοι θεράποντες ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐλόντες
 οἴσουσ', ὄφρα ἴδηαι, ὅ τοι μενοεικέα δώσω.“ |
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 145
 „Ἄτρεΐδῃ κῦδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 δῶρα μὲν, αἶ κ' ἐθέλησθα, παρασχέμεν, ὡς ἐπεικέες,
 ἢ τ' ἐχέμεν, πάρα σοί. νῦν δὲ μνησώμεθα χάριος
 αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἔοντας
 οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον· 150

ὥς κέ τις αὐτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρότοισιν ἴδῃται

ἔγχει χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας,

ὣδὲ τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.“ |

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς:

»μὴ δὴ οὕτως, ἀγαθός περ ἑόν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ, 155

νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἱᾶς Ἀχαιῶν

Τρωσὶ μαχησομένους, ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται

φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὀμιλήσωσι φάλαγγες

ἀνδρῶν, ἔν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν·

ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θεῆς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς 160

σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.

οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἠέλιον καταδύντα

ἄκητος σίτιοι δυνήσεται ἅντα μάχεσθαι·

εἴ περ γὰρ θυμῷ γε μενοιῖα πολεμίξουν,

ἀλλὰ τε λάθρη γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κινᾷναι 165

δίψα τε καὶ λιμός, βλάβεται δὲ τε γούνατ' ἰόντι.

ὅς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορροσάμενος καὶ ἐδωδῆς

ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίξῃ,

θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, οὐδέ τι γυῖα

πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο. | 170

ἀλλ' ἄγε λαὸν μὲν σκέδασον καὶ δεῖπνον ἄνωχθι

ὄπλεσθαι, τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορήν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ

ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ φρεσὶ σῆσιν ἰανθῆς.

ὀμνυέτω δέ τοι ὄρκον, ἐν Ἀργείοισιν ἀναστάς, 175

μὴ ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι ἠδὲ μιγῆναι. 176

καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσίν ἴλαος ἔστω. 178

αὐτὰρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρροσάσθω

πειρή, ἵνα μὴ τι δίκης ἐπιδευῆς ἔχησθα· 180

Ἄτρεΐδη, σὺ δ' ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ' ἄλλω

ἔσσειαι· οὐ μὲν γὰρ τι νημεσσητὸν βασιλῆα

ἀνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνη.“ |

τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

„χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας· 185
 ἐν μοίῳ γὰρ πάντα δίκεο καὶ κατέλεξας.
 ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὁμόσαι, κέλεται δέ με θυμός,
 οὐδ' ἐπιορκήσω πρὸς δαίμονος. αὐτὰρ Ἄχιλλεὺς
 μιμνέτω αὐτόθι τῆρος ἐπειγόμενός περ ἼΑηρος,
 μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα 190
 ἐκ κλισίης ἔλθῃσι καὶ ὄρνια πιστὰ τάμωμεν.
 σοὶ δ' αὐτῷ τὸδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι ἠδὲ κελεύω·
 κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν
 δῶρα ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεικέμεν, ὅσσ' Ἄχιλλῆ
 χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας. 195
 Ταλθύβιος δέ μοι ὄκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν ἸΑχαιῶν
 κάπρον ἐτοιμασάτω, ταμέειν Δί τ' Ἡελίῳ τε.“ | 197
 αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην τετέλεστό τε ἔργον· 242
 ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὓς οἱ ὑπέστη,
 αἰθῶνας δὲ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους.
 ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας 245
 ἑπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην Βοισηίδα καλλιπάρηον.
 χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα
 ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες ἸΑχαιῶν.
 καὶ τὰ μὲν ἐν μέσση ἀγορῇ θέσαν, ἂν δ' Ἀγαμέμνων
 ἴστατο· Ταλθύβιος δὲ θεῶ ἑναλίγκιος αὐδὴν 250
 κάπρον ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο ποιμένι λαῶν. |
 Ἄτρεΐδης δὲ ἐρυσάμενος χεῖρεσσι μάχαιραν,
 ἧ οἱ παρ' ἕξτερος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄορτο,
 κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διὶ χεῖρας ἀνασχῶν
 εὐχέτο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν ἦατο σιγῇ 255
 Ἄργεῖοι κατὰ μοῖραν, ἀκούοντες βασιλῆος.
 εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν·
 „ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος,
 Γῆ τε καὶ Ἡέλιος καὶ Ἐρινύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
 ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπιορκὸν ὁμόσση, 260
 μὴ μὲν ἐγὼ κούρη Βοισηίδι χεῖρ' ἐπένεικα,
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

οὐτ' εὐνῆς πρόφασιν κερρημένος οὔτε τευ ἄλλου·
 ἄλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίησιν ἐμῆσιν.
 εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορζον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
 πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὃ τίς σφ' ἀλίτῃται ὁμόσσας.“ | 265

ἦ καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλεὶ χαλκῷ·
 τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἀλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
 ῥίψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 ἄνστας Ἀργεῖοισι φιλοπτολέμοισι μετηῦδα·

„Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεςσι διδοῖσθα. | 270

οὐκ ἂν δὴ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἐμοῖσιν
 Ἀτρεΐδης ὄρινε διαμπερές, οὐδέ κε κούρην
 ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος ἀμύχανος· ἀλλὰ ποθι Ζεὺς
 ἦθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
 νῦν δ' ἔορξασθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.“ | 275

ὥς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐσχίδναντο εἶν ἐπὶ νῆα ἕκαστος,
 δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
 βάν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θεῖοιο·

καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίησι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας, | 280
 ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί. |

Βρισηῖς δ' ἄρ' ἔπειτ', ἐκέλη χουσέη Ἀφροδίτη,
 ὥς ἴδε Πάτροκλον δεδαῖγμένον ὄξει χαλκῷ,
 ἀμφ' αὐτῷ χυμένῃ λίγ' ἐκόκκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσεν
 στήθεά τ' ἠδ' ἀπαλὴν δειρὴν ἰδὲ καλὰ πρόσωπα. | 285
 εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ εἰκυῖα θεῆσιν·

„Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
 ζῶν μὲν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰοῦσα,
 νῦν δέ σε τεθνηῶτα κιάνομαι, ὄρχαμε λαῶν,
 ἄψ ἀνιοῦσ' ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεὶ. | 290
 ἄνδρα μὲν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
 εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαῖγμένον ὄξει χαλκῷ,
 τρεῖς τε κασιγνήτους, τοὺς μοι μία γείνατο μήτηρ,
 κηδεῖους, οἱ πάντες ὄλεθρον ἡμᾶρ ἐπέσπον.

οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὤκυς Ἀχιλλεύς 295
 ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θεϊοιο Μύνητος,
 κλαίειν, ἀλλὰ μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θεϊοιο
 κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν δ' ἐνὶ νηυσὶν
 ἐς Φθίην, δαΐσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσιν.
 τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηότα, μείλιχον αἰεΐ.“ | 300

ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
 Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη. |
 αὐτὸν δ' ἄμφι γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο
 λισσόμενοι δειπνήσαι· ὃ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·

„λίσσομαι, εἴ τις ἐμοί γε φίλων ἐπιπειθεῖθ' ἑταίρων, 305
 μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτήτος
 ἄσασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεὶ μ' ἄχος αἰνὸν ἰκάνει.
 δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω καὶ τλήσομαι ἔμπης.“ |

ὣς εἰπὼν ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας,
 δοιῷ δ' Ἀτρεΐδα μενέτην καὶ δῖος Ὀδυσσεύς, 310
 Νέστωρ Ἰδομενεύς τε γέρον θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
 τέροντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδέ τι θυμῷ
 τέρπετο πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος· |
 μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενεῖκατο φώνησέν τε·

„ἦ ῥά νύ μοί ποτε καὶ σύ, δυσάμμορε, φίλταθ' ἑταίρων,
 αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας 316
 αἴψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοῖατ' Ἀχαιοὶ
 Τρωσὶν ἔφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρον Ἄρηα. |
 νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαῖγμένος, αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἑόντων, 320
 σῆ ποθῆ· οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
 οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
 ὃς που νῦν Φθίῃφι τέρεν κατὰ δάκρουον εἶβει
 χήτει τοιοῦδ' υἱὸς· ὃ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
 εἶνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω.“ | 325

ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες, 338
 μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν. |

μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων, 340
 αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „τέκνον ἐμόν, διὴ πάμπαν ἀποίχεται ἀνδρὸς ἔηος.
 ἢ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
 κείνος ὃ γε προσάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων
 ἦσται ὀδυρόμενος ἔταρον φίλον· οἱ δὲ διὴ ἄλλοι 345
 οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὃ δ' ἄκημος καὶ ἄπαστος.
 ἄλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
 στάξον ἐνὶ στήθεσς, ἵνα μὴ μιν λιμὸς ἴκηται.“ |
 ὣς εἰπὼν ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
 ἦ δ' ἄρρη εἰκυῖα τανυπτέρυγι λιγυφώνῳ 350
 οὐρανοῦ ἐκκατέπαλτο δι' αἰθέρος. | αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν· ἦ δ' Ἀχιλλῆι
 νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
 στάξ', ἵνα μὴ μιν λιμὸς ἀτερπῆς γούναθ' ἴκηται,
 αὐτῇ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ 355
 ᾗχετο. | τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
 ὣς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
 ψυχραὶ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθήρηγενέος βορέαο,
 ὣς τότε ταρφειαὶ κόρυθες λαμπρὸν γανώωσαι
 νηῶν ἐκφορέοντο καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι 360
 θώρηκές τε κραταιγύαλοι καὶ μείλινα δοῦρα.
 αἴγλη δ' οὐρανὸν ἴκε, γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθῶν
 χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὄρνυτο ποσσὶν
 ἀνδρῶν. | ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς. 364
 κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκεν 369
 καλᾶς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυροῖσις ἀραρυίας· 370
 δεῦτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσιν ἔδυνεν.
 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
 χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
 εἶλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένητ' ἠύτε μῆνης.
 ὣς δ' ὅτ' ἂν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτησι φανῆη 375
 καιομένοιο πυρός· τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφιν

σταθμῶ ἔν οιοπόλω· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
 πόντον ἔπ' ἰχθυόοντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
 ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἴκανεν
 καλοῦ δαιδαλέου. περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας 380
 κρατὶ θέτο βριαρῆν· ἢ δ' ἀστήρ ὡς ἀπέλαμπεν
 ἵππουρις τρυφάλεια, περισσεύοντο δ' ἔθειραι
 χρούσαι, ἄς Ἦφαιστος ἴει λόφον ἀμφὶ θαμείας.
 πειρήθη δ' ἔο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς,
 εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα· 385
 τῷ δ' εὐτε πτερὰ γίγνεται, ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
 ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώιον ἐσπάσατ' ἔγχος
 βροῦθ' ἄρα στυβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
 πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς,
 Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλω πόρε Χείρων 390
 Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσιν. |
 ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἀλκιμος ἀμφιέποντες
 ζεύγνουον ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν, ἐν δὲ χαλινούς
 γαμφηλῆς ἔβαλον, κατὰ δ' ἠνία τεῖναν ὀπίσσω 395
 κολλητὸν ποτὶ δίφρον. ὃ δὲ μᾶστιγα φασινὴν
 χειρὶ λαβῶν ἄραρυῖαν ἐφ' ἵππουιν ἀνόρουσεν
 Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεύς
 τεύχεσι παμφαίνων ὡς τ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων. |
 σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς εἰοῖ·
 „Ἐάνθε τε καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης, 400
 ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἠνιοχῆα
 ἄψ Δαναῶν ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ χ' ἔωμεν πολέμοιο,
 μηδ' ὡς Πάτροκλον λίπεται αὐτόθι τεθνηῶτα.“ |
 τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγῳφι προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος
 Ἐάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρῆατι, πᾶσα δὲ χαίτη 405
 ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν οὐδας ἴκανεν·
 αὐδῆεντα δ' ἔθηκε θεά, λευκώλενος Ἥρη·
 „καὶ λίην ἔτι νῦν γε σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
 ἀλλὰ τοι ἐγγύθεν ἤμαρ ὀλέθριον· οὐδέ τοι ἡμεῖς

ἄϊτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ μοῖρα κραταίη. 410
 οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νοχελίῃ τε
 Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἔλοντο·
 ἀλλὰ θεῶν ὄριστος, ὃν ἠύχομος τέκε Λητώ,
 ἔκταν' ἐνὶ προιάχοισι καὶ Ἔκτορι κῦδος ἔδωκεν.
 νῶϊ δὲ καὶ κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν, 415
 ἦν περ ἔλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
 μόρσιμόν ἐστι θεῶν τε καὶ ἀνέρι ἴφι δαμῆναι.“ |
 ὣς ἄρα φωνήσαντος ἐρινύες ἔσχεθον αὐδήν.
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι ; οὐδέ τί σε χροί. 420
 εἰ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτός, ὃ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
 νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
 οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἄδην ἐλάσαι πολέμοιο.“
 ἦ ὅρα καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους. |

Υ, Φ

Ἐν 1^ο ἀντεπεξέρχονται καὶ οἱ Τρῶες, κατέρχονται δὲ εἰς τὸν
 ἀγῶνα καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ κατὰ τὰς συμπαθείας αὐτῶν. Ἀναμένομεν
 ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὴν τρομερὰν σύρραξιν Ἀχ.—Ἐκτ. Ἄλλ'
 ἐπακολουθεῖ πρῶτον μονομαχία Ἀχιλλέως - Αἰνείου καὶ εἶτα βρα-
 χεῖα μονομαχία Ἀχ. - Ἐκ., καθ' ἣς ἀμφότεροι οἱ ἀντίπαλοι τοῦ
 ἥρωος μόλις σφίζονται ὑπὸ τῶν θεῶν. Τέλος οἱ Τρ. τρέπονται εἰς
 φυγὴν πρὸς τὸν Σκάμανδρον.— «1» Παρὰ τὰς ὄχθας καὶ ἐντὸς
 αὐτοῦ ὁ Ἀχ. θερίζων τὰς τάξεις τῶν ἀντιπάλων προκαλεῖ τὴν μῆ-
 νιν τοῦ ποταμίου θεοῦ, ὅστις πλημμυρῆσας ζητεῖ νὰ πνίξῃ τὸν
 ἥρωα. Ἄλλ' ὁ Ἡφαιστος ἐμβάλων πῦρ εἰς τὸν ποταμὸν ἀπειλεῖ νὰ
 κατακαύσῃ αὐτόν, συγχρόνως δ' ἄρχεται καὶ ὁ πρὸς ἀλλήλους ἀγὼν
 τῶν θεῶν, ἡ θεομαχία. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν θεῶν ὁ Ἀχ.
 θραύσας καὶ τὴν τελευταίαν ἀντίστασιν προελαύνει διώκων τοὺς
 Τρ. πρὸς τὴν πόλιν. Πρὸς σωτηρίαν ταύτης ὁ Ἀπόλλων ἀπασχο-
 λεῖ κατ' ἀρχὰς τὸν Ἀχ. διὰ τοῦ Τρωῶς Ἀγήνορος. Βλέπων ὅμως
 αὐτὸν κινδυνεύοντα, ἐκείνον μὲν ἐξαρπάξει, αὐτὸς δὲ λαβὼν τὴν
 μορφὴν τοῦ Ἀγήνορος προκαλεῖ τὴν δίωξιν τοῦ Ἀχ., δίδων οὕτω
 καιρὸν εἰς τοὺς Τρῶας νὰ κλεισθῶσιν ἐν τῇ πόλει.

X

Ἔκτορος ἀναιρέσεις

ὥς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ, πεφυζότες ἤνυτε νεβροί,
 ἰδῶ ἀπειψύχοντο πῖον τ' ἀκέοντό τε δίψαν
 κεκλιμένοι καλῆσιν ἐπάλλεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 τείχεος ἄσπον ἴσαν σάκε' ὄμοισι κλίναντες.
 Ἔκτορα δ' αὐτοῦ μείναι ὀλοῖη μοῖρα πέδησεν,
 Ἴλιον προπάρουθε πυλάων τε Σκαιάων. |
 αὐτὰρ Πηλεΐωνα προσήδα Φοῖβος Ἀπόλλων·

„τίπτε με, Πηλέος υἱέ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
 αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
 ἔγνωσ, ὡς θεὸς εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις.
 ἦ νύ τοι οὐ τι μέλει Τρώων φόνος, οὐς ἐφόβησας,
 οἱ δὴ τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
 οὐ μὲν με κτενέεις, ἐπεὶ οὐ τοι μόρσιμός εἰμι.“ |

τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „ἔβλαψάς μ', ἐκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
 ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
 γαῖαν ὀδαῆς εἶλον πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
 νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δὲ σώσας
 ῥηιδίως, ἐπεὶ οὐ τι τίσιν γ' ἔδδειςας ὀπίσσω·
 ἦ σ' ἂν τεισαίμην, εἴ μοι δύναιμις γε παρείη.“ |

ὥς εἰπὼν προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκειν,
 σευάμενος ὥς θ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
 ὅς ῥά τε ῥῆα θέησι τιταινόμενος πεδίοιο·
 ὥς Ἀχιλλεύς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνόμα. |

τὸν δ' ὁ γέρον Πριάμος πρῶτος ἶδεν ὀφθαλμοῖσιν
 παμφαίνονθ' ὥς τ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
 ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν, ἀρίζηλοι δὲ οἱ αὐγαὶ
 φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῶ,
 ὃν τε κύν' Ὀρίωνος ἐπὶ κλησὶν καλέουσιν·
 λαμπρότατος μὲν ὁ γ' ἐστί, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,

καί τε φέροι πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν
 ὡς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θεόντος. |
 ὤμωξεν δ' ὁ γέρον, κεφαλὴν δ' ὅ γε κόψατο χερσὶν
 ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνειν
 λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάρουθε πυλάων 35
 ἐστήκειν, ἄμοτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι
 τὸν δ' ὁ γέρον ἔλεινὰ προσηύδα χεῖρας ὀρεγνύς·

„Ἐκτορ, μὴ μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον
 οἶος ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότιμον ἐπίσπης
 Πηλεΐωνι δαμείς, ἐπεὶ ἡ πολὺ φέρτερός ἐστιν, 40
 σχέτλιος! αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
 ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἐκύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν
 κείμενον· ἢ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πρᾶπίδων ἄχος ἔλθοι·
 ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκεν,
 κτείνων καὶ περναῖς νήσων ἐπι τηλεδαπάων. | 45

καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
 οὐ δύναμαι ἰδέειν Τρώων εἰς ἄστν ἀλέντων,
 τοὺς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
 ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῶ, ἢ τ' ἂν ἔπειτα
 χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον 50
 πολλὰ γὰρ ὄπασε παιδὶ γέρον ὀνομάκλυτος Ἄλτης·
 εἰ δ' ἤδη τεθνήσκει καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισιν,
 ἄλγος ἐμῶ θυμῶ καὶ μητέρι, τοῖ τεκόμεσθα·
 λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυθαδιώτερον ἄλγος

ἔσσειται, ἦν μὴ καὶ σὺ θάνης Ἀχιλῆϊ δαμασθείς. | 55
 ἀλλ' εἰσέρχεο τείχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσης
 Τρῶας καὶ Τρωιάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
 Πηλεΐδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῆς.

πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
 δύσμορον, ὃν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῶ 60
 αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθείσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
 υἱάς τ' ὀλλυμένους ἐλκηθείσας τε θύγατρας,
 καὶ θαλάμους κραιῖζομένους, καὶ νήπια τέκνα

- βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δημοτῆτι,
 ἐλκομένας τε νουὺς ὀλοῆς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν. | 65
 αὐτὸν δ' ἄν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
 ὤμησται ἐρύουσιν, ἐπεὶ κέ τις ὀξεί χαλκῶ
 τύφας ἢ βαλὼν ῥεθῶν ἐκ θυμὸν ἔλῃται,
 οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας θυραωρούς,
 οἳ κ' ἐμὸν αἶμα πίνοντες ἀλύσσοντες περὶ θυμῶ | 70
 κείσοντ' ἐν προθύροισι. | νέφ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
 ἄρηι κταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξεί χαλκῶ
 κείσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανίῃ·
 ἀλλ' ὅτε δὴ πολὺόν τε κάρη πολὺόν τε γένειον
 αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος, | 75
 τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.“ |
 ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἔλκετο χερσὶν
 τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἔκτορι θυμὸν ἔπειθεν. |
 μήτηρ δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυ χέουσα,
 κόλπῳ ἀνιεμένη, ἐτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχεν· | 80
 καὶ μιν δάκρυ χέουσα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „Ἔκτορ, τέκνον ἐμόν, τάδε τ' αἶδεο καὶ μ' ἐλέησον
 αὐτήν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον.
 τῶν μνησαι, φίλε τέκνον, ἄμινε δὲ δήμιον ἄνδρα
 τείχεος ἐντὸς ἐών, μηδὲ πρόμος ἴστασο τούτῳ· | 85
 σγέτλιος! εἴ περ γάρ σε κατακτάνῃ, οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε
 κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλοσ, ὃν τέκον αὐτή,
 οὐδ' ἄλογος πολυδάροσ· ἀνευθε δέ σε μέγα νῶιν
 Ἀργεῖων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.“ |
 ὧσ τῶ γε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱὸν | 90
 πολλὰ λισσομένῳ· οὐδ' Ἔκτορι θυμὸν ἔπειθον·
 ἀλλ' ὅ γε μίμν' Ἀχιλλῆα πελώριον ἄσπον ἰόντα.
 ὧσ δὲ δρᾶκων ἐπὶ χειρὶ ὀρέστερος ἄνδρα μένησιν,
 βεβρωκῶσ κακὰ φάρμακ' ἔδν δέ τέ μιν χόλος αἰνός,
 σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἐλίσσόμενος περὶ χειρὶ· | 95
 ὧσ Ἔκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει,

- πύργῳ ἔπι προύχοντι φαινήν ἀσπίδ' ἑρείσας. |
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὄν μεγαλήτορα θυμόν·
 „ὦ μοι ἐγών! εἰ μὲν κε πύλας καὶ τείχεα δύο,
 Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχεῖν ἀναθήσει, 100
 ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἠγήσασθαι
 νύχθ' ὑπο τήνδ' ὀλοήν, ὅτε τ' ὄρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
 ἄλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἢ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν. |
 νῦν δ', ἐπεὶ ὄλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῆσιν,
 αἰδέομαι Τρωῶας καὶ Τρωάδας ἐλκεσιπέπλους, 105
 μή ποτέ τις εἴπησι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
 „Ἐκτωρ ἦφι βίηφι πιθήσας ὄλεσε λαόν·
 ὡς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἶη
 ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντι νέεσθαι
 ἢ ἐκὲν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐυκλειῶς πρὸ πόλης. | 110
 εἰ δὲ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν
 καὶ κόρυθα βριαρήν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἑρείσας
 αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω
 καὶ οἱ ὑπόσχωμαι Ἐλένην καὶ κτήμαθ' ἅμα αὐτῇ
 πάντα μάλ', ὅσσα τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν 115
 ἠγάγετο Τροίηνδ', ἢ τ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
 δωσέμεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
 ἄλλ' ἀποδάσσεσθαι, ὅσα τε πτόλις ἦδε κέκευθεν·
 Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὄρκον ἔλωμαι
 μή τι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι... | 120
 ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; 122
 μή μιν ἐγὼ μὲν ἴκωμαι ἰὼν, ὃ δὲ μ' οὐκ ἐλεήσει
 οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δὲ με γυμνὸν ἐόντα
 αὐτῶς ὡς τε γυναῖκα, ἐπεὶ κ' ἀπὸ τεύχεα δύο. 125
 οὐ μὲν πῶς νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
 τῷ ὀαριζέμεναι, ἅ τε παρθένος ἠΐθεός τε,
 παρθένος ἠΐθεος τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιν.
 βέλτερον αὐτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅτι τάχιστα·
 εἶδομεν, ὀπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὐχος ὀρέξῃ.“ | 130

ὡς ὄρμαινε μένων, ὃ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἄχιλλεὺς
 ἴσος Ἐνυαλίῳ, κορυθαίχι πτολεμιστῆ,
 σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὄμον
 δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἵκελος αὐγῆ
 ἢ πυρὸς αἰθομένου ἢ ἡελίου ἀνιόντος. | 135
 Ἔκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἔλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
 αὔθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθεῖς.
 Πηλεΐδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθῶς,
 ἦύτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεινῶν,
 ῥηιδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν· 140
 ἢ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται, ὃ δ' ἐγγύθεν ὄξυ λεληκὸς
 ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἐλέειν τέ εἰ θυμὸς ἀνώγει·
 ὡς ἄρ' ὃ γ' ἐμμεμαῶς ἰθύς πέτετο, τρέσε δ' Ἐκτωρ
 τεῖχος ὑπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα. | 145
 οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
 τείχεος αἰὲν ὑπέκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο,
 κρουνὼ δ' ἴκανον καλλιρρόω, ἐνθα τε πηγαὶ
 δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος·
 ἢ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
 γίγνεται ἐξ αὐτῆς ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο· 150
 ἢ δ' ἐτέρη θέρεϊ προῖοι εἰκυῖα χαλάσῃ
 ἢ χιόνι ψυχρῇ ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ. |
 ἐνθα δ' ἐπ' αὐτῶν πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασιν
 καλοὶ λαῖνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα 155
 πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλά τε θύγατρες
 τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἱᾶς Ἀχαιῶν.
 τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὃ δ' ὀπισθε διώκων·
 πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
 καρπαλίμως, ἐπεὶ οὐχ ἱερότιον οὐδὲ βοεῖην
 ἀρνύσθην, ἃ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν, 160
 ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θεόν Ἐκτορος ἵπποδάμοιο. |
 ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
 ῥίμφα μάλα τρωχῶσι τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,

- ἦ τρίπος ἤε γυνή, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
 ὧς τὼ τρις Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην 165
 καρπαλίμοισι πόδεσσι. | θεοὶ δέ τε πάντες ὄρωντο·
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 „ὦ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τείχος
 ὀφθαλμοῖσιν ὄρῳμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
 Ἐκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκην 170
 Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
 ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἐ δῖος Ἀχιλλεύς
 ἄστνυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
 ἀλλ' ἄγετε φράζεσθε, θεοί, καὶ μητιάσθε,
 ἤε μιν ἐκ θανάτοιο σώσομεν ἢε μιν ἤδη 175
 Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσομεν ἐσθλὸν ἔοντα.“ |
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „ὦ πάτερ ἀργικέραυνε κελαινεφές, οἷον ἔειπες!
 ἄνδρα θνητὸν ἔοντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
 ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηγέος ἔξαναλῦσαι ; 180
 ἔρδ' ! ἀτὰρ οὐ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.“
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „θάρασει, τριτογένεια, φίλον τέκος· οὐ νύ τι θυμῷ
 πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἦπιος εἶναι·
 ἔρξον, ὅπῃ δὴ τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.“ 185
 ὧς εἰπὼν ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρῆνων αἴξασα. |
 Ἐκτορα δ' ἀσπερχές κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
 ὧς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
 ὄρσας ἔξ εὐνῆς, διὰ τ' ἄγκυα καὶ διὰ βήσσας 190
 τὸν δ' εἰ πέρ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνω,
 ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θείει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὖρη
 ὧς Ἐκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλεΐωνα. |
 ὅσάκι δ' ὀρμήσειε πυλάων Λαοδανιάων
 ἀντίον αἴξασθαι, ἐυδηήτους ὑπὸ πύργους, 195
 εἰ πὼς οἱ καθύπερθεν ἀλάλοειεν βελέεσιν,

- τοσσάκι μιν προπάρουθεν ἀποστρέψασκε παραφύλας
 πρὸς πεδίον, αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεὶ. |
 ὥς δ' ἐν ὄνειρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
 οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὁ διώκειν· 200
 ὥς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν οὐδ' ὅς ἀλύξαι.
 πῶς δέ κεν Ἔκτορ κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
 εἰ μὴ οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἦνται Ἄπόλλων
 ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γούνα; |
 λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρῆατι διὸς Ἀχιλλεύς, 205
 οὐδ' ἔα ἰέμεναι ἐπὶ Ἔκτορι πικρὰ βέλεμνα,
 μὴ τις κῦδος ἄροιο βαλῶν, ὁ δὲ δευτέρως ἔλθοι. |
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
 καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα,
 ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, 210
 τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἔκτορος ἵπποδάμοιο,
 ἔλκε δὲ μέσσα λαβῶν· ῥέπε δ' Ἔκτορος αἴσιμον ἦμαρ,
 ἔφγετο δ' εἰς Αἶδαο, λίπεν δέ εἰ Φοῖβος Ἀπόλλων. |
 Πηλεΐωνα δ' ἔκανε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 215
 „νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολλα, δίφιλε φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
 οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
 Ἔκτορα δηῶσαντε μάχης ἄτον περ ἑόντα.
 οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
 οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἐκάεργος Ἀπόλλων 220
 προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
 ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε, τόνδε δ' ἐγὼ τοι
 οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.“ |
 ὥς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπαίθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
 στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελήϊς χαλκογλόχινος ἔρεισθείς. 225
 ἦ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἔκτορα διὸν
 Δημόβοφ ἐκτυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
 ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 „ἦθεϊ', ἦ μάλα δὴ σε βιάζεται ὠκύς Ἀχιλλεύς,

ἄστῳ περί Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων·
 ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.“ | 230

τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 „Δηίφοβ', ἣ μὲν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
 γνωτῶν, οὗς Ἐκάβῃ ἠδὲ Πριάμος τέκε παῖδας·
 νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
 ὅς ἔτλης ἐμεῦ εἶνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσιν,
 τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσιν.“ | 235

τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεά, γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „ἦθεϊ', ἣ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
 λίσσονθ' ἐξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
 αὐθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
 ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθει λυγρῷ.
 νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχόμεθα, μηδέ τι δούρων
 ἔστω φειδωλή, ἵνα εἶδομεν, ἣ κεν Ἀχιλλεὺς
 νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται
 νῆας ἔπι γλαφυράς, ἣ κεν σῶ δουρὶ δαμῆῃ.“ | 240

ὡς φαιμένη καὶ κερδοσύνη ἠγγήσατ' Ἀθήνη· |
 οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 „οὐ σ' ἔτι, Πηλέος υἱέ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ.
 τοῖς περὶ ἄστῳ μέγα Πριάμου δῖον οὐδέ ποτ' ἔτλην
 μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὐτέ με θυμὸς ἀνῆκεν
 στήμεναι ἀντία σεῖο· ἔλοιμί κεν ἣ κεν ἀλοῖην.
 ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
 μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων.“ | 245

οὐ γὰρ ἐγὼ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἶ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
 δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
 ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ' κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
 νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὡς δὲ σὺ ῥέζειν.“ |

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς·
 „Ἔκτορ, μὴ μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε.
 ὧς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὄρκια πιστά, | 261

- οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
 ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν,
 ὡς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶιν 265
 ὄρκια ἔσσονται πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
 αἵματος ἄσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
 παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκειο· νῦν σε μάλα χρὴ
 αἰχμητήν τ' ἔμμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
 οὐ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη 270
 ἔγχει ἐμῷ δαμάα· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτείσεις,
 κήδε' ἐμῶν ἐτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχει θύων.“ |
 ἦ ῥα καὶ ἀμπεπαλῶν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
 καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἐκτωρ·
 ἔζετο γὰρ προΐδων, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος, 275
 ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνά δ' ἤρασε Παλλὰς Ἀθήνη,
 ἄψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἐκτορα ποιμένα λαῶν. |
 Ἐκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
 „ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πῶ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόνον· ἦ τοι ἔφης γε. 280
 ἀλλὰ τις ἀρτιεπῆς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
 ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
 οὐ μὲν μοι φεύγοντι μεταφρένφ' ἐν δόρῳ πῆξις,
 ἀλλ' ἰθύς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
 εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευα 285
 χάλκεον· ὡς δὴ μιν σῶ ἐν χροῖ πᾶν κομίσαιο!
 καὶ κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο
 σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.“ |
 ἦ ῥα καὶ ἀμπεπαλῶν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 καὶ βάλει Πηλεΐδαο μέσον σάκος οὐδ' ἀφάμαρτεν· 290
 τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκος δόρου. χῶσατο δ' Ἐκτωρ
 ὅτι ῥα οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός,
 στή δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος.
 Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα μακρὸν ἀύσας·
 ἦτέε μιν δόρου μακρόν· ὃ δ' οὐ τί οἱ ἐγγύθεν ἦεν. | 295

Ἐκτωρ δ' ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ φώνησέν τε·
 „ὦ πόποι! ἦ μάλα δὴ με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσαν·
 Διήφοβον γὰρ ἐγὼ γ' ἐφάμην ἦρωα παρσεῖναι·
 ἄλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη·
 νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς οὐδέ τ' ἀνευθεν, 300
 οὐδ' ἄλῃη ἦ γὰρ ὅρα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
 Ζηνί τε καὶ Διὸς υἱὲ κηβόλω, οἳ με πάρος γε
 πρόφρονες εἰρούατο· νῦν αὐτὲ με μοῖρα κηχάνει.
 μὴ μὰν ἀσπουδαί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
 ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἔσσομένοισι πυθέσθαι.“ | 305
 ὣς ἄρα φωνήσας εἰρούσσατο φάσγανον ὀξύ,
 τό οἱ ὑπὸ λαπάρῃν τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε,
 οἶμησεν δὲ ἄλεις ὥς τ' αἰετὸς ὑψηλετήεις,
 ὅς τ' εἴσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἔρεβεννῶν
 ἀρπάζων ἢ ἄρν' ἀμαλῖν ἢ πτώκα λαγῶν· 310
 ὣς Ἐκτωρ οἶμησε τινάσσω φάσγανον ὀξύ· |
 ὤρμηθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
 ἀγροῖο, πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψεν
 καλὸν δαιδάλεον, κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ
 τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσεύοντο ἔθειραι 315
 χρύσειαι, ἃς Ἡφαιστος ἴει λόφον ἀμφὶ θαμείας.
 οἶος δ' ἀστήρ εἴσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῶ
 ἔσπερος, ὅς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἴσταται ἀστήρ,
 ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἦν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
 πάλῃ δεξιτερῇ φρονέων κακὸν Ἐκτορι δίω, 320
 εἰσορόων χρῶα καλόν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα· |
 τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρῶα χάλκεα τεύχη,
 καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς,
 φαίνεται δ', ἦ κληῖδες ἀπ' ὄμων αὐχέν' ἔχουσιν,
 λαυκανίην, ἵνα τε ψυχῆς ὄκιστος ὄλεθρος· 325
 τῇ ῥ' ἐπὶ οἱ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγγει δῖος Ἀχιλλεὺς,
 ἀντικρὸν δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
 οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,

ὄφρα τί μιν προτιεῖτοι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
 ἦριπε δ' ἐν κονίῃς, ὃ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς· 330

„Ἐκτορ, ἀτάρ που ἔφησ Πατροκλῆ' ἔξαναρίζων
 σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἑόντα,
 νήπιε· τοῖο δ' ἄνευθεν ἀσσητήρ μέγ' ἀμείνων
 νηυσὶν ἔπι γλαφυροῦσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμην,
 ὅς τοι γούνατ' ἔλυσσα. σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ 335
 ἐλκήσουσ' αἰκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.“ |

τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ·
 „λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων σῶν τε τοκίων,
 μὴ με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν,
 ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκὸν τε ἄλις χρυσόν τε δέδεξο 340
 δῶρα, τὰ τοι δώσουσι πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,
 σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
 Τρωῆς καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχουσι θανόντα.“ |

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· 345
 „μὴ με, κύον, γούνων γουναίζεο μηδὲ τοκίων·
 αἶ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
 ὦμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας,
 ὡς οὐκ ἔσθ', ὅς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι.
 οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινῆριτ' ἄποινα 350
 στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχονται δὲ καὶ ἄλλα·
 οὐδ' εἴ κεν σ' αὐτὸν χρυσῶ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
 Δαρδανίδης Πρίαμος, οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
 ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
 ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.“ |

τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἔκτωρ· 355
 „ἦ σ' ἐν γινώσκων προτιόσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
 πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμὸς.
 φράζεο νῦν, μὴ τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
 ἦματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
 ἐσθλὸν ἑόντ' ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῆσι πύλῃσιν.“ 360

ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,

ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη "Αιδόσδε βεβήκειν
ὄν πότμον γοῶσα, λιποῦσα δροτῆτα καὶ ἦβην.
τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηΐδα διὸς "Αχιλλεύς·

„τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὀππότε κεν δὴ 365
Ζεὺς ἐθέλη τελέσαι ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.“ |

ἢ ῥα καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἀνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὄμων τεύχε' ἐσύλα
αἵματόεντ'. ἄλλοι δὲ περιδραμον υἴες "Αχαιῶν,
οἱ καὶ θηήσαντο φῦν καὶ εἶδος ἀγῆτον 370
"Εκτορος· οὐδ' ἄρα οἱ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
ὄδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·

„ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάσθαι
"Εκτωρ ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.“ 375
ὡς ἄρα τις εἶπεσκε καὶ οὐτήσασκε παραστάς. |
τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης διὸς "Αχιλλεύς,
στάς ἐν "Αχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

„ὦ φίλοι, "Αργεῖων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐπεὶ δὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὡς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι, 380
εἰ δ' ἄγεται ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον, ὃν τιν' ἔχουσιν,
ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην τοῦδε πεσόντος,
ἢ εὐμένειν μεμῶασι καὶ "Εκτορος οὐκέτ' ἐόντος. |

ἀλλὰ τί ἦ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός ; 385
κεῖται παρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος ἄθραπτος

Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρα' ἂν ἐγὼ γε
ζωοῖσιν μετέω καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν "Αἶδαο, 390
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κείθι φίλου μεμνήσομ' ἐταίρου.

νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα, κοῦροι "Αχαιῶν,
νηυσὶν ἐπι γλαφυρῆσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν.
ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν "Εκτορα διόν,
ὃ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῶ ὡς εὐχετόωντο.“ |

Δ. Ν. Γουῆν.—"Ομήρου Ἰλιάς Ο - Ω. "Εκδοσις ΣΤ'.

5

- ἦ ῥα καὶ Ἔκτορα δῖον ἀεικέα μῖδετο ἔργα. 395
 ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
 ἔς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
 ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε, κάρη δ' ἔλκεσθαι ἔασεν·
 ἔς δίφρον δ' ἀναβάς ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας
 μᾶστιξέν ῥ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. 400
 τοῦ δ' ἦν ἐλκομένοιο κονίσσαλος, ἀμφὶ δὲ χαῖται
 κυάναει πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίησιν
 κεῖτο πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσιν
 δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἔῃ ἐν πατρίδι γαίῃ. |
 ὥς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δὲ νυ μήτηρ 405
 τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
 τηλόσε, κώκυσεν δὲ μάλα μέγα παῖδ' ἐσιδοῦσα.
 ᾤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
 κωκυτῷ τ' εἶχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστνυ.
 τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα 410
 Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης. |
 λαοὶ μὲν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχολόωντα
 ἐξέλθειν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων.
 πάντας δὲ λιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
 ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον· 415
 „σχέσθε, φίλοι, καὶ μ' οἷον ἐάσατε, κηδόμενοι περ,
 ἐξελθόντα πόλης ἰκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
 λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον ὄβριμοεργόν,
 ἦν πως ἠλικίην αἰδέσσεται ἠδ' ἐλεήσῃ
 γῆρας. καὶ δὲ νυ τῷ γε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται, 420
 Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρφε πῆμα γενέσθαι
 Ἴρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκεν·
 τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας. |
 τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀγνύμενός περ,
 ὡς ἐνός, οὐ μ' ἄχος ὄξυ κατοίσειται Ἴαιδος εἴσω, 425
 Ἔκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῆσιν!
 τῷ γε κορρυσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,

μήτηρ θ', ἢ μιν ἔτιχτε δυσάμμορος, ἦδ' ἐγὼ αὐτός.“

ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται. |
Τρωῶσιν δ' Ἐκάβη ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο· 430

„τέκνον, ἐγὼ δειλή! τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,
σεῦ ἄπο τεθνηῶτος; ὃ μοι νύκτας τε καὶ ἡμαρ
εὐχολή κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνηαρ
Τρωσί τε καὶ Τρωῶσι κατὰ πτόλιν, οἷ σε θεὸν ὡς
δηδέχασθ' ἢ γὰρ καὶ σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα 435
ζῶος ἑών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.“ |

ὣς ἔφατο κλαίους· ἄλοχος δ' οὐ πῶ τι πέπυστο
Ἐκτορος· οὐ γὰρ οἷ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
ἠγγεῖλ', ὅτι ῥά οἱ πόσις ἐκτοθι μίμνε πυλάων,
ἀλλ' ἢ γ' ἰστόν ὕφαινε μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο 440
δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσεν.
κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν εὐπλοκάμοις κατὰ δῶμα

ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἐκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἔκ νοστήσαντι,
νηπίη! οὐδ' ἐνόησεν, ὃ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν 445
χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη. |
κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου·
τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς.
ἢ δ' αὐτὶς δμῶσιν εὐπλοκάμοισι μετηῦδα·

„δεῦτε, δύω μοι ἔπεσθον ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται. 450
αἰδοίης ἐκυρῆς ὅπως ἔκλυον, ἐν δέ μοι αὐτῇ
στήθεσι πάλλεται ἦτρο ἀνά στόμα, νέρθε δὲ γούνα
πήγνυται· ἐγγὺς δὴ τι κακὸν Προιάμοιο τέκεσσιν.
αἶ γὰρ ἀπ' οὐατος εἶη ἐμεῦ ἔπος! ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δεῖδω, μὴ δὴ μοι θρασὺν Ἐκτορα διος Ἀχιλλεύς 455
μοῦνον ἀποτιμήξας πόλιος πεδίονδε δίηται,
καὶ δὴ μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίας ἀλεγεινῆς,
ἢ μιν ἔχεσθ', ἐπεὶ οὐ ποτ' ἐνὶ πληθυτῷ μένεν ἀνδρῶν,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὄν μένος οὐδενὶ εἴκων.“ |
ὣς φασμένη μεγάροιο διέσσυτο μαινάδι ἴση, 460

παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῆ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἴξεν ὄμιλον,
 ἔστη παπτήνας' ἐπὶ τείχεϊ, τὸν δὲ νόησεν
 ἐλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι
 ἐλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. | 465
 τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νῦξ ἐκάλυψεν,
 ἦριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσεν.
 τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς βάλε δέσματα σιγαλόεντα,
 ἄμπυκα κεκρούφαλόν τε ἰδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην
 κρήδεμνόν τ', ὃ ρά οἱ δῶκε χρυσῆν Ἀφροδίτη | 470
 ἥματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἔκτωρ
 ἐκ δόμου Ἡετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα,
 ἀμφὶ δέ μιν γαλόφ τε καὶ εἰνατέρες ἄλλες ἔσταν,
 αἷ ἔμετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι. |
 ἦ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέροθη, | 475
 ἀμβλήθην γοῶσα μετὰ Τρωϊῆσιν ἔειπεν·

„Ἔκτορ, ἐγὼ δύστηνος! ἰῆ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
 ἀμφοτέροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
 αὐτὰρ ἐγὼ Θήβησιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑλήεσση
 ἐν δόμῳ Ἡετίωνος, ὃ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, | 480
 δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὄφελλε τεκέσθαι.
 νῦν δὲ σὺ μὲν Ἄϊδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης
 ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγεροῦ ἐνὶ πένθει λείπεις
 χήρην ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὐτως,
 ὃν τέχομεν σὺ τ' ἐγὼ τε δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ | 485
 ἔσσειαι, Ἔκτορ, ὄνηαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὔτος. |
 ἦν περ γὰρ πόλεμόν γε φύγη πολύδακρον Ἀχαιῶν,
 αἰεὶ τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
 ἔσσουντ' ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρήσουσιν ἀρούρας.
 ἦμαρ δ' ὄρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησιν. | 490
 πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρουνται δὲ παρειαί. |
 δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἐταίρους,
 ἄλλον μὲν γλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·

τῶν δ' ἔλεσηάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχεον·
 χεῖλα μὲν τ' ἐδίην', ὑπερφῆν δ' οὐκ ἐδίηεν. 495
 τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλῆς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξεν,
 χερσὶν πεπληγῶς καὶ ὄνειδείοισιν ἐνίσσων·
 ἔρρ' οὕτως· οὐ σὸς γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν· |
 δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην,
 Ἄστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἐοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς 500
 μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἶων πίονα δημόν·
 αὐτὰρ ὄθ' ὕπνος ἔλοι παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
 εὔδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
 εὐνῆ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ.
 νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτῶν, 505
 Ἄστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπὶ κλήσιν καλέουσιν·
 οἶος γὰρ σφιν ἔρυσσὸ πύλας καὶ τείχεα μακρά· |
 νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
 αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεὶ κε κύνες κορέσωνται,
 γυμνόν· ἀτὰρ τοι εἴματα' ἐνὶ μεγάροισι κέονται 510
 λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
 ἀλλ' ἦ τοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
 οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεται αὐτοῖς,
 ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωιάδων κλέος εἶναι·"
 ὧς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες. 515

Ψ

Ἄθλα ἐπὶ Πατρόκλῳ.

ὧς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 ἐπεὶ δὴ νῆας τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο,
 οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο εἶν ἐπὶ νῆα ἕκαστος,
 Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἶα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
 ἀλλ' ὃ γε οἷς ἐτάροισι φιλοπολέμοισι μετηύδα 5
 „Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἔμοι ἐρήρηες ἑταῖροι,

μὴ δὴ πω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
 ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἄρμασιν ἄσσον ἰόντες
 Πάτροκλον κλαίωμεν· ὁ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κ' ὄλοοιό τεταρπόμεσθα γόοιο, 10
 ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.“ |
 ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ὄμωξαν ἀολλέες, ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
 οἳ δὲ τοῖς περὶ νεκρὸν εὐτρυγας ἤλασαν ἵππους
 μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἕμερον ὄρσεν.
 δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν 15
 δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθειον μῆστωρα φόβοιο. |
 τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἀδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
 χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσι ἐταίρου·
 „χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν·
 πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην, 20
 Ἐκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὦμά δάσασθαι,
 δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
 Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθεῖς.“ |
 ἦ ῥα καὶ Ἐκτορα δῖον ἀεικέα μῆδετο ἔργα,
 προηνέα παρ λεχέεσσι Μενoitιάδαο τανύσσας 25
 ἐν κονίῃς. οἳ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
 χάλκεα μαρμαίροντα, λύον δ' ὑψηγέας ἵππους,
 κὰδ' δ' ἴζον παρὰ νηὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
 μυροῖο· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
 πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρω 30
 σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄιες καὶ μηκάδες αἰγες·
 πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὄες, θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
 εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἐφαιστίοι.
 πάντη δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἶμα. |
 αὐτὰρ τὸν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλεΐωνα 35
 εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
 σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἐταίρου χωόμενον κῆρ.
 οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἴζον ἰόντες,
 αὐτίκα κηρύξεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν

ἀμφὶ πυρὶ στήσαι τρίποδα μέγαν, εἰ πεπίθοιεν 40
 Πηλεΐδην λούσασθαι ἄπο βρότον αἱματόεντα. |
 αὐτὰρ ὃ γ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὄρκον ὄμοσεν·
 „οὐ μὰ Ζῆν', ὅς τις τε θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος,
 οὐ θέμις ἐστὶ λοιστρὰ καρήατος ἄσπον ἰκέσθαι,
 πρὶν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ σῆμά τε χεῦαι 45
 κείρασθαί τε κόμην, ἐπεὶ οὐ μ' ἔτι δεύτερον ὄδω
 ἕξειτ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
 ἀλλ' ἦ τοι νῦν μὲν στυγερῇ πειθόμεθα δαιτί·
 ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 ὕλην τ' ἀξέμεναι παρὰ τε σχεῖν, ὅσος ἐπιεικὲς 50
 νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
 ὄφρ' ἦ τοι νῦν μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
 θᾶσσον ἅπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.“ |
 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο,
 ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρυπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι 55
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἕξ ἔρον ἔντο,
 οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος,
 Πηλεΐδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
 κεῖτο βαρὺ στενάχων πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν 60
 ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκον. |
 εὐτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
 νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα
 Ἐκτορ' ἐλαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
 ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχῇ Πατροκλῆος δειλοῖο 65
 πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκυῖα
 καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροῖ εἶματα ἔστο·
 στή δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· |
 „εὐδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο ληλασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
 οὐ μὲν μευ ζῶοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος· 70
 θάπτε με ὅττι τάχιστα· πύλας Ἄϊδαο περήσω.
 τῆλ' ἐμ' ἐέργουσι ψυχαί, εἶδωλα καμόντων,

οὐδέ μέ πω μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῷσιν,
 ἀλλ' αὐτως ἀλάλημαι ἂν' εὐρυπυλῆς Ἄιδος δῶ. |
 καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτίς 75
 νίσομαι ἐξ Ἄϊδαο, ἐπὶν με πυρὸς λελάχητε.
 οὐ μὲν γὰρ ζῶοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἐταίρων
 βουλὰς ἐζόμενοι βουλευσομεν. ἀλλ' ἐμὲ μὲν κῆρ
 ἀμφέχανε στυγερὴ, ἧ περ λάχε γαινόμενόν περ·
 καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, 80
 τείχει ὑπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι. |
 ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἶ κε πίθηαι·
 μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὅστε', Ἀχιλλεῦ,
 ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς τράφομέν περ ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
 εὔτέ με τυτθὸν ἔοντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόντος 85
 ἦγαγεν ὑμέτερόνδ' ἀνδροκτασίης ὑπο λυγρῆς
 ἡματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος
 νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθεῖς·
 ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς
 ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηεν· 90
 ὡς δὲ καὶ ὅστεα νῶϊν ὁμῆ σορὸς ἀμφικαλύπτει.“ |

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „τίπτε μοι, ἠθείη κεφαλῆ, δεῦρ' εἰλήλουθας
 καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι ; αὐτὰρ ἐγὼ τοι 95
 πάντα μάλ' ἐκτελέω καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
 ἀλλά μοι ἄσσον στήθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
 ἀλλήλους ὀλοοῖο τεταρπόμεσθα γόοιο.“ |

ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλησιν,
 οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἤνυτε καπνὸς 100
 ᾗχετο τετριγυῖα. ταφὸν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς
 χερσὶ τε συμπλατάγησεν, ἔπος δ' ὀλοφυνδὸν ἔειπεν·

„ὦ πόποι, ἧ ῥά τις ἔστι καὶ εἶν Ἄϊδαο δόμοισιν
 ψυχὴ καὶ εἶδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἐνὶ πάμπαν.
 παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο 105
 ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε,

καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν, εἶκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ. |
 ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἡμερον ὄρσε γόοιο·
 μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς
 ἄμφι νέκυν ἐλεεινόν. ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων 110
 οὐρῆάς τ' ὄτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην
 πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρειν
 Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνορος Ἴδομενῆος. |
 οἱ δ' ἴσαν ὕλοτόμους πελέκεας ἐν χερσίν ἔχοντες
 σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν· 115
 πολλὰ δ' ἄναντα κάταντα πάραντά τε δόχημα τ' ἦλθον.
 ἄλλ' ὅτε διὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
 αὐτίκ' ἄρα δοῦς ὑψικόμους ταναήκει χαλκῷ
 τάμνον ἐπειγόμενοι· ται δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
 πίπτον. | τὰς μὲν ἔπειτα διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ 120
 ἔκδεον ἡμιόνων· ται δὲ χθόνα ποσσι δατεῦντο
 ἔλδόμεναι πεδίοιο διὰ ῥωπήμα πυκνά.
 πάντες δ' ὕλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὡς γὰρ ἀνώγειν
 Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνορος Ἴδομενῆος.
 καὶ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερῶ, ἐνθ' ἄρ' Ἀχιλλεὺς
 φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον ἠδὲ οἱ αὐτῷ. 126
 αὐτὰρ ἐπεὶ πάντη παρακάμβalon ἄσπετον ὕλην,
 ἦατ' ἄρ' αὐθι μένοντες ἀολλέες. | αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσεν
 χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον 130
 ἵππους· οἱ δ' ὄρνοντο καὶ ἐν τεύχεσφιν ἔδνονον,
 ἄν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραβάται ἠνίοχοί τε.
 πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἶπετο πεζῶν,
 μυριοὶ ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
 θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυσαν, ἃς ἐπέβαλλον 135
 κειρόμενοι ὀπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
 ἄγνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄιδόσδε. |
 οἱ δ' ὅτε χῶρον ἱκανον, ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεὺς,
 κάτθεσαν, αἶψα δὲ οἱ μενοεικέα νήσον ὕλην.

ἔνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάροχης δῖος Ἀχιλλεύς· 140
 στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
 τὴν ῥα Σπερχεῖῳ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν
 ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον·

„Σπερχεῖ', ἄλλως σοὶ γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς 145
 κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 σοὶ τε κόμην κερεῖν ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην,
 πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
 ἐς πηγάς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυίεις.
 ὡς ἠρᾶθ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
 νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 150
 Πατρόκλῳ ἦρωι κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.“

ὡς εἰπὼν ἐν χερσὶ κόμην ἐτάροιο φίλοιο
 θῆκεν, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἡμερον ὄρσε γόοιο. |
 καὶ νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
 εἰ μὴ Ἀχιλλεύς αἰψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς· 155

„Ἄτρεΐδη, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
 πείσονται μύθοισι· γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἄσαι,
 νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
 ὀπλεσθαι· τάδε δ' ἀμφὶ πονησόμεθ', οἷσι μάλιστα
 κήδεός ἐστι νέκυς, παρὰ δ' οἷ τ' ἀγοὶ ἄμμι μενόντων.“ | 160

αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας εἶσας,
 κηδεμόνες δὲ παρ' αὐθι μένον καὶ νήεον ὕλην.
 ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα,
 ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν ἀγνόμενοι κῆρ. 165
 πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς
 πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάντων
 δημὸν ἐλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάρθυμος Ἀχιλλεύς
 ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει.
 ἔν δ' ἐτίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας, 170
 πρὸς λέγεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
 ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ μεγάλα στεναχίζων.

έννεά τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν·
καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῆ δύο δειροτομήσας,
δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς 175·
χαλκῷ δηρίων· κακὰ δὲ φρεσὶ μῆδετο ἔργα.

ἔν δὲ πυρὸς μένος ἦκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο. |
ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηγεν ἑταῖρον·

„χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἄϊδαο δόμοισιν·
πάντα γὰρ ἤδη τοι ιελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην. 180·

δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἐκτορα δ' οὐ τι
δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.“ |

ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο,
ἀλλὰ κύνας μὲν ἀλάλκε Διὸς θυγάτηρ Ἄφροδίτη 185·

ἦματα καὶ νύκτας, ῥοδόεντι δὲ χρίεν ἐλαίῳ
ἀμβροσίῳ, ἵνα μὴ μιν ἀποδρῦφοι ἔλκυστάζων.

τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἦγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
οὐρανόθεν πεδίονδε, κάλυψε δὲ γῶρον ἅπαντα,
ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο 190·
σκήλει' ἀμφὶ περὶ χροά ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν. |

οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἑκαίετο τεθνηῶτος·
ἔνθα αὐτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης διὸς Ἀχιλλεύς·

στάς ἀπάνευθε πυρῆς δοιοῖς ἦρατ' ἀνέμοισιν,
Βορέη καὶ Ζεφύρω, καὶ ὑπέσχετο ἱερά καλά· 195·

πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ λιτάνευεν
ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγυθοῖατο νεκροὶ

ὕλη τε σεύαιτο καίημεναι. | ὠκέα δ' Ἴρις
ἀράων αἰούσα μετάγγελος ἦλθ' ἀνέμοισιν.

οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσσαέος ἀθροοὶ ἔνδον 200·
εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἴρις ἐπέστη

βηλῷ ἔπι λιθέῳ. τοὶ δ' ὥς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντες ἀνῆξαν κάλεόν τέ μιν εἰς ἕ ἕκαστος·

ἦ δ' αὖθ' ἔξεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
„οὐχ ἔδος· εἶμι γὰρ αὐτίς ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥέεθρα, 205·

Αἰθιοπῶν ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
 ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν.
 ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδαινὸν
 ἐλθέμεν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλὰ,
 ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καίημεναι, ἧ ἔνι κείται 210
 Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.“ |
 ἧ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο, τοὶ δ' ὄρροντο
 ἠχῆ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
 αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι, ὄρτο δὲ κῦμα
 πνοιῆ ὑπο λιγυρῆ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἰκέσθη. 215
 ἐν δὲ πυρῆ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαῆς πῦρ. |
 παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον
 φυσῶντες λιγέως· ὁ δὲ πάννυχος ὠκύς Ἀχιλλεὺς
 χρυσεὺς ἐκ κρητῆρος, ἐλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
 οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν, 220
 ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.
 ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων,
 νυμφίου, ὅς τε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας,
 ὡς Ἀχιλεὺς ἐτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
 ἐρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν ἀδινὰ στεναχίζων. | 225
 ἦμος δ' Ἐωσφόρος εἴσι φῶως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
 ὄν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεῖρ ἅλα κίδναται Ἠώς,
 τῆμος πυρκαϊὴ ἔμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
 οἱ δ' ἄνεμοι πάλιν αὐτίς ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι
 Θρηίκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν οἴδημι θύων. 230
 Πηλεΐδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἐτέρωσε λιασθεῖς
 κλίνθη κεκηρώς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν. |
 οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο·
 τῶν μιν ἐπερχομένων ὄμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν.
 ἔξετο δ' ὀρθωθεὶς καὶ σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν· 235
 „ Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσασ' αἶθροσι οἶνω
 πᾶσαν, ὀπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα

ὄστ' ἄρα Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο λέγωμεν
 εὖ διαγιγνώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται· 240
 ἐν μέσση γὰρ ἔκειτο πυρῆ, τοὶ δ' ἄλλοι ἀνευθεν
 ἐσχατιῇ καιόντ' ἐπιμείξ, ἵπποι τε καὶ ἄνδρες,
 καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσῆ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῶ
 θείομεν, εἰς ὃ κεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι·
 τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα, 245
 ἀλλ' ἐπεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἄχαιοι
 εὐρύνθ' ὑψηλὸν τε τιθήμεναι, οἳ κεν ἐμεῖο
 δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήμισι λίπησθε.“ |

ὥς ἔφαθ', οἳ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλεΐωνι.
 πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊῆν σβέσαν αἴθοπι οἴνω, 250
 ὄσσον ἐπὶ φλόξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
 κλαίοντες δ' ἐτάροιο ἐνηέος ὄστ' ἄρα λευκὰ
 ἄλλεγον ἐς χρυσῆν φιάλην καὶ δίπλακα δημόν,
 ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες ἕανῶ λιτὶ κάλυψαν.
 τορνῶσαντο δὲ σῆμα θεμειλιά τε προβάλλοντο 255
 ἀμφὶ πυρῆν· εἶθα δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν.
 χεύαντες δὲ τὸ σῆμα πάλιν κίον. |

257 - 290. Μετὰ τὴν ταφὴν ὁ Ἀχιλλεὺς τελεῖ ἐπιταφίους ἀγῶνας πρὸς τιμὴν τοῦ νεκροῦ, ἀθλοθετῶν διάφορα ἔπαθλα. Τελοῦνται ἀρματοδρομία, πυγμαμαχία, πάλη, δρόμος, μονομαχία, δισκοβολία, τόξευσις, ἀκοντισμός.

Ω

Ἔκτορος λύτρα.

λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θεῶς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
 ἐσκίδναντ' ἰέναι. τοὶ μὲν δόροιο μέδοντο
 ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
 κλαῖε φίλου ἐτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
 ἦρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφει ἔνθα καὶ ἔνθα 5

Πατρόκλου ποθέων δροσῆτά τε καὶ μένος ἦν.
 τῶν μιμνησκόμενος θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
 ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρᾶς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὐτε 10
 ὑπτιος, ἄλλοτε δὲ προηνῆς· ἰοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
 δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἀλός. | οὐδέ μιν ἠὼς
 φαινομένη λήθεσκεν ὑπεῖρ ἄλα τ' ἠμόνας τε,
 ἀλλ' ὃ γ' ἐπεὶ ζεύξιεν ὑφ' ἄμασιν ὠκέας ἵππους,
 Ἐκτορα δ' ἔλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὀπισθεν, 15
 τρις δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενoitιάδαο θανόντος
 αὐτὶς ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τὸν δὲ τ' ἔασκεν
 ἐν κόνι ἐκτανύσας προπροηνέα. τοῖο δ' Ἀπόλλων
 πᾶσαν ἀεικέτην ἄπεχε χροῖ, φῶτ' ἐλαίρων
 καὶ τεθνηότα περ' περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτεν 20
 χροσεῖη, ἵνα μὴ μιν ἀποδρῦφοι ἐλκυστάζων. |
 ὥς ὁ μὲν Ἐκτορα δῖον ἀεΐκιζεν μενεαίων.
 τὸν δ' ἐλαΐρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
 κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον εὐσκόπον Ἀργεΐφοντην.
 ἐνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἡρη 25
 οὐδὲ Ποσειδάων' οὐδὲ γλαυκῶπιδι κούρη,
 ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν προῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή
 καὶ Πριάμος καὶ λαὸς Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἄτης. | 28
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένητ' ἠῶς, 31
 καὶ τότε ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
 „σχέτλιοί ἐστε, θεοί, δηλήμονες· οὐ νύ ποθ' ὑμῖν
 Ἐκτωρ μηρὶ ἔκχε βοῶν ἀγῶν τε τελείων ;
 τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε νέκυν περ' ἐόντα σαῶσαι, 35
 ἢ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν καὶ μητέρι καὶ τέκει ᾗ
 καὶ πατέρι Πριάμῳ λαοῖσί τε, τοί κέ μιν ὄκα
 ἐν πυρὶ κήαιεν καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν. |
 ἀλλ' ὀλοῶ Ἀχιλῆι, θεοί, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
 ᾗ οὔτ' ἄρ' φρένες εἰσὶν ἐναΐσιμοι οὔτε νόημα 40
 γναμπτόν ἐνὶ στήθεσσι, λέων δ' ὡς ἄγρια οἶδεν,
 ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ' μεγάλη τε βίη καὶ ἀγήνορι θυμῷ

εἷξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
ὡς Ἀχιλλεύς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδῶς. 41

μέλλει μὲν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσει, 46

ἢ ἐ κασίγνητον ὁμογάστριον ἢ ἐ καὶ υἷόν·
ἀλλ' ἦ τοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκεν·
τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.

αὐτὰρ ὁ γ' Ἔκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα, 50

ἵππων ἐξόπτων περὶ σῆμ' ἐτάροιο φίλοιο
ἔλκει οὐ μὴν οἷ τό γε κάλλιον οὐδέ τ' ἄμεινον·
μὴ ἀγαθῶ περ ἑόντι νεμεσσηθείομεν ἡμεῖς·

κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.“ |

τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη· 55

„εἴη κεν καὶ τοῦτο τεδὸν ἔπος, ἀργυρότοξε,

εἰ δὴ ὀμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἐκτόρι θήσετε τιμῆν.

Ἐκτωρ μὲν θνητός τε γυναικῶ τε θήσατο μαζόν·

αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα καὶ ἀνδρὶ πόρον παρὰκοῖτιν 60

Πηλεί, ὅς περὶ κῆρι φίλος γένητ' ἀθανάτοισιν.

πάντες δ' ἀντιάσθε, θεοί, γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσιν

δαίνυ' ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.“ |

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

„Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν· 65

οὐ μὲν γὰρ τιμὴ γε μί' ἔσσειται· ἀλλὰ καὶ Ἐκτωρ

φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἷ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·

ὡς γὰρ ἐμοί γ', ἐπεὶ οὐ τι φίλων ἡμάρτανε δώρων.

οὐ γὰρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς εἴσης,

λοιβῆς τε κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. 70

ἀλλ' ἦ τοι κλέψαι μὲν εἴσομεν—οὐδέ πη ἔστιν

λάθρη Ἀχιλλῆος—θρασὺν Ἐκτορα· ἦ γὰρ οἱ αἰεὶ

μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἡμᾶρ.

ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἄσπον ἐμεῖο,

ὄφρα τί οἱ εἶπω πυκινὸν ἔπος, ὡς κεν Ἀχιλλεύς 75

δώρων ἐκ Πηριάμοιο λάχῃ ἀπό θ' Ἐκτορα λύσῃ.“ |

ὡς ἔφατ' ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα,
μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
ἐνθόρε μείλανι πόντῳ ἐπεστονάγησε δὲ λίμνη.

ἦ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,

ἦ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρασ' ἐμβεβαυῖα

ἔρχεται ὠμηστῆσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα.

εὔρε δ' ἐνὶ σπῆι γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι

ἦαθ' ὀμηγερέες ἄλλαι θεαί· ἦ δ' ἐνὶ μέσσησ

κλαῖε μόρον οὐ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλεν

φθείσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβόλακι, τηλόθι πάτρης.

ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις· |

„ὄρσο, Θέτι· καλέει Ζεὺς ἀφθιτα μῆδεα εἰδώσ.“

τὴν δ' ἠμείβεται ἔπειτα θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα·

„τίπτε με κείνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ

μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.

εἴμι μὲν, οὐδ' ἄλιον ἔπος ἔσσειται, ὅτι κεν εἴπη.“ |

ὡς ἄρα φωνήσασα κάλυμμι' ἔλε δῖα θεάων

κυάνεον, τοῦ δ' οὐ τι μελάντερον ἐπλετο ἔσθος.

βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδὴναιμος ὠκέα Ἴρις

ἦγεῖτ' ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῆμα θαλάσσης.

ἀκτὴν δ' ἐξαναβᾶσαι ἐς οὐρανὸν ἀιχθήτην,

εὔρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες

ἦαθ' ὀμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔόντες.

ἦ δ' ἄρα παρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.

Ἦρη δὲ χρύσειον καλὸν δέπας ἐν χειρὶ θῆκεν

καὶ ῥ' εὐφρογν' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὠρεξε πιούσα. |

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

„ἦλυθες Οὐλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,

πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·

ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω, τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.

ἐννήμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν

Ἔκτορος ἀμφὶ νέκυνι καὶ Ἀχιλλῆι πτολιπόρθῳ·

κλέψαι δ' ὀτρύνουσιν εὐσκόπον Ἀργεῖφόντην·

αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω, 110
 αἰδῶ καὶ φιλότητα τειῆν μετόπισθε φυλάσσων. |
 αἴψα μάλ' ἐς στρατὸν ἔλθῃ καὶ υἱεὶ σῶ ἐπίτειλον
 σκύζεσθαι οἱ εἰπὲ θεοῦς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
 ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν
 Ἔκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσεν, 115
 αἶ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ ἀπό θ' Ἔκτορα λύσῃ.
 αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴοιν ἐφήσω
 λύσασθαι φίλον υἷον ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ. |
 ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεά, Θέτις ἀργυρόπεζα, 120
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμπιοι κορήνων ἄϊξασα.
 ἴξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος· ἔνθ' ἄρα τὸν γε
 εὔρ' ἀδινὰ στενάχοντα φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 ἔσσυμένως ἐπένοντο καὶ ἐντύνοντ' ἄριστον
 τοῖσι δ' οἷς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἰέρευτο. | 125
 ἦ δὲ μάλ' ἄγχι αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
 χειροὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „τέκνον ἐμόν, τέο μέχρῃς ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
 σὴν ἔδδει κραδίην, μεμνημένος οὔτε τι σίτου
 οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότῃ 130
 μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέη, ἀλλὰ τοι ἤδη
 ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
 ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὄκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι.
 σκύζεσθαι σοὶ φησι θεοῦς, ἐὲ δ' ἔξοχα πάντων
 ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένησιν 135
 Ἔκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν οὐδ' ἀπέλυσας.
 ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.“ |
 τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „τῆδ' εἴη· ὅς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
 εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.“ 140
 ὣς οἱ γ' ἐν νηῶν ἀγύρῃ μήτηρ τε καὶ υἱὸς
 πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον. |

- Ἴριον δ' ὄτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
 „βάσκ' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα λιποῦσ' ἔδος Οὐλύμποιο
 ἄγγελιον Πριάμῳ μεγάλῃορι Ἴλιον εἶσω 145
 λύσασθαι φίλον υἷον ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 δῶρα δ' Ἀχιλλῆι φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνη,
 οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνὴρ.
 κήρυξ τίς οἱ ἔποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνῃ
 ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν εὐτροχον, ἥδ' ἐκαὶ αὐτίς 150
 νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστν, τὸν ἔκτανε διὸς Ἀχιλλεύς.
 μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος
 τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργεῖφόντην,
 ὅς ἄξει, ἦός κεν ἄγων Ἀχιλλῆι πελάσση.
 αὐτὰρ ἐπὶν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλλῆος, 155
 οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
 οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων,
 ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.“ |
 ὣς ἔφατ', ὦρτο δὲ Ἴρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
 ἴξεν δ' ἐς Πριάμοιο, κίχεν δ' ἐνοπήν τε γόον τε 160
 παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς
 δάκρυσιν εἶματ' ἔφυρον, ὃ δ' ἐν μέσσοισι γεραῖος
 ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος ἀμφὶ δὲ πολλῇ
 κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
 τὴν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἔῃσιν. 165
 θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ' ἰδὲ νιοὶ ὠδύροντο,
 τῶν μιμηθησόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
 χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες. |
 στῆ δὲ παρὰ Πριάμον Διὸς ἄγγελος, ἥδ' ἐπροσηύδα
 τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα· 170
 „θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·
 οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσομένη τόδ' ἰκάνω,
 ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
 ὅς σευ ἀνευθεν ἐὼν μέγα κήδετα ἠδ' ἐλαίρει.
 λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος Ἐκτορα δῖον, 175

δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνη,
 οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ·
 κήρυξ τίς τοι ἔποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
 ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν εὐτροχον, ἠδὲ καὶ αὐτίς
 νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστν, τὸν ἔκτανε διὸς Ἀχιλλεύς. 180
 μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ μηδέ τι τάρβος·
 τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἔψεται Ἀργεῖφόντης,
 ὅς σ' ἄξει, ἥος κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσση.
 αὐτὰρ ἐπὶν ἀγάγησιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
 οὔτ' αὐτὸς κτενέει ἀπὸ τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει· 185
 οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων οὔτ' ἄσκοπος οὔτ' ἀλιτήμων,
 ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἰκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.“ |
 ἦ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις,
 αὐτὰρ ὁ γ' οἴας ἅμαξαν εὐτροχον ἡμιονεῖην
 ὀπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς. 190
 αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσето κηῶντα
 κέδρινον ὑπόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδειν. |
 ἐς δ' ἄλοχον Ἐκάβην ἐκαλέσσατο φώνησέν τε·
 „δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθεν
 λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, 195
 δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνη.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, τί τοι φρεσὶν εἶδεται εἶναι ;
 αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἄνωγεν
 κείσ' ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.“ |
 ὣς φάτο, κόκυσεν δὲ γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ· 200
 „ὦ μοι, πῆ δὴ τοι φρένες οἴχονθ', ἧς τὸ πάρος περ
 ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις ;
 πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
 ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὃς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
 υἱέας ἐξενάριξε ; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. 205
 εἰ γάρ σ' αἰρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
 ὤμηστῆς καὶ ἄπιστος ἀνήρ ὃ γε, οὔ σ' ἐλεήσει
 οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. | νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν

ἦμενοι ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθι μοῖρα κραταῖη
 γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή, 210
 ἀργίποδας κύνας ἄσαι, ἔῶν ἀπάνευθε τοκήων,
 ἀνδρὶ πάρα κρατερῶ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἦπαρ ἔχοιμι
 ἐσθόμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
 παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὐ ἐκαχιζόμενόν γε κατέκτα, 215
 ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωιάδων βαθυκόλπων
 ἔσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἄλεωρῆς.“ |

τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρον Πριάμος θεοειδής·
 „μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
 ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλεν· οὐδέ με πείσεις.
 εἰ μὲν γάρ τις μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν, 220
 ἢ οἱ μάντιές εἰσι θυοσκόοι ἢ ἰερόηες,
 ψευδὸς κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
 νῦν δ'—αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ καὶ ἐσέδρακον ἄντην—
 εἶμι καὶ οὐχ ἄλιον ἔπος ἔσσεται. εἰ δέ μοι αἶσα
 τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 225
 βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεύς
 ἀγκάσ' ἐλόντ' ἐμὸν υἷόν, ἐπὶν γόου ἔξ ἔρον εἶην.“ |

ἦ καὶ φοριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέφργεν·
 ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους, 230
 δώδεκα δ' ἀπλοῖδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
 τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτώνας,
 χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερον δέκα πάντα τάλαντα,
 ἐκ δὲ δὴν αἶθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
 ἐκ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἱ Θρηῆες πόρον ἄνδρες
 ἔξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ 235
 φείσατ' ἐνὶ μεγάροισι ὁ γέρον, περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
 λύσασθαι φίλον υἷόν· | ὃ δὲ Τρώας μὲν ἅπαντας
 αἰθούσης ἀπέεργεν ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·

„ἔρρετε, λωβητῆρες ἐλεγχέες· οὐ νυ καὶ ὑμῖν
 οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες ; 240
 ἦ ὀνόσασθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,

παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον ; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὑμεῖς·
 ῥήτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε
 ζείνου τεθνηῶτος ἐναιρέμεν. αὐτὰρ ἐγὼ γε
 πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κροαίζομένην τε 245
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄιδος εἴσω.“ |

ἦ καὶ σκηπανίῳ δῖεπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω
 σπερχομένοιο γέροντος, ὃ δ' υἷασιν οἷσιν ὀμόκλα,
 νεικείων Ἐλενόν τε Πάριν τ' Ἀγάθωνά τε δῖον
 Πάμμονά τ' Ἀντίφονόν τε βοῆν ἀγαθόν τε Πολίτην 250
 Δηϊφοβόν τε καὶ Ἴππόθοον καὶ Δῖον ἀγανόν·
 ἐννέα τοῖς ὃ γεραῖος ὀμοκλήσας ἐκέλευεν·

„σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἴθ' ἅμα πάντες
 Ἐκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θεῆς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
 ὦ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους 255

Ἐροίη ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λελεῖφθαι,
 Μήστορά τ' ἀντίθεον καὶ Ἐραῖλον ἵππιόχαρμῆν
 Ἐκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐφκριν
 ἀνδρός γε θνητοῦ πάις ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
 τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται, 260

ψεῦσταί τ' ὀρχησταί τε, χοροῖτυπῆσιν ἄριστοι,
 ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.
 οὐκ ἂν δὴ μοι ἅμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
 ταυτὰ τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσωμεν ὀδοῖο ;“ |

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὀμοκλήην 265
 ἐκ μὲν ἅμαξαν ἄειραν εὐτροχον ἡμιονεῖην

καλὴν πρωτοπαγῆ, πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς, 267

ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐυξέστης ἐπ' ἀπήνης 275

νήεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπιρείσι' ἄποινα,
 ζευξάν δ' ἡμιόνους κρατερόνυχας ἐντεσιεργούς,
 τοὺς ῥά ποτε Πριάμφ Μυσοὶ δόσαν ἀγλάα δῶρα.

ἵππους δὲ Πριάμφ ὑπαγον ζυγόν, οὓς ὃ γεραῖος
 αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐυξέστη ἐπὶ φάτνῃ. | 280

τὼ μὲν ζευγνύσθηεν ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν

κίρηξ καὶ Πριάμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·
 ἀγχιμόλον δέ σφ' ἦλθ' Ἐκάβη τετιηότι θυμῷ
 οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφιν
 χροσέφ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην. 285

στῆ δ' ἵππων προπάρουθεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 „τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρί, καὶ εὖχεο οἴκαδ' ἰκέσθαι
 ἄψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
 ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
 ἀλλ' εὖχου σύ γ' ἔπειτα κελαινεφεὶ Κρονίωνι 290
 Ἰδαίῳ, ὅς τε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὀρᾶται,
 αἴτει δ' οἰωνόν, ταχὺν ἄγγελον, ὅς τέ οἱ αὐτῷ
 φίλτατος οἰωνῶν καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας
 τῷ πίσυρος ἐπὶ νῆας ἴης Δαναῶν ταχυπώλων. 295
 εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἐὼν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
 οὐκ ἂν ἐγὼ γέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελόιμην
 νῆας ἔπ' Ἀργεῖων ἰέναι, μάλα περ μεμαῶτα.“ |

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πριάμος θεοειδής·
 „ὦ γύναι, οὐ μὲν τοι τόδ' ἐφιεμένη ἀπιθήσω· 300
 ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χειρᾶς ἀνασχέμεν, αἶ κ' ἐλεήσῃ.“

ἦ ῥα καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὄτρυν' ὁ γεραῖος
 χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦναι ἀκήρατον· ἦ δὲ παρέστη
 χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.
 νιψάμενος δὲ κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο· 305
 εὖχετ' ἔπειτα στὰς μέσφ' ἔρκει, λείβε δὲ οἶνον
 οὐρανὸν εἰσανιδῶν, καὶ φωνήσας ἔπος ἠῦδα·

„Ζεῦ πάτερ, Ἰδηθεν μεδέων, κύδιστε μέγιστε,
 δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἔλθειν ἠδ' ἐλεεινόν,
 πέμψων δ' οἰωνόν, ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε σοὶ αὐτῷ 310
 φίλτατος οἰωνῶν καὶ εὖ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας
 τῷ πίσυρος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.“ |
 ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεὺς.

- αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε, τελειότατον πετεινῶν, 315
 μόρφνον θηρητῆρ', ὃν καὶ περικνὸν καλέουσιν.
 ὄσση δ' ὑφορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
 ἀνέρος ἀφνειοῖο, ἐν κληῖσ' ἀραρυῖα,
 τόσσ' ἄρα τοῦ ἐκάτερθεν ἔσαν περὰ· εἴσατο δέ σφιν 320
 δεξιὸς ἀίξας ὑπὲρ ἄστεος. οἱ δὲ ἰδόντες
 γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. |
 σπερχόμενος δ' ὁ γέρον ξεστοῦ ἐπεβήσето δίφρου,
 ἔκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
 πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἔλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
 τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαίφρων, αὐτὰρ ὀπισθεν 325
 ἵπποι, τοὺς ὁ γέρον ἐφέπων μᾶστιγι κέλευεν
 καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἔποντο
 πόλλ' ὀλοφυρόμενοι ὡς εἰ θάνατόνδε κίοντα. |
 οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
 οἱ μὲν ἄρ' ἄφορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο, 330
 παῖδες καὶ γαμβροί, τὸ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν
 ἔς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα.
 αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ἠΰδα·
 „Ἑρμεία, σοὶ γὰρ τε μάλιστα γε φίλτατόν ἐστιν 335
 ἀνδρὶ ἐταιρίσσαι, καὶ τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλησθα·
 βᾶσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
 ὡς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδη μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
 τῶν ἄλλων Λαναῶν πρὶν Πηλεΐωνάδ' ἰκέσθαι.“ |
 ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεῖφόντης· 340
 αὐτίκ' ἐπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
 ἀμβρόσια χρύσεια, τὰ μιν φέρον ἡμὲν ἐφ' ὑγρῆν
 ἠδ' ἐπ' ἀπίερα γαῖαν ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο·
 εἶλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
 ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὐτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
 τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεῖφόντης, 345
 αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἶξανεν,
 βῆ δ' ἰέναι κούρω αἰσυμνητῆρι ἑοικώς,

- πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη. |
- οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρῆς Ἴλοιο ἔλασσαν,
 στήσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν, 350
 ἐν ποταμῷ· διὴ γὰρ καὶ ἐπὶ ζνέφας ἤλυθε γαῖαν.
 τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κήρυξ
 Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πριάμον φάτο φώνησέν τε·
 „φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται.
 ἄνδρ' ὀρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραΐσεσθαι οἴω. 355
 ἀλλ' ἄγε διὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων, ἣ μιν ἔπειτα
 γούνων ἀψάμενοι λιτανεύσομεν, αἶ κ' ἐλείψη.“ |
 ὣς φάτο, σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δεΐδιε δ' αἰνῶς,
 ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
 στή δὲ ταφών. αὐτὸς δ' ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν, 360
 χεῖρα γέροντος ἐλὼν ἐξείρετο καὶ προσέειπεν·
 „πῆ, πάτερ, ᾧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
 νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
 οὐδὲ σύ γ' ἔδδειςας μένεα πνεύοντας Ἀχαιοὺς,
 οἳ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσοι ἐγγυς ἔασιν; 365
 τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοῆν διὰ νύκτα μέλαιναν
 τοσσάδ' ὀνήατ' ἄγοντα, τίς ἂν δῆ τοι νόος εἶη;
 οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσί, γέρον δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χάλειπνῃ.
 ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακά, καὶ δέ κεν ἄλλον 370
 σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ εἴσκω.“ |
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρον Πριάμος θεοειδῆς·
 „οὔτω πῆ τάδε γ' ἐστί, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις.
 ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
 ὅς μοι τοιόνδ' ἦκεν ὀδοιπόρον ἀντιβολῆσαι, 375
 αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
 πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἔξ ἐσσι τοκίων.“ |
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεῖφόντης·
 „ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 380

- ἔπη ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἔσθλα
 νδρας ἔς ἄλλοδαπούς, ἵνα περ τάδε τοι σὸα μίμνη,
 ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρήν
 εἰδιότες· τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὄριστος ὄλωλεν.“ | 384
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρον Πριάμος θεοειδής· 386
 τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, τέων δ' ἔξ ἐσσι τοκῆων;
 ὅς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες!“ |
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
 πειροῶ ἔμεϊο, γεραιέ, καὶ εἴρεαι Ἐκτορα δῖον· 390
 τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχη ἔνι κυδιανείῳ
 ὀφθαλμοῖσιν ὄποπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
 Ἀργεῖους κτείνεσκε δαΐζων ὄξει χαλκῶ,
 ἠμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεύς
 εἶα μάρασθαι, κεχολωμένος Ἀτρεΐωνι· 395
 τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηὺς εὐεργής·
 Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι, πατὴρ δέ μοι ἔστι Πολύκτωρ.
 ἀφνειὸς μὲν ὅ γ' ἐστί, γέρον δὲ δὴ ὡς σύ περ ὧδε,
 ἔξ δέ οἱ νῆες ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἕβδομός εἰμι·
 τῶν μέτα παλλόμενος κλήρω λάχον ἐνθάδ' ἔπεσθαι. 400
 νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
 θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἐλίωπες Ἀχαιοί.
 ἀσχολώσιν γὰρ οἶδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
 ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.“ |
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρον Πριάμος θεοειδής· 405
 „εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληιάδεω Ἀχιλλῆος
 εἶς, ἄγε δὴ μοι πᾶσαν ἀληθειῆν κατάλεξον,
 ἦ ἔτι παρ νήεσσιν ἐμὸς πάς, ἦέ μιν ἦδη
 ἦσι κυσὶν μελεῖστί ταμῶν προύθηκεν Ἀχιλλεύς.“
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης· 410
 „ὦ γέρον, οὐ πω τόν γε κύνες φάγον οὐδ' οἰωνοί,
 ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηὶ
 αὐτῶς ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
 κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χροῶς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαί

ἔσθουσ', αἶ ῥά τε φῶτας ἀρηιφάτους κατέδουσιν. 415
 ἦ μὲν μιν περὶ σῆμα ἐοῦ ἐτάροιο φίλοιο
 ἔλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε διὰ φανήη,
 οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,
 οἶον ἔερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἶμα νένιπται,
 οὐδέ ποθι μιαρὸς· σὺν δ' ἔλκεα πάντα μέμυκεν, 420
 ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
 ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἱὸς ἔῆος
 καὶ νέκνός περ ἔοντος, ἐπεὶ σφι φίλος περὶ κῆρι.“ |

ὥς φάτο, γήθησεν δ' ὁ γέρων καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 „ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι 425
 ἀθανάτοις, ἐπεὶ οὐ ποτ' ἐμὸς πάις, εἴ ποτ' ἔην γε,
 λήθεται ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν·
 τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιο περ αἴσῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλειςον,
 αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σὺν γε θεοῖσιν, 430
 ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληιάδεω ἀφίκωμαι.“ |

τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἄργεῖφόντης·
 „πειρῶ ἐμεῖο, γεραίέ, νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις,
 ὅς με κέλει σέο δῶρα παρῆξ Ἀχιλλῆα δέχεσθαι.
 τὸν μὲν ἐγὼ δεῖδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι 435
 συλεύειν, μὴ μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
 σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καὶ κε κλυτὸν Ἄργος ἰκοίμην,
 ἐνδυνκέως ἐν νηὶ θοῇ ἢ πεζὸς ὀμαρτέων·
 οὐκ ἂν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιτο.“ |

ἦ καὶ ἀναΐξας ἔριούνιος ἄρμα καὶ ἵππους 440
 καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἠνία λάζζετο χερσίν,
 ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
 ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἴκοντο,
 οἳ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο·
 τοῖσι δ' ἐφ' ἕπνον ἔχευε διάκτορος Ἄργεῖφόντης 445
 πᾶσιν, ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
 ἐς δ' ἄγαγε Πριάμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης· |

ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληιάδεω ἀφίκοντο
 ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι
 δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν 450
 λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
 ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλήν ποίησαν ἄνακτι
 σταυροῖσιν πυκνοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλής
 εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσσεσκον Ἀχαιοί,
 τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων, 455
 τῶν ἄλλων Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐπιρρήσσεσκε καὶ οἶος·
 δὴ ὅα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ᾗξε γέροντι,
 ἔξ δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλεΐωνι,
 ἔξ ἵππων δ' ἀπέβαινε ἐπὶ χθόνα φώνησέν τε·
 „ὦ γέρον, ἦ τοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα, 460
 Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατήρ ἅμα πομπὸν ὕπασσεν.
 ἀλλ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἶσομαι, οὐδ' Ἀχιλλῆος
 ὀφθαλμοὺς εἶσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἶη
 ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην·
 τύνη δ' εἰσελθὼν λαβὲ γούνατα Πηλεΐωνος.“ | 465
 ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον 468
 Ἑρμείας, Πριάμος δ' ἔξ ἵππων ἄλτο χαμᾶζε,
 Ἰδαῖον δὲ κατ' αὐθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων 470
 ἵππους ἡμιόνους τε. γέρον δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
 τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἴξεσκε δίφιλος. ἔν δέ μιν αὐτὸν
 εὖρ', ἔταροι δ' ἀπάνευθε καθήατο· τὸ δὲ δὺ' οἶω,
 ἦρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος,
 ποίπνυον παρεόντε· νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς 475
 ἔσθων καὶ πίνων· ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα· |
 τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πριάμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα στᾶς
 χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας
 δεινὰς ἀνδροφόνους, αἶ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
 ὡς δ' ὅτ' ἄν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅς τ' ἐνὶ πάτρῃ 480
 φῶτα κατακτείνας ἄλλων ἐξίκετο δῆμον,
 ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας,

- ὥς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πριάμον θεοειδέα
 θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
 τὸν καὶ λισσόμενος Πριάμος πρὸς μῦθον ἔειπεν 485
 „μνησαί πατρὸς σοῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 τηλίκου, ὥς περ ἐγών, ὄλοϕ' ἐπὶ γήραος οὐδῶ.
 καὶ μὲν που κεῖνον περὶναιέται ἀμφὶς ἔόντες
 τείρουσ', οὐδέ τις ἔστιν ἀρῆν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.
 ἀλλ' ἦ τοι κεινός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων 490
 χαίρει τ' ἐν θυμῷ ἐπὶ τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
 ὄψεσθαι φίλον υἷον ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα. |
 αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἱας ἀρίστους
 Τροίη ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὐ τινά φημι λελείφθαι.
 πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἱῆς Ἀχαιῶν 495
 ἔννεακαίδεκα μὲν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
 τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
 τῶν μὲν πολλῶν θυῖρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν
 ὅς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρωτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτούς,
 τὸν σὺ πρῶην κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης, 500
 Ἔκτορα τοῦ νῦν εἶνεχ' ἰκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
 λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπειρεῖσι ἄποινα. |
 ἀλλ' αἰδεῖο θεοῦς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον
 μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
 ἔτλην δ', οἷ' οὐ πῶ τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος, 505
 ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.“
 ὥς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἕμερον ὄρσε γόοιο
 ἀψάμενος δ' ἄρα χειρὸς ἀπόσατο ἦκα γέροντα.
 τὼ δὲ μνησαμένω ὁ μὲν Ἔκτορος ἀνδροφόνοιο
 κλαῖ' ἀδινά, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλλῆος ἔλυσθεις, 510
 αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἐὼν πατέρ', ἄλλοτε δ' αἶτε
 Πάτροκλον τῶν δὲ στοναχῇ κατὰ δῶματ' ὀρώρειν. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεύς, 513
 αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὄρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη, 515
 οἰκτίρων πολίων τε κάρη πόλιόν τε γένειον,

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„ἄ δεῖλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
ἄνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς 520·
υἱέας ἔξενάριξα ; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.

ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἔξευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ' ἔμπης
ἐν θυμῷ κατακείσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ·
οὐ γάρ τις προῆξις πέλεται κριεροῖο γόοιο. 525·
ὥς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσιν,

ζῶειν ἀχνυμένοις· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσίν. |
δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὐδὲ
δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἐάων·

ᾧ μὲν κ' ἀμμίξας δῶη Ζεὺς τερπικέραυτος,
ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ· 530·

ᾧ δὲ κε τῶν λυγρῶν δῶη, λωβητὸν ἔθηκεν,
καὶ ἐ κακῇ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα διὰν ἐλαύνει,
φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τιτιμένος οὔτε βροτοῖσιν. |

ὥς μὲν καὶ Πηλῆι θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
ἐκ γενετῆς· πάντα γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέαστο 535·
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσιν,
καὶ οἱ θνητῷ ἔοντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν.

ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακόν, ὅτι οἱ οὔ τι
παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κριείοντων,
ἀλλ' ἓνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε 540·
γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
ἦμα ἐνὶ Τροίῃ σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα. |

καὶ σέ, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι·
ὅσσον Λέσβος ἄνω, Μάκαρος ἕδος, ἐντὸς ἔεργει
καὶ Φρυγίῃ καθύπερθε καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων, 545·
τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.

αὐτὰρ ἐπεὶ τοι πῆμα τὸδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
αἰεὶ τοι περὶ ἄστν μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν·

- οὐ γάρ τοι προήξεις ἀκαχήμενος υἱὸς ἔηος, 550
οὐδέ μιν ἀνστήσεις· πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα.“ |
- τὸν δ' ἠμείβεται ἔπειτα γέρον Πριάμος θεοειδής·
„μή μὲ πω ἐς θρόνον ἴζε, διοτρεφές, ὄφρα κεν Ἐκτωρ
κῆται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής, ἀλλὰ τάχιστα
λῦσον, ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, σὺ δὲ δέξαι ἄποινα.“ | 555
- τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἄχιλλεύς· 559
“μηκέτι νῦν μ' ἐρέθειζε, γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς 560
Ἐκτορά τοι λῦσαι· Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθεν
μήτηρ, ἣ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἀλίοιο γέροντος·
καὶ δὲ σὲ γινώσκω, Πρίαμε, φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
ὅτι θεῶν τίς σ' ἤγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίῃ βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν, 565
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλακοὺς λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆα
ὄηα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μή μοι μαῖλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνης,
μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν εἰάσω
καὶ ἰκέτην περ ἑόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.“ | 570
- ὣς ἔφατ', ἔδδισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπαίθετο μῦθος.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὧς ἄλτο θύραζε,
οὐκ οἶος· ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἔποντο,
ἦρως Αὐτομέδων ἠδ' Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τῷ Ἄχιλλεύς ἐτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα. 575
οἱ τὸθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
ἕξ δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
καδ δ' ἐπὶ δίφρου εἶσαν· εὐσπώτρου δ' ἀπ' ἀπίνης
ἦρεον Ἐκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
καδ δ' ἔλιπον δύο φάρε' εὐννητόν τε χιτῶνα, 580
ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίῃ οἶκόνδε φέρεσθαι. |
δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ' ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πριάμος ἴδοι υἱόν,
μὴ ὃ μὲν ἀχνομένη κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
παῖδα ἰδὼν, Ἄχιλλῆ δ' ὀρινθειῆ φίλον ἦτορ 585

καί ἐ κατακτείνεις, Λιδὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς, |
 τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λουσαν καὶ χρίσαν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
 αὐτὸς τὸν γ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν αἰείρας,
 σὺν δ' ἔταροι ἤειραν ἐυξέστην ἐπ' ἀπήνην. | 590

ῥῆμοξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμησεν ἑταῖρον·
 „μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἶ κε πύθηαι
 εἰν Ἄιδός περ ἐόν, ὅτι Ἐκτορα δῖον ἔλυσα
 πατρὶ φίλῳ, ἐπεὶ οὐ μοι αἰεκέα δῶκεν ἄποινα.
 σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι, ὅσο' ἐπέοικεν.“ | 595

ἦ ῥα καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἦε δῖος Ἀχιλλεύς,
 ἔξετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαυδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
 τοίχου τοῦ ἐτέρου, ποτὶ δὲ Πριάμιον φάτο μῦθον·
 „υἱὸς μὲν δῆ τοι λέλυται, γέρον, ὡς ἐκέλευες,
 κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ' ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένην
 ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου. | 600
 καὶ γάρ τ' ἠύκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
 τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
 ἔξ μὲν θυγατέρες, ἔξ δ' υἱέες ἠβώοντες.

τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο | 605
 ζωόμενος Νιόβη, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
 οὐνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῆῳ·
 φῆ δοιῶ τεκέειν, ἠ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
 τῶ δ' ἄρα, καὶ δοιῶ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσαν.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐννήμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν | 610

κατθάψαι, λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
 τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ Οὐρανίωνες, |
 ἠ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμει δάκρυ χέουσα.
 νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὖρεσιν οἰοπόλοισιν,
 ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεῶν ἔμμεναι εὐνὰς | 615
 νυμφάων, αἶ τ' ἀμφ' Ἀχελώιον ἐρρώσαντο,
 ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει. |
 ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶι μεδώμεθα, διε γεραῖέ,

σίτου· ἔπειτά κεν αὐτε φίλον παῖδα κλαίοισθα
 Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.“ | 620
 ἦ καὶ ἀναΐξας οἶν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεύς
 σφάξ’· ἔταροι δ’ ἔδερὸν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμιον.
 μίστυλλον τ’ ἄρ’ ἐπισταμένως πεῖραν τ’ ὀβελίοισιν,
 ὄπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα.
 Αὐτομέδων δ’ ἄρα σῖτον ἐλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ | 625
 καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
 οἱ δ’ ἐπ’ ὀνήαθ’ ἐτοῖμα προκείμενα χειρὰς ἵαλλον. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἕξ ἔρον ἔντο,
 ἦ τοι Δαρδανίδης Πριάμος θαύμας· Ἀχιλλῆα,
 ὅσσοις ἔην οἰός τε· θεοῖσι γὰρ ἅντα ἐφκριν· | 630
 αὐτὰρ ὁ Δαρδανίδην Πριάμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς,
 εἰσορόων ὄψιν τ’ ἀγαθὴν καὶ μῦθον ἀκούων. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὀρόφοντες,
 τὸν πρότερος προσέειπε γέρον Πριάμος θεοειδής·
 „λέξον νῦν με τάχιστα, διοτρεφεές, ὄφρα καὶ ἦδη | 635
 ὕπνῳ ὑπο γλυκερῷ ταρπόμεθα κοιμηθέντες·
 οὐ γὰρ πῶ μύσαν ὅσσοις ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
 ἕξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν,
 ἀλλ’ αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
 αὐτῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. | 640
 νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην καὶ αἴθοπα οἶνον
 λανκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὐ τι πεπάσμινη.“ |
 ἦ ῥ’, Ἀχιλλεύς δ’ ἐτάροισιν ἰδὲ δμῳῆσι κέλευσεν
 δέμνι’ ὑπ’ αἰθούσῃ θέμεναι καὶ ῥήγεα καλὰ
 πορφύρε’ ἐμβαλέειν, στορέσαι τ’ ἐφύπερθε τάπητας, | 645
 χλαίνας τ’ ἐνθέμεναι οὐλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
 αἶ δ’ ἴσαν ἐκ μεγάρου δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
 αἶψα δ’ ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε’ ἐγκονέουσαι. |
 τὸν δ’ ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 „ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε, μή τις Ἀχαιῶν | 650
 ἐνθάδ’ ἐπέλθῃσιν βουλευφόρος, οἳ τέ μοι αἰεὶ

βουλὰς βουλευούσι παρήμενοι, ἢ θέμις ἐστίν.
 τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
 αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἄγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
 καὶ κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται. 655
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ποσσῆμαρ μέμονας κτερεῖζέμεν Ἔκτορα δῖον,
 ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.“ |

τὸν δ' ἠμείβεται ἔπειτα γέρον Πριάμος θεοειδής·
 „εἰ μὲν δὴ μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἔκτορι δῖω, 660
 ὧδέ κέ μοι ῥέξων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.
 οἴσθα γάρ, ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
 ἀξέμεν ἐξ ὄρεος, μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.

ἐννήμαρ μὲν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
 τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν δαινυτό τε λαός, 665
 ἐνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
 τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξοιμεν, εἴ περ ἀνάγκη.“ |

τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρχης δῖος Ἀχιλλεύς·
 „ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πριάμ', ὡς σὺ κελεύεις· 670
 σήσω γὰρ πόλεμον τόσσον χρόνον, ὅσσον ἄνωγας.“

ὣς ἄρα φωνήσας ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος
 ἔλλαβε δεξιτερὴν, μή πως δείσει' ἐνὶ θυμῷ. |
 οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
 κήρυξ καὶ Πριάμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες, 675
 αὐτὰρ Ἀχιλλεύς εὐδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
 τῷ δὲ Βρισηῖς παρελέξατο καλλιπάρηος. |

ἄλλοι μὲν ὅα θεοὶ τε καὶ ἀνέρες ἵπποκορουσταὶ
 εὐδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνω.
 ἀλλ' οὐχ Ἐρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
 ὄρμαίνοντ' ἀνά θυμόν, ὅπως Πριάμον βασιλῆα 680
 νηῶν ἐκπέμψειε λαθῶν ἱερούς πυλαφρούς.

στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 „ὦ γέρον, οὐ νύ τι σοί γε μέλει κακόν, οἷον ἔθ' εὐδεις
 ἀνδράσιν ἐν δηίοισιν, ἐπεὶ σ' εἶασεν Ἀχιλλεύς.

καὶ νῦν μὲν φίλον υἷὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας. 685
σεῖο δέ κε ζωοῦ καὶ τρεῖς τόσα δοῖεν ἄποινα
παῖδες τοῖ μετόπισθε λελειμμένοι, αἶ κ' Ἀγαμέμνων
γνώη σ' Ἀτρεΐδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί. |
ὡς ἔφατ', ἔδδεισεν δ' ὁ γέρον κήρυκα δ' ἀνίστη.
τοῖσιν δ' Ἐρμείας ζευξ' ἵππους ἡμίονους τε, 690
ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατόν, οὐδέ τις ἔγνω. |
ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἴξον ἐυρρεῖος ποταμοῖο,
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
Ἐρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἴαν, 695
οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἴμωγῇ τε στοναχῇ τε
ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. 697

697 - 804. Ἡ πόλις σύσσωμος ἐξέρχεται πρὸς συνάντησιν τῆς νεκρικῆς πομπῆς μετὰ θρήνων καὶ ὀδουρῶν, ὁ νεκρὸς προτίθεται ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ θρηνεῖται ὑπὸ τῶν γυναικῶν, μάλιστα δὲ τῆς συζύγου, τῆς μητρὸς καὶ τῆς Ἑλένης. Ἐπακολοιθεὶ τέλος ἡ ταφὴ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

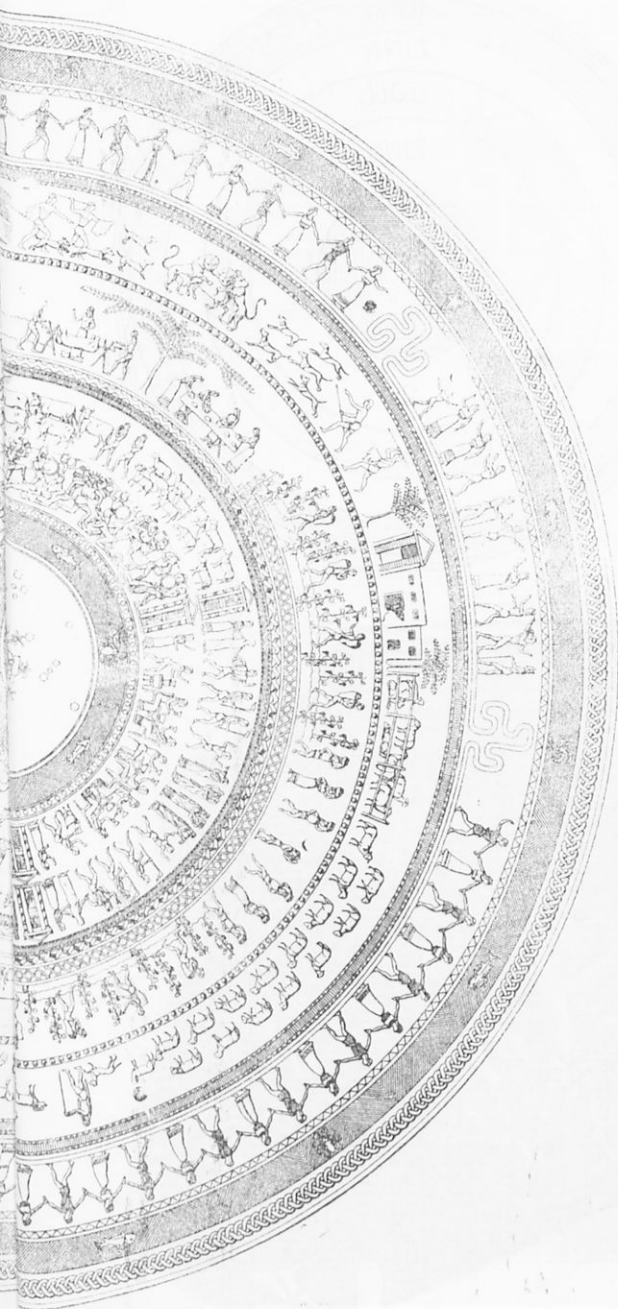
Ἐν σ. 20 στίχ. 401 γραπτέον τελείαν στιγμὴν μετὰ τὴν λ. *πόνον*.

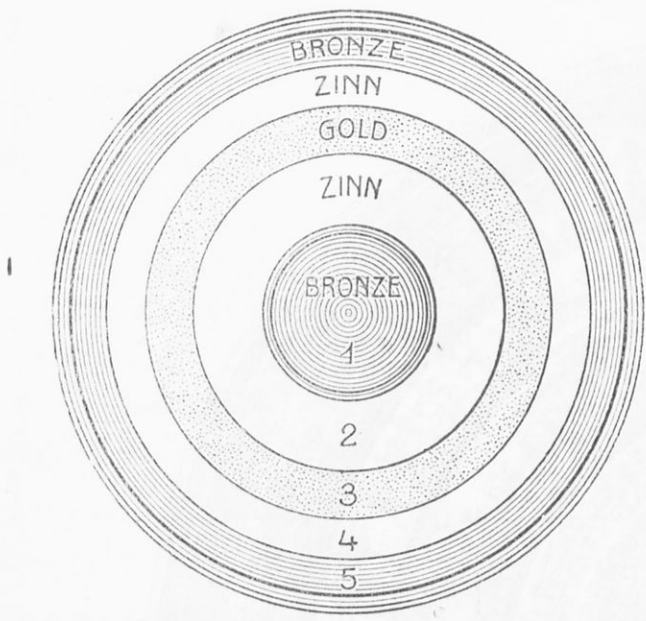
Ἐν σ. 24 στίχ. 706 γραπτέον ἐν τέλει τελείαν στιγμὴν καὶ | .

Ἐν σ. 35 στίχ. 355 γραπτέον ἐν τέλει | .

3

ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΤΕΥΧΗ ΚΗ'—ΚΘ'

—*—

ΧΡΥΣΑ ΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πειθαρχία.

Τὸ χρῆμα.

Ἐπιστήμη καὶ ἠθική.

Σὺν Ἀθηναῖα καὶ χεῖρα κίνει.

Δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολεμοῦντας ἔμπροσθεν τῶν
πραγμάτων εἶναι.

Αἰεὶ καθέστηκε τὸν ἥσσω ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου
κατείργεσθαι.

Οἷς ἄθλα ἀρετῆς μέγιστα πρόκειται, τοῖς δὲ καὶ
ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσι κλπ. κλπ.

—SΘIΘE—

